

VĚSTNÍK

NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU

2015

OBSAH

Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

1.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2014 (V) (14/15, 14/19, 14/29, 14/41)	3
2.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2015 (I) (15/01, 15/02, 15/03, 15/04, 15/09, 15/37)	5
3.	Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2015 (I) (15/39)	8

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

14/04	Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu <i>Všeobecná sportovní činnost</i>	9
14/08	Prostředky státu v oblasti důchodového pojištění	21
14/11	Majetek, s nímž mají právo hospodařit vybrané státní podniky (správci povodí) v působnosti Ministerstva zemědělství	37
14/12	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií v kapitole <i>Ministerstvo životního prostředí</i>	61
14/13	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci projektu <i>Obnova rybníka Jordán v Táboře</i>	73
14/14	Peněžní prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly státního rozpočtu <i>Všeobecná pokladní správa</i>	79
14/16	Peněžní prostředky určené v rámci <i>Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013</i> na rozvoj a obnovu regionálních zdravotnických zařízení	97
14/18	Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i>	107
14/39	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování projektů nadregionálních a regionálních center popularizace vědy a vývoje v rámci prioritní osy 3 – <i>Komercializace a popularizace výzkumu a vývoje operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace</i>	117

Část C: INFORMACE A DOKUMENTY

	Výroční zpráva za rok 2014	133

Část A

Plán kontrolní činnosti

1. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2014 (V)

Číslo kontrolní akce: 14/29

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných příspěvkových organizací

Změny v položkách:

– **předmět kontroly:**

Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti a hospodaření s majetkem státu u vybraných příspěvkových organizací

(původní znění: Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných příspěvkových organizací);

– **cíle kontroly:**

Provéřit hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti a majetkem státu u vybraných příspěvkových organizací

(původní znění: Provéřit hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti u vybraných příspěvkových organizací);

– **kontrolní závěr vypracovává:**

RNDr. Hana Pýchová

(původní údaj: Ing. Jan Vedral).

Změny schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/I/2015 na svém I. jednání dne 19. 1. 2015.

Číslo kontrolní akce: 14/41

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem obrany na zajištění úkolů biologické ochrany

Změna v položce:

kontrolované osoby:

– doplňuje se:

Armádní Servisní, příspěvková organizace, Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/I/2015 na svém I. jednání dne 19. 1. 2015.

Číslo kontrolní akce: 14/15

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané na projekty a opatření k podpoře a dosažení efektivní veřejné správy včetně realizace úspor výdajů

Změna v položce:

časový plán:

– předložení KZ ke schválení: 06/2015 (*původní údaj: 02/2015*).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/III/2015 na svém III. jednání dne 16. 2. 2015.

Číslo kontrolní akce: 14/19

Předmět kontroly:

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo životního prostředí* za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva životního prostředí za rok 2013

Změna v položce:

časový plán:

– předložení KZ ke schválení: 03/2015 (*původní údaj: 01/2015*).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/III/2015 na svém III. jednání dne 16. 2. 2015.

2. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2015 (I)

Číslo kontrolní akce: 15/01

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na infrastrukturu vodovodů a kanalizací

Změna v položce:

kontrolované osoby:

– upřesňuje se (vybraní příjemci peněžních prostředků):
hlavní město Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/I/2015 na svém I. jednání dne 19. 1. 2015.

Číslo kontrolní akce: 15/03

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na projekty elektronizace veřejné správy v gesci Ministerstva vnitra

Změna v položce:

kontrolované osoby:

– doplňuje se:
Česká pošta, s.p., Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 8/I/2015 na svém I. jednání dne 19. 1. 2015.

Číslo kontrolní akce: 15/37

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na podporu místního rozvoje v rámci iniciativy *Leader*

Změna plánu kontrolní činnosti:

vypuštění kontrolní akce 15/37 z plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2015.

Kontrolní akce byla vypuštěna z plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2015 rozhodnutím Kolegia NKÚ č. 7/III/2015 ze dne 16. 2. 2015.

Číslo kontrolní akce: 15/09

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané na podporu vzdělávání a na poradenství a propagaci v resortu Ministerstva zemědělství

Změna v položce:

časový plán:

– zahájení kontroly: 10/2015 (*původní údaj: 04/2015*),

– předložení KZ ke schválení: 06/2016 (*původní údaj: 12/2015*).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 8/III/2015 na svém III. jednání dne 16. 2. 2015.

Číslo kontrolní akce: 15/04

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené v rámci *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013* na vybudování infrastruktury pro projekt *Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015*

Změny v položkách:

– předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu *Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015* (*původní znění: Peněžní prostředky určené v rámci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013 na vybudování infrastruktury pro projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015*);

– cíle kontroly:

Provéřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu *Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015* v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami

(*původní znění: Provéřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky určené na vybudování infrastruktury pro projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 v rámci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami*).

Změny schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 9/III/2015 na svém III. jednání dne 16. 2. 2015.

Číslo kontrolní akce: 15/01

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na infrastrukturu vodovodů a kanalizací

Změna v položce:

kontrolované osoby:

– doplňuje se:

Vodovody a kanalizace Prostějov, a.s.;

Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech, Karlovy Vary;

Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko;

svazek obcí Hluboké-Krokočín-Újezd u Rosic;

město Cvikov;

obec Dobřív, okres Rokycany;

obec Smilovice, okres Mladá Boleslav;

obec Věřovany, okres Olomouc.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/IV/2015 na svém IV. jednání dne 2. 3. 2015.

Číslo kontrolní akce: 15/02

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu poskytované na podporu úspor energie

Změna v položce:

kontrolované osoby:

– upřesňuje se (vybraní příjemci peněžních prostředků):

statutární město Jihlava;

JIHLAVSKÉ KOTELNY, s.r.o.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/IV/2015 na svém IV. jednání dne 2. 3. 2015.

3. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2015 (I)

Číslo kontrolní akce: 15/39

Předmět kontroly:

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit organizační složky státu Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek

Cíle kontroly:

Provéřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit organizační složky státu Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek

Kontrolované osoby:

Ústav pro studium totalitních režimů, Archiv bezpečnostních složek

Časový plán:

- zahájení kontroly: 06/2015
- předložení KZ ke schválení: 02/2016

Kontrolní závěr vypracovává: Ing. Josef Kubíček

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Dodatek schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/I/2015 na svém I. jednání dne 19. 1. 2015.

Část B**Kontrolní závěry z kontrolních akcí**

14/04

Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu *Všeobecná sportovní činnost*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/04. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Pavel Hrnčíř.

Cílem kontroly bylo prověřit u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a vybraných příjemců poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků vynakládaných na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu *Všeobecná sportovní činnost*.

Kontrolováno bylo období let 2011 až 2013 a v případě věcných souvislostí i předchozí období a období následující. Kontrola byla prováděna v období od ledna do srpna 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“)

a vybraní příjemci dotací:

Český volejbalový svaz, Praha; Česká asociace stolního tenisu, Praha; Česká boxerská asociace, Praha; Česká basketbalová federace, o.s., Praha; „Česká jezdecká federace“, Praha; Česká florbalová unie o.s., Praha; Česká obec sokolská, Praha; Česká unie sportu, Praha; Český atletický svaz, Praha; Český svaz ledního hokeje, Praha; Český svaz rekreačního sportu, Praha; Český tenisový svaz o. s., Praha; Autoklub České republiky, Praha; European Medicine Association, o.s., Šimonovice; Fotbalová asociace České republiky, Praha; Občanské sdružení ZELENÝ OSTROV, Praha; Orel, Brno; Sdružení sportovních svazů České republiky, Praha; Svaz lyžařů České republiky, Praha.

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podaly Autoklub České republiky, Český volejbalový svaz, Česká asociace stolního tenisu, Česká boxerská asociace, Český tenisový svaz o. s., European Medicine Association, o.s., a MŠMT, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání, která proti rozhodnutím o námitkách podaly Autoklub České republiky, Český volejbalový svaz, Česká asociace stolního tenisu, Český tenisový svaz o. s. a MŠMT, byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XX. jednání, které se konalo dne 15. prosince 2014,

schválilo usnesením č. 8/XX/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Postavení sportu ve společnosti je vymezeno **zákonem č. 115/2001 Sb.**¹ jako veřejně prospěšná činnost. Dále tento zákon stanoví úkoly ministerstev i jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu.

Podle uvedeného zákona **MŠMT** mimo jiné:

- vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu a předkládá jej vládě ke schválení;
- koordinuje uskutečňování vládou schválené koncepce;
- zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu;
- vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, pro rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených občanů.

MŠMT je podle § 7 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb.² ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. **MŠMT** je správcem kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*.

MŠMT financovalo v kontrolovaném období, tedy v letech 2011–2013, podporu sportu z rozpočtu kapitoly **MŠMT**, konkrétně z výdajového specifického ukazatele *Podpora činnosti v oblasti sportu*, a to prostřednictvím šesti neinvestičních programů: program I – *Sportovní reprezentace ČR*, program II – *Sportovně talentovaná mládež*, program III – *Všeobecná sportovní činnost*, program IV – *Údržba a provoz sportovních zařízení*, program V – *Organizace sportu*, *Program OD – „Ostatní dotace“* (naposledy realizován v roce 2011) a prostřednictvím jednoho investičního programu: program 133 510 – *Podpora materiálně technické základny sportu*.

Kontroly byly podrobeny tři neinvestiční programy:

- **Program III – Všeobecná sportovní činnost** byl účelově zaměřen na sport pro všechny (např. na pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže, žáků školních a univerzitních sportovních klubů, pohybové aktivity občanů starších 60 let, významné mezinárodní akce i na sport zdravotně postižených).
- **Program IV – Údržba a provoz sportovních zařízení** byl účelově zaměřen na podporu udržování a provozování sportovních zařízení a technických prostředků ke sportovní činnosti ve vlastnictví, výpůjčce nebo dlouhodobém nájmu nestátních neziskových organizací (dále také „NNO“).
- **Program V – Organizace sportu** byl účelově zaměřen na plnění sportovní, organizační a obsahové činnosti NNO s celorepublikovou působností. Poprvé byl realizován v roce 2012.

Ministerstvo obrany (dále také „MO“) a **Ministerstvo vnitra** (dále také „MV“) ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci a talentů a zřizují svá resortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost.

Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“) ve své působnosti organizuje zdravotní péči o státní sportovní reprezentanty a talenty, současně je zřizovatelem laboratoře dopingové kontroly a zabezpečuje její činnost.

Ministerstvo financí (dále také „MF“) poskytovalo každoročně od roku 2008 do roku 2011 na podporu sportu peněžní prostředky z kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa* (dále také „VPS“) v přibližné výši 300 mil. Kč. V roce 2013 poskytlo MF z kapitoly VPS České unii sportu (dříve Český svaz tělesné výchovy) 40 mil. Kč na náhradu nákladů z činnosti České unie sportu a sdružených NNO.

1 Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

2 Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

Kraje a obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport¹, a to zejména:

- zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů;
- zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení;
- zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

Loterijní společnosti podporovaly sport na základě zákona č. 202/1990 Sb.³. S účinností od 1. ledna 2012 byl novelou⁴ tohoto zákona stanoven odvod do veřejných rozpočtů, přičemž část odvodů z loterií a jiných podobných her byla rozpočtově určena do rozpočtů obcí s tím, že užití takto získaných peněžních prostředků nebylo nijak určeno.

Příjemci dotací byla ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb.⁵ občanská sdružení, která jsou považována za nestátní neziskové organizace, které splňují podmínky programů.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

1. Naplňování *Koncepce státní podpory sportu v ČR*

Vláda České republiky usnesením ze dne 9. března 2011 č. 167 schválila *Koncepci státní podpory sportu v České republice*. Tento dokument v první části podrobně analyzuje stav sportovní činnosti a v druhé části *Cíle státní politiky sportu České republiky* stanovuje dílčí cíle ve výše uvedených oblastech, a to bez měřitelných cílů a časových horizontů pro jejich plnění.

Kontrolou bylo zjištěno, že MŠMT jako navrhovatelé koncepce státní podpory sportu v ČR, koordinátoři uskutečňování vládou schválené koncepce a poskytovatelé peněžní podpory pro oblast sportu v letech 2011–2013:

- nebyla známa celková výše peněžní podpory sportu ze státního rozpočtu (peněžní podporu sportu zajišťuje nejen MŠMT, ale také MO, MV, MZD a MF);
- nebyla známa výše a struktura finanční podpory sportu ze strany loterijní společnosti SAZKA, a.s., která byla do roku 2011 významným podporovatelem sportu v ČR.

Dalším zdrojem peněžních prostředků směřujících do oblasti podpory sportu jsou rozpočty krajů a obcí. Důsledkem byl stav, kdy MŠMT nemělo k dispozici základní údaje pro hodnocení financování celé oblasti podpory sportu, např. nemělo informace o tom, jaký je podíl výdajů státního rozpočtu poskytovaných na oblast podpory sportu ve vztahu k celkovým výdajům státního rozpočtu nebo vůči hrubému domácímu produktu nebo jinému ukazateli.

MŠMT tak nemohlo plnohodnotně plnit funkci koordinátora uskutečňování vládou schválené koncepce státní podpory sportu v ČR a tuto roli fakticky plnilo pouze formálně.

2. Podpora činnosti v oblasti sportu

MŠMT financovalo v letech 2011–2013 podporu sportu z rozpočtu své kapitoly, a to prostřednictvím výdajového specifického ukazatele *Podpora činnosti v oblasti sportu*. Tento ukazatel je rozdělen na tři výdajové okruhy: *Sportovní reprezentace*, investiční program 133 510 a *Všeobecná sportovní činnost*.

³ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

⁴ Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.

⁵ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Z výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* poskytl MŠMT podporu v roce 2011 ve výši 0,3 mld. Kč, v roce 2012 v objemu 1,4 mld. Kč a v roce 2013 v částce 1,4 mld. Kč.

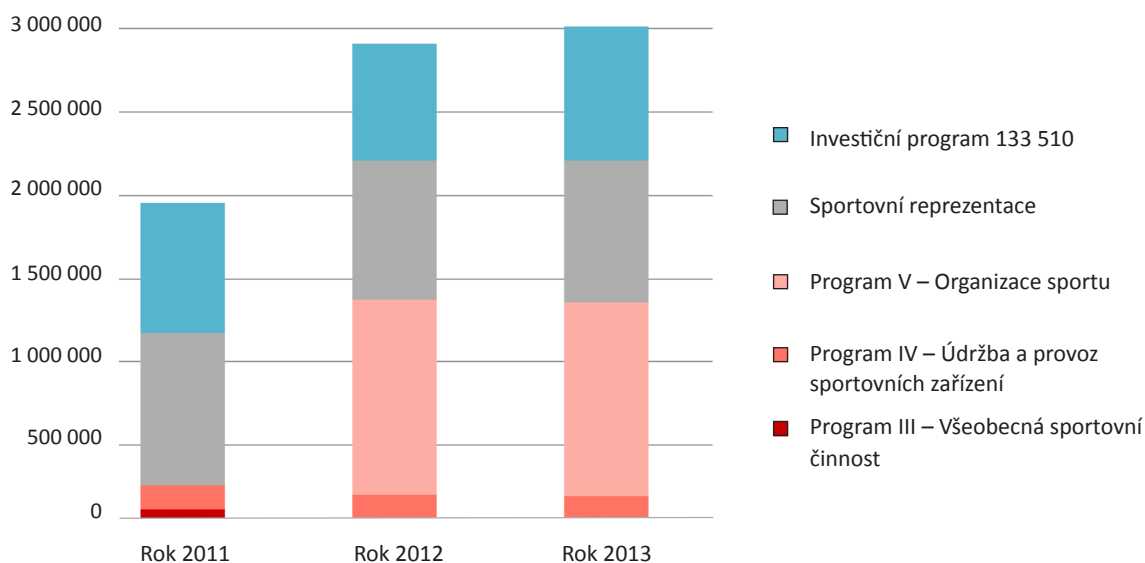
Tabulka č. 1 – Ukazatel Podpora činnosti v oblasti sportu v letech 2011–2013

Ukazatel	Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost
	v tis. Kč					
Podpora činnosti v oblasti sportu	1 899 160	1 988 804,3	2 982 784	2 903 298,3	2 982 784	3 005 458,5
v tom:						
– investiční program ev. č. 133 510	620 100	777 041,9	620 100	698 558,4	920 100	799 005,8
– Sportovní reprezentace (programy I a II)	1 061 536	913 501,4	1 065 160	829 215,9	1 065 160	848 928,7
– Všeobecná sportovní činnost (programy III, IV a V)	217 524	298 261,0*	1 297 524	1 375 524,0	997 524	1 357 524,0
z toho:						
– program III – Všeobecná sportovní činnost – tzv. sport pro všechny		119 737,0		62 919,8		41 530,0
– program IV – Údržba a provoz sportovních zařízení		145 270,0		142 850,0		153 310,8
– program V – Organizace sportu		–		1 169 754,2		1 162 683,2

Zdroj: závěrečné účty kapitoly MŠMT a sdělení MŠMT.

* V tabulce není uveden finančně nevýznamný Program OD – „Ostatní dotace“ (naposledy byl realizován v roce 2011).

Graf 1 – Ukazatel Podpora činnosti v oblasti sportu v letech 2011–2013

Zdroj: závěrečné účty kapitoly MŠMT a sdělení MŠMT.

Z tabulky a grafu vyplývá značný nárůst celkové podpory sportu z kapitoly MŠMT od roku 2012, kdy byl ukončen odvod části výtěžku ze všech sázkových her a číselných loterií do oblasti tělovýchovy a sportu ze strany společnosti SAZKA, a.s. Proto byl pro rozpočtový rok 2012 meziročně navýšen výdajový specifický ukazatel *Podpora činnosti v oblasti sportu* z 1,9 mld. Kč (schválený rozpočet na rok 2011) na téměř 3 mld. Kč (schválený rozpočet na rok 2012). Celkové meziroční navýšení činilo tedy 1,08 mld. Kč a MŠMT jej přiřadilo nově vzniklému programu V – *Organizace sportu*, který měl v podstatě nahradit výpadek financování sportu od společnosti SAZKA, a.s. Tato loterijní společnost byla významným podporovatelem sportu v ČR, neboť část výtěžku ze všech sázkových her a číselných loterií odváděla do oblastí tělovýchovy a sportu, zdravotnictví, kultury a charity. Podle výroční zprávy za rok 2010⁶ dosáhla SAZKA, a.s., v roce 2010 zisku po zdanění ve výši 1,4 mld. Kč a z toho odvedla na veřejně prospěšné úkoly (především na podporu sportu) 0,9 mld. Kč. V částce odvodu byla však zahrnuta i značná část na úhradu závazků souvisejících s výstavbou sportovní arény v Praze. Dne 27. 5. 2011 byl na majetek společnosti SAZKA, a.s., prohlášen konkurz a následně insolvenční správce prodal majetek společnosti SAZKA, a.s., společnosti Sázková kancelář, a.s., (poté SAZKA sázková kancelář, a.s., a nyní SAZKA a.s.). Následkem uvedeného tedy došlo počínaje rokem 2012 k ukončení financování sportu z tohoto zdroje.

V roce 2011 bylo ze státního rozpočtu poskytnuto na podporu výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* celkem 298 mil. Kč, v roce 2012 a 2013 to bylo už cca 1,4 mld. Kč. Z toho v roce 2011 bylo na program III – *Všeobecná sportovní činnost* (jde o tzv. sport pro všechny, podpora je zaměřena na pravidelnou sportovní činnost a celoživotní aktivní způsob života široké veřejnosti, včetně dětí, seniorů a zdravotně postižených) poskytnuto cca 120 mil. Kč a v roce 2013 to bylo již pouze 42 mil. Kč. V roce 2012 i v roce 2013 bylo poskytnuto téměř 1,2 mld. Kč na program V – *Organizace sportu*, který byl zaměřen na podporu NNO. Například v roce 2013 představovala částka použitá na program V – *Organizace sportu* 86 % výdajů celého výdajového okruhu a částka na program III – *Všeobecná sportovní činnost* pouze 3 %.

Z uvedeného je zřejmé, že v kontrolovaném období plynula významnější část prostředků na podporu nestátních neziskových organizací s celorepublikovou působností, které peněžní prostředky dále přerozdělovaly, a nikoliv na konkrétní projekty podporující přímo sportovní aktivity.

3. Cíle, účel a realizace kontrolovaných programů III, IV a V

Peněžní prostředky z programů III, IV a V pro nestátní neziskové organizace, jejichž prostřednictvím MŠMT podporovalo oblast sportu v letech 2011–2013, byly poskytovány na základě zákona č. 218/2000 Sb.⁷ a usnesení vlády ze dne 1. února 2010 č. 92, *o Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy*.

MŠMT schválilo s platností pro období od roku 2011 do roku 2014 materiál *Metodický postup poskytování dotací vyhlášených Státní podporou sportu pro období 2011 až 2014*, který stanoví cíle, účel, podmínky pro poskytnutí dotace, výběrové principy a kritéria pro jednotlivé programy podpory sportu.

Uvedený dokument se skládá ze tří částí, jsou to:

- *Zásady programů Státní podpory sportu pro období 2011 až 2014*;
- *Poradní expertní, výběrové komise v oblasti sportu*;
- *Vzor „Rozhodnutí o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu České republiky v oblasti sportu“ pro období 2011 až 2014*.

MŠMT nestanovilo měřitelné cíle pro programy III, IV a V, v důsledku čehož nemůže vyhodnotit dosažené efekty realizace těchto programů. Pro porovnání odkazujeme na materiál Nejvyššího kontrolního úřadu SR s názvem *Správa o výsledku kontroly vynakladania verejných prostriedkov na*

⁶ Jedná se o poslední veřejně dostupné informace.

⁷ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

*plnenie úloh Národného programu rozvoja športu*⁸. Z této zprávy vyplývá, že na Slovensku měly kontrolované programy a podprogramy stanovené konkrétní měřitelné cíle – například: počet jejich účastníků, počet zúčastněných žáků a škol, počet podpořených sportovních akcí atd.

MŠMT stanovilo jako cíl a účel programu V – *Organizace sportu* podporu plnění sportovní, organizační a obsahové činnosti jednotlivých NNO s celorepublikovou působností, které mají ve svých stanovách jako hlavní předmět působnosti realizaci sportovní činnosti. Peněžní prostředky státního rozpočtu nelze z tohoto programu poskytovat jednotlivým NNO, ale pouze NNO typu svazů a sdružení, např. sportovním svazům, České unii sportu (do dubna 2013 Český svaz tělesné výchovy), Sdružení sportovních svazů České republiky (dříve Sdružení technických sportů a činností a Svazarm). Jejich prostřednictvím docházelo k přerozdělování podpory jednotlivým NNO s tím, že si uvedené celorepublikové NNO ponechávaly část podpory na svůj provoz.

U jednotlivých příjemců dotací čerpajících prostředky z programu V – *Organizace sportu* byly zjištěny například tyto skutečnosti:

- **Česká unie sportu** (do dubna 2013 Český svaz tělesné výchovy) obdržela v roce 2013 z tohoto programu dotaci ve výši 42 mil. Kč – z toho na mzdové náklady připadlo 26,3 mil. Kč, tj. 63 % uvedené dotace.
- **Sdružení sportovních svazů České republiky** obdrželo v roce 2012 z tohoto programu dotaci v úhrnné výši 45,4 mil. Kč – z toho na mzdové náklady šlo 12,9 mil. Kč, tj. 28,4 % uvedené dotace.

Cíl a účel programu V tedy ve výsledku míří podporu do NNO pouze s celorepublikovou působností, které část dotace použily na úhradu vlastních nákladů, a nikoli na konkrétní projekty se stanovenými konkrétními a měřitelnými cíli podporující sport.

4. Systémová pochybení MŠMT při poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu sportu

Kontrolou u MŠMT a současně u příjemců dotací byl prověřen vzorek 19 vybraných příjemců dotací, kteří v letech 2011, 2012 a 2013 podali 122 žádostí o dotace z programů III, IV a V, na jejichž základě bylo vydáno 116 rozhodnutí o poskytnutí dotace a byly poskytnuty dotace ze státního rozpočtu v úhrnné výši 1,9 mld. Kč.

- **Netransparentní způsob rozhodování o rozdělení navýšených peněžních prostředků programu V – *Organizace sportu* v roce 2012**

Pro rok 2012 byl nový program V – *Organizace sportu* veřejně vyhlášen 22. července 2011 s předpokládaným rozpočtem ve výši cca 300 mil. Kč, což odpovídalo výši peněžních prostředků poskytovaných Ministerstvem financí v letech 2008–2011 z kapitoly VPS.

V prosinci 2011, tedy po termínu ukončení předkládání žádostí o poskytnutí dotace z programu V, byl při schvalování státního rozpočtu na rok 2012 navýšen ukazatel rozpočtu *Podpora činnosti v oblasti sportu* oproti návrhu vlády ČR o 800 mil. Kč na celkovou částku 1,08 mld. Kč. MŠMT toto navýšení v plné výši použilo pro program V – *Organizace sportu*.

MŠMT se rozhodlo uvedené peněžní prostředky v celkové výši 800 mil. Kč rozdělit bez opětovného vyhlášení programu a opětovného přijímání žádostí o poskytnutí dotace. **Způsob přidělení navýšených peněžních prostředků zvolený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nelze považovat za transparentní metodu rozhodování o poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu.**

NKÚ na kontrolovaném vzorku zjistil, že 12 z 19 kontrolovaných příjemců dotací obdrželo vyšší než požadovanou dotaci, neboť zatímco celková částka uvedená v jejich žádostech činila 215,4 mil. Kč, rozhodnutími včetně dodatků byly těmto příjemcům poskytnuty dotace v celkové výši 546,7 mil. Kč,

což činí 254 % požadované částky. MŠMT tedy poskytlo nad rámec žádostí o dotace peněžní prostředky státu v minimální výši 331,3 mil. Kč.

– **MŠMT poskytlo dotace na základě žádostí o dotaci vyhotovených až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace**

MŠMT ve 3 případech poskytlo dotace ze státního rozpočtu, přestože žádosti o poskytnutí dotace nebyly v okamžiku vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace ještě vyhotoveny. Tím porušilo ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., které stanoví: „*O poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci rozhoduje poskytovatel na základě žádosti příjemce.*“

MŠMT tedy neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu, čímž porušilo rozpočtovou kázeň ve výši 10 mil. Kč ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb., neboť rozhodlo o poskytnutí dotace bez žádosti o poskytnutí dotace.

– **MŠMT poskytlo dotace na základě neúplných, pozdě doručených či chybných žádostí o poskytnutí dotace**

- MŠMT v 8 případech žádostí poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 156,5 mil. Kč, ačkoli datum vyhotovení žádostí o poskytnutí dotace bylo pozdější než datum jejich předložení na MŠMT.
- MŠMT ve 12 případech žádostí poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 130,2 mil. Kč, ačkoli tyto žádosti byly doručeny na MŠMT (popřípadě vyhotoveny) po stanoveném termínu pro předkládání žádostí (termín byl překročen až o 12 měsíců).
- MŠMT v 63 případech poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 1 233 mil. Kč, přestože nebyl doložen okamžik předložení žádosti o poskytnutí dotace. Systém MŠMT pro evidování žádostí o dotace nelze považovat za průkazný a nepochybnitelný.
- MŠMT poskytlo dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 1 085 mil. Kč na základě žádostí, které neobsahovaly všechny požadované doklady, a to doklad o vlastnictví nebo dlouhodobém nájmu sportovního zařízení, smlouvu o zřízení běžného účtu NNO u peněžního ústavu, stanovy s příslušnou registrací NNO či potvrzení o přidělení identifikačního čísla. Tyto žádosti o poskytnutí dotace nesplnily podmínky stanovené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro kontrolované programy a měly být vyřazeny z dalšího procesu rozhodování o poskytnutí dotace.

Uvedená systémová pochybení MŠMT při poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu sportu v rámci kontrolovaných programů III, IV a V vytvářela v letech 2011–2013 pro žadatele o poskytnutí dotace nerovné podmínky a netransparentní prostředí pro rozhodování o přidělení dotace.

5. Jednotlivá pochybení MŠMT při poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu sportu

– **Poskytnutí dotace příjemci, který nesplnil stanovené podmínky**

MŠMT přidělilo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 4,5 mil. Kč příjemci European Medicine Association, o.s., na projekt *Život je sport*. MŠMT o dotaci rozhodlo na základě žádosti pro rok 2012 a neinvestiční státní dotaci poskytlo z vyhlášeného programu V – *Organizace sportu*.

MŠMT výše uvedenou dotaci ze státního rozpočtu poskytlo, přestože příjemce dotace vypracoval žádost o dotaci 11 měsíců po stanoveném termínu a nesplňoval stanovené podmínky programu V – *Organizace sportu* tím, že neměl ve svých stanovách jako hlavní předmět činnosti uvedenou realizaci sportovní činnosti, nebyl NNO s celostátní působností a nezajišťoval pravidelnou, organizovanou sportovní činnost.

V uvedeném případě MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 4,5 mil. Kč, porušilo tak rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. a současně nevyužívalo majetek státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.⁹

9 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

– **Poskytnutí dotace na projekt nesplňující stanovený účel**

MŠMT poskytlo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 1,7 mil. Kč příjemci Český tenisový svaz o. s., jehož projekt s cílem „zvýšení kvality vzdělání elitních trenérů míčových sportů“ nesplnil účel programu III – *Všeobecná sportovní činnost* (tzv. sport pro všechny).

V uvedeném případě MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 1,7 mil. Kč, porušilo tak rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. a současně nevyužívalo majetek státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

– **Poskytnutí dotace na projekt, na který žadatel podporu nepožadoval**

MŠMT poskytlo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 250 tis. Kč příjemci Český atletický svaz na projekt *Memoriál Ludvíka Daňka Turnov*, přestože v žádostech o poskytnutí dotace žadatel o podpoření tohoto projektu vůbec nežádal.

V uvedeném případě MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 250 tis. Kč, porušilo tak rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. a současně nevyužívalo majetek státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

6. Kontrola programů III, IV a V ze strany MŠMT

V kontrolovaném období, tedy v letech 2011–2013, provedlo MŠMT pouze dvě veřejnosprávní kontroly u příjemců dotací z programů III, IV a V s kontrolovaným celkovým objemem 15 mil. Kč z celkově poskytnutých 3 031 mil. Kč, což činí 0,5 %.

III. Skutečnosti zjištěné u vybraných příjemců dotací

Kontrola byla provedena u 19 příjemců dotací, kteří obdrželi v letech 2011–2013 z programů III, IV a V dotace v úhrnné výši 1,9 mld. Kč. Přehled podpor poskytnutých z jednotlivých programů kontrolovaným příjemcům obsahuje následující tabulka.

Tabulka č. 2 – Celková podpora poskytnutá v letech 2011–2013 jednotlivým kontrolovaným příjemcům

Příjemci dotací	Program III	Program IV	Program V
	v tis. Kč		
Svaz lyžařů ČR	300	7 880	48 583
Autoklub ČR	500	18 529	106 812
Česká asociace stolního tenisu	0	2 444	20 580
Česká basketbalová federace	1 400	8 519	107 324
Česká boxerská asociace	0	441	7 003
Česká florbalová unie	200	1 433	61 963
Česká jezdecká federace	0	1 473	18 790
Česká obec sokolská	26 700	65 378	108 904
Česká unie sportu	26 000	98 366	106 500
Český atletický svaz	400	13 481	88 186
Český svaz ledního hokeje	4 200	8 047	102 765
Český svaz rekreačního sportu	2 950	0	4 000
Český tenisový svaz	2 600	32 372	92 203
Český volejbalový svaz	400	6 912	94 346
European Medicine Association	0	0	4 500
Fotbalová asociace ČR	46 237	48 360	360 464
Orel	1 300	12 465	0
Sdružení sportovních svazů ČR	1 500	11 039	88 624
Občanské sdružení ZELENÝ OSTROV	0	0	14 471

Zdroj: údaje zjištěné kontrolou jednotlivých příjemců dotací.

NKÚ při kontrole zjistil, že v důsledku nedodržení účelového určení dotace, podmínek jejího použití nebo dalších povinností stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace došlo u 11 příjemců dotací k porušení rozpočtové kázně v úhrnné výši 15,081 mil. Kč ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., neboť byly neoprávněně použity peněžní prostředky státního rozpočtu ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb. Blíže viz následující případy:

Občanské sdružení European Medicine Association, o.s., neoprávněně použilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 4,5 mil. Kč, když nedodrželo účelové určení dotace a porušilo podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť:

- uvedlo v žádosti o dotaci nepravdivý údaj o členské základně;
- nebylo nestátní neziskovou organizací zaměřenou na plnění sportovní, organizační a obsahové činnosti s celorepublikovou působností;
- při podání žádosti nemělo ve stanovách jako hlavní předmět činnosti uvedenou realizaci sportovní činnosti;
- poskytnutou dotaci použilo v rozporu s účelem dotace na propagaci sportu.

U většiny dodavatelů projektu *Život je sport* byly při kontrole NKÚ zjištěny personální a majetkové vazby na členy občanského sdružení European Medicine Association, o.s.

Autoklub České republiky neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 5,46 mil. Kč, když porušil podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. z poskytnuté dotace ve výši 403 tis. Kč hradil náklady související s provozem a údržbou autokempu, který byl využíván převážně pro pořádání mezinárodních motocyklových závodů a pro podnikání, nikoli jako sportovní zařízení sloužící výhradně nebo převážně k provozování sportu.

Český volejbalový svaz neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 1,2 mil. Kč, když porušil podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. použil poskytnutou dotaci ve výši 800 tis. Kč na úhradu nájemného za tělovýchovná zařízení ve vlastnictví Sportovního klubu Hala Lužiny. Nesplnil tak podmínku, že dlouhodobý nájem sportovního zařízení může být pouze od vlastníka, kterým je obec, město nebo státní instituce.

Česká obec sokolská neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 657 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. použila poskytnutou dotaci ve výši téměř 528 tis. Kč na úhradu za práce provedené v objektu, který nelze považovat za objekt sloužící výhradně nebo převážně k provozování sportu – restaurace, divadlo a hotel. Zároveň byla porušena podmínka o zákazu úhrad pořízení investičního majetku.

Fotbalová asociace České republiky neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu v úhrnné výši 504 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty, neboť např. použila poskytnutou dotaci ve výši téměř 280 tis. Kč na nákup vycházkových souprav, sportovního oblečení a obuvi pro A tým, nikoli na všeobecnou sportovní činnost – tzv. sport pro všechny.

Česká florbalová unie o.s. neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu úhrnně ve výši 191 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Česká asociace stolního tenisu neoprávněně použila peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 50 tis. Kč, když porušila podmínky, za kterých jí byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Orel neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu úhrnně ve výši 766 tis. Kč, když porušil podmínky, za kterých mu byly peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Český tenisový svaz o. s. neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 1,7 mil. Kč na projekt, který nesplnil účel programu III.

Ostatní skutečnosti

Český volejbalový svaz (dále také „ČVS“) nezadával zakázky podle zákona č. 137/2006 Sb.¹⁰. ČVS založil 17. 10. 2010 obchodní společnost, jejímž je jediným společníkem. Jednatel společnosti je místopředseda ČVS. Její sídlo je totožné se sídlem ČVS, v jehož prospěch vykonává uvedená společnost veškerou svou činnost. Na základě *rámcové smlouvy o pořádání volejbalových soutěží* mezi ČVS a touto obchodní společností v průběhu let 2012 až 2013 fakturovala tato společnost Českému volejbalovému svazu v plné nebo částečné výši dodávky od třetích dodavatelů minimálně v částce 15 mil. Kč. Tyto dodávky služeb následně ČVS financoval z dotací z programu V. Veřejné zakázky byly realizovány prostřednictvím třetích osob a větší části těchto zakázek nerealizovala uvedená obchodní společnost vlastními silami.

Český tenisový svaz o. s. uzavřel na roky 2011–2013 smlouvu s obchodní společností na zabezpečení utkání Davis Cupu a Fed Cupu. Následně v letech 2012 a 2013 obdržel dotace od MŠMT z programu V a jejich část ve výši 24 mil. Kč poukázal této obchodní společnosti, ačkoli uvedené akce měla podle původní smlouvy zajistit z vlastních zdrojů.

Občanské sdružení ZELENÝ OSTROV obdrželo za roky 2012 a 2013 dotaci od MŠMT z programu V ve výši 14,47 mil. Kč a tyto prostředky použilo všechny na financování nájemného a souvisejících prací a služeb při akcích Davis Cup a Fed Cup zajišťovaných výše uvedenou obchodní společností.

10 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

IV. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrola byl podroben výdajový okruh *Všeobecná sportovní činnost*, ze kterého byly financovány tři neinvestiční programy: program III – *Všeobecná sportovní činnost*, program IV – *Údržba a provoz sportovních zařízení* a program V – *Organizace sportu*.

MŠMT v kontrolovaném období, tedy v letech 2011–2013, poskytlo podporu z výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* v úhrnné výši přesahující 3 mld. Kč. Kontrolou vybraných 19 příjemců byl prověřen vzorek dotací ze státního rozpočtu v celkové výši 1,9 mld. Kč.

MŠMT jako navrhovatelé koncepce státní politiky ve sportu, koordinátoru uskutečňování vládou schválené koncepce a poskytovatelé peněžní podpory pro oblast sportu nebyla známa celková výše peněžní podpory sportu ze státního rozpočtu a dalších zdrojů. MŠMT nemělo k dispozici základní údaje pro hodnocení financování celé oblasti podpory sportu. MŠMT tak nemohlo plnohodnotně plnit funkci koordinátora uskutečňování vládou schválené koncepce státní podpory sportu v ČR a plnilo tuto roli pouze formálně.

MŠMT nestanovilo žádné měřitelné cíle pro kontrolované programy III, IV a V a v podstatě se dostalo do role, kdy pouze přerozdělovalo státním rozpočtem určené peněžní prostředky bez jakéhokoli vyhodnocení dosažených efektů uvedených programů.

V roce 2011 bylo ze státního rozpočtu poskytnuto na podporu výdajového okruhu *Všeobecná sportovní činnost* celkem 298 mil. Kč, v roce 2012 i v roce 2013 to bylo už cca 1,4 mld. Kč. Z toho v roce 2011 bylo na program III – *Všeobecná sportovní činnost* (program na podporu pravidelné sportovní činnosti a celoživotního aktivního způsobu života široké veřejnosti, včetně dětí, seniorů a zdravotně postižených) poskytnuto cca 120 mil. Kč a v roce 2013 to bylo již pouze 42 mil. Kč. V roce 2012 i v roce 2013 bylo poskytnuto téměř 1,2 mld. Kč na program V – *Organizace sportu*, který byl zaměřen na podporu NNO. V roce 2013 představovala částka použitá na program V – *Organizace sportu* 86 % výdajů celého výdajového okruhu a částka na program III – *Všeobecná sportovní činnost* (tzv. sport pro všechny) pouze 3 %.

Cíl a účel programu V – *Organizace sportu* stanovilo MŠMT tak, že podpora směřovala do organizací s celorepublikovou působností, jež peněžní prostředky z části spotřebovaly na vlastní náklady a z části dále přerozdělovaly, tedy nikoli na konkrétní projekty s jednoznačně stanovenými a měřitelnými cíli.

MŠMT neoprávněně vynaložilo peněžní prostředky státního rozpočtu tím, že poskytlo dotace ve výši 10 mil. Kč, přestože žádosti o poskytnutí dotace nebyly v okamžiku vydání rozhodnutí ještě vyhotoveny.

MŠMT se v mnoha případech dopouštělo systémových pochybení při rozhodování o poskytnutí dotací, například:

- MŠMT se rozhodlo peněžní prostředky v celkové výši 800 mil. Kč v roce 2012 rozdělit bez opětovného vyhlášení programu nebo opětovného přijímání žádostí o poskytnutí dotace, což nelze považovat za transparentní způsob rozhodování o poskytování peněžních prostředků státu. NKÚ na kontrolním vzorku 19 příjemců zjistil, že dvanácti z nich poskytlo MŠMT nad rámec žádostí o dotace peněžní prostředky státu ve výši 331 mil. Kč, celkově tedy tito žadatelé získali 546,7 mil. Kč, což činilo 254 % požadované částky.
- MŠMT v mnoha případech rozhodovalo o poskytnutí dotace na základě neúplných, pozdě doručených či chybných žádostí o poskytnutí dotace, případně na základě žádostí bez doloženého okamžiku jejich předložení na MŠMT. Tím vytvářelo pro žadatele o poskytnutí dotace nerovné podmínky.

MŠMT v letech 2011–2013 provedlo pouze dvě veřejnosprávní kontroly u příjemců dotací z programů III, IV a V s kontrolovaným celkovým objemem 15 mil. Kč, což činí 0,5 % z celkově poskytnutých 3 031 mil. Kč. NKÚ hodnotí provádění veřejnosprávní kontroly u příjemců jako nedostatečné.

NKÚ při kontrole 19 příjemců dotací zjistil, že 11 z nich nedodrželo účelové určení dotace, podmínky jejího použití nebo další povinnosti stanovené v rozhodnutích o poskytnutí dotace, čímž došlo k porušení rozpočtové kázně v úhrnné výši 15,1 mil. Kč. V těchto případech byla podána oznámení správci daně.

V případě příjemce European Medicine Association, o.s., existuje podezření na zneužití celé dotace ve výši 4,5 mil. Kč.

Seznam zkratk

NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	nestátní nezisková/é organizace
MO	Ministerstvo obrany
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MF	Ministerstvo financí
VPS	kapitola státního rozpočtu 398 – <i>Všeobecná pokladní správa</i>
ČR	Česká republika
ČVS	Český volejbalový svaz
SR	Slovenská republika

14/08

Prostředky státu v oblasti důchodového pojištění

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/08. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ JUDr. Eliška Kadaňová.

Cílem kontroly bylo prověřit vykazované údaje z oblasti výběru pojistného na důchodové pojištění a údaje z oblasti výplaty dávek důchodového pojištění; prověřit, zda Ministerstvo financí při správě prostředků soustředěných na zvláštním účtu rezervy pro důchodovou reformu postupovalo v souladu s právními předpisy.

Kontrolní akce byla schválena v návaznosti na usnesení vlády ČR¹, kterým dala vláda podnět NKÚ zaměřit se na prověření tzv. zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu. Po provedeném rozboru byl podnět vlády ČR rozšířen.

Kontrola byla prováděna v době od března do září roku 2014. Kontrolovaným obdobím byly roky 2009–2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo financí,
- Ministerstvo obrany,
- Ministerstvo vnitra.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MO, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách.

Kolegium NKÚ na svém XX. jednání, které se konalo dne 15. prosince 2014,

schválilo usnesením č. 9/XX/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Důchodové pojištění představuje jednu z nejvýznamnějších složek sociálního zabezpečení v ČR, jeho základní funkcí je poskytovat určité hmotné zabezpečení ve stáří, invaliditě a při ztrátě živitele. Vychází z historických, společenských a ekonomických podmínek – přiměřené hmotné zabezpečení je garantováno *Listinou základních práv a svobod*². Systém důchodového pojištění v ČR lze charakterizovat jako systém financovaný průběžně³, dávkově definovaný s vysokou mírou solidarity.

¹ Usnesení vlády ČR ze dne 16. května 2012 č. 358.

² Článek 30 zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky.

³ Z hlediska financování existují dva základní způsoby, a to průběžný, anebo pomocí dříve vytvořených fondů. Financování může zajišťovat stát nebo soukromoprávní sféra anebo může být zvolena kombinace obou způsobů.

V současné době je důchodový systém v ČR složen ze tří pilířů:

- První pilíř je založen na povinném základním důchodovém pojištění.
- Druhý pilíř byl v ČR zaveden v rámci důchodové reformy v roce 2013 a je založen na důchodovém spoření.
- Třetí pilíř je založen na doplňkovém penzijním spoření, které od 1. 1. 2013 nahradilo penzijní připojištění se státním příspěvkem.

Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce s určitými odchylkami pro příslušníky tzv. silových resortů – vojáci, hasiči, policisté, celníci, příslušníci Vězeňské služby, Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále také „GIBS“) a Bezpečnostní informační služby (dále také „BIS“).

Základní povinné důchodové pojištění (první pilíř) garantuje stát, je univerzální a zabezpečuje všechny ekonomicky aktivní osoby. Systém je založen na vysoké míře mezigenerační a příjmové solidarity. S účinností od 30. 9. 2011 byl do zákona č. 155/1995 Sb.⁴ výrazněji promítnut princip zásluhovosti.

Pojistné na důchodové pojištění je součástí pojistného na sociální zabezpečení.

Peněžní prostředky vybrané na pojistném na důchodové pojištění i prostředky vyplacené ve formě dávek důchodového pojištění jsou součástí příjmů a výdajů státního rozpočtu prostřednictvím vybraných kapitol státního rozpočtu, z nichž objemově nejvýznamnější je kapitola Ministerstva práce a sociálních věcí.

Z hlediska předmětu této kontrolní akce nesou kontrolovaná ministerstva odpovědnost za tuto oblast v rozsahu zákona, jímž byla tato ministerstva zřízena⁵, a zákonů upravujících sledovanou oblast.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“) je ústředním orgánem státní správy pro důchodové zabezpečení, je orgánem sociálního zabezpečení a zároveň správcem rozpočtové kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* (dále jen „kapitola MPSV“), která na straně příjmů představuje 97 % prostředků vybraných na pojistném a na straně výdajů představuje 98 % všech prostředků vyplacených ve formě dávek důchodového pojištění. Výběr pojistného, rozhodování o dávkách, jejich výpočet a výplatu zajišťuje v působnosti MPSV Česká správa sociálního zabezpečení (dále také „ČSSZ“).

Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) je rovněž orgánem sociálního zabezpečení, a to v souvislosti se zaměstnáváním vojáků z povolání, za které vybírá pojistné na důchodové pojištění, rozhoduje o dávkách důchodového pojištění a provádí jejich výpočet i výplatu.

Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“) je dalším orgánem sociálního zabezpečení v souvislosti se zaměstnáváním příslušníků Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR, za které vybírá pojistné na důchodové pojištění, a rozhoduje o dávkách důchodového pojištění (také u příslušníků GIBS a BIS) a provádí jejich výpočet i výplatu.

Ministerstvo financí (dále také „MF“) vykonává na základě zákona č. 218/2000 Sb.⁶ správu státních finančních aktiv (SFA), jejichž součástí je *Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu* (dále také „ZÚRDR“). V příjmech kapitoly MF jsou zahrnuty příjmy, které ve formě pojistného na důchodové pojištění vybírá Generální ředitelství cel za příslušníky Celní správy. Výdaje na dávky důchodového pojištění pro tyto osoby jsou zahrnuty v kapitole MPSV, přičemž o jejich nároku rozhoduje a výpočet dávek a jejich výplatu provádí ČSSZ.

Příjmy z pojistného jsou vedle kapitoly MPSV zobrazeny v kapitolách MO, MV, MF (za Generální ředitelství cel) a dále i v kapitolách Ministerstva spravedlnosti (dále také „MS“), GIBS a BIS⁷. Výdaje na dávky důchodového pojištění jsou zahrnuty pouze v kapitolách MPSV, MO, MV a MS.

4 Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

5 Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

6 Ustanovení § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

7 Některé údaje jsou ve smyslu zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, vykazovány zvláštním způsobem, a proto nebyly dostupné.

Přehled příjmů z pojistného na důchodové pojištění a přehled výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2009–2013 a procentní vyjádření podílu prostředků jednotlivých kapitol na celku důchodového pojištění uvádějí následující tabulky č. 1 a č. 2.

Tabulka č. 1 – Přehled příjmů z pojistného dle příslušných správců kapitol

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění										
	2009		2010		2011		2012		2013	
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %
MPSV*	301 177,65	96,95	308 568,28	97,05	319 602,82	97,42	323 369,99	97,35	323 809,90	97,34
MO	2 180,27	0,70	2 090,23	0,66	1 928,26	0,59	2 518,18	0,76	2 562,91	0,77
MF	566,16	0,18	523,68	0,16	481,17	0,15	455,12	0,14	466,78	0,14
MV	6 026,51	1,94	6 027,44	1,90	5 361,67	1,63	5 095,87	1,53	5 101,24	1,53
MS	704,24	0,23	723,83	0,23	684,61	0,21	695,12	0,21	679,06	0,20
GIBS	-	-	-	-	-	-	30,51	0,01	35,55	0,01
CELKEM	310 654,83	100	317 933,46	100	328 058,53	100	332 164,79	100	332 655,44	100

Zdroj: ARIS, ÚFIS, CSÚIS.

* Údaj za ČSSZ.

Pozn.: Údaje za MPSV v sobě zahrnují též příjmy vykázané na RP 1628 – *Příslušenství pojistného* (pokuty a penále), avšak jen část z těchto příjmů se vztahuje k důchodovému pojištění, proto je dále v tabulkách uvedena jen jejich odpovídající část; v grafech za období 1996–2013 tato RP není zahrnuta.

Tabulka č. 2 – Přehled výdajů dle příslušných správců kapitol

Výdaje na dávky důchodového pojištění										
	2009		2010		2011		2012		2013	
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %
MPSV*	331 594,68	97,59	337 798,66	97,57	359 098,20	97,56	372 752,59	97,57	373 434,99	97,56
MO	3 829,64	1,13	3 853,80	1,11	4 060,05	1,10	4 157,92	1,09	4 151,99	1,08
MV	3 863,48	1,14	4 034,92	1,17	4 334,34	1,18	4 516,60	1,18	4 567,67	1,19
MS	500,49	0,15	525,57	0,15	576,24	0,16	604,23	0,16	618,05	0,16
CELKEM	339 788,29	100	346 212,95	100	368 068,83	100	382 031,34	100	382 772,71	100

Zdroj: ARIS, ÚFIS, CSÚIS.

* Údaj za ČSSZ.

Kapitola MPSV zahrnuje výdaje na dávky důchodového pojištění i za Generální ředitelství cel a kapitola MV i za příslušníky GIBS a BIS.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění

Základní právní úpravu pojistného na důchodové pojištění obsahuje zákon č. 589/1992 Sb.⁸ Důchodové pojištění je založeno na pravidelném placení příspěvku – pojistného. Pojistné hradí zaměstnavatelé, zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně důchodově pojištěné.

Z hlediska bilance příjmů a výdajů důchodového pojištění zajišťovaného státem má určitý význam i tzv. náhradní doba pojištění, tj. doba, po kterou občan nepracuje (např. osoby nezaměstnané, osoby na

⁸ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

rodičovské dovolené). Za stanovených podmínek je tato doba započítávána do potřebných let pojištění na důchod.

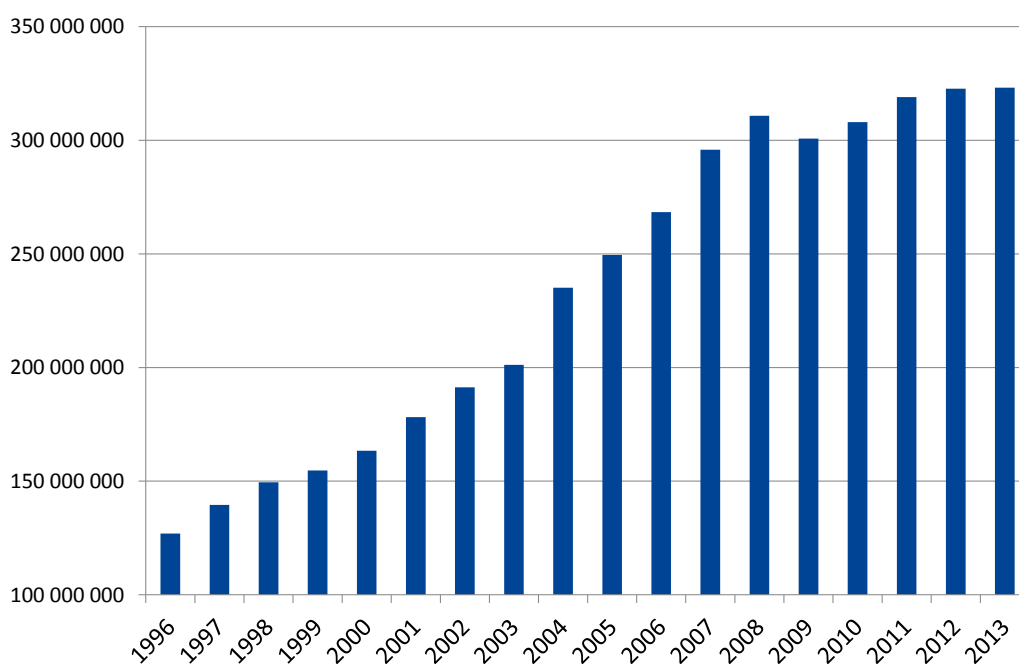
Kontrolou byla ověřována správnost výše příjmů z pojistného na důchodové pojištění v rámci vybraných kapitol. U MPSV bylo provedeno odsouhlasení příjmů z pojistného na důchodové pojištění vykázaných ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi řízených organizačních složek státu a státních fondů (dále také „výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“), údaje za účetní jednotku ČSSZ, na údaje v závěrečném účtu (dále také „ZÚ“) kapitoly MPSV a ve státním závěrečném účtu ČR (dále také „SZÚ“) v letech 2009–2013. Komplexní testování systému výběru pojistného na sociální zabezpečení bylo provedeno v rámci předchozích kontrolních akcí NKÚ přímo na ČSSZ⁹. Ve sledované oblasti nebyly zjištěny nesrovnalosti, proto u ČSSZ nebyla v rámci této kontrolní akce tato oblast znovu prověřována.

Kontrolou byla ověřena správnost vykázaných částek na straně příjmů z pojistného na důchodové pojištění u MPSV (ČSSZ), MF (GŘC), MO a MV, tedy částek, které v kontrolovaném období vstoupily do výpočtu výsledku hospodaření systému důchodového pojištění státu¹⁰.

Kontrolou nebyly shledány nesrovnalosti s významnějším dopadem na prověřovanou oblast.

Graf č. 1 znázorňuje vývoj příjmů z pojistného na důchodové pojištění za období let 1996–2013 v kapitole MPSV, která představuje nejvyšší podíl (cca 97 %) příjmů z pojistného na důchodové pojištění státu.

Graf č. 1 – Příjmy z pojistného na důchodové pojištění v kapitole MPSV v letech 1996–2013 (v tis. Kč)

Zdroj: výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu ČSSZ za roky 1996–2013.

V rozmezí let 1996–2003 příjmy vykazovaly mírně rostoucí lineární trend. V roce 2004 došlo ke zvýšení sazby pojistného na důchodové pojištění z 26 % na 28 % z vyměřovacího základu pro zaměstnavatele, osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění, což se promítlo do výše inkasovaných příjmů z pojistného. Do roku 2008 příjmy rostly. Na zmírnění tempa růstu příjmů v následujícím období se mimo jiné podílelo stanovení maximálního vyměřovacího základu pro placení pojistného na důchodové pojištění,¹¹ rostoucí nezaměstnanost apod.

⁹ Kontrolní akce NKÚ č. 10/19 a č. 11/26.

¹⁰ Název „systém důchodového pojištění státu“ je v kontrolním závěru používán v souvislosti s výpočtem rozdílu příjmů a výdajů důchodového pojištění ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb. a vyhlášky č. 76/2005 Sb.

¹¹ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

2. Výdaje na dávky důchodového pojištění

Ze základního povinného důchodového pojištění jsou dávky důchodového pojištění poskytovány na základě zákona č. 155/1995 Sb.⁴, který stanovuje nároky na hmotné zabezpečení pro případ stáří, invalidity a úmrtí živitele – důchod starobní, invalidní, vdovský nebo vdovecký a sirotčí. Dále upravuje základní podmínky vzniku nároku na důchod a parametry výpočtu jeho výše.

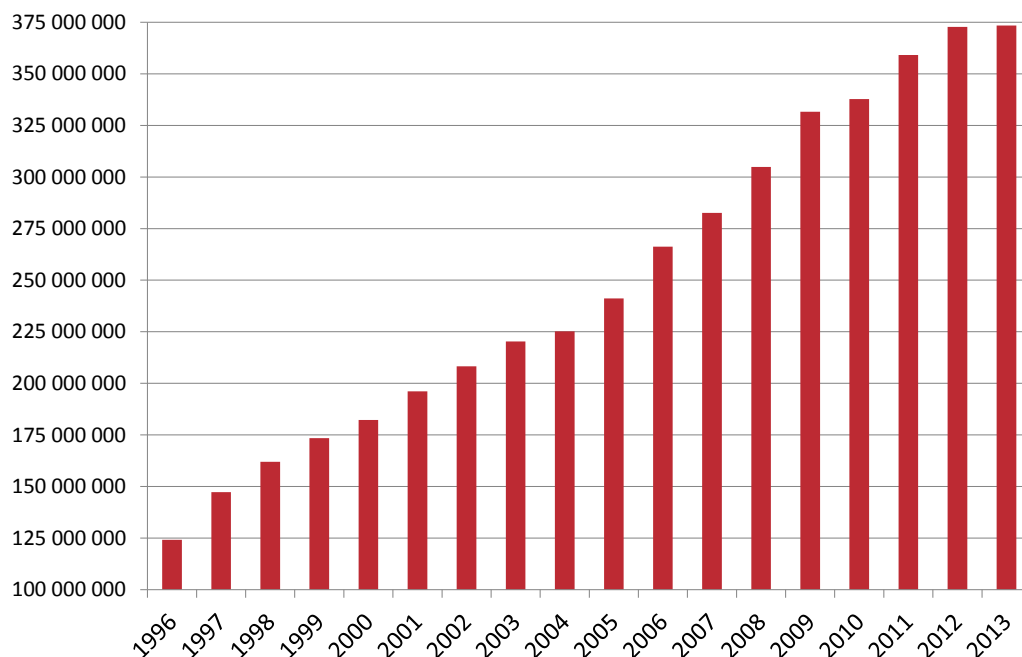
Na vybraném vzorku případů bylo u MV a MO ověřováno, zda byly splněny podmínky pro přiznání nároku na důchod, tedy zda byl nárok žadatelem řádně doložen, a zda byl důchod řádně vypočítán. Stejně ověřování nebylo prováděno u MPSV, resp. u ČSSZ, s ohledem na výsledek komplexního testování v rámci předchozích kontrolních akcí¹² NKÚ.

Kontrola nároku na důchod i kontrola stanovení jeho výše byly provedeny podle právní úpravy platné v době přiznání důchodu, dále byly zohledněny všechny změny zákonů, které měly vliv na způsob výpočtu již přiznaných a vyplácených důchodů, včetně valorizací. Na vzorku bylo ověřeno, že v testovaném období byla příjemcům dávek důchodového pojištění předepsána jak **MO**, tak **MV** správná výše důchodu a v době, kdy byl nárok na důchod přiznán, byly žadatelem splněny všechny zákonné podmínky pro přiznání důchodu.

U MPSV byly ověřeny výdaje na dávky důchodového pojištění vykázané ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ČSSZ, údaje v tomto výkazu za kapitolu MPSV a dále údaje v ZÚ kapitoly a ve SZÚ za roky 2009–2013.

Graf č. 2 znázorňuje vývoj výdajů na důchody za období let 1996–2013 v kapitole MPSV, která představuje podíl téměř 98 % výdajů systému důchodového pojištění státu.

Graf č. 2 – Dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV v letech 1996–2013 (v tis. Kč)

Zdroj: výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu ČSSZ za roky 1996–2013.

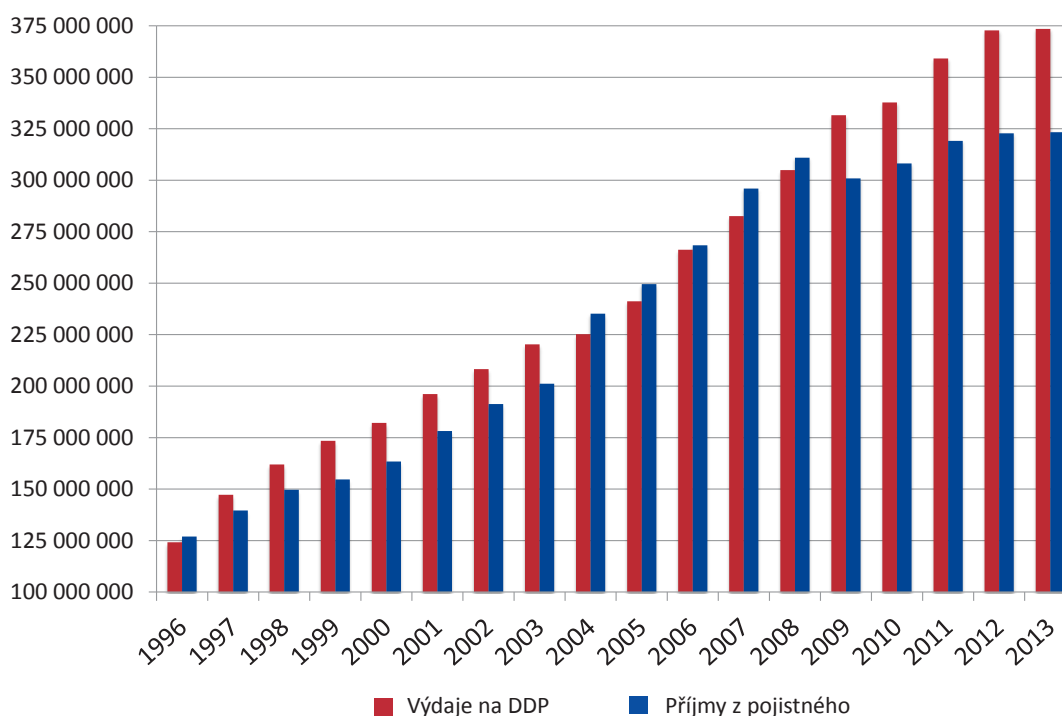
Výdaje na dávky důchodového pojištění ročně rostly v průměru o cca 5 %. Na nárůstu výdajů se podílely různé faktory, např. stárnutí populace, předčasné odchody do důchodu, valorizace apod. V roce 2004 vzrostly výdaje oproti roku 2003 pouze o cca 2 %, jedním z uváděných důvodů byla nižší valorizace

oproti rokům předchozím. V dalších letech došlo k nárůstu výdajů na dávky oproti příjmům: v roce 2009 o 10,2 %, v roce 2010 o 9,6 %, v roce 2011 o 12,5 % a v roce 2012 a 2013 o 15,5 %. (V roce 2013 nebylo přistoupeno k valorizaci.) **Průměrný starobní důchod v ČR na konci roku 2013 činil 10 957 Kč (zdroj ČSSZ).**

Příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru obsahuje přehled o počtu a druhu přiznaných důchodů v letech 1996 až 2013.

Rozdíl mezi příjmy vybranými na pojistném na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV v letech 1996–2013 znázorňuje graf č. 3.

Graf č. 3 – Příjmy z pojistného a výdaje na DDP v kapitole MPSV v letech 1996–2013 (v tis. Kč)

Zdroj: výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu ČSSZ za roky 1996–2013.

K přebytku příjmů z pojistného na důchodové pojištění nad výdaji na dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV došlo pouze v roce 1996 a v letech 2004 až 2008. V dalším období rostly výdaje rychleji než příjmy.

2.1 Rozdíl mezi příjmy a výdaji důchodového pojištění v příslušných kapitolách státního rozpočtu

Rozdíl mezi skutečnými příjmy z pojistného (včetně příjmů z penále a pokut) a výdaji vynaloženými pouze na výplatu dávek důchodového pojištění zjištěný za všechny kapitoly státního rozpočtu, které se na této oblasti podílejí, se liší od vypočteného rozdílu ve smyslu zákona o rozpočtových pravidlech. Ve SZÚ se uvádí rozdíly vypočítané podle uvedeného zákona, tzn. po započtení dalších položek, a to jak na straně výdajů, tak na straně příjmů. Zákonem o rozpočtových pravidlech bylo v souvislosti se zřízením *Zvláštního účtu důchodového pojištění* zároveň stanoveno, že do výpočtu rozdílu budou na straně výdajů zahrnuty i výdaje na výkon státní správy, tzn. výdaje spojené s výběrem pojistného a výdaje spojené s výplatou dávek důchodového pojištění (dále také „výdaje na správu“).

Na straně příjmů bylo od roku 2012 zákonem stanoveno navýšit příjmy z pojistného o 7,2 % výnosu DPH připadajícího na státní rozpočet (v roce 2012 se jednalo o částku 14,4 mld. Kč a v roce 2013 o částku 15,8 mld. Kč). V uvedených dvou letech byly příjmy dále navýšeny z fondu privatizace na základě usnesení

vlády ČR (v roce 2012 se jednalo o částku 14,4 mld. Kč a v roce 2013 o částku 10 mld. Kč, tyto prostředky byly převedeny do příjmů státního rozpočtu).

Údaje uvedené v následující tabulce umožňují porovnat rozdíl mezi skutečně dosaženými příjmy z pojistného a výdaji skutečně vyplacenými na dávky důchodového pojištění („čistý“ rozdíl) s rozdílem uváděným ve SZÚ po zahrnutí výše zmíněných položek do výpočtu MF.

Tabulka č. 3 – Rozdíl příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
„Čistý“ rozdíl příjmů a výdajů	-29 478 110	-28 331 044	-40 063 896	-49 929 867	-50 175 110
Rozdíl příjmů a výdajů dle výpočtu MF	-36 828 086	-35 616 915	-45 353 258	-26 173 630	-29 262 058

Zdroj: výpočet NKÚ; SZÚ za roky 2009–2013.

Podrobněji viz bod 4 tohoto kontrolního závěru.

3. Zvláštní účet důchodového pojištění, Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu

V roce 1995 bylo v rámci novely zákona č. 576/1990 Sb. přijato ustanovení¹³ zakotvující zřízení zvláštního účtu, na kterém by byly soustředovány přebytky získané rozdílem mezi vybraným pojistným na důchodové pojištění a vyplacenými dávkami důchodového pojištění. Vytvořením *Zvláštního účtu důchodového pojištění* (dále také „ZÚDP“) byl sledován záměr zajistit určitou rezervu pro období, kdy nebude bilance příjmů a výdajů v oblasti důchodového pojištění příznivá, a to ať už vlivem stárnutí populace, nebo v důsledku jiných faktorů. Výše uvedený zákon stanovil:

„Součástí státních finančních aktiv je „Zvláštní účet důchodového pojištění“, na kterém se vedou prostředky vzniklé jako rozdíl mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění podle stavu ke dni 31. prosince příslušného rozpočtového roku. Prostředky tohoto účtu lze použít pouze

- a) na zvýšení dávek důchodového pojištění,
- b) na úhradu záporného salda pojistného na důchodové pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění.“

Do nového zákona o rozpočtových pravidlech¹⁴, který s účinností od 1. 1. 2001 nahradil předchozí právní úpravu, bylo ustanovení o ZÚDP s drobnými úpravami převzato. K 31. 12. 2013 činil stav peněžních prostředků tohoto účtu téměř 22,6 mld. Kč.

Tabulka č. 4 – Přehled příjmů a výdajů ZÚDP/ZÚRDR od roku 1996 do roku 2013 (v mil. Kč)

Příjmy celkem	36 449,0
Příjmy ve výši přebytků systému DP	31 765,1
Příjmy z dividend určených na důchodovou reformu	3 570,9
Příjmy z investování prostředků ZÚRDR	1 113,0
Výdaje celkem	13 894,0
Převody do kapitoly MPSV	13 894,0
Peněžní prostředky celkem k 31. 12. 2013	22 555,0

Zdroj: SZÚ, sešit C a D, dokumenty MF.

¹³ Ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky); novelizace byla provedena zákonem č. 160/1995 Sb.

¹⁴ Zákon č. 218/2000 Sb.

Peněžní prostředky ZÚDP, resp. ZÚRDR, byly od roku 1996 do roku 2013 použity ve dvou případech (v roce 2001 a v roce 2006), a to ke krytí výdajů na dávky důchodového pojištění kapitoly MPSV.

Přebytky vypočítané Ministerstvem financí jako výsledek hospodaření systému důchodového pojištění státu ve smyslu zákona o rozpočtových pravidlech byly hlavním zdrojem příjmů ZÚDP, resp. ZÚRDR. Podrobněji viz bod 4 tohoto kontrolního závěru.

3.1 Investování prostředků ZÚRDR¹⁵

Od roku 2008 do roku 2012 tvořily příjem ZÚRDR také výnosy z investování dočasně volných peněžních prostředků tohoto účtu. Právní úprava umožnila MF investovat prostředky ZÚRDR do určených dluhopisů s cílem navýšit prostředky pro důchodovou reformu. Dosažené výnosy ve výši celkem 1,1 mld. Kč se staly příjmem ZÚRDR. Od roku 2013 přestalo MF prostředky ZÚRDR investovat a zapojilo je do řízení likvidity státu v rámci souhrnného účtu státní pokladny. Došlo ke snížení příjmů z investování, ale současně se tato skutečnost promítla ve zvýšení disponibilních prostředků státní pokladny.

3.2 Dividendy z majetkových účastí státu určené vládou ČR na důchodovou reformu

Ve prospěch ZÚRDR byla v konečném důsledku převedena také část dividend z majetkových účastí státu v regionálních elektroenergetických distribučních společnostech ve správě MPSV a MPO. V roce 2004 vláda ČR rozhodla¹⁶ o vytvoření účtu *Prostředky pro důchodovou reformu*. Účet byl zřízen v rámci SFA a byla na něm soustřeďována určená část prostředků získaných z dividend. (Část prostředků tohoto účtu ve výši 200 mil. Kč byla použita v roce 2006 na pokrytí výdajů na realizaci programu *Digitalizace nárokových podkladů – DIG III* v rámci kapitoly MPSV.)

K 1. 1. 2009 byl stav majetkových účastí státu vyčleněných usneseními vlády ČR k získání prostředků pro důchodovou reformu následující:

- majetková účast ve společnosti E.ON SE činila 3 668 731 kusů akcií;
- 15% podíl ve společnosti ČEPS, a. s., 26 783 600 kusů akcií;
Celková majetková účast státu v ČEPS, a. s., je 100 %. MPSV hospodařilo do února roku 2012 s 15% podílem, poté tento podíl přešel na Ministerstvo průmyslu a obchodu, kterému nyní přísluší hospodařit s podílem celým, tj. 100 %.
- podíl 0,41 % ve společnosti ČEZ, a. s., 2 213 224 kusů akcií.
Majetkový podíl státu v ČEZ, a. s., byl získán směnou akcií podniku Pražská energetika, a. s., na základě usnesení vlády ČR ze dne 9. července 2008 č. 862. Ke dni 31. 12. 2013 byla celková majetková účast státu v ČEZ, a. s., 69,78 %, z toho MF příslušelo 69,37 % a MPSV pouze 0,41 %. Nepatrný podíl 0,001 % příslušel ještě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, který jej získal z titulu odúmrťí.

Od zřízení účtu *Prostředky pro důchodovou reformu* (tj. od roku 2004) do roku 2013 bylo na účet převedeno celkem 3 570,9 mil. Kč, z toho **1 677,9 mil. Kč v kontrolovaném období**, jak je patrné i z tabulky č. 5.

15 Tato problematika byla předmětem kontrolní akce NKÚ č. 11/09 – *Státní finanční aktiva, zejména prostředky soustředěné na jaderném účtu* (kontrolní závěr byl publikován v částce 1/2012 *Věstníku NKÚ*).

16 Usnesení vlády ČR ze dne 25. srpna 2004 č. 797, o využití dividend z akcií, jejichž nabyvatelem je MPSV, na řešení problémů spojených s důchodovou reformou.

Tabulka č. 5 – Přehled příjmů z dividend na účtu pro důchodovou reformu (v mil. Kč)

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Součet
E.ON	546,6*	104,6	129,1	79,9	88,7	948,9
ČEPS, a. s.	223,3	55,3	0	1,3	1,3	281,2
ČEZ, a. s.	94,1	99,7	94,1	84,7	75,2	447,8
Součet	864,0	259,6	223,2	165,9	165,2	1 677,9

Zdroj: ZÚ kapitoly 312 MF za roky 2009–2013, účetnictví MF.

* Částka ve výši 546,6 mil. Kč zahrnuje nejen dividendy za rok 2008 (ve výši 120,6 mil. Kč), ale i dividendy za roky 2006 a 2007 (v celkové výši 426 mil. Kč).

K významnému poklesu výnosů z dividend došlo především u majetkových účastí státu ve společnosti ČEPS, a. s. Z výročních zpráv této akciové společnosti za roky 2009 až 2013 a z podkladů MF vyplývá, že ze zisku roku 2010 ve výši 1 701,7 mil. Kč nebyly vyplaceny žádné dividendy, ze zisku roku 2011 ve výši 2 433,3 mil. Kč a roku 2012 ve výši 1 969,4 mil. Kč byly dividendy vyplaceny pouze v symbolické výši. Zbývající část byla převedena do nerozděleného zisku. MF uvedlo, že klesající tendence inkasa dividend je ovlivněna především pozastavením vyplácení dividend společnosti ČEPS, a. s. vzhledem k nutnosti vytvořit rezervy peněžních prostředků pro pokrytí budoucích nákladných projektů souvisejících např. s vyvedením proudu z nově zprovozněných bloků Temelína a s hrozbou tzv. blackoutů.

3.3 Změna Zvláštního účtu důchodového pojištění na Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu

S účinností od 1. 3. 2008 byl novelou zákona o rozpočtových pravidlech změněn ZÚDP na *Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu*. Rozšířilo se vymezení i použití dosavadního ZÚDP. Metodika výpočtu výsledku hospodaření systému důchodového pojištění se nezměnila.

Nově se peněžní prostředky ZÚRDR mohou použít na krytí nákladů spojených s realizací důchodové reformy, pokud tak na návrh vlády rozhodne poslanecká sněmovna. Dle předchozí právní úpravy se prostředky ZÚDP mohly použít jen na zvýšení dávek důchodového pojištění nebo na úhradu záporného salda pojistného na důchodové pojištění.

K datu 17. 3. 2008 MF převedlo na ZÚRDR nejen prostředky dosavadního ZÚDP ve výši 5 576 381 000 Kč, ale i prostředky účtu *Prostředky pro důchodovou reformu* ve výši 1 461 824 344,58 Kč; následně byly oba bankovní účty, tj. ZÚDP i účet vládou určený pro důchodovou reformu, zrušeny.

3.4 Zápočet výnosu DPH připadajícího na státní rozpočet

Novela zákona o rozpočtových pravidlech účinná od 1. 1. 2012 stanovila povinnost na straně příjmů započítávat do výpočtu rozdílu příjmů a výdajů důchodového pojištění státu částku ve výši 7,2 % výnosu daně z přidané hodnoty připadajícího na státní rozpočet. Podle důvodové zprávy k návrhu příslušné novely zákona bylo hlavním cílem získat zdroje k realizaci penzijní reformy a zajistit dlouhodobou udržitelnost důchodového zabezpečení. **Započítání částek ve výši 14,4 mld. Kč v roce 2012 a 15,8 mld. Kč v roce 2013 nezajistilo přebytek ani vyrovnanou bilanci systému důchodového pojištění státu, snížilo pouze vypočtený schodek.**

4. Výsledek hospodaření systému důchodového pojištění státu (výpočet rozdílu)

Od roku 1996 v návaznosti na právní úpravu týkající se ZÚDP propočítává MF ve smyslu rozpočtových pravidel rozdíl mezi příjmy a výdaji systému důchodového pojištění státu. Při výpočtu nejprve postupovalo podle příslušných usnesení vlády ČR, později vydalo vyhlášku č. 76/2005 Sb.¹⁷, která navazovala na postup stanovený usneseními vlády ČR. Z podaného vysvětlení MF o důvodech navyšování výdajů o položku *výdaje na správu* vyplývá, že tak bylo rozhodnuto v době, kdy bylo zvažováno oddělení systému sociálního zabezpečení od státního rozpočtu a vytvoření sociální pojišťovny.

Rozdíl mezi příjmy a výdaji systému důchodového pojištění státu v letech 1996–2013 vypočítaný a vykazovaný Ministerstvem financí ve SZÚ uvádí tabulka č. 6.

Tabulka č. 6 – Přehled příjmů a výdajů v oblasti důchodového pojištění včetně rozdílů těchto položek (v tis. Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje na důchody	Výdaje na správu	Rozdíl mezi příjmy a výdaji důchodového pojištění (včetně výdajů na správu)	
				Kladný	Záporný
1996				4 383 963	–
1997	146 332 522	150 231 024	2 617 380	–	–6 515 883
1998	156 337 768	166 119 147	2 711 414	–	–12 492 793
1999	161 826 981	177 849 443	3 422 642	–	–19 445 104
2000	170 456 549	186 851 692	3 263 141	–	–19 658 284
2001	185 952 649	201 111 048	3 342 581	–	–18 500 980
2002	198 423 779	213 647 781	3 685 044	–	–18 909 046
2003	209 624 044	225 832 771	3 702 977	–	–19 911 704
2004	243 276 060	230 896 759	4 052 821	8 326 480	–
2005	258 327 061	247 389 954	4 377 240	6 559 867	–
2006	276 913 317	272 910 810	4 866 264	–	–863 757
2007	304 934 180	289 854 717	5 182 391	9 897 072	–
2008	320 027 736	312 531 820	4 898 233	2 597 683	–
2009	310 310 183	339 788 293	7 349 976	–	–36 828 086
2010	317 881 898	346 212 942	7 285 871	–	–35 616 915
2011	328 004 935	368 068 831	5 289 362	–	–45 353 258
2012	360 880 920	382 031 343	5 023 207	–	–26 173 630
2013	358 435 067	382 772 733	4 924 392	–	–29 262 058

Zdroj: rok 1996 – usnesení Poslanecké sněmovny č. 418 z 12. schůze 8. července 1997, roky 1997 až 2012 – SZÚ, rok 2013 – návrh SZÚ.

Položky, které na straně příjmů vstupují v posledních letech nově do výpočtu salda důchodového pojištění:

- Zákonem stanovený podíl ve výši 7,2 % výnosu DPH připadajícího na státní rozpočet snížil vypočtený schodek systému důchodového pojištění státu v roce 2012 o 14,4 mld. Kč a v roce 2013 o 15,8 mld. Kč.
- „Částky na kompenzaci deficitu důchodového systému“ převedené do příjmů státního rozpočtu z prostředků privatizace na základě usnesení¹⁸ vlády ČR zahrnuje MF do výpočtu výsledku hospodaření systému důchodového pojištění státu za rok 2012 ve výši 14,4 mld. Kč a za rok 2013 ve výši 10 mld. Kč.

¹⁷ Vyhláška č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění.

¹⁸ Usnesení vlády ze dne 26. září 2012 č. 693 a usnesení vlády ze dne 18. prosince 2013 č. 1003.

Kladný i záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji v oblasti důchodového pojištění státu se stává součástí celkového výsledku hospodaření státního rozpočtu. V případě kladného rozdílu bylo MF povinno přebytek převést na ZÚDP, resp. ZÚRDR. Od roku 2009 k vyrovnaní či přebytku v systému důchodového pojištění státu nedošlo, a to ani po započítání dalších položek vstupujících do výpočtu.

Tabulka č. 7 uvádí přehled o hospodaření systému důchodového pojištění státu v letech 2009 až 2013, resp. vyčíslení schodku systému důchodového pojištění státu včetně započítání položek uvedených v předchozích odstavcích.

**Tabulka č. 7 – Hospodaření systému důchodového pojištění státu
v letech 2009–2013 dle údajů SZÚ**

(v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy z pojistného na DP celkem	310 310 183	317 881 898	328 004 935	332 101 476	332 597 623
v tom:					
– příjmy z pojistného na DP	310 207 741	317 772 180	327 880 562	331 970 876	332 459 451
– příjmy z dobrovolného pojistného na DP	102 442	109 718	124 373	130 600	138 172
Příjmy na základě UV				14 400 000	10 000 000
Příjem ve výši 7,2 % výnosu DPH připadajícího na SR				14 379 444	15 837 444
Výdaje na DDP a výdaje na správu celkem	347 138 269	353 498 813	373 358 193	387 054 550	387 697 125
v tom:					
– výdaje na DDP	339 788 293	346 212 942	368 068 831	382 031 343	382 772 733
– výdaje na správu	7 349 976	7 285 871	5 289 362	5 023 207	4 924 392
Rozdíl příjmů a výdajů uvedený ve SZÚ (přebytek +, schodek –)	–36 828 086	–35 616 915	–45 353 258	–26 173 630	–29 262 058

Zdroj: SZÚ za roky 2009–2013.

Sledování výdajů na správu

MF vyhláškou č. 76/2005 Sb. stanovilo výpočet výdajů na správu na základě sazeb pojistného na důchodové a nemocenské pojištění (prostřednictvím koeficientu) a na základě výdajů na dávky důchodového pojištění u orgánů sociálního zabezpečení. Tento způsob zjišťování výdajů na správu nedává přehled o jejich skutečné výši, ale je odhadem a poskytuje pouze rámcový a ve srovnání s jinými oblastmi státní správy ojedinělý přehled o výdajích správních orgánů spojených s výběrem pojistného a výplatou dávek důchodového pojištění.

Odhadování a zjišťování výše výdajů na správu nemá kromě zahrnutí do výpočtu rozdílu příjmů a výdajů důchodového pojištění další využití. **NKÚ považuje zjišťování a započítávání tzv. správních výdajů do výdajů na dávky důchodového pojištění za neodůvodněné a zkreslující celkový stav. V období, kdy systém vykazoval přebytek, tj. v letech 2004 až 2008, by nezapočítávání těchto položek znamenalo vyšší převod na ZÚDP o více než 22 mld. Kč.**

NKÚ zjistil v postupech MF týkajících se výpočtu rozdílu mezi příjmy a výdaji v oblasti důchodového pojištění i další nedostatky:

– **Příjmy související s oblastí důchodového pojištění (vrácené přeplatky důchodů)**

Podle právní úpravy se do výpočtu výsledku hospodaření systému důchodového pojištění státu nezapočítávají další příjmy související s oblastí důchodového pojištění. Jedná se především o přeplatky dávek důchodového pojištění vrácené v následujících letech. Tyto přeplatky se nezapočítávají, přestože v předchozích letech byly v rámci zmíněného výpočtu započítány do výdajů. Dle podkladů MF se např. za rok 2013 jednalo o částku vyšší než 193,6 mil. Kč.

– **Příjmy z pojistného na důchodové pojištění kapitoly 305 – Bezpečnostní informační služba**

Výpočet výsledku hospodaření systému důchodového pojištění státu nezahrnuje příjmy z pojistného na důchodové pojištění za příslušníky Bezpečnostní informační služby, které jsou součástí příjmů kapitoly 305 – *Bezpečnostní informační služba*. Výše příjmů z pojistného na důchodové pojištění je o toto pojistné nižší, nejedná se však o významné zkreslení. Pokud jde o výdaje na dávky důchodového pojištění příslušníkům BIS, ty naopak jsou do výpočtu zahrnuty v rámci údajů kapitoly MV.

5. Účetnictví

V rámci této kontrolní akce byla u MO a MV na vybraném vzorku prověřena správnost zobrazení dávek důchodového pojištění v účetnictví; u MPSV pak byla v účetnictví ověřována správnost zobrazení dividend plynoucích z majetkových účastí v elektroenergetických společnostech. Na MF bylo v souvislosti s kontrolou účetních dokladů vztahujících se ke *Zvláštnímu účtu rezervy pro důchodovou reformu* kontrolováno dodržování požadavků právních předpisů v oblasti zobrazení účetních operací souvisejících s prostředky ZÚRDR v účetnictví MF, finančních výkazech, v ZÚ kapitoly MF a ve SZÚ za období let 2009–2013.

Kontrolou bylo zjištěno, že MO ani MV neúčtovaly o předpisu nároku na výplatu důchodů, tedy o vzniku závazku. Tento nedostatek byl v případě MV odstraněn v roce 2013, MO tento nedostatek odstranilo v průběhu roku 2014. MO dále v letech 2012 a 2013 při zobrazování dávek důchodového pojištění používalo v účetních výkazech nesprávný nákladový účet. Toto pochybení MO odstranilo po skončení kontrolovaného období, tj. v průběhu roku 2014.

U MPSV bylo zjištěno, že v roce 2013 zobrazilo přijaté dividendy plynoucí z majetkové účasti ve společnosti E.ON SE jako dlouhodobý finanční majetek, ačkoliv se jednalo o výnosy z dlouhodobého finančního majetku. Uvedený způsob účtování však neměl vliv na účetní závěrku MPSV sestavenou k 31. 12. 2013, neboť přijaté dividendy byly do konce roku 2013 převedeny na účet státních finančních aktiv (ZÚRDR).

Dividendy z akcií ČEZ, a. s., a ČEPS, a. s., MPSV ve svém účetnictví nezachycovalo (na rozdíl od dividend z akcií společnosti E.ON SE), tj. nevykazovalo z nich závazky, pohledávky, výnosy ani náklady, neboť jejich výplata se uskutečňovala přímo na účet státních finančních aktiv.

Dle usnesení vlády¹⁹ jsou dividendy z akcií společností ČEZ, a. s., a ČEPS, a. s., státními finančními aktivy a část jich je určena na řešení problémů spojených s důchodovou reformou.

Právní předpisy neuvádějí, která účetní jednotka a jak má o těchto výnosech z majetkových účastí, resp. výnosech z dividend, účtovat v případech, kdy se od sebe liší držitel akcií a příjemce dividend z těchto akcií.

MF o přijetí dividend z majetkových účastí státu v držení MPSV a MPO účtovalo v období let 2010–2013 na účet 665 – Výnosy z dlouhodobého finančního majetku, přestože nebylo držitelem těchto majetkových účastí.

¹⁹ Usnesení vlády ČR z 6. května 2002 č. 477, usnesení vlády z 25. srpna 2004 č. 797 a usnesení vlády z 9. července 2008 č. 862.

6. Zatřídění výdajů na dávky důchodového pojištění dle rozpočtové skladby

U MO a MV byla na vybraném vzorku dokladů za období jednoho měsíce v letech 2009–2013 kontrolována správnost zatřídění výdajů na dávky důchodového pojištění na položky a paragrafy rozpočtové skladby dle vyhlášky č. 323/2002 Sb.²⁰.

Kontrolou bylo zjištěno, že MO dávky zdravotně postiženým osobám přiřadilo na nesprávný paragraf 4119 – *Ostatní dávky důchodového pojištění* místo na vyhláškou stanovené paragrafy pododdílu 418 – *Dávky zdravotně postiženým občanům*. **Vlivem této nesprávnosti byly údaje o výdajích na dávky důchodového pojištění MO v období 2009–2012 uvedeny ve SZÚ ČR v nesprávné výši, avšak tato nesprávnost neměla významný dopad na prověřovanou oblast.**

Kontrolou bylo dále zjištěno, že MV zatřídilo dávky důchodového pojištění ve výši 1,2 mil. Kč v květnu 2013 na nesprávný paragraf 4152 – *Výsluhový příspěvek* místo na vyhláškou stanovené paragrafy 4111 až 4117. **Vlivem této nesprávnosti byly údaje o výdajích na dávky důchodového pojištění MV uvedeny ve SZÚ ČR za rok 2013 v nesprávné výši minimálně 1,2 mil. Kč. Tato nesprávnost neměla významný dopad na prověřovanou oblast.**

III. Vyhodnocení

Ve státním rozpočtu jsou příjmy plynoucí do systému důchodového pojištění vykazovány v sedmi kapitolách státního rozpočtu a výdaje na dávky důchodového pojištění ve čtyřech kapitolách státního rozpočtu.

Ústředním orgánem státní správy pro důchodové zabezpečení a orgánem sociálního zabezpečení je MPSV, jehož kapitola na straně příjmů představuje více než 97 % prostředků vybraných na pojistném na důchodové pojištění a obdobně na straně výdajů pokrývá téměř 98 % všech prostředků vyplacených ve formě dávek důchodového pojištění.

V roce 1995 bylo rozhodnuto, že přebytky hospodaření systému důchodového pojištění státu budou soustřeďovány ve státních finančních aktivech, a to na k tomuto účelu zřízeném zvláštním účtu.

Zákon o rozpočtových pravidlech stanovil mj. i způsob výpočtu rozdílu mezi příjmy a výdaji v oblasti důchodového pojištění. Na straně výdajů se ve smyslu rozpočtových pravidel do výpočtu rozdílu po celou dobu započítávají i *výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění*, tzv. výdaje na správu. Výdaje na správu jsou zjišťovány na základě sazeb pojistného na důchodové a nemocenské pojištění (pomocí koeficientu) a výdajů na dávky důchodového pojištění u orgánů sociálního zabezpečení a jsou pouze určitým odhadem příslušných nákladů; tato položka se v letech 2009–2013 pohybovala v rozmezí od 5 do 7 mld. Kč ročně. NKÚ považuje sledování, odhadování a započítávání této položky do výsledku hospodaření systému důchodového pojištění za neodůvodněné a zkreslující skutečný stav.

K řešení problému s nedostatkem zdrojů v oblasti důchodového pojištění státu vzhledem k vývoji v posledních letech může tento účet²¹ přispět pouze okrajově. K 31. 12. 2013 činil stav peněžních prostředků *Zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu* 22,6 mld. Kč. Kdyby v období, kdy systém vykazoval přebytky, tj. v letech 2004 až 2008, nebyly výdaje na správu započítávány do výsledku hospodaření, byl by celkový převod na ZÚDP vyšší o 22,5 mld. Kč.

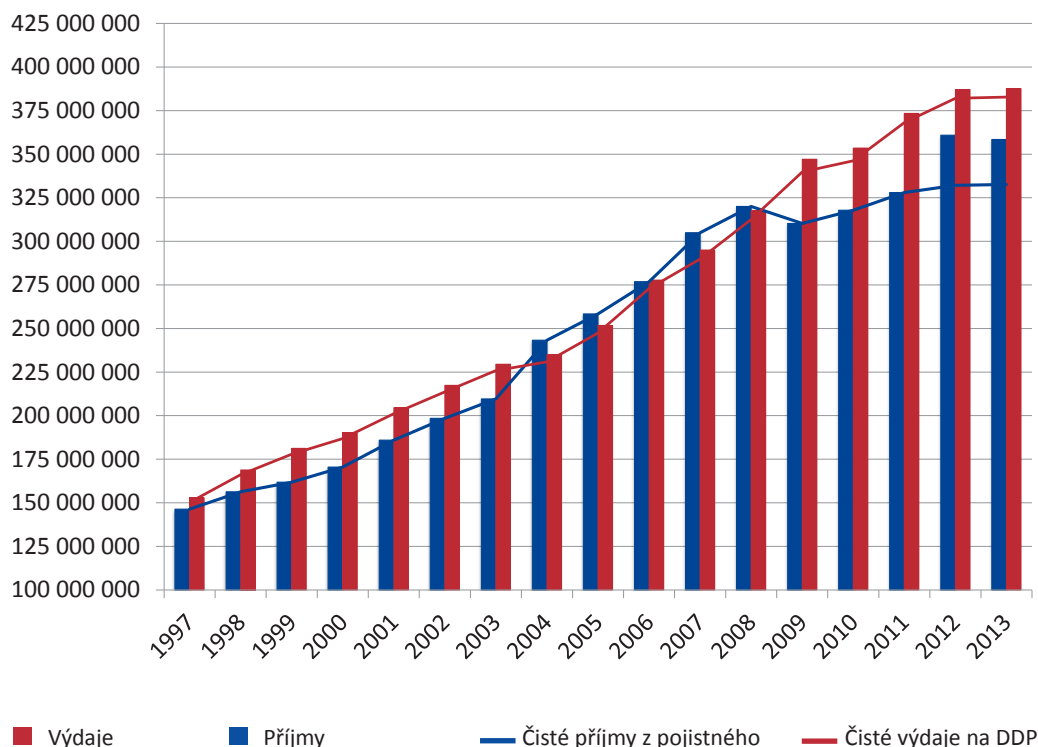
Posledním rokem, v němž bylo dosaženo přebytku, byl rok 2008. Od tohoto roku nebylo dosaženo přebytku ani vyrovnané bilance, a to ani po zahrnutí dalších příjmových položek, které měly celkovou bilanci zlepšit. Od roku 2012 se na straně příjmů nově zahrnuje do výpočtu částka ve výši 7,2 % výnosu DPH připadajícího na státní rozpočet.

²⁰ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

²¹ *Zvláštní účet důchodového pojištění*, od 1. 3. 2008 byl nahrazen *Zvláštním účtem rezervy pro důchodovou reformu*.

Na základě rozhodnutí vlády ČR byly dále na stranu příjmů v letech 2012 a 2013 započítány i částky převedené do státního rozpočtu z fondu privatizace, v roce 2012 šlo o 14,4 mld. Kč a v roce 2013 o 10 mld. Kč; tyto částky však nelze považovat za stabilní zdroj financování schodku systému důchodového pojištění státu.

Graf č. 4 – Příjmy z pojistného na DP a výdaje na DDP v systému důchodového pojištění státu v letech 1997–2013 (v tis. Kč)

Zdroj: SZÚ za roky 1997 až 2012, návrh SZÚ za rok 2013, vlastní výpočet NKÚ.

Graf č. 4 znázorňuje celkový vývoj skutečných příjmů (spojovací modrá čára) a skutečných výdajů (spojovací červená čára) důchodového pojištění státu a vývoj dle výpočtu provedeného MF ve smyslu zákona o rozpočtových pravidlech, tzn. stav, kdy na stranu výdajů i na stranu příjmů vstoupily další položky (na straně výdajů položka tzv. výdajů na správu a v letech 2012 a 2013 na straně příjmů částka ve výši 7,2 % výnosu DPH připadajícího na státní rozpočet a částky převedené do příjmů státního rozpočtu z prostředků privatizace).

Výdaje na dávky důchodového pojištění představují podstatnou část mandatorních výdajů státu a významně ovlivňují výsledek hospodaření státního rozpočtu.

V kontrolovaném období došlo k vysokému nárůstu výdajů na dávky důchodového pojištění oproti příjmům z pojistného. Za rok 2013 činil schodek již přes 50 mld. Kč.

Seznam zkratk

ARIS	<i>Automatizovaný rozpočtový informační systém</i>
BIS	Bezpečnostní informační služba
CSÚIS	<i>Centrální systém účetních informací státu</i>
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DDP	dávky důchodového pojištění
DP	důchodové pojištění
DPH	daň z přidané hodnoty
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
GŘC	Generální ředitelství cel
MF	Ministerstvo financí
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
RP	rozpočtová položka
SFA	státní finanční aktiva
SR	státní rozpočet
SZÚ	státní závěrečný účet / státní závěrečné účty
ÚFIS	<i>Prezentační systém účetních a finančních informací státu</i>
UV	usnesení vlády
ZÚ	závěrečný účet / závěrečné účty
ZÚDP	<i>Zvláštní účet důchodového pojištění</i>
ZÚRDR	<i>Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu</i>

Příloha č. 1

Přehled o počtu a druhu přiznaných důchodů v letech 1996–2013 (údaj vždy k prosinci daného roku) – údaje za kapitolu MPSV

Rok	nekrácený		Starobní		celkem	Poměrný starobní	Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský a vdovecký	Siroťáci	CELKEM
	k věk. hr. ¹⁾	po inval. ²⁾	krácený				III. ³⁾	II. ⁴⁾	I.			
			trvale	dočasné								
1996	1 749 528		7 235	3 568	1 760 331	36 667	404 756	120 743		98 118	57 058	2 477 673
1997	1 734 757		23 407	10 084	1 768 248	34 416	394 766	134 584		95 475	57 621	2 485 110
1998	1 733 679		66 153	16 349	1 816 181	32 458	387 888	140 675		88 902	55 139	2 521 243
1999	1 721 213		110 885	17 641	1 849 739	30 144	381 542	146 266		83 183	57 285	2 548 159
2000	1 702 846		156 420	19 289	1 878 555	28 204	377 679	150 609		77 545	55 273	2 567 865
2001	1 681 223		199 529	15 744	1 896 496	26 277	376 455	157 832		72 996	53 958	2 584 014
2002	1 659 163		210 960	13 191	1 883 314	24 516	378 433	166 405		70 729	54 401	2 577 798
2003	1 639 500		225 933	26 144	1 891 577	22 642	380 416	173 569		67 438	55 202	2 590 844
2004	1 648 673		250 683	24 372	1 923 728	21 187	384 203	179 173		63 374	54 020	2 625 685
2005	1 656 890		270 892	14 297	1 942 079	19 791	385 149	184 906		60 632	52 543	2 645 100
2006	1 667 628		295 328	13 737	1 976 693	18 657	385 764	194 291		57 411	50 968	2 683 784
2007	1 677 398		323 263	10 620	2 011 281	17 584	383 913	202 773		54 195	49 415	2 719 161
2008	1 690 727		354 415	4 388	2 049 530	16 475	377 723	211 022		51 507	47 754	2 754 011
2009	1 697 687		391 734	3 473	2 092 894	15 474	370 154	215 790		49 281	46 798	2 790 391
2010	1 709 059	108 253	425 168	3 227	2 245 707	14 325	244 048	54 973	167 308	46 711	46 021	2 819 093
2011	1 716 138	109 057	498 803	2 986	2 326 984	13 163	227 640	58 034	159 359	42 131	45 693	2 873 004
2012	1 695 236	109 932	521 090	2 796	2 329 054	12 166	215 840	62 612	160 057	40 471	45 856	2 866 056
2013	1 675 415	110 279	540 711	2 645	2 329 050	11 271	206 484	65 616	161 314	38 863	45 258	2 857 856

Zdroj: sdělení MPSV (údaje za ČSSZ).

Pozn.:

- 1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku.
  - 2) Starobní důchod přiznaný invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku.
  - 3) Do roku 2009 plně invalidní důchody
  - 4) Do roku 2009 částečně invalidní důchody.
- Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny. U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně.
 Poměrný starobní = starobní důchody přiznané podle § 26 zákona č. 100/1988 Sb. a podle § 29 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).
 Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb.
 Dočasné krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zákona č. 155/1995 Sb.
 Nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku.

14/11

Majetek, s nímž mají právo hospodařit vybrané státní podniky (správci povodí) v působnosti Ministerstva zemědělství

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/11. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Ing. Jiří Kalivoda.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření vybraných státních podniků s majetkem.

Kontrola byla prováděna v době od března 2014 do listopadu 2014. Kontrolovaným obdobím byly roky 2011 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předchozí a období následující do ukončení kontroly.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“);

Povodí Moravy, s.p., Brno, (dále také „PMo“);

Povodí Ohře, státní podnik, Chomutov, (dále také „POh“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MZe, PMo a POh, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách.

Kolegium NKÚ na svém II. jednání, které se konalo dne 2. února 2015,

schválilo usnesením č. 3/II/2015

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod do kontrované problematiky

Ministerstvo zemědělství bylo zřízeno kompetenčním zákonem¹. Je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, pro vodní hospodářství² a pro potravinářský průmysl. MZe vykonává podle zákona o státním podniku funkci zakladatele³. Zakladatel zejména⁴:

- vydává zakládací listiny a statuty státních podniků;
- vymezuje určený majetek;
- jmenuje a odvolává ředitele státního podniku a členy dozorčí rady;
- kontroluje, zda potřeby státu, které podnik svou podnikatelskou činností zabezpečuje, jsou zajišťovány účelně a hospodárně.

Kontrola byla provedena u dvou státních podniků, a to u Povodí Moravy, s.p., Brno, a u Povodí Ohře, státní podnik, Chomutov. Tyto státní podniky vznikly ke dni 1. ledna 2001 zákonem o povodích⁵ jako právní nástupci Povodí Moravy, a.s., a Povodí Ohře, a.s., které zanikly bez likvidace.

¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

² S výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod.

³ Ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

⁴ Ustanovení § 4 odst. 1 a § 15 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

⁵ Zákon č. 305/2000 Sb., o povodích. Dnem účinnosti tohoto zákona vznikly: Povodí Labe, státní podnik; Povodí Vltavy, státní podnik; Povodí Moravy, s.p.; Povodí Ohře, státní podnik; Povodí Odry, státní podnik; (dále také „Povodí“).

Činnost státních podniků Povodí⁶ je upravena kromě zákona o povodích též zákonem o vodách⁶. Postavení a právní poměry státních podniků upravuje zákon o státním podniku⁷. Jedná se o právnické osoby provozující podnikatelskou činnost s majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Podniky mají právo hospodařit s majetkem státu a nemají vlastní majetek.⁸ Státní podnik neručí za závazky státu a stát neručí za závazky podniku, není-li zákonem stanoveno jinak.⁹

Veškerá činnost státních podniků Povodí je zaměřena na ochranu a péči o množství a jakost povrchových a podzemních vod, péči o prostředí výskytu vod, zabezpečení odběrů vody pro různé účely, údržbu a provoz vodohospodářských a hydroenergetických zařízení a vodních cest, racionální nakládání s vodami, obecnou ochranu proti škodlivým účinkům vod, vytváření podmínek pro obecné nakládání s vodami a efektivní využívání hmotného a nehmotného majetku.¹⁰

PMo spravuje 10 872 km vodních toků, 29 velkých a 138 ostatních vodních nádrží, 184 jezů, na 1 130 km ochranných protipovodňových hrází, 15 malých vodních elektráren (dále také „MVE“), 21 km plavebních kanálů a 13 plavebních komor, 24 čerpacích stanic a na 261 budov a objektů, které slouží k řízení odtoku, ochraně před povodněmi a zajištění vody pro průmysl, vodárenské systémy, zemědělství, k využití vodní energie a k plavbě.

POh spravuje 6 857 km vodních toků, 183 km umělých kanálů a trubních přivaděčů, 42 jezů, 22 velkých a 57 ostatních vodních nádrží, sedm čerpacích a přečerpávacích stanic, šest kilometrů ochranných hrází a 21 MVE. POh rovněž provozuje pět fotovoltaických elektráren.

Podle zásad stanovených zakladatelem ve statutu¹¹ směřuje činnost státních podniků k vytváření souladu mezi potřebou a tvorbou finančních prostředků a k hospodárnému využívání zdrojů.

V kontrolovaném období let 2011 až 2013 byly hlavním zdrojem příjmů státních podniků PMo a POh tržby za odběr povrchové vody, prodej elektrické energie z MVE a tržby z prodeje služeb, zejména za pronájem pozemků, čerpání vody a dopravu vody.

Kontrola prověřila:

- u MZe především výkon zakladatelských funkcí a proces transformace Zemědělské vodohospodářské správy;
- u státních podniků PMo a POh hospodaření s majetkem státu, s vybranými peněžními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu z kapitoly MZe a proces transformace Zemědělské vodohospodářské správy (dále také „ZVHS“) včetně převodů majetku souvisejícího se správou drobných vodních toků. Kontrolováno bylo zejména zadávání veřejných zakázek, správa a vymáhání pohledávek, škodní případy a plnění povinností uložených zákonem o účetnictví. NKÚ provedl finanční analýzu výsledků hospodaření a vybraných ekonomických ukazatelů státních podniků PMo a POh v letech 2009 až 2013.

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

⁶ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

⁷ Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

⁸ Ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

⁹ Ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

¹⁰ Články 5 a 6 statutů kontrolovaných státních podniků.

¹¹ Statuty kontrolovaných státních podniků stanovují: „*Veškerá činnost státních podniků směřuje k vytváření souladu mezi potřebou a tvorbou finančních prostředků a k hospodárnému využívání všech zdrojů*“ (bod 4.3 platného statutu státního podniku Povodí Moravy, s.p., a bod 4.4 platného statutu státního podniku Povodí Ohře, státní podnik).

II. Shrnutí skutečností zjištěných při kontrole

1. Práva a povinnosti zakladatele

1.1 Zakládací listiny

Kontrolou úplných znění zakládacích listin PMo a POh platných v kontrolovaném období bylo např. zjištěno, že neobsahovaly ověřené podpisy statutárního orgánu (tj. ředitele)¹² ani úředně ověřené podpisy osoby oprávněné jednat jménem ministerstva vykonávajícího funkci zakladatele¹³. MZe k tomu mj. uvedlo:

„S ohledem na časté změny zakládací listiny státního podniku Povodí není přílohou podpisový vzor generálního ředitele, ačkoliv to zákon o státním podniku ukládá ...“

1.2 Určený majetek

Kontrolou bylo zjištěno, že v kontrolovaném období v případě úplných znění zakládacích listin PMo a POh nebyly nedílnou součástí zakládacích listin přílohy obsahující vymezení určeného majetku¹⁴. V případě PMo neobsahovala přílohu s konkrétním vymezením určeného majetku ani prvotní zakládací listina ze dne 23. 4. 2001.

Tabulka č. 1: Kmenové jmění a určený majetek

(v tis. Kč)

	Kmenové jmění uvedené v zakládacích listině	Určený majetek uvedený v zakládacích listině	Účetní hodnota určeného majetku k 31. 12. 2013
PMo	4 123 681	3 881 312	4 820 827
POh	4 068 283	3 868 891	4 335 725

Zdroj: zakládací listiny PMo a POh platné v kontrolovaném období; účetní závěrky PMo a POh k 31. 12. 2013.

Pozn.: Účetní hodnota určeného majetku je uvedena v zůstatkových cenách, což jsou pořizovací ceny upravené o opravy.

Bylo zjištěno, že hodnota určeného majetku v účetnictví PMo a POh k 31. 12. 2013 se neshodovala s hodnotou určeného majetku uvedenou v zakládacích listinách (viz tab. č. 1).

PMo i POh převzaly bezúplatně na základě smluv¹⁵ v roce 2011 od ZVHS vodohospodářský a provozní majetek značného rozsahu (viz tab. č. 7 v části II.5 kontrolního závěru).

Přestože v důsledku převzetí majetku od ZVHS došlo k významnému navýšení hodnoty určeného majetku (u PMo v účetní hodnotě o 940 mil. Kč a u POh o 467 mil. Kč), zakladatel neprovedl změnu výše určeného majetku v zakládacích listinách, jak mu to umožňuje zákon o státním podniku¹⁶.

1.3 Jmenování ředitele a členů dozorčí rady

Kontrolou úplných znění zakládacích listin PMo a POh a jmenovacích dekretů byly zjištěny pouze formální nedostatky¹⁷.

1.4 Kontrolní činnost MZe

Z kontroly NKÚ vyplývá, že zakladatel spolupracoval s dozorčími radami kontrolovaných státních podniků, definoval zásady hospodaření a nakládání s určeným majetkem a požadoval informace o hospodářské činnosti státních podniků⁴.

¹² Ustanovení § 4 odst. 3 písm. f) zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

¹³ Ustanovení § 4 odst. 3 písm. i) zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

¹⁴ Ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

¹⁵ Smlouvy o bezplatném převodu příslušnosti hospodařit s majetkem, právy a závazky a o jejich převzetí do práva hospodařit.

¹⁶ Ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

¹⁷ Ustanovení § 4 odst. 3 písm. f) a g) zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

V kontrolovaném období provedlo MZe u PMo jednu kontrolu zaměřenou na hospodaření státního podniku. U POh však zakladatel v tomto období neprovedl žádnou kontrolu zaměřenou na jeho hospodaření.

V souvislosti s převodem majetku ze ZVHS na státní podniky provedlo MZe v průběhu roku 2011 kontrolu u všech státních podniků, které majetek přebíraly.¹⁸ Touto kontrolou MZe nebyly zjištěny nedostatky a nebyla uložena opatření ve smyslu zákona o státní kontrole ani zákona o finanční kontrole.¹⁹ Výsledkem byla pouze doporučení. V rámci kontrolní akce NKÚ byl prověřen a vyhodnocen celý průběh transformace. Byly zjištěny nedostatky, které jsou uvedeny v části II.5 tohoto kontrolního závěru.

V kontrolovaném období MZe vykonávalo veřejnosprávní kontroly využití finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu státním podnikům PMo a POh. Kontrolu dodržování podmínek dotace na specializovanou protipovodňovou ochranu však MZe neprovedlo. Tuto dotaci dostávalo pouze PMo a v kontrolovaném období se jednalo o částku v celkové výši 145 mil. Kč (viz část II.6.1.2 kontrolního závěru).

1.5 Ostatní

Z kontroly NKÚ vyplývá, že rozvoji státních podniků v oblasti výstavby MVE pro získání dalších peněžních zdrojů na financování jejich činnosti brání neexistence koncepce MZe pro tuto oblast. Rekonstrukci a výstavbě nových MVE brání opatření MZe ze dne 11. 8. 2008, které uložilo státním podnikům ukončit veškeré zásahy do majetkoprávního uspořádání ve vztahu k MVE do doby vypracování strategické koncepce rozvoje MVE v resortu.

Strategickou koncepcí MZe do doby ukončení kontroly NKÚ nevypracovalo. MZe tuto skutečnost odůvodnilo častými personálními změnami ve vedení resortu.

---

18 Cílem této kontroly bylo prověřit, zda původní majetek ZVHS (podle inventarizace k 31. 12. 2010) byl transformován v souladu s platnými předpisy a zda při jeho převodu na přejímající organizace nedošlo k pochybením, a to namátkovou kontrolou všech kategorií převáděného majetku u státních podniků (vodohospodářský majetek, automobily, software, provozní nemovitosti a ostatní provozní majetek).

19 Ustanovení § 22 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, a ustanovení § 18 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

2. Hospodaření státních podniků

2.1 Výsledky hospodaření

Výsledkem hospodaření PMo a POh byl v kontrolovaném období zisk (viz tab. č. 2).

Tabulka č. 2 – Výsledky hospodaření kontrolovaných Povodí za roky 2011–2013 (v tis. Kč)

Výsledky hospodaření PMo	2011	2012	2013
Provozní výsledek hospodaření	5 019	9 778	11 956
Finanční výsledek hospodaření	1 247	473	-1 024
Mimořádný výsledek hospodaření	120	0	0
Výsledek hospodaření před zdaněním	6 386	10 251	10 932
Daň z příjmů za běžnou činnost	1 031	5 137	4 732
z toho:			
– splatná	0	0	1
– odložená	1 031	5 137	4 731
Výsledek hospodaření za účetní období	5 355	5 114	6 200
Výsledky hospodaření POh	2011	2012	2013
Provozní výsledek hospodaření	1 238	15 494	20 624
Finanční výsledek hospodaření	3 732	4 433	5 407
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	-708
Výsledek hospodaření před zdaněním	4 970	19 927	25 323
Daň z příjmů za běžnou činnost	212	8 643	12 699
z toho:			
– splatná	0	0	0
– odložená	212	8 643	12 699
Výsledek hospodaření za účetní období	4 758	11 284	12 624

Zdroj: účetní závěrky PMo a POh za roky 2011, 2012 a 2013.

Pozn.: Státní podniky PMo a POh v letech 2011–2013 nevykazovaly daň z příjmů z mimořádné činnosti.

Výsledek hospodaření u kontrolovaných státních podniků v jednotlivých letech sledovaného období ovlivňovaly mj. zvýšené náklady související s převodem majetku ZVHS v roce 2011 a s tím související výnosy z následného prodeje nepotřebného majetku v dalších letech.

Na základě zakladatelem schválených ročních účetních závěrek PMo a POh za roky 2011 až 2013 rozdělily státní podniky zisk po zdanění do příslušných fondů (viz tab. č. 3).

Tabulka č. 3 – Rozdělení použitelného zisku PMo a POh za roky 2011–2013 (tis. Kč)

Příděly do fondů	PMo			POh		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Rezervní fond	536	512	620	509	0	0
Fond kulturních a sociálních potřeb	4 302	4 289	4 342	4 249	4 633	4 698
Fond investic	0	0	0	0	3 651	4 926
Fond odměn	517	313	0	0	3 000	3 000
Neuhrazená ztráta minulých let	0	0	1 238	0	0	0
Použitelný zisk celkem	5 355	5 114	6 200	4 758	11 284	12 624

Zdroj: schválené účetní závěrky, rozhodnutí o rozdělení použitelného zisku/ztráty, schválené výroční zprávy PMo a POh, dopisy vrchního ředitele správní sekce MZe.

2.2 Analýza vybraných finančních ukazatelů

NKÚ provedl finanční analýzu hospodaření státních podniků PMo a POH, která vycházela z údajů v základních účetních výkazech, tj. v rozvaze, výkazu zisku a ztráty a v přehledu o peněžních tocích státních podniků za roky 2009 až 2013. Rozbor vybraných ukazatelů finanční analýzy je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Z finanční analýzy PMo a POH vyplynulo, že z hlediska schopnosti splácet své závazky lze finanční pozici státních podniků hodnotit jako dobrou. Kontrolované státní podniky mají vysoký podíl vlastních zdrojů na celkovém kapitálu a jejich celková zadluženost byla v kontrolovaném období nízká. Jakkoli státní podniky vykazovaly v letech 2011–2013 zisk, ukazatele výnosnosti byly nízké.

Hlavním předmětem činnosti státních podniků Povodí je správa významných vodních toků. Tato skutečnost ovlivňuje zdroje financování a ukazatele ziskovosti.

Tabulka č. 4 – Celkový kapitál PMo a POH za roky 2009–2013 (v tis. Kč)

		2009	2010	2011	2012	2013
Celkový kapitál ²⁰	PMo	4 492 693	4 520 569	5 636 824	5 740 983	5 741 506
	POh	4 738 743	4 768 760	5 074 855	5 024 527	5 048 954
Změna celkového kapitálu	PMo	–	27 876	1 116 255	104 159	523
	POh	–	30 017	306 095	–50 328	24 427

Zdroj: účetní závěrky PMo a POH za roky 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013.

Největší meziroční přírůstky celkového kapitálu zaznamenaly státní podniky PMo a POH v roce 2011, kdy se projevil vliv převodu majetku od ZVHS. U PMo tento nárůst představoval 1 116,255 mil. Kč, tj. 24,33 % oproti předcházejícímu roku. U POH se jednalo o přírůstek celkového kapitálu ve výši 306,095 mil. Kč, tj. nárůst o 6,42 % oproti roku 2010.

2.2.1 Vybrané výnosy

Celkové výnosy PMo a POH za rok 2012 oproti roku 2011 zaznamenaly nárůst, plynuly především z tržeb za odběr povrchové vody, z prodeje nepotřebného dlouhodobého majetku převedeného od ZVHS a z přijatých dotací. V roce 2013 došlo k poklesu celkových výnosů u obou státních podniků zejména vlivem snížení ostatních provozních výnosů (viz tab. č. 5).

Tabulka č. 5 – Výnosy PMo a POH za roky 2011–2013

(v tis. Kč)

		2011	2012	2013
Celkové výnosy:	PMo	870 526	970 166	766 187
	POh	788 965	862 346	842 819
z toho	PMo	611 877	677 096	661 339
– výkony*	POh	747 356	761 140	811 529
– tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	PMo	10 272	19 801	34 845
	POh	2 496	12 194	3 651
– ostatní provozní výnosy	PMo	246 549	271 928	68 277
	POh	34 778	84 168	22 096
– převod provozních výnosů	PMo	0	0	0
	POh	0	0	-484
– výnosové úroky	PMo	1 015	1 317	1 208
	POh	3 543	4 787	5 075
– ostatní finanční výnosy	PMo	693	24	518
	POh	792	57	468
– mimořádné výnosy	PMo	120	0	0
	POh	0	0	484
Celkový obrát ²¹	PMo	611 821	686 338	687 250
	POh	745 851	769 870	811 350
Denní tržby ²²	PMo	1 676	1 880	1 883
	POh	2 043	2 109	2 223

Zdroj: účetní závěrky PMo a POH za roky 2011, 2012 a 2013.

* Výkony = tržby za prodej vlastních výrobků a služeb + změna stavu zásob vlastní činnosti + aktivace.

Denní tržby u PMo se postupně zvyšovaly z hodnoty 1,676 mil. Kč v roce 2011 až na 1,883 mil. Kč v roce 2013. Denní tržby u POH se pohybovaly od 2,043 mil. Kč v roce 2011 do 2,223 mil. Kč v roce 2013.

2.2.2 Tržby za odběr povrchové vody

Kalkulaci ceny povrchové vody prováděly státní podniky PMo a POH na každý rok vždy z plánových nákladů daného roku, a to při respektování zákonů a cenových předpisů upravujících věcně usměrňovanou cenu²³.

Státní podniky fakturovaly odběry povrchové vody v jednotkových cenách stanovených kalkulací, a to vždy na základě skutečné spotřeby za minulý měsíc. Po skončení daného roku měly PMo a POH dle cenových předpisů povinnost sestavit kalkulaci ceny povrchové vody ze skutečně vynaložených nákladů.

PMo i POH kalkulovaly cenu povrchové vody dle druhu odběru vody. Zjištěné rozdíly z prodeje povrchové vody dané rozdílem mezi kalkulací ceny z plánových a skutečných nákladů za období let 2011 až 2013 představovaly ztrátu, a to u PMo celkem ve výši 40,514 mil. Kč a u POH celkem ve výši 193,946 mil. Kč (viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru).

U PMo i POH bylo zjištěno, že v kontrolovaném období regulované ceny za odběr povrchové vody stanovené ve výši plánové kalkulace nákladů nepokrývaly náklady spojené s odběrem povrchových vod. Rozdíl mezi fakturovanou cenou a skutečnými náklady za odběry povrchové vody pokrývaly státní podniky z tržeb z jiných činností (zejména z výroby elektrické energie). Výše tržeb byla ovlivněna

21 Celkový obrát = suma celkových ročních tržeb podniku.

22 Denní tržby = suma celkových ročních tržeb podniku vydělená 365 dny.

23 Příloha č. 1 vyhlášky č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

i skutečností, že zemědělci, pokud doloží tzv. vláhový deficit, jsou dle vodního zákona od platby za odběr povrchové vody osvobozeni²⁴.

2.2.3 Provoz Baťova kanálu

PMo spravuje vodní cestu (průplav) Otrokovice–Rohatec, tzv. Baťův kanál. Vlastníkem Baťova kanálu je Česká republika a právo hospodařit s tímto majetkem státu má PMo²⁵. Povinnost spravovat Baťův kanál jako vodní cestu a zajišťovat bezpečnou plavbu je PMo stanovena mj. zákonem o vnitrozemské plavbě.²⁶ Baťův kanál je tvořen celkem 66 objekty nemovitého majetku, a to pozemky a vodními díly. Délka Baťova kanálu činí 53,836 km, výškový rozdíl mezi počátkem a koncem plavební cesty je překonáván 13 plavebními komorami, z čehož 10 plavebních komor je situováno v kanálových úsecích a tři plavební komory jsou umístěny na řece Moravě v profilech jezových objektů.

PMo vykonává činnosti sloužící k zajištění provozu a údržby Baťova kanálu včetně plavebních komor ve vztahu k jeho uživatelům bezúplatně, protože podle zákona o vnitrozemské plavbě²⁷ nemůže být užívání Baťova kanálu včetně plavebních komor zpoplatněno. Tím dochází ke zvýšené finanční zátěži státního podniku v podobě nákladů vzniklých v souvislosti s povinností zajišťovat provoz a údržbu Baťova kanálu (viz tab. č. 6).

Tabulka č. 6 – Náklady a výnosy související s provozem Baťova kanálu v letech 2012–2013 (v tis. Kč)

Rok	Výnosy z provozu*	Náklady na provoz	Zisk/ztráta**
2012	177	9 869	-9 692
2013	93	5 716	-5 623

Zdroj: podklady pro jednání dozorčí rady PMo.

* například z pronájmu pozemků;

** zisk/ztráta = výnosy z provozu – náklady na provoz.

V roce 2011 PMo čerpalo na provoz a údržbu Baťova kanálu příspěvky od krajů. V letech 2012 a 2013 žádné příspěvky neobdrželo. Z tohoto důvodu jsou v tabulce č. 6 uvedeny údaje pouze za roky, v nichž PMo nečerpalo žádné finanční příspěvky na provoz a údržbu této vodní cesty.

2.3 Náklady státního podniku

Předmětem kontroly byly peněžní prostředky vynaložené státními podniky PMo a POH na vybrané náklady (opravy a udržování, reprezentace, právní a poradenské služby, dary, pokuty a penále, odpisy pohledávek, zmařené investice).

Kontrolou bylo zjištěno, že činnost PMo nesměřovala vždy k hospodárnému využívání všech zdrojů ve smyslu ustanovení statutu¹¹. Zejména šlo o případy, kdy PMo zadávalo na základě dlouhodobých smluv externím firmám i jednoduché administrativní úkony spojené s administrací veřejných zakázek za cenu od 2,5 tis. Kč do 2,9 tis. Kč za hodinu. Jednalo se např. o sumarizaci výsledků zadávacích řízení, tisk a vyřizování korespondence s uchazeči apod. Ve většině případů šlo o služby, které PMo mělo zabezpečovat vlastními zaměstnanci. Složitější úkony a odborné služby, jako např. řešení opravných prostředků, přitom hradilo nad rámec těchto smluv.

²⁴ Ustanovení § 101 odst. 3 a 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

²⁵ Na základě vodního zákona a prováděcí vyhlášky č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků (účinnost do 31. 5. 2012), resp. vyhlášky č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků (účinnost od 1. 6. 2012).

²⁶ Ustanovení § 5 zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, a ustanovení § 7 vyhlášky č. 222/1995 Sb., o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí.

²⁷ Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě.

Dále bylo zjištěno, že:

- PMo nepostupovalo hospodárně ve dvou případech, kdy od zhotovitelů probírek břehových porostů nepožadovalo finanční náhradu za vytěženou dřevní hmotu;
- PMo nedoložilo k vytvořeným účetním rezervám na opravy hrází, koryt a odstranění nánosů apod. odůvodnění nezbytnosti tvorby rezervy a její výše. Tvorba rezerv na opravy nebyla dána jednotnými pravidly, nevycházela z analýzy aktuálních potřeb PMo vytvořit zdroje na budoucí náklady, ale byla závislá na výsledku hospodaření podniku.

Činnost POH nesměřovala k vytváření souladu mezi potřebou a tvorbou finančních prostředků ve smyslu statutu, a to v případě:

- přenesení některých činností týkajících se zadávání veřejných zakázek na externí společnosti – cena těchto činností dosáhla výše 1,154 mil. Kč bez DPH;
- zajištění mediálního servisu a PR služeb externí společností – cena těchto činností dosáhla výše 1,2 mil. Kč bez DPH.

Dále bylo zjištěno, že POH ve dvou případech nezaúčtovalo zrušení vytvořených opravných položek k pohledávkám a odpis pohledávek v celkové výši 0,4 mil. Kč v účetním období, kdy pominuly důvody pro existenci těchto opravných položek²⁸, ale až v následujícím účetním období.

3. Zadávání veřejných zakázek

Státní podniky PMo a POH jsou veřejnými zadavateli podle zákona o veřejných zakázkách²⁹ (dále také „ZVZ“). Veřejné zakázky (dále také „VZ“) se v kontrolovaném období týkaly převážně oprav a rekonstrukcí koryt potoků a řek, protipovodňových opatření, zkapacitnění toků, zajištění stability a bezpečnosti hrází, vybudování rybích přechodů na jezích a geodetických služeb.

3.1 Zjištění týkající se zadávání VZ u PMo

PMo nepostupovalo v některých případech dle ZVZ, např. tím, že u podlimitní VZ na dodávku pásového bagru oslovilo v opakovaném zadávacím řízení (dále také „ZŘ“) stejný okruh dodavatelů, ačkoli tento postup nebyl odůvodněn předmětem plnění ani jinými zvláštními okolnostmi³⁰ (nejednalo se o specializovanou veřejnou zakázku, kterou mohl dodat pouze omezený okruh dodavatelů). Tento postup odporuje zásadě zákazu diskriminace v ZŘ³¹.

Dále bylo zjištěno, že PMo uzavřelo v roce 2012 na poskytování projektových a inženýrských činností a souvisejících služeb rámcovou smlouvu na období čtyř let v objemu 320 mil. Kč, aniž vyhodnotilo přínos pro státní podnik a aniž zohlednilo možná rizika s tímto postupem spojená, zejména ve vazbě na realizaci budoucích akcí a jejich financování z dotačních prostředků. V roce 2014 dozorčí rada vzala na vědomí rozhodnutí o ukončení smlouvy z důvodu, že rámcová smlouva je neefektivní. PMo uhradilo za projektové služby celkem 11,250 mil. Kč.

3.2 Zjištění týkající se zadávání VZ u POH

POH nepostupovalo v některých případech v souladu se ZVZ, např.:

- rozdělilo veřejnou zakázku³² tak, že zadalo tři samostatné VZ na stavební práce v rámci akce *Opravy Jílovského potoka* v celkové výši 24,231 mil. Kč bez DPH, které spolu věcně, místně a časově souvisely;
- při zadání veřejné zakázky na akci *Vodní dílo Janov, injekční štola – zajištění stability a bezpečnosti hráže, II. etapa* podle základního hodnoticího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky stanovilo dílčí hodnoticí kritérium³³, které nevyjadřovalo vztah užitné hodnoty a ceny³⁴.

²⁸ Ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

²⁹ Ustanovení § 2 odst. 2 písm. d) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³⁰ Ustanovení § 38 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³¹ Ustanovení § 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³² Ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³³ Sankce za nedodržení termínu v Kč za den prodlení – váha 20 % (dolní mez: min. 14 700 Kč za každý i jen započatý den prodlení, horní mez: max. 281 300 Kč za každý i jen započatý den prodlení).

³⁴ Ustanovení § 78 odst. 4 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Dále bylo zjištěno, že činnost POH při zadávání některých veřejných zakázek malého rozsahu (dále také „VZMR“) nesměřovala k hospodárnému využívání všech zdrojů³⁵. Např. v případě opakovaného výběrového řízení na akci *Revitalizace Svitávky v Lindavě na soutoku s Boberským potokem* neoslovilo uchazeče přihlášené v rámci původního výběrového řízení, u kterých POH vědělo, že nabízeli nižší nabídkové ceny než jím vyzvaní uchazeči.³⁶ Nejnižší nabídková cena uchazeče v původním výběrovém řízení, které POH následně zrušilo, byla o 1,809 mil. Kč bez DPH nižší než vítězná nabídka uchazeče v novém výběrovém řízení.

3.3 Ostatní zjištění týkající se zadávání VZ

Přehled veřejných zakázek POH zadaných v režimu ZVZ a v rámci VZMR³⁷ a porovnání nejvýhodnějších cenových nabídek v poměru k předpokládaným hodnotám u jednotlivých zakázek uvádí příloha č. 3 k tomuto kontrolnímu závěru.

Z vyhodnocení cen vítězných nabídek ve vztahu k předpokládaným hodnotám vyplynul rozdíl u obdobných stavebních prací mezi zhotoviteli vybranými podle ZVZ a v rámci VZMR. Bylo zjištěno, že většina veřejných zakázek realizovaných v rámci VZMR byla vysoutěžena za ceny na úrovni 80–100 % předpokládané hodnoty, zatímco u VZ realizovaných v režimu ZVZ se vysoutěžená cena pohybovala ve většině případů na úrovni 50–70 % předpokládané hodnoty. Dále bylo zjištěno, že u VZMR byla v 10 případech vysoutěžená cena vyšší než 130 % předpokládané hodnoty.

Z vyhodnocení je zřejmé, že provedení obdobného druhu a množství stavebních prací (i za předpokladu zohlednění rozdílných nákladů na umístění stavby) bylo u zhotovitelů, kteří byli vybráni na základě ZŘ podle ZVZ, provedeno za nižší ceny, než za jaké tyto stavební práce dodali zhotovitelé vybráni v režimu VZMR.

U PMo nemohl být přehled veřejných zakázek zadaných v režimu ZVZ a v rámci VZMR³⁸ s uvedením poměru ceny nejvýhodnější nabídky vůči předpokládané hodnotě u jednotlivých zakázek vypracován, protože PMo v kontrolovaném období nevedlo jednotnou centrální evidenci ZŘ, z níž by bylo možné zjistit, kolik ZŘ a v jakém režimu bylo provedeno, v jakém stavu realizace se ZŘ nacházela a jaká byla jejich předpokládaná hodnota. Na absenci jednotné centrální evidence zadávacích řízení byl státní podnik zakladatelem upozorněn již v roce 2011, kdy MZe na základě výsledku kontroly hospodaření PMo za období 2008–2010 uvedlo, že tento stav může vést k neefektivitě řízení podniku. Agendu zadávání veřejných zakázek PMo sjednotilo až od roku 2014.

4. Škodní případy

Kontrolou bylo prověřeno, zda u kontrolovaných podniků došlo ke škodám na majetku, zda majetek pojistily, řádně a včas projednaly škodní případy, nahlásily škodu pojišťovně, uplatnily náhradu škody vůči odpovědným subjektům, zaúčtovaly náklady související se škodou a zda vyřadily majetek z evidence.

U některých škodních případech činnost PMo a POH nesměřovala k hospodárnému využívání finančních prostředků ve smyslu statutů⁴¹. Kontrolou bylo zjištěno, že v dokladových spisech škodních případů

³⁵ Článek 4.5 statutu POH ze dne 4. 8. 2008.

³⁶ POH vyzvalo dne 23. 2. 2011 k podání nabídky pět vhodných uchazečů na zhotovení díla a zároveň umístilo před podáním výzvy oznámení o zahájení výběrového řízení na svých internetových stránkách, protože akce byla zároveň zařazena do dotačního programu OPŽP. POH obdrželo v požadovaném termínu devět nabídek, které byly úplné, žádná z nabídek nebyla vyloučena. Jednalo se o nabídky pěti vyzvaných uchazečů a čtyř uchazečů, kteří se přihlásili na základě informace zveřejněné na internetových stránkách. POH dne 6. 4. 2011 výběrové řízení zrušilo. Jako důvod uvedlo, že zadavatel obdržel oproti nabídkám vyzvaných uchazečů i čtyři další nabídky od uchazečů, u kterých nepředpokládal řádné splnění zakázky z důvodu neprokázání splnění kvalifikace, kterou však zadavatel blíže nespecifikoval v zadávací dokumentaci. POH v novém, opakovaném výběrovém řízení dne 18. 4. 2011 odeslalo výzvu stejnému okruhu uchazečů jako ve výzvě ze dne 23. 2. 2011. Neoslovilo další čtyři přihlášené uchazeče z původního zrušeného výběrového řízení, přestože tři z nich měli výrazně nižší nabídkovou cenu než vyzvaní uchazeči (např. nevyzvaný uchazeč s druhou nejnižší cenovou nabídkou byl v kontrolovaném období vyzván POH k realizaci obdobných VZMR 22krát, z toho šestkrát byla jeho nabídka vítězná).

³⁷ Ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³⁸ Ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

nebyly uvedeny dostatečné argumenty, které by zdůvodnily rozhodnutí nepožadovat po zaměstnanci náhradu škody v částečné nebo plné výši³⁹.

NKÚ vyhodnotil jako nevhodné jednání např. to, že:

- došlo k úhradě výdajů spojených s poškozením nebo ztrátou majetku s negativním dopadem na hospodářský výsledek u PMo v sedmi případech v celkové výši 92 tis. Kč a u POh ve třech případech v celkové výši 65 tis. Kč;
- POh nezabezpečilo, aby nedošlo k promlčení práva na náhradu škody ve výši 95 tis. Kč bez DPH vzniklé provedením prací na cizím majetku.

5. Transformace Zemědělské vodohospodářské správy do státních podniků

Zemědělská vodohospodářská správa byla organizační složkou státu zřízenou MZe v roce 2001. Mezi hlavní činnosti ZVHS patřila mj. správa drobných vodních toků určených do správy, péče o vodní díla a hlavní odvodňovací zařízení v majetku státu, odstraňování povodňových škod na spravovaných vodních tocích a vodních dílech a rovněž realizace protipovodňových opatření.

Ministr zemědělství schválil v roce 2010 „převod činností a následné zrušení ZVHS s převodem majetku, práv a závazků do státních podniků Povodí a Lesy České republiky, s.p.“. MZe následně informovalo o tomto záměru vládu České republiky.

Jako důvod transformace ZVHS uvedlo MZe mj. snížení tlaku na státní rozpočet snížením nákladů na údržbu převáděného majetku a na vlastní provoz ZVHS. V důvodové zprávě bylo mj. uvedeno, že úspěch realizace transformace bezprostředně souvisí s důslednou inventarizací majetku, práv a závazků a jiných právních vztahů.

Transformace ZVHS s převodem správy drobných vodních toků byla zahájena s účinností od 1. 1. 2011. Současně s převodem správy drobných vodních toků bylo na státní podniky Povodí převedeno právo hospodařit k pozemkům s korytem vodních toků, k vodním dílům souvisejícím s takovými vodními toky a k pozemkům pod těmito vodními díly (viz tab. č. 7).

Tabulka č. 7 – Hodnota majetku převáděného ze ZVHS na PMo a POh (v Kč)

Státní podnik	Vodohospodářský majetek	Provozní majetek	Celkem
PMo	2 295 848 991,19	111 273 938,84	2 407 122 930,03
POh	940 897 802,47	16 531 028,67	957 428 831,14

Zdroj: souhrnné protokoly ke smlouvám o bezplatném převodu příslušnosti hospodařit s majetkem, právy a závazky a o jejich převzetí do práva hospodařit PMo a POh.

U státních podniků PMo a POh prověřil NKÚ proces převzetí majetku od ZVHS a zařazení do účetnictví, jeho zaúčtování, vedení evidence majetku a jeho inventarizaci dle zákona o účetnictví⁴⁰, převod příslušnosti hospodařit s majetkem v katastru nemovitostí dle katastrálního zákona⁴¹ a změnu ve vymezení určeného majetku.

Na základě analýzy předávacích protokolů a podkladů předaných PMo a POh od ZVHS byly zjištěny např. tyto skutečnosti:

- U některých vodních děl vybudovaných v minulosti na cizích pozemcích není dořešeno majetkoprávní vypořádání s vlastníky pozemků. Převod pozemků do vlastnictví státu byl vázán na dohodu s vlastníkem pozemku, který však požadoval za pozemky tržní cenu.

³⁹ Ustanovení § 257 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

⁴⁰ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁴¹ Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon).

- Některá vodní díla nebyla zapsána v katastru nemovitostí (vodní nádrže, rybníky) a řada vodních děl (zejména úpravy toků) nebyla při fyzické kontrole v terénu dohledána. Pokud vodní dílo nebylo dohledáno, podal státní podnik podnět vodoprávnímu úřadu ke zrušení vodního díla. S ohledem na velký počet případů vodoprávní úřady⁴² nařídily místní šetření, na jejichž základě vodoprávní úřad nejčastěji vydal potvrzení o zániku vodního díla:
  - V případě PMo se jednalo o majetek v celkovém objemu 378,435 mil. Kč. Ve stavu k 31. 12. 2013 nebylo u PMo dořešeno 17 případů v celkové hodnotě 1,780 mil. Kč.
  - V případě POH se jednalo o majetek v celkovém objemu 32,525 mil. Kč.
- K některým vodním dílům bylo v katastru nemovitostí zapsáno duplicitní vlastnické právo.

PMo i POH převedený majetek ZVHS zavedly nejprve do podrozvahové evidence a do účetnictví zavedly pouze skutečně existující majetek.

Proces transformace majetku ZVHS nebyl u PMo do doby ukončení kontroly NKÚ dokončen. Na podrozvahových účtech zůstal k datu 31. 12. 2013 evidován majetek v objemu 68,832 mil. Kč, který nemohl být převeden do majetkové evidence PMo (zejména nedokončené investice).

Proces transformace majetku ZVHS u POH byl dokončen ke dni 30. 4. 2014.

V letech 2011 až 2013 vynaložil na transformaci majetku ZVHS, jeho opravy, údržbu a odpisy státní podnik PMo celkem 209,8 mil. Kč a státní podnik POH celkem 34,1 mil. Kč.

6. Peněžní prostředky poskytnuté státním podnikům z kapitoly MZe

Státní podniky PMo a POH v letech 2011 až 2013 obdržely dotace od MZe v rámci dotačních programů např. na protipovodňová preventivní opatření, odstraňování povodňových škod, podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a podporu zvyšování funkčnosti vodních děl. PMo obdrželo z kapitoly MZe v letech 2011–2013 celkem 1 892,876 mil. Kč a POH celkem 506,149 mil. Kč.

Z analýzy výsledků hospodaření PMo a POH za roky 2011 až 2013 je zřejmé, že přímé dotace MZe v jednotlivých letech rozhodující měrou přispěly ke kladnému výsledku hospodaření státních podniků.

6.1 Povodí Moravy

Kontrolou u PMo byly prověřeny dvě neinvestiční dotace poskytnuté Ministerstvem zemědělství. Jednalo se o dotaci na akci s názvem *Vodní dílo Plumlov – odstranění sedimentů* z programu 129 173 – *Podpora zvyšování funkčnosti vodních děl ve výši 83,806 mil. Kč* a o dotaci na specializovanou protipovodňovou ochranu v roce 2013 ve výši 40 mil. Kč.

6.1.1 Vodní dílo Plumlov – odstranění sedimentů

Kontrolou bylo zjištěno, že PMo na tuto akci vyčerpalo dotaci ze státního rozpočtu ve výši 83,806 mil. Kč, přičemž dodavatel díla nesplnil závaznou podmínku, kterou byla doba realizace díla v délce 137 dnů. Skutečná doba realizace díla byla 331 dnů. PMo tímto nedodrželo závazné podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace, čímž neoprávněně použilo peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu. NKÚ konstatoval podezření na porušení rozpočtové kázně a podal oznámení příslušnému správci daně. Průběh ZŘ na návrh uchazečů přezkoumal v roce 2011 ÚOHS, který v postupu zadavatele neshledal pochybení a návrh uchazečů zamítl v plném rozsahu. Z tohoto důvodu se kontrola NKÚ průběhem ZŘ podrobněji nezabývala. Ze zjištěných skutečností však vyplývá, že při hodnocení nabídek podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti získal vítězný uchazeč rozhodující počet bodů za dílčí kritérium „doba provedení díla“. Vzhledem ke skutečnosti, že dílčí kritérium „doba provedení díla“ mělo váhu 10 % a cena váhu 65 %, není zřejmé, že vyhodnocení nabídek dle těchto dílčích kritérií vyjadřovalo vztah užitné hodnoty a ceny. Uchazeč s nejnižší nabídkou, která byla levnější

42 Ustanovení § 15 zákona č. 254/2001 Sb. (rozhodnutí o zrušení vodního díla), popř. § 107 odst. 1 písm. u) zákona č. 254/2001 Sb. (věcně příslušný je krajský úřad).

o 17,432 mil. Kč bez DPH a uváděla dobu realizace v délce 365 dnů, skončil na třetím místě. Uchazeč na čtvrtém místě nabídl oproti vítěznému uchazeči cenu o 12,763 mil. Kč bez DPH nižší, avšak dobu realizace uvedl v délce 214 dnů. Nabídka vybraného dodavatele činila 92,163 mil. Kč bez DPH a byla v pořadí čtvrtou nejvyšší cenou ze sedmi uchazečů.

6.1.2 Specializovaná protipovodňová ochrana

V letech 2011 až 2013 poskytlo MZe z rozpočtových prostředků své kapitoly podporu na specializovanou protipovodňovou ochranu pouze státnímu podniku PMo, a to jako přímou neinvestiční dotaci v celkové výši 145 mil. Kč. Účelem dotace byla částečná kompenzace provozních nákladů PMo souvisejících se zajištěním oprav, údržby a provozu dlouhodobého hmotného majetku plnícího funkci protipovodňové ochrany (protipovodňové hráze) a kompenzace odpisů tohoto majetku. MZe poskytovalo PMo tuto dotaci od roku 1999.

MZe administrovalo dotaci na specializovanou protipovodňovou ochranu mimo dotační tituly stanovené ve vodním zákoně⁴³ a mimo závazná pravidla, která byla každoročně schvalována vládou⁴⁴. V případě kontrolované dotace v roce 2013 ve výši 40 mil. Kč u PMo bylo jisté, že MZe vydalo dotační pravidla k poskytování a čerpání dotací v oblasti vodního hospodářství, ve kterých stanovilo možnost doložit dodržení účelu dotace jen formou čestného prohlášení bez povinnosti jejího vyúčtování. K doložení dodržení účelu dotace postačovalo pouze notářsky ověřené čestné prohlášení o splnění podmínek pro poskytnutí dotace, tuto povinnost PMo splnilo.

6.2 Povodí Ohře

Kontrola u POH prověřila:

- jednu akci z programu 129 120 – *Podpora prevence před povodněmi II* ve výši 25,434 mil. Kč (investiční);
- 15 akcí z programu 229 110 – *Odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku* v celkové výši 112,823 mil. Kč (z toho 37,058 mil. Kč jako investice).

Kontrolou vybraných akcí financovaných z kapitoly MZe a realizovaných u státního podniku POH v rámci programového financování v období let 2011–2013 nebyly zjištěny nedostatky.

III. Vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

MZe jako zakladatel neplnilo řádně své povinnosti vyplývající z ustanovení zákona o státním podniku, a to např. tím, že zakládací listiny neobsahovaly některé zákonem požadované údaje. V případě určeného majetku zakladatel po provedené transformaci organizační složky státu a následném převodu značného majetku do jednotlivých státních podniků neprovedl v zakládacích listinách změnu hodnoty určeného majetku, jak mu to umožňuje zákon o státním podniku, přestože došlo k výraznému navýšení tohoto majetku.

MZe od roku 2008 nevypracovalo strategickou koncepci pro oblast malých vodních elektráren, což brání rozvoji státních podniků v této oblasti.

V některých případech při zadávání veřejných zakázek PMo a POH nepostupovaly v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, např.:

- PMo oslovilo v opakovaném zadávacím řízení stejný okruh dodavatelů, ačkoli tento postup nebyl odůvodněn předmětem plnění veřejné zakázky ani jinými zvláštními okolnostmi;
- POH rozdělilo veřejnou zakázku na tři samostatné veřejné zakázky (na stavební práce v rámci opravy potoka v celkové výši 24 mil. Kč bez DPH), které spolu věcně, místně a časově souvisely.

Ze zadávání veřejných zakázek a z vyhodnocení nabídek podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky nebylo vždy zřejmé, že dílčí kritéria vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny.

⁴³ Ustanovení § 102 odst. 1 až 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

⁴⁴ Závazná pravidla každoročně schvalovaná vládou tvoří přílohu zákona o státním rozpočtu pro příslušný rok.

Činnost kontrolovaných státních podniků v některých případech nesměřovala k vytváření souladu mezi potřebou a tvorbou finančních prostředků a k hospodárnému využívání všech zdrojů, což bylo v rozporu s povinnostmi stanovenými ve statutech vydaných na základě zákona o státním podniku. Např.:

- PMo v případě čerpání dotace na akci *Vodní dílo Plumlov – odstranění sedimentů* neoprávněně použilo peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, neboť nedodrželo závazné podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace, v důsledku čehož porušilo rozpočtovou kázeň.
- Ze zjištěných skutečností v oblasti realizace veřejných zakázek malého rozsahu je zřejmé, že potřeby státu, které POH zabezpečovalo svou činností, nebyly zajišťovány vždy hospodárně. POH např. neoslovilo v novém výběrovém řízení uchazeče přihlášené v rámci původního výběrového řízení, u kterých vědělo, že nabízeli nižší ceny než jím vyzvaní uchazeči. Rozdíl mezi nejnižší nabídkovou cenou uchazeče v původním výběrovém řízení a vítěznou nabídkou uchazeče v novém výběrovém řízení činil 1,8 mil. Kč bez DPH.
- PMo ani POH nepostupovaly hospodárně při řešení některých škodných případů souvisejících s poškozením státního majetku.

Kontrolní akcí NKÚ bylo zjištěno, že podklady k převodu majetku předané kontrolovaným státním podnikům od Zemědělské vodohospodářské správy byly neúplné a nesprávné a značně zkomplikovaly a zpomalily celý proces transformace majetku. U PMo zůstal k datu 31. 12. 2013 na podrozvahových účtech evidován majetek v objemu cca 69 mil. Kč, který nemohl být převeden do majetkové evidence PMo. Proces transformace majetku ZVHS zahájený k 1. 1. 2011 nebyl u PMo do doby ukončení kontroly NKÚ dokončen. U POH byl dokončen ke dni 30. 4. 2014.

Dále bylo zjištěno, že regulované ceny za odběr povrchové vody stanovené ve výši plánové kalkulace nákladů nepokrývaly náklady spojené s odběrem povrchových vod. Státní podniky pokrývaly tyto náklady z tržeb z jiných činností. PMo a POH v kontrolovaném období prodávaly tuto vodu za nižší cenu, než byla výsledná cena kalkulovaná dle skutečných nákladů za odběr povrchové vody. Rozdíl mezi celkovou vyfakturovanou částkou za odběr povrchové vody a výslednou cenou kalkulovanou dle skutečných nákladů činil za roky 2011–2013 cca 234 mil. Kč.

Kontrolované státní podniky vykazovaly v letech 2011–2013 zisk, ale jejich ukazatele výnosnosti byly nízké. Kladný výsledek hospodaření v kontrolovaném období dosáhly tyto podniky zejména vlivem dotací poskytnutých ze státního rozpočtu.

NKÚ na základě výsledků kontroly doporučuje:

- s ohledem na další rozvoj malých vodních elektráren za účelem získání dalších peněžních zdrojů na financování činnosti státních podniků Povodí dokončit vypracování strategické koncepce malých vodních elektráren v resortu MZe;
- zvážit úpravu cenových předpisů tak, aby cena za odběr povrchové vody reálně odpovídala skutečně vynaloženým nákladům;
- v případě vodní cesty Baťův kanál zvážit úpravu vodního zákona a zákona o vnitrozemské plavbě tak, aby zpoplatněním užívání této vodní cesty byly vytvořeny zdroje pro financování její správy a údržby státním podnikem.

Na základě výsledků kontroly oznámil NKÚ příslušnému správci daně zjištěné porušení rozpočtové kázně u státního podniku PMo.

Seznam příloh kontrolního závěru:

Příloha č. 1 – Vybrané ukazatele finanční analýzy PMo a POh

Příloha č. 2 – Tržby za odběr povrchové vody PMo a POh

Příloha č. 3 – Veřejné zakázky POh

Seznam zkratk používaných v kontrolním závěru a jeho přílohách:

CF	cash flow (peněžní tok)
DPH	daň z přidané hodnoty
MVE	malé vodní elektrárny
MZe	Ministerstvo zemědělství
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OPŽP	operační program <i>Životní prostředí</i>
OŘ	otevřené řízení
PMo	Povodí Moravy, s.p.
POh	Povodí Ohře, státní podnik
Povodí	Povodí Labe, státní podnik; Povodí Vltavy, státní podnik; Povodí Moravy, s.p.; Povodí Ohře, státní podnik; Povodí Odry, státní podnik
PR	public relations (vztahy s veřejností)
statut	statut státního podniku Povodí Moravy, s.p., respektive statut státního podniku Povodí Ohře, státní podnik
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚRS	ÚRS PRAHA, a.s. (Ústav racionalizace ve stavebnictví)
UŘ	uzavřené řízení
VZ	veřejné zakázky
VZMR	veřejné zakázky malého rozsahu
ZPŘ	zjednodušené podlimitní řízení
ZŘ	zadávací řízení
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa, organizační složka státu
ZVZ	zákon o veřejných zakázkách

Příloha č. 1

Vybrané ukazatele finanční analýzy PMo a POH

Tabulka č. 1

		2009	2010	2011	2012	2013
Ukazatele platební schopnosti						
Provozní kapitál ⁴⁵ (v tis. Kč)	PMo	200 592	123 861	183 116	167 516	263 981
	POh	247 867	207 459	209 522	325 486	428 602
Solventnost ⁴⁶	PMo	3,66	1,98	2,16	1,88	3,32
	POh	2,60	2,07	1,74	2,64	3,71
Pohotová likvidita ⁴⁷	PMo	3,64	1,97	2,15	1,87	3,31
	POh	2,56	2,04	1,72	2,61	3,68
Provozní kapitál k hodnotě celkových aktiv ⁴⁸ (v %)	PMo	4,46	2,74	3,25	2,92	4,60
	POh	5,23	4,35	4,13	6,48	8,49
Ukazatele struktury zdrojů						
Finanční nezávislost ⁴⁹ (v %)	PMo	92,82	92,11	93,28	92,59	92,80
	POh	93,27	92,85	91,81	93,06	92,82
Celková zadluženost ⁵⁰ (v %)	PMo	7,11	7,88	6,71	7,39	7,01
	POh	6,70	7,13	8,17	6,93	7,16
Běžná zadluženost ⁵¹ (v %)	PMo	1,68	2,80	2,80	3,32	1,98
	POh	3,28	4,07	5,61	3,96	3,13
Dlouhodobá zadluženost ⁵² (v %)	PMo	3,87	3,87	3,12	3,10	3,13
	POh	1,82	1,96	1,85	1,86	2,02
Podkapitalizace ⁵³	PMo	1,03	1,02	1,03	1,02	1,03
	POh	1,04	1,04	1,04	1,06	1,07
Ukazatele ziskovosti						
Výnosnost celkového kapitálu ⁵⁴ (v %)	PMo	0,34	0,18	0,10	0,09	0,11
	POh	0,64	0,25	0,09	0,22	0,25
Základní produkční síla ⁵⁵ (v %)	PMo	0,24	0,25	0,09	0,17	0,21
	POh	0,58	1,60	0,02	0,31	0,41
Výnosnost vlastního jmění ⁵⁶ (v %)	PMo	0,37	0,20	0,10	0,10	0,12
	POh	0,69	0,27	0,10	0,24	0,27
Výnosnost cizích zdrojů ⁵⁷ (v %)	PMo	4,79	2,29	1,42	1,21	1,54
	POh	9,56	3,46	1,15	3,24	3,49
Zisková marže ⁵⁸ (v %)	PMo	2,77	1,46	0,88	0,75	0,90
	POh	3,95	1,52	0,64	1,47	1,56

45 Provozní kapitál = oběžná aktiva – krátkodobé závazky.

46 Solventnost = oběžná aktiva / krátkodobé závazky.

47 Pohotová likvidita = (oběžná aktiva – zásoby) / krátkodobé závazky.

48 Provozní kapitál k hodnotě celkových aktiv = (provozní kapitál / celková aktiva) krát 100.

49 Finanční nezávislost = vlastní kapitál / celková aktiva, resp. pasiva.

50 Celková zadluženost = cizí zdroje / celková aktiva, resp. pasiva.

51 Běžná zadluženost = krátkodobé závazky / celková aktiva, resp. pasiva.

52 Dlouhodobá zadluženost = dlouhodobé závazky / celková aktiva, resp. pasiva.

53 Podkapitalizace = (dlouhodobé závazky + vlastní kapitál) / stálá aktiva.

54 Výnosnost celkového kapitálu = výsledek hospodaření za účetní období po zdanění / celková aktiva, resp. pasiva.

55 Základní produkční síla = provozní výsledek hospodaření / celková aktiva, resp. pasiva.

56 Výnosnost vlastního jmění = výsledek hospodaření za účetní období po zdanění / vlastní kapitál.

57 Výnosnost cizích zdrojů = výsledek hospodaření za účetní období po zdanění / cizí zdroje.

58 Zisková marže = výsledek hospodaření za účetní období po zdanění / celkové roční tržby.

		2009	2010	2011	2012	2013
Ukazatele ekonomické aktivity						
Doba obratu pohledávek ⁵⁹ (dny)	PMo	70,30	111,12	99,06	65,95	68,36
	POh	67,56	76,39	127,33	94,63	64,60
Doba obratu krátkodobých závazků ⁶⁰ (dny)	PMo	49,71	82,63	94,22	101,41	60,36
	POh	73,72	91,55	139,30	94,35	71,05
Obrat celkového kapitálu ⁶¹	PMo	0,12	0,12	0,11	0,12	0,12
	POh	0,16	0,16	0,15	0,15	0,16
Obrat oběžných aktiv ⁶²	PMo	2,00	2,23	1,79	1,92	1,82
	POh	1,91	1,93	1,51	1,47	1,38

Zdroj: účetní závěry PMo a POh za roky 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013.

Ukazatele platební schopnosti hodnotí schopnost podniku splácet své závazky. Provozní kapitál vyjadřuje rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. K jeho velkému propadu došlo u obou státních podniků v roce 2010, kdy se hodnota provozního kapitálu snížila o 76 731 tis. Kč u PMo a o 40 408 tis. Kč u POh. Tento propad byl způsoben zejména zvýšením krátkodobých závazků o 51 498 tis. Kč u PMo a o 38 919 tis. Kč u POh. Provozní kapitál obou státních podniků byl v kontrolovaném období kladný, což znamená, že hodnota oběžných aktiv převyšovala krátkodobé závazky.

Ukazatel solventnosti vyjadřuje poměr oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Ukazatel solventnosti zaznamenal ve sledovaném pětiletém období svou nejvyšší hranici oběžných aktiv na 1 Kč krátkodobých závazků ve výši 3,66 Kč v roce 2009 u PMo a 3,71 Kč v roce 2013 u POh, což bylo ovlivněno zejména významným snížením krátkodobých závazků a meziročním zvýšením peněžních prostředků na bankovních účtech.

Ukazatel pohotové likvidity z výpočtu vylučuje zásoby, neboť ty často není možné pohotově přeměnit na peněžní prostředky. Ze srovnání ukazatele solventnosti a ukazatele pohotové likvidity je patrné, že zásoby měly na ukazatel solventnosti minimální vliv. K 31. 12. 2013 oba státní podniky vykazovaly pohotovou likviditu vyšší než 3 Kč, což znamená, že na 1 Kč krátkodobých závazků připadají 3 Kč oběžných aktiv snížených o zásoby.

V hodnotách výše uvedených ukazatelů se odráží prostředky pro řešení mimořádných situací, např. povodní, kdy je nutno okamžitě řešit odstraňování následků těchto událostí.

Ukazatel provozního kapitálu k hodnotě celkových aktiv ukazuje, jaká část majetku je kryta provozním kapitálem, tj. že ve sledovaném pětiletém období byl kryt majetek státního podniku PMo od 2,74 do 4,6 % a státního podniku POh od 4,13 do 8,49 % provozním kapitálem.

Z hlediska ukazatelů platební schopnosti lze finanční pozici státních podniků PMo a POh k 31. 12. 2013 hodnotit jako dobrou.

Ukazatele struktury zdrojů se zabývají vztahem mezi vlastními a cizími zdroji. Ve sledovaném pětiletém období činil podíl vlastního kapitálu 92,11 % až 93,28 % u PMo a 91,81 % až 93,27 % u POh. Vysoký podíl ukazatele finanční nezávislosti byl mj. ovlivněn hodnotou dlouhodobého majetku, který státní podniky využívají pro výkon své činnosti a který byl do podniků vložen při jejich založení.

Ukazatel celkové zadluženosti udává výši závislosti podniku na cizích zdrojích. Ukazatel celkové zadluženosti státních podniků se po celé pětileté období pohyboval v intervalu od 6,71 % do 7,88 % u PMo a v intervalu od 6,7 % do 8,17 % u POh, zaznamenal tedy pouze minimální výkyvy. Dosažené nízké hodnoty v letech 2009–2013 lze považovat za pozitivní, neboť je to známka stability podniků.

59 Doba obratu pohledávek = celkové pohledávky / denní tržby.

60 Doba obratu krátkodobých závazků = krátkodobé závazky / denní tržby.

61 Obrat celkového kapitálu = roční tržby / celkový kapitál.

62 Obrat oběžných aktiv = roční tržby / oběžná aktiva.

Ukazatel běžné zadluženosti říká, jaká část majetku podniku je kryta krátkodobým cizím kapitálem. Ukazatel běžné zadluženosti se během sledovaného pětiletého období pohyboval v intervalu od 1,68 % do 3,32 % u PMo a v intervalu 3,13 % do 5,61 % u POh.

Ukazatel dlouhodobé zadluženosti vyjadřuje, jaké procento z celkových aktiv podniku je kryto dlouhodobými závazky. Dlouhodobá zadluženost státních podniků se v letech 2009 až 2013 pohybovala v rozmezí 3,10 % až 3,87 % u PMo a v rozmezí 1,82 až 2,02 % u POh. Hodnota dlouhodobých závazků státních podniků byla významně ovlivněna odloženým daňovým závazkem.

Ukazatel podkapitalizace vyjadřuje, jak je stálá část majetku podniku kryta dlouhodobými zdroji. Hodnota tohoto ukazatele se ve sledovaném pětiletém období pohybovala v rozmezí 1,02 až 1,03 u PMo a v rozmezí 1,04 až 1,07 u POh.

Z hlediska ukazatelů struktury zdrojů mají kontrolované státní podniky vysoký podíl vlastních zdrojů na celkovém kapitálu, finanční nezávislost k 31. 12. 2013 je vyšší než 90 %. Celková zadluženost státních podniků je nízká, v kontrolovaném období nepřevyšovala 10 %.

Ukazatele ziskovosti poměří zisk dosažený podnikem s velikostí zdrojů, které byly k dosažení zisku použity. Hlavním předmětem činnosti státních podniků Povodí je výkon správy povodí, kterou se rozumí správa významných vodních toků, činnosti spojené se zajišťováním a hodnocením stavu povrchových a podzemních vod v územní působnosti těchto podniků a další činnosti, které vykonávají správci povodí podle vodního zákona a zákona o povodích, včetně správy drobných vodních toků, jejichž správcem byl podnik určen, což ovlivňuje ukazatele ziskovosti.

Ukazatel výnosnosti celkového kapitálu dosáhl u státních podniků nejvyšších hodnot v roce 2009, a to u PMo ve výši 0,34 %, kdy na korunu vložených aktiv produkoval podnik 0,34 Kč zisku, a u POh ve výši 0,64 %, kdy na korunu vložených aktiv produkoval podnik 0,64 Kč zisku. V roce 2010 zaznamenal tento ukazatel u obou státních podniků výrazný pokles, a to na hodnotu 0,18 % u PMo a na hodnotu 0,09 % u POh.

Ukazatel základní produkční síly měří hrubou produkční sílu aktiv podniku před odečtením daní a finančních nákladů. Tento ukazatel dosáhl u státních podniků nejvyšší hodnoty v roce 2010, a to 0,25 % u PMo (kdy na korunu vložených aktiv produkoval podnik 0,25 Kč provozního zisku) a 1,60 % u POh (kdy na korunu vložených aktiv produkoval podnik 1,60 Kč provozního zisku). Vývoj tohoto ukazatele zaznamenal v roce 2011 výrazný propad na hodnotu 0,09 % u PMo a 0,02 % u POh, příčinou byly především zvýšené náklady související s převodem majetku ZVHS.

Ukazatel výnosnosti vlastního jmění určuje celkovou výnosnost vlastního kapitálu. Za sledované pětileté období dokázal státní podnik PMo vyprodukovat min. 0,10 % a max. 0,37 % zisku na 1 Kč vlastního kapitálu a státní podnik POh dokázal vyprodukovat min. 0,10 % a max. 0,69 % zisku na 1 Kč vlastního kapitálu.

Ukazatel výnosnosti cizích zdrojů vyjadřuje poměr výsledku hospodaření k cizím zdrojům. Za sledované pětileté období vykázal státní podnik PMo min. 1,21 % (za rok 2012) a max. 4,79 % (za rok 2009) zisku na 1 Kč cizích zdrojů. Státní podnik POh vykázal za toto období min. 1,15 % (rok 2011) a max. 9,56 % (rok 2009) zisku na 1 Kč cizích zdrojů. Souvisí to s nízkým podílem cizích zdrojů na celkovém kapitálu.

Ukazatel ziskové marže vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisk při dané úrovni tržeb. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele byla u státních podniků dosažena v roce 2009, a to ve výši 2,77 % u PMo a ve výši 3,95 % u POh.

Z hlediska ukazatelů ziskovosti kontrolované státní podniky vykazovaly v letech 2011–2013 zisk. Ukazatele ziskovosti byly však nízké.

Ukazatele ekonomické aktivity měří schopnost podniku využívat vložené finanční prostředky a měří vázanost jednotlivých složek kapitálu v určitých formách aktiv.

Ukazatel doby obratu pohledávek měří průměrný počet dnů, za který podnik obdrží platbu od odběratelů. Doba obratu pohledávek zaznamenala u státního podniku PMo nejvyšší hodnotu 111 dnů v roce 2010,

v následujících letech došlo ke snížení doby obratu pohledávek na nejnižší hranici 66 dnů v roce 2012. U státního podniku POh zaznamenala doba obratu pohledávek nejvyšší hodnotu 127,33 dnů v roce 2011, v následujících letech došlo ke snížení doby obratu pohledávek na nejnižší hranici 65 dnů v roce 2013. Pozvolné snižování doby splatnosti pohledávek je pozitivní jev.

Ukazatel doby obratu krátkodobých závazků vypovídá o tom, jak rychle podnik dokáže splácet své závazky. Jedná se o platební morálku podniku vůči jeho dodavatelům. Doba obratu krátkodobých závazků se u PMo v období let 2009 až 2012 postupně zvyšovala z 50 dnů až na 101 dnů, v roce 2013 byl zaznamenán pokles. Doba obratu krátkodobých závazků u POh se v letech 2009 až 2011 postupně zvyšovala ze 74 dnů až na 139 dnů, v následujících letech došlo k poklesu.

PMo zaznamenalo v letech 2009 až 2013 obrat celkového kapitálu v rozmezí 0,11 až 0,12, což znamená, že jedna koruna celkového kapitálu vyprodukovala 0,11 až 0,12 Kč tržeb. POh zaznamenalo v letech 2009 až 2013 obrat celkového kapitálu v rozmezí 0,15 až 0,16.

Ukazatel obratu oběžných aktiv udává počet obrátů oběžných aktiv za daný časový interval (v tomto případě rok). Rychlost obratu oběžných aktiv vyjadřuje relativní vázanost oběžných aktiv. V letech 2009 až 2013 vyprodukoval státní podnik PMo 1,79 až 2,23 Kč tržeb na 1 Kč oběžných aktiv, tzn. 1,79 až 2,23 obrátky oběžných aktiv za rok. Státní podnik POh vyprodukoval ve sledovaném pětiletém období 1,38 až 1,93 Kč tržeb na 1 Kč aktiv.

Tabulka č. 2 – Ukazatele na bázi peněžních toků PMo a POh v letech 2009–2013 (v tis. Kč)

		2009	2010	2011	2012	2013
Stav peněžních prostředků na začátku období	PMo	237 470	167 775	78 654	173 628	233 017
	POh	262 134	254 191	233 581	228 064	319 047
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	PMo	46 982	112 502	191 248	240 152	127 320
	POh	236 949	194 421	187 759	216 821	253 657
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	PMo	-100 286	-180 784	-80 204	-167 690	-104 864
	POh	-240 934	-210 917	-175 934	-120 929	-130 406
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	PMo	-16 391	-20 839	-16 069	-13 073	-7 772
	POh	-3 958	-4 114	-17 342	-4 909	-4 440
Čistá změna peněžních toků	PMo	-69 695	-89 121	94 975	59 389	14 684
	POh	-7 943	-20 610	-5 517	90 983	118 811
Stav peněžních prostředků na konci období	PMo	167 775	78 654	173 629	233 017	247 701
	POh	254 191	233 581	228 064	319 047	437 858

Zdroj: účetní závěrky PMo a POh za roky 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013.

Cash flow (dále také „CF“) představuje reálný tok peněžních prostředků podniku za určité období. CF ukazuje, jak podnik peněžní prostředky získal a jak byly tyto prostředky využity.

CF z provozní činnosti bylo u PMo i POh v letech 2009 až 2013 kladné. Největší přírůstek byl u PMo zaznamenán v roce 2011 (více než 78 mil. Kč), propad byl zaznamenán v roce 2013 (téměř 113 mil. Kč). U POh byl největší přírůstek ve výši 37 mil. Kč zaznamenán v roce 2013.

CF z investiční činnosti vyjadřuje skutečnost, že výdaje spojené s pořízením stálých aktiv byly ve sledovaném pětiletém období vyšší než příjmy z prodeje stálých aktiv. PMo i POh investují peněžní prostředky zejména do staveb protipovodňové ochrany a technického zabezpečení vodních děl. Z tohoto důvodu bylo CF z finanční činnosti u obou státních podniků v letech 2009 až 2013 záporné.

CF z finanční činnosti bylo v letech 2009 až 2013 u státních podniků PMo a POh záporné. U PMo to bylo způsobeno zejména splácením bankovního úvěru v letech 2009 až 2012.

Vyšší stav peněžních prostředků na konci účetního období v posledních dvou letech byl u státních podniků PMo a POh ovlivněn nutností tvorby finanční rezervy pro případ náhlého řešení povodňových škod.

Příloha č. 2

Tržby za odběr povrchové vody PMo a POh

Tabulka č. 1 – Rozdíly z prodeje povrchové vody PMo za období 2011–2013

Druh odběru vody	Kalkulovaná cena (v Kč/m ³)		Skutečné odběry povrchové vody (v tis. m ³)	Rozdíl z prodeje povrchové vody* (v tis. Kč)
	plánová	skutečná		
Rok 2011				
Energetika průtočná	0,67	0,71	84 832	3 393,28
Energetika ostatní – průmysl, vodárenství	5,47	5,59	97 526	11 703,12
Závlahy	5,47	5,50	2	0,06
Celkem				15 096,46
Rok 2012				
Energetika průtočná	0,72	0,86	78 218	10 950,52
Energetika ostatní – průmysl, vodárenství	5,88	5,89	102 616	1 026,16
Závlahy	5,88	6,00	1	0,12
Celkem				11 976,80
Rok 2013				
Energetika průtočná	0,89	1,08	60 694	11 531,86
Energetika ostatní – průmysl, vodárenství	6,16	6,18	95 455	1 909,10
Závlahy	6,16	6,00	1	-0,16
Celkem				13 440,80
Celkem za roky 2011–2013				40 514,06

Zdroj: kalkulace cen vody za roky 2011–2013 předložené Povodím Moravy, s.p.

* Rozdíl z prodeje povrchové vody = skutečné odběry povrchové vody vynásobené rozdílem mezi plánovou (fakturovanou) cenou a skutečnou cenou kalkulovanou dle skutečných nákladů.

Tabulka č. 2 – Rozdíly z prodeje povrchové vody POH za období 2011–2013

Druh odběru vody	Kalkulovaná cena (v Kč/m ³)		Skutečné odběry povrchové vody (v tis. m ³)	Rozdíl z prodeje povrchové vody* (v tis. Kč)
	plánová	skutečná		
Rok 2011				
Vodárny	3,53	4,00	46 162	21 696,14
Energetika a teplárny	3,53	4,00	53 927	25 345,69
Ostatní průmysl a služby	3,53	4,00	35 635	16 748,45
Zemědělství	3,53	4,00	6	2,82
Celkem				63 793,10
Rok 2012				
Vodárny	3,88	4,39	44 954	22 926,54
Energetika a teplárny	3,88	4,39	53 428	27 248,28
Ostatní průmysl a služby	3,88	4,39	33 276	16 970,76
Zemědělství	3,88	4,39	0	0,00
Celkem				67 145,58
Rok 2013				
Vodárny	4,14	4,66	42 212	21 950,24
Energetika a teplárny	4,14	4,66	47 489	24 694,28
Ostatní průmysl a služby	4,14	4,66	31 466	16 362,32
Zemědělství	4,14	4,66	0	0,00
Celkem				63 006,84
Celkem za roky 2011–2013				193 945,52

Zdroj: kalkulace cen vody za roky 2011–2013 předložené Povodím Ohře, s.p.

* Rozdíl z prodeje povrchové vody = skutečné odběry povrchové vody vynásobené rozdílem mezi plánovou (fakturovanou) cenou a skutečnou cenou kalkulovanou dle skutečných nákladů.

Příloha č. 3

Veřejné zakázky POh

V průběhu kontroly bylo u POh porovnáno celkem 77 veřejných zakázek zadaných podle zákona o veřejných zakázkách (*tabulka č. 1A*) v celkové předpokládané hodnotě 1 133,431 mil. Kč bez DPH (vysoutěžená cena byla 858,510 mil. Kč bez DPH) a 154 veřejných zakázek zadaných v rámci veřejných zakázek malého rozsahu (*tabulka č. 1B*) v předpokládané hodnotě 268,490 mil. Kč bez DPH (vysoutěžená cena činila 229,949 mil. Kč bez DPH).

Předpokládané ceny jednotlivých zakázek stanovili zhotovitelé projektové dokumentace kvalifikovaně dle cenové soustavy⁶³.

Tabulka č. 1A – Přehled veřejných zakázek zadaných podle ZVZ

	Počet VZ	Předpokládaná hodnota (Kč bez DPH)	Vysoutěžená cena (Kč bez DPH)
Rok 2011	23	571 825 000,00	342 888 085,38
Rok 2012	33	434 470 000,00	422 502 249,26
Rok 2013	21	127 136 000,00	93 119 181,28
Celkem	77	1 133 431 000,00	858 509 515,92

Zdroj: podklady předané státním podnikem POh.

Pozn.: ZVZ – zákon o veřejných zakázkách, VZ – veřejné zakázky.

Tabulka č. 1B – Přehled veřejných zakázek zadaných v rámci VZMR

	Počet VZMR	Předpokládaná hodnota (Kč bez DPH)	Vysoutěžená cena (Kč bez DPH)
Rok 2011	40	94 236 000,00	78 034 551,40
Rok 2012	45	99 793 000,00	86 153 777,62
Rok 2013	69	74 461 449,00	65 760 385,14
Celkem	154	268 490 449,00	229 948 714,16

Zdroj: podklady předané státním podnikem POh.

Pozn.: VZMR – veřejná zakázka malého rozsahu.

Z vyhodnocení cen vítězných nabídek ve vztahu k předpokládaným hodnotám zakázek vyplynul rozdíl v porovnání provedení obdobných stavebních prací zhotoviteli vybranými ve veřejných zakázkách podle ZVZ a v rámci VZMR (*tabulky č. 2A, 2B a graf č. 1*).

Tabulka č. 2A – Přehled VZ zadaných podle ZVZ v členění dle poměru vysoutěžených cen (nejvýhodnějších nabídek) vůči předpokládaným hodnotám zakázek

Vysoutěžená cena / předpokládaná hodnota (v %)	Počet VZ v režimu ZVZ (OŘ, ZPŘ, UŘ)					
	2011	2012	2013	Celkem	Průměr	%
nad 130	0	1	0	1	0,33	1,30
nad 120 do 130	0	1	0	1	0,33	1,30
nad 110 do 120	0	1	0	1	0,33	1,30
nad 100 do 110	0	1	0	1	0,33	1,30
nad 90 do 100	2	1	3	6	2,00	7,79
nad 80 do 90	1	2	0	3	1,00	3,90
nad 70 do 80	1	2	2	5	1,67	6,49
nad 60 do 70	6	9	5	20	6,67	25,97
nad 50 do 60	10	12	7	29	9,67	37,66
nad 40 do 50	1	3	3	7	2,33	9,09
do 40	1	1	1	3	1,00	3,90
Celkem	22	34	21	77	25,67	100,00

Zdroj: podklady předané státním podnikem POH.

Pozn.: ZVZ – zákon o veřejných zakázkách, VZ – veřejná zakázka, OŘ – otevřené řízení, ZPŘ – zjednodušené podlimitní řízení, UŘ – uzavřené řízení.

Vysoutěžená cena / předpokládaná hodnota (v %) – poměr ceny nejvýhodnější nabídky k předpokládané hodnotě vyjádřený v % u jednotlivých zakázek.

Tabulka č. 2B – Přehled VZMR v členění dle poměru vysoutěžených cen (nejvýhodnějších nabídek) vůči předpokládaným hodnotám zakázek

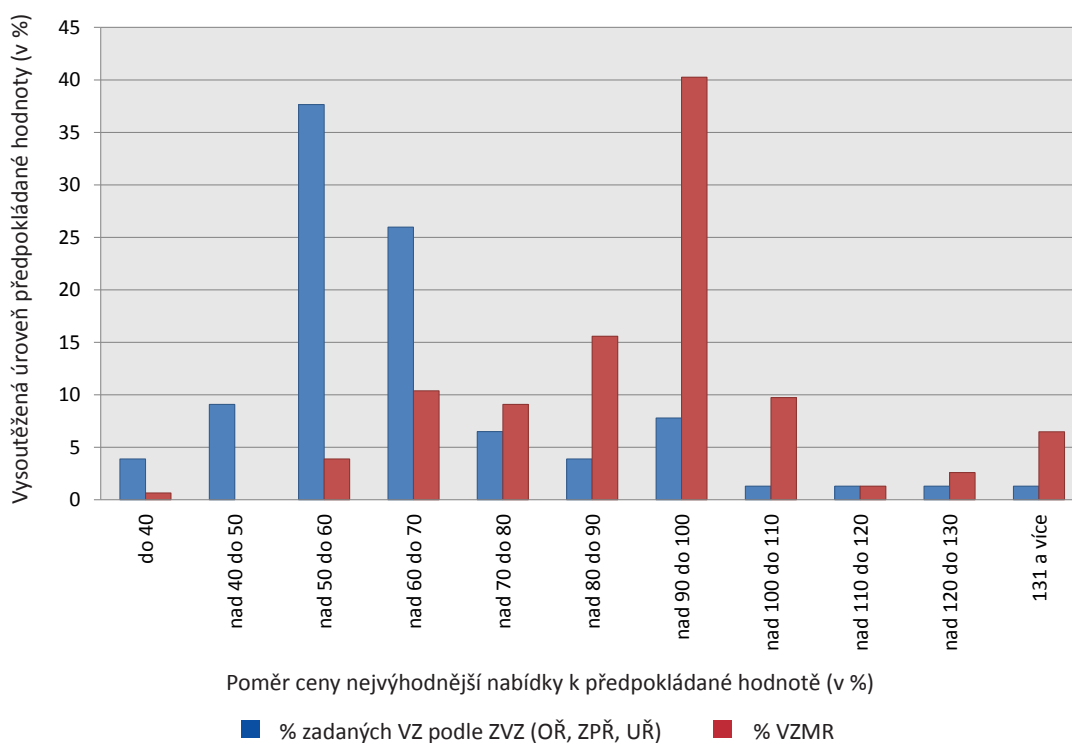
Vysoutěžená cena / předpokládaná hodnota (v %)	Počet VZMR					
	2011	2012	2013	Celkem	Průměr	%
nad 130	1	2	7	10	3,33	6,49
nad 120 do 130	2	1	1	4	1,33	2,60
nad 110 do 120	0	0	2	2	0,67	1,30
nad 100 do 110	8	2	5	15	5,00	9,74
nad 90 do 100	16	24	22	62	20,67	40,26
nad 80 do 90	5	5	14	24	8,00	15,58
nad 70 do 80	4	6	4	14	4,67	9,09
nad 60 do 70	2	4	10	16	5,33	10,39
nad 50 do 60	1	1	4	6	2,00	3,90
nad 40 do 50	0	0	0	0	0,00	0,00
do 40	1	0	0	1	0,33	0,65
Celkem	40	45	69	154	51,33	100,00

Zdroj: podklady předané státním podnikem POH.

Pozn.: VZMR – veřejná zakázka malého rozsahu.

Vysoutěžená cena / předpokládaná hodnota (v %) – poměr ceny nejvýhodnější nabídky k předpokládané hodnotě vyjádřený v % u jednotlivých zakázek.

Graf č. 1 – Vyhodnocení veřejných zakázek

Zdroj: podklady předané státním podnikem POH.

Pozn.: ZVZ – zákon o veřejných zakázkách, VZ – veřejná zakázka, OŘ – otevřené řízení, ZPŘ – zjednodušené podlimitní řízení, UŘ – uzavřené řízení, VZMR – veřejné zakázky malého rozsahu.

14/12

Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií v kapitole *Ministerstvo životního prostředí*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/12. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále také „ICT“) v kapitole *Ministerstvo životního prostředí*.

Kontrola byla prováděna od dubna do října 2014.

Kontrolováno bylo období let 2010 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo životního prostředí;

CENIA, česká informační agentura životního prostředí;

Český hydrometeorologický ústav.

Námítky, které proti kontrolním protokolům podaly Ministerstvo životního prostředí a CENIA, česká informační agentura životního prostředí, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání podáno nebylo.

Kolegium NKÚ na svém I. jednání, které se konalo dne 19. ledna 2015,

schválilo usnesením č. 11/I/2015

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“) podle zákona č. 2/1969 Sb.¹ zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí (dále také „JISŽP“), včetně plošného monitoringu na celém území České republiky, a to i v návaznosti na mezinárodní dohody. MŽP dohodou o delegování převedlo od roku 2010 vybrané činnosti a kompetence MŽP v souvislosti s JISŽP na CENIA, českou informační agenturu životního prostředí.

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, (dále jen „CENIA“) je příspěvkovou organizací MŽP. Podle zřizovací listiny je CENIA mimo jiné pověřena provozováním a dotvářením jednotného informačního systému o životním prostředí včetně validování primárních dat a sestavování informačních syntéz.

Český hydrometeorologický ústav (dále také „ČHMÚ“) je příspěvkovou organizací MŽP, jejímž základním účelem je vykonávat funkci ústředního státního ústavu České republiky pro obory čistota ovzduší,

¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

hydrologie, jakost vody, klimatologie a meteorologie jakožto objektivní odborné služby poskytované přednostně pro státní správu.

Kontrolované osoby vedly k 31. 12. 2010 na vybraných syntetických účtech² dlouhodobý nehmotný majetek (dále také „DNM“) v celkové výši³ 570 980 709 Kč a k 31. 12. 2013 v celkové výši 733 855 225 Kč. V příloze č. 1 je uveden DNM dle jednotlivých kontrolovaných osob za roky 2010 až 2013.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků za období 2010–2013 tvořily výdaje vynaložené na kontrolované informační systémy (dále také „IS“) u MŽP celkem v částce 112 007 403 Kč, u agentury CENIA celkem 80 623 596 Kč a u ČHMÚ celkem 42 332 019 Kč.

Účelem JISŽP je pořizování, správa, hodnocení dat a poskytování informací v oblasti životního prostředí. JISŽP spravuje data, která jsou jednak přebírána od externích subjektů, jednak jsou pořizována i vlastní činností provozovatele IS.

MŽP mělo k 31. 12. 2013 celkem 125 informačních systémů v resortu životního prostředí zařazených pod JISŽP. Tyto systémy jsou architektonicky navrženy, implementovány a provozovány jako samostatné dílčí informační systémy bez přímé integrace na společné referenční prostředí. V příloze č. 2 jsou popsány kontrolované IS. Odbornou podporu rozvoje a provozu JISŽP měla zajišťovat Rada pro rozvoj JISŽP (dále také „Rada“).

Rada se měla odborně vyjádřit zejména ke státní politice životního prostředí, informační strategii, akčnímu plánu, informační koncepci a aktivitám, které mají horizontální vliv⁴ na JISŽP. Rada byla zřízena příkazem ministra životního prostředí v roce 2009⁵. Součástí příkazu byl statut Rady, který upravoval působnost, složení a práva a povinnosti členů Rady. Rada stojí mimo organizační strukturu aparátu ministerstva, skládá se ze zástupců MŽP a resortních organizací a má významné kompetence v koordinaci JISŽP.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí hlavních skutečností zjištěných při kontrole

- JISŽP je stále teoretickým konceptem, nikoliv však jednotným informačním systémem. MŽP tak neplnilo povinnost zabezpečovat a řídit JISŽP dle zákona č. 2/1969 Sb. V současné době resort životního prostředí využívá 125 samostatných informačních systémů a databází.
- MŽP nezajistilo, aby Rada pro rozvoj JISŽP jako hlavní odborný koordinační orgán naplnila své povinnosti dané jejím statutem. V období let 2010 až 2012 se Rada vůbec nescházela a ke strategickým aktivitám resortu životního prostředí nezaujímal příslušná odborná stanoviska.
- Základní projektové dokumenty v oblasti řízení projektů neobsahovaly povinnost zpracovat studii proveditelnosti s rozбором možných variant řešení, v důsledku čehož nemělo MŽP jistotu, zda realizovalo nejvýhodnější a nejehospodárnější variantu.
- Data byla vícenásobně ukládána v různých informačních systémech, což mělo vliv na vyšší potřebu úložné kapacity pro ukládaná data a z toho plynoucí vyšší provozní náklady.
- Kontrolou bylo zjištěno, že jediný projekt (SIRIUS), kterým MŽP směřovalo k naplnění JISŽP, byl zrušen bez náhrady, a byla tak neehospodárně a neúčelně vynaložena částka ve výši 21 mil. Kč.
- U vybraných spolu věcně souvisejících informačních systémů byla potvrzena datová nekompatibilita. Náprava tohoto stavu vyžaduje vynaložení dalších peněžních prostředků.

² 013 – Software, 014 – Ocenitelná práva, 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek, 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek.

³ Stav brutto.

⁴ Horizontální vliv – jdoucí napříč resortem životního prostředí.

⁵ Příkaz ministra č. 26/2009 ze dne 30. 10. 2009, č. j. 4729/M/09 85872/ENV/09.

- Kontrola potvrdila, že v případě některých informačních systémů přetrvává smluvní závislost na jediném dodavateli, což vede k riziku, že veřejná zakázka nebude realizována nejehospodárnějším způsobem.
- MŽP nesleduje přístupy k jednotlivým informačním systémům. Nemůže proto vyhodnocovat efektivnost, hospodárnost ani účelnost vynakládání prostředků ve vazbě k využívání IS.
- Kontrolovaná oblast již byla předmětem kontrolní akce NKÚ č. 07/16. Přestože MŽP následně přijalo nápravná opatření, značná část nedostatků stále přetrvává.

III. Podrobná informace k hlavním zjištěným skutečnostem

Práva a povinnosti, které souvisejí s vytvářením, užíváním a rozvojem informačních systémů veřejné správy, stanovuje zákon č. 365/2000 Sb.⁶ Zákon uvádí základní kritérium hodnocení, který informační systém je informačním systémem veřejné správy (dále také „ISVS“). Současně je základním právním předpisem, který zavádí pojem „informační koncepce“.

Ministerstvo životního prostředí disponuje několika strategickými dokumenty, které rozpracovávají cíle a záměry resortu životního prostředí na jednotlivé úrovně řízení. Na vrcholové úrovni řízení se činnost resortu životního prostředí odvíjí od schválené státní politiky životního prostředí (dále také „SPŽP“). Součástí tohoto periodicky aktualizovaného materiálu je vždy kapitola *Nástroje realizace politiky životního prostředí*, která obsahuje oddíl *Informační nástroje*.

Dalšími strategickými dokumenty jsou například:

- informační strategie (dále také „IST“) – představují strategické plány dlouhodobé orientace resortu životního prostředí v oblasti poskytování informační podpory, informačních zdrojů, služeb a technologií. Úkolem strategií je optimální podpora činnosti MŽP a jeho podnikových procesů pomocí vhodně nasazených nástrojů informačních technologií;
- *Koncepce jednotného informačního systému životního prostředí* (dále jen „Koncepce JISŽP“) – představuje pojetí rozvoje a provozu JISŽP, který je zastřešující „platformou“ informačních systémů provozovaných v resortu životního prostředí za účelem sběru a hodnocení dat o životním prostředí;
- informační koncepce (dále jen „IK“) – popisuje architekturu informačních systémů v resortu životního prostředí. V první vrstvě jsou uvedeny IS, které spadají do JISŽP a jsou tvořeny informačními systémy veřejné správy a odbornými IS, které do ISVS nespádají. Další vrstva obsahuje IS, které jsou na základě svého účelu charakterizovány jako ISVS dle zákona č. 365/2000 Sb., nicméně data zpracovávaná v těchto ISVS nenaplnují kritéria JISŽP (nevztahují se k problematice životního prostředí). Poslední vrstva (provozní informační systémy) představuje podpůrnou informační základnu dané organizace. Vrstva je tvořena IS, které zajišťují vnitřní provoz příslušné organizace a nesouvisí bezprostředně s výkonem veřejné správy.

Jednotný informační systém o životním prostředí

JISŽP je stále teoretickým konceptem, nikoliv však jednotným informačním systémem. MŽP tak neplnilo povinnost zabezpečovat a řídit JISŽP dle zákona č. 2/1969 Sb. V současné době resort životního prostředí využívá 125 samostatných informačních systémů a databází.

MŽP si v žádném strategickém dokumentu nestanovilo kritéria posuzování „jednotnosti“ informačního systému životního prostředí, kterým by se informační systémy začleňované do JISŽP musely přizpůsobit, aby byl JISŽP skutečně budován. V hlavním strategickém dokumentu *Státní politika životního prostředí na období let 2012–2020* se termín JISŽP vyskytl minimálně a ani nebyl v kontextu, který by se jakkoliv

⁶ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

vyjadřoval ke směrům rozvoje JISŽP jako celku v rámci cílů a priorit SPŽP. Jednotnost informačního systému by měla vycházet především z jednotné datové základny. JISŽP byl od svého ustavení v kompetenčním zákoně⁷ budován bez vztahu k jednotné datové základně. Důsledkem byl nárůst počtu informačních systémů až do současného čísla 125. Datově je systém nekompatibilní a dochází k multiplicitnímu ukládání dat ve více různých informačních systémech a odlišných databázích. MŽP nedostatečně zabezpečovalo a řídilo JISŽP.

Rada pro rozvoj JISŽP

MŽP nezajistilo, aby Rada pro rozvoj JISŽP jako hlavní odborný koordinační orgán, naplnila své povinnosti dané jejím statutem. V období let 2010 až 2012 se Rada vůbec nescházela a ke strategickým aktivitám resortu životního prostředí nezaujímal příslušná odborná stanoviska.

Odbornou podporu rozvoje a provozu JISŽP měla zajišťovat Rada pro rozvoj JISŽP. Kontrolou však bylo zjištěno, že nejednala v souladu se svým statutem, a proto nemohla ovlivnit směřování JISŽP.

- a) Rada neprojednala SPŽP na období let 2012–2020, proto nemohla podat námitku, že do tohoto dokumentu nebyl zařazen klíčový projekt *SIRIUS – Systém integrace a řízení informací v oblasti technické ochrany životního prostředí* (viz dále) s horizontálním vlivem na JISŽP.
- b) Rada byla zodpovědná za dodržování informačních strategií a plnění jejich cílů. Součástí IST 2011–2014 byl i projekt SIRIUS. Ze zápisů Rady je zřejmé, že při svých jednáních od svého zřízení v roce 2009 do července 2010 neprojednala problémy, které projekt SIRIUS provázely, ani se nevyjádřila k jeho předčasnému ukončení. Od července 2010 do června 2012 se Rada nescházela vůbec.
- c) Rada se na svých zasedáních několikrát zabývala otázkou definice JISŽP, jeho obsahu a směřování, nikdy ale nevznesla zásadní potřebu definovat kritéria JISŽP s ohledem na jednotu dat v resortu životního prostředí a upravit v tomto směru dokument *Koncepce JISŽP*.
- d) Rada se nevyjadřovala k duplicitě ukládání dat v různých IS (viz dále). Jde o data vstupující do resortu životního prostředí přes *Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností* (dále jen „ISPOP“) a ukládaných rovněž v *Integrovaném systému odpadového hospodářství* (dále jen „ISOH“), *Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší* (dále také „REZZO“) a *Integrovaném registru znečištění* (dále také „IRZ“).
- e) Rada neprojednala problematiku změny databázové struktury v *Systému evidence kontaminovaných míst* (dále jen „SEKM“), což byl jeden z důvodů, které vedly k databázové nekompatibilitě s databázovou strukturou *Národní inventarizace kontaminovaných míst* (dále jen „NIKM“). V případě spuštění projektu NIKM bude nutné vynaložit náklady na jejich sjednocení (viz dále).
- f) Rada projednávala formalizaci šablon pro projektové záměry i investiční záměry rozvoje ICT (např. studie proveditelnosti). Nijak však nepřipomínkovala, že zásadně chybí procesy, kterými budou analyzovány varianty možných řešení z hlediska nákladovosti a kvality naplnění cílů, včetně existence dokumentu, který by možné varianty vyhodnocoval.
- g) Rada se rovněž nevyjádřila ke směrnicím vztahujícím se k řízení projektů v resortu životního prostředí ani k metodice řízení projektů.

Řízení projektů – studie proveditelnosti

Základní projektové dokumenty v oblasti řízení projektů neobsahovaly povinnost zpracovat studii proveditelnosti s rozborem možných variant řešení, v důsledku čehož nemělo MŽP jistotu, zda realizovalo nejvýhodnější a nejehospodárnější variantu.

V kontrolovaném období let 2010–2013 disponovalo MŽP několika základními projektovými dokumenty (směrnice, metodiky projektového řízení apod.) vztahujícími se i na projekty z oblasti ICT, které však neobsahují povinnost zpracovat studii proveditelnosti, která je podkladem pro rozhodnutí, jaká varianta

⁷ JISŽP byl zmíněn již v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

řešení bude přijata z hlediska času, finančních prostředků a dalších hledisek. Kvůli absenci variantních studií proveditelnosti nemá MŽP jistotu, zda realizuje nejvýhodnější variantu nejehospodárnějším způsobem. Projektové dokumenty rovněž neobsahovaly vazbu na Radu pro rozvoj JISŽP při posuzování projektových záměrů, minimálně s horizontálním vlivem na JISŽP. Tím byla Rada pro rozvoj JISŽP vyloučena z možnosti poskytovat odbornou podporu rozvoji JISŽP při výběru varianty řešení a její realizaci.

Například při přechodu z IS *Centrální ohlašovna* na ISPOP byla sice zpracována studie proveditelnosti externí poradenskou společností, avšak tato studie porovnání variant neobsahovala. Studie proveditelnosti týkající se informačních systémů, které měly sloužit k výběru nejvýhodnější varianty, včetně zhodnocení jejich finanční náročnosti, obsahovaly pouze jednu variantu, která byla následně realizována.

Problematika datových překryvů v informačních systémech

Data byla vícenásobně ukládána v různých informačních systémech, což mělo vliv na vyšší potřebu úložné kapacity pro ukládaná data a z toho plynoucí vyšší provozní náklady.

Data, která jsou od ohlašovatelů získávána prvotním hlášením, jsou uchovávána jak v ISPOP, tak v informačních systémech na něj napojených. Investiční náklady na ISPOP v letech 2010 až 2013 činily 76 681 611 Kč a neinvestiční náklady 9 487 866 Kč. Pokud je třeba data opravit, jsou opravná hlášení ukládána tolikrát, kolikrát byla oprava provedena. Tato skutečnost znamená vícenásobné ukládání stejných dat v různých informačních systémech, což má vliv na vyšší potřebu úložné kapacity pro ukládaná data a z toho plynoucí vyšší provozní náklady. Z uvedeného je zřejmé, že Rada nesplnila svoji úlohu odborného poradního orgánu, a že tedy MŽP připustilo, aby v resortu životního prostředí vznikla multiplicita ukládaných dat.

Například hlášení o znečištění předávaná do informačních systémů prostřednictvím ISPOP jsou v ISPOP ukládána a jde o informace o znečišťování ovzduší, vod, půdy, ale i o produkci odpadů, likvidaci elektrozařízení nebo evidenci autovraků v příslušných zařízeních. Tato hlášení jsou dále validována a v případě zjištění nedostatků v podaných hlášeních jsou ohlašovatelem podána opětovně s již opravenými údaji. Data jsou validována při vstupu do systému ISPOP formou validačních kontrol na serveru, případně ještě před vstupem do systému ISPOP validačními kontrolami přímo ve formuláři; oprava hlášení může být provedena iniciací ohlašovatele, kdy si uvědomí chybu v zaslaných údajích sám, případně je na chybu upozorněn ze strany ověřovatele (který si opravu údajů vyžádá):

- Takto opravená hlášení opětovně zaslaná do informačních systémů prostřednictvím ISPOP jsou v ISPOP rovněž ukládána.
- ISPOP tedy uchovává jak prvotní, tak případně všechna následná opravená hlášení.
- Všechna hlášení (jak prvotní, tak i opravená) jsou informačními systémy (IRZ, REZZO, ISOH) stahována.
- V důsledku toho jsou v ISPOP i v informačních systémech (IRZ, REZZO, ISOH) uložena výsledná opravená data včetně předchozích, nevalidních verzí.
- Hlášení pro zveřejnění v IRZ jsou uchovávána v ISPOP a po následné validaci jsou při zveřejnění na webu IRZ rovněž uložena v databázi IRZ.

Vícenásobné ukládání dat měl u vybraných informačních systémů odstranit projekt SIRIUS.

SIRIUS – zrušený projekt

Kontrolou bylo zjištěno, že jediný projekt (SIRIUS), kterým MŽP směřovalo k naplnění JISŽP, byl zrušen bez náhrady, a byla tudíž nehospodárně a neúčelně vynaložena částka ve výši 21 mil. Kč.

Cílem projektu SIRIUS, který realizovala CENIA, bylo vytvořit nejen jediné přístupové místo pro vstup dat, ale také jediné místo pro přístup k těmto datům pro potřeby různých subjektů státní správy. Zainteresované subjekty měly mít k dispozici nejenom včasná a přesná data, publikovaná v geografických i věcných souvislostech, ale také soubor profesionálních nástrojů pro další analytickou práci s těmito

daty. Navrhovaný projekt měl nahradit několik dílčích informačních systémů a databází, které fungují jako nástroje pro zpracování dat z oblasti technické ochrany životního prostředí, případně souvisejících dat. Tyto systémy dnes fungují většinou zcela samostatně a jejich vzájemná kompatibilita není zajištěna. Projekt SIRIUS měl zefektivnit zpracování dat pro potřeby rozhodovacích procesů a národního i mezinárodního reportingu. Tím by došlo k odstranění multiplikace ukládaných stejných dat ve více informačních systémech.

Od samého počátku v roce 2010 začal projekt SIRIUS nabírat časové zpoždění, které bylo způsobeno většinou ze strany MŽP pomalým schvalováním zadávacích dokumentací veřejných zakázek (dále také „VZ“). Další časový posun vznikl nevhodně vypracovanými nabídkami uchazečů, které CENIA obdržela. U některých nabídek bylo nutné dotazovat se na chybějící informace, případně nebyly dodány požadované dokumenty. Postupně byly vysoutěženy čtyři menší VZ a podepsány smlouvy s vybranými uchazeči. Problém nastal u největší a nejdůležitější zamýšlené veřejné zakázky VZ-04 – *Návrh, implementace a podpora udržitelnosti informačního systému SIRIUS*, u níž bylo nejprve provedeno zadávací řízení, následně došlo k jeho zrušení z důvodu plánovaných organizačních změn v resortu životního prostředí (sloučení CENIA a ČHMÚ, ke kterému však nedošlo) a po přepracování zadávací dokumentace bylo znovu provedeno zadávací řízení.

CENIA v harmonogramu projektu stanovila termín 22. 7. 2013, do kterého měla být uzavřena smlouva s vybraným uchazečem o veřejnou zakázku VZ-04 projektu SIRIUS tak, aby byly splněny podmínky pro čerpání peněžních prostředků z *Evropského fondu pro regionální rozvoj*. Při zadávacím řízení na VZ-04 byly přijaty tři nabídky, avšak z důvodu nutnosti vyžádání dodatečných informací existovalo reálné riziko vyloučení až dvou uchazečů a následného zrušení zadávacího řízení. Tím by došlo k nedodržení stanoveného termínu 22. 7. 2013, a proto se CENIA rozhodla od projektu sama odstoupit. Projekt byl předčasně ukončen rozhodnutím porady vedení MŽP k 31. 7. 2013 se zdůvodněním, že nebyly naplněny cíle projektu.

CENIA vynaložila od roku 2010 do roku 2013 na projekt SIRIUS prostředky ve výši 21 007 748 Kč, z čehož bylo 12 269 872 Kč z *Evropského fondu pro regionální rozvoj*, 2 165 282 Kč z prostředků kapitoly MŽP. Zbývající část ve výši 6 572 594 Kč hradila agentura CENIA ze svých prostředků. Po zrušení projektu bylo povinností CENIA navrátit peněžní prostředky ve výši 12 269 872 Kč, které byly na tento projekt využity z *Evropského fondu pro regionální rozvoj*. Povinnost vrátit peněžní prostředky potvrdila i daňová kontrola provedená na základě podnětů od Ministerstva vnitra a Ministerstva pro místní rozvoj. Tyto peněžní prostředky byly na základě výzvy správce programu vráceny dne 18. 10. 2013.

V důsledku zrušení projektu SIRIUS nedošlo k odstranění multiplacit ukládaných dat ani k vytvoření datové jednotnosti IS v resortu životního prostředí. V současnosti se nepředpokládá, že by byl v dohledné budoucnosti projekt SIRIUS obnoven. Ze strany agentury CENIA nejsou zachovány dílčí výstupy projektu SIRIUS, a tudíž je nelze využít pro případnou realizaci obdobného projektu v následujících letech. Z těchto důvodů vynaložila CENIA peněžní prostředky čerpané na realizovanou část projektu neúčelně a nehospodárně.

Databázová nekompatibilita

U vybraných spolu věcně souvisejících informačních systémů byla potvrzena datová nekompatibilita. Náprava tohoto stavu vyžaduje vynaložení dalších peněžních prostředků.

Databázová nekompatibilita byla zjištěna mezi databází SEKM u MŽP a nově vznikající databází NIKM u agentury CENIA. NIKM měla představovat kompletní databázi informací o kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných místech. Základním zdrojem dat NIKM byla databáze SEKM. Při transformaci dílčích datových zdrojů do centrální databáze NIKM byla využita především data evidence kontaminovaných míst SEKM, a to ve stavu k 6. 11. 2009. Transformace dat byla dle dokumentace projektu dokončena k 30. 6. 2010. Test byl proveden v rámci oponentury v srpnu 2010 srovnáním dat

původní databáze SEKM předložené MŽP k 6. 11. 2009 s transformovanými daty v centrální databázi NIKM. Provedeným testem byla zjištěna kompatibilita srovnávaných dat.

V průběhu transformace dat do NIKM docházelo kromě aktualizace dat v databázi SEKM v podobě k 6. 11. 2009 i ke změnám její struktury, což zapříčinilo nekompatibilitu databází SEKM a NIKM. O této změně informovalo MŽP dodavatelskou společnost I. etapy projektu NIKM v průběhu roku 2011. V té době však již došlo k transformaci dat původní evidence SEKM do datového skladu NIKM, a nebylo tedy možné bez změny projektu II. etapy NIKM a vynaložení dalších finančních prostředků na tuto změnu reagovat. V rozpočtu zatím nerealizované II. etapy projektu NIKM byla na odstranění této nekompatibility vyčleněna částka ve výši 1 294 560 Kč.

Projekt NIKM byl projektem horizontálním, tedy jdoucím napříč resortem životního prostředí. Z toho důvodu bylo chybou, že jeho řešení a případné komplikace nebyly projednávány Radou. V případě vzniklé situace databázové nekompatibility jde nejen o pochybení v přístupu Rady, ale především na úrovni řízení projektů v resortu životního prostředí a zpracování předávaných informací na straně agentury CENIA. Celá situace souvisí i s tím, že financování projektu SEKM bylo realizováno správcem dílčího rozpočtu odboru environmentálních rizik a ekologických škod MŽP namísto použití centrálního rozhodování o rozvoji JISŽP v rámci rozpočtu odboru informatiky MŽP, jak je stanoveno směrnicemi MŽP.

Faktická závislost na jediném dodavateli

Kontrola potvrdila, že v případě některých informačních systémů přetrvává smluvní závislost na jediném dodavateli, což vede k riziku, že veřejná zakázka nebude realizována nejehospodárnějším způsobem.

U kontrolovaných veřejných zakázek MŽP a ČHMÚ, týkajících se informačních systémů, lze identifikovat prvky efektu „vendor lock-in“, tj. důsledky faktické závislosti na jediném dodavateli.

Informační systémy *Integrovaný registr znečišťování a Centrální ohlašovna* (dále také „CO“) a jejich subsystémy vytvořil stejný dodavatel, který jako jejich výhradní autor je výhradním vlastníkem autorských práv k nim se vázících. MŽP vyhlásilo veřejnou zakázku na sjednocení ohlašovaných údajů o znečišťování životního prostředí. Jednalo se o rozšíření aktualizace dat a funkcionalit stávajících systémů IRZ a CO a jejich subsystémů. Zásah do IRZ a CO a jejich subsystémů jiným subjektem by znamenal porušení autorských práv. MŽP na základě ustanovení § 34 zákona č. 137/2006 Sb.⁸ vyzvalo dne 31. 7. 2006 původního dodavatele k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění. Smluvní cena díla činila 8 324 050 Kč včetně DPH.

Jednací řízení bez uveřejnění vyhlášené MŽP také předcházelo uzavření smlouvy o dílo v hodnotě 229 719 Kč včetně DPH, jejímž předmětem bylo mimo jiné provedení služby vyexportování dat z CO nezbytných pro zachování kontinuity informací v navazujícím systému.

Od pořízení informačních systémů CO a IRZ v letech 2004 a 2005 využívalo MŽP k uzavírání smluvních vztahů týkajících se informačních systémů jednací řízení bez uveřejnění s odvoláním na ochranu výhradních práv⁹. MŽP si ochranu výhradních práv ve smlouvách neošetřilo, a tudíž nezískalo jistotu, že realizovalo veřejné zakázky nejehospodárnějším způsobem. V roce 2010 byla spolupráce s tímto dodavatelem ukončena.

ČHMÚ si ve smlouvě o dílo na tvorbu programového vybavení určeného pro primární zpracování dat o povrchových vodách, jejíž plnění naplňuje znaky díla ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, smluvně neošetřil poskytnutí práv souvisejících s ochranou duševního vlastnictví vztahujících se k předmětnému dílu. Smluvní cena díla činila 420 000 Kč včetně DPH. Jedná se zejména o oprávnění výsledky vývoje aplikačního programového vybavení rozmnožovat, zveřejňovat, upravovat, zpracovávat, překládat a spojit toto dílo s dílem jiným a zařadit je do díla souborného. ČHMÚ dále dodavatele

⁸ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

⁹ Ustanovení § 23 odst. 4 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb.

nezavázal k tomu, že na základě úpravy práv duševního vlastnictví dává ČHMÚ oprávnění, aby mohl výsledky vývoje aktualizovat, upravovat a modifikovat na základě otevřeného zadávacího řízení dle zákona č. 137/2006 Sb.

V případě ztráty schopnosti vybraného dodavatele dodávat požadované služby hrozí u obou kontrolovaných osob riziko nutnosti vystavět nový informační systém od počátku.

Využívanost informačních systémů

MŽP nesleduje přístupy k jednotlivým informačním systémům. Nemůže tedy vyhodnocovat efektivnost, hospodárnost ani účelnost vynakládání prostředků ve vazbě na využívání IS.

Sledování využívanosti IS patří k doplňkovým metodám, jak zjistit míru reálného využívání vybudovaných IS, a tak posuzovat efektivnost, hospodárnost a účelnost vynakládání finančních prostředků. Kontrolou bylo zjištěno, že požadavky na sledování přístupů k informačním systémům buď nejsou vůbec, nebo jsou, ale nerealizují se, případně se realizují, ale výsledky se nevidují. Souhrnně lze tedy konstatovat, že ve většině případů záznamy o využívanosti IS na MŽP neexistují. MŽP v tomto směru nedokáže sledovat ani touto metodou vyhodnocovat efektivnost, hospodárnost a účelnost vynaložených prostředků ve vazbě na využívání IS.

Plnění nápravných opatření v návaznosti na kontrolní akci č. 07/16

Kontrolovaná oblast již byla předmětem kontrolní akce NKÚ č. 07/16. Přestože MŽP následně přijalo nápravná opatření, značná část nedostatků stále přetrvává.

Kontrolní akci NKÚ č. 07/16 bylo v souvislosti s JISŽP zjištěno:

- JISŽP není jednotným informačním systémem, ale spíše teoretickým konceptem.
- JISŽP je „virtuálním“ souborem dat, informací, infrastruktury a řízení, který v sobě zahrnuje všechny neprovozní informační systémy, které provozuje MŽP a jeho podřízené organizace.
- Některé z informačních systémů JISŽP jsou spolu propojeny, ale JISŽP jako celek propojen není.
- JISŽP je souborem relativně samostatných informačních systémů a databází. Tyto systémy nejsou provázané.

MŽP v návaznosti na kontrolní akci NKÚ č. 07/16 přijalo opatření k odstranění zjištěných nedostatků, aby rozvoj JISŽP byl řízen jednotně a centrálně:

- Ustavilo Radu pro rozvoj JISŽP jako poradní orgán, který měl poskytovat odborná stanoviska ke strategickým materiálům, koncepcím JISŽP a horizontálním projektům JISŽP.
- Začalo realizovat integrační projekt SIRIUS, který měl nejen integrovat některé významné IS, ale jeho cílem byla zejména možnost sdílení dat.
- Vydalo směrnice pro řízení projektů, včetně metodiky řízení projektů.
- MŽP směrnicemi stanovilo, že financování oblasti ICT bude plně v kompetenci odboru informatiky.

Tato opatření však fakticky nebyla v řadě případů realizována ani dodržována tak, aby skutečně naplnila svůj původně zamýšlený účel:

- Rada se od července 2010 do června 2012 nescházela, tudíž bylo narušeno organizační zastřešení rozvoje JISŽP a možnost supervize nad horizontálními projekty. V důsledku toho pak nebyly včas projednávány na této úrovni problémy, které nakonec vedly k ukončení integračního projektu SIRIUS.
- Rada neprojednala směrnici o řízení projektů ani metodiku řízení projektů, a proto nemohla upozornit na absenci procesů i dokumentů, kterými by byly posuzovány varianty řešení z důvodu hospodárného vynakládání peněžních prostředků.
- MŽP prostřednictvím agentury CENIA částečně realizovalo integrační projekt SIRIUS, kterým by se řešila nejen redukce IS, ale rovněž možnost sdílení dat vstupujících do resortu životního prostředí. Tento projekt měl významným způsobem posunout JISŽP na cestě k jednotnosti datové základny. Nedokončením tohoto projektu se však MŽP vrátilo zpět k roztržitosti informačních systémů jak z hlediska aplikací, tak i dat.

- MŽP vydávalo směrnice pro řízení projektů včetně metodik. Dále vytvořilo jedno centrální místo ke sběru projektových záměrů. Ve studiích proveditelnosti však byla zcela opomenuta nutnost zpracovat analýzu různých variant řešení a tím vytvořit podmínky mimo jiné i pro hospodárné vynakládání peněžních prostředků na realizaci projektů.
- Rozhodnutím financovat projekty v oblasti ICT z dílčího rozpočtu odboru informatiky byl vytvořen předpoklad, že bude existovat dohled nad rozvojem JISŽP s možností jeho usměrňování. Bylo však zjištěno, že tento postup nebyl vždy dodržován, v důsledku čehož byl narušen rozvoj JISŽP z hlediska aplikační i datové kompatibility takto vznikajících informačních systémů.

MŽP deklarovalo přijetí některých nápravných opatření, aby rozvoj JISŽP byl řízen jednotně a centrálně. Tato opatření však nebyla v řadě případů realizována ani dodržována tak, aby skutečně plnila svůj původně zamýšlený účel.

Seznam zkratk:

CENIA	CENIA, česká informační agentura životního prostředí
CO	<i>Centrální ohlašovna</i>
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
ICT	informační a komunikační technologie
IK	informační koncepce
IRZ	<i>Integrovaný registr znečišťování</i>
IS	informační systém
ISOH	<i>Informační systém odpadového hospodářství</i>
ISPOP	<i>Integrovaný systém plnění ohlašovací povinnosti</i>
IST	informační strategie
ISVS	informační systém veřejné správy
JISŽP	jednotný informační systém o životním prostředí
Koncepce JISŽP	<i>Koncepce jednotného informačního systému životního prostředí</i>
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NIKM	<i>Národní inventarizace kontaminovaných míst</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Rada	Rada pro rozvoj JISŽP
REZZO	<i>Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší</i>
SEKM	<i>Systém evidence kontaminovaných míst</i>
SIRIUS	projekt výstavby systému integrace a řízení informací v oblasti technické ochrany životního prostředí (zrušen)
SPŽP	státní politika životního prostředí
VZ	veřejná zakázka

Příloha č. 1

Přehled dlouhodobého nehmotného majetku na vybraných syntetických účtech kontrolovaných osob v jednotlivých kontrolovaných letech

Tabulka č. 1 – Vybrané účty dlouhodobého nehmotného majetku (v Kč)

KO	Stav brutto k 31. 12. 2010	Stav brutto k 31. 12. 2011	Stav brutto k 31. 12. 2012	Stav brutto k 31. 12. 2013
013 – Software				
MŽP	97 616 415,60	82 288 146,20	84 328 530,00	91 977 680,10
CENIA	10 092 748,27	9 732 797,77	9 732 797,77	111 409 254,23
ČHMÚ	153 252 425,30	156 071 601,30	173 000 938,30	167 496 604,06
014 – Ocenitelná práva				
MŽP	38 445 514,83	42 367 644,29	43 603 644,29	45 226 549,29
CENIA	3 473 417,50	3 473 417,50	3 473 417,50	3 473 417,50
ČHMÚ	0,00	0,00	0,00	0,00
018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek				
MŽP	11 223 127,78	11 878 245,95	12 621 207,36	10 541 826,43
CENIA	1 683 465,07	1 661 779,54	1 711 247,54	1 744 271,85
ČHMÚ	34 971 441,46	34 777 757,87	34 960 589,91	35 494 332,83
019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek				
MŽP	50 302 326,70	62 129 318,70	68 093 742,70	69 331 442,70
CENIA	0,00	0,00	0,00	0,00
ČHMÚ	0,00	0,00	0,00	0,00
041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek				
MŽP	0,00	0,00	0,00	0,00
CENIA	165 840 509,31	244 953 623,76	291 096 797,70	194 508 368,23
ČHMÚ	4 079 317,00	12 367 068,00	5 412 082,00	2 651 477,65

Zdroj: účetní evidence kontrolovaných osob.

Pozn.: KO – kontrolovaná osoba.

Příloha č. 2

Popis kontrolovaných informačních systémů uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 14/12

CO – *Centrální ohlašovna* byla komunikačním rozhraním mezi ohlašovatelem a orgány státní správy, případně dalšími dotčenými subjekty. Jednalo se o informační systém shromažďující ohlašované údaje z oblasti životního prostředí. CO byla navržena jako vstupní kanál informací pro celý resort životního prostředí.

IRZ – *Integrovaný registr znečišťování* je veřejně přístupný informační systém veřejné správy. V tomto registru je stanoven seznam látek, jejichž emise a přenosy je uživatel registrované látky povinen zjišťovat, vyhodnocovat a ohlašovat MŽP. Ohlašovací povinnost ekonomických subjektů je uložena v právních normách pro oblast životního prostředí.

ISOH – *Informační systém odpadového hospodářství* je celostátní databázový informační systém obsahující data o produkci a nakládání s odpady a údaje o zařízeních pro úpravu, využívání a odstraňování odpadů. Ohlašovací povinnost ekonomických subjektů je uložena v právních normách pro oblast životního prostředí. Data shromažďovaná v ISOH nejsou veřejně přístupná, jsou určena především pro odbornou veřejnost se znalostí platné legislativy pro odpadové hospodářství.

ISPOP – *Integrovaný systém plnění ohlašovací povinnosti* je nástupnický systém CO. ISPOP je informační systém veřejné správy, který zajišťuje příjem a zpracování povinně ohlašovaných dat (informace o znečišťování ovzduší, vod, půdy, evidence odpadů, či např. likvidace elektrozařízení nebo evidence autovraků v příslušných zařízeních) z oblasti životního prostředí v elektronické podobě a další distribuci hlášení příslušným institucím veřejné správy. Účelem sběru těchto informací je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí. Ohlašovací povinnost ekonomických subjektů je uložena právními normami pro oblast životního prostředí.

NIKM – *Národní inventarizace kontaminovaných míst* měla vzniknout za účelem shromažďování a vyhodnocování informací o starých ekologických zátěžích, zejména informací z ekologických auditů k privatizačním projektům a ze sanačních projektů hrazených v rámci garancí státu za tyto zátěže vzniklé před privatizací.

REZZO – *Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší* slouží k vedení údajů o stacionárních a mobilních zdrojích znečišťování ovzduší. Jedná se o databázi, která zajišťuje zpracování, kontrolu a archivaci údajů o samostatně evidovaných stacionárních zdrojích znečištění, jejich emisních parametřů a údajů o emisích hromadně sledovaných zdrojů, mezi něž patří např. vytápění domácností, silniční doprava apod.

SEKM – *Systém evidence kontaminovaných míst* zajišťuje správu dat pro poskytování a pro aktualizaci územně analytických podkladů, zajišťuje evidenci lokalit, kde probíhá odstraňování starých ekologických zátěží vzniklých před privatizací, a lokalit, u kterých byly nebo budou poskytnuty dotace z operačního programu *Životní prostředí*. V databázi je vedena evidence lokalit kontaminovaných perzistentními organickými znečišťujícími látkami, tzv. POPs. Plnění a aktualizace databáze je součástí *Národního implementačního plánu Stockholmské úmluvy o POPs*. Systém evidence kontaminovaných míst slouží také k vyhodnocování kategorií priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží.

SIRIUS – systém integrace a řízení informací v oblasti technické ochrany životního prostředí měl nahradit několik dílčích informačních systémů a databází, které fungují jako nástroje pro zpracování dat z oblasti technické ochrany životního prostředí. Cílem bylo vybudování jednotného komplexního informačního systému napojeného na základní registry veřejné správy, propojení tohoto IS s dalšími relevantními zdroji, vytvoření rozhraní pro řízení sdílení a pro komunikaci a vytvoření souboru analytických nástrojů pro vyhodnocování dat. Měl být využíván všemi dotčenými subjekty – veřejnou správou, samosprávou, podnikateli, občany a dalšími.

14/13

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci projektu *Obnova rybníka Jordán v Táboře*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/13. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Rudolf Kufa.

Cílem kontroly bylo prověřit čerpání a užití peněžních prostředků Evropské unie a státního rozpočtu určených na realizaci projektu *Obnova rybníka Jordán v Táboře*.

Kontrola byla prováděna v době od dubna do září 2014.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2008 až 2014, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující.

Kontrolované osoby:

Státní fond životního prostředí České republiky, město Tábor.

Námítky proti kontrolním protokolům nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém XX. jednání, které se konalo dne 15. prosince 2014,

schválilo usnesením č. 10/XX/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Operační program *Životní prostředí* (dále také „OPŽP“) vytváří rámec pro přípravu projektů, které mohly být v programovém období 2007–2013 spolufinancovány z *Fondu soudržnosti* a *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „ERDF“), jejichž globálním cílem je „zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí a podpořit tak udržitelný rozvoj, dlouhodobou konkurenceschopnost a zaměstnanost v regionech v rámci cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU“. Řídicím orgánem OPŽP je Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“).

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Podle čl. 59 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006¹ delegovalo MŽP výkon některých činností v rámci implementace na zprostředkující subjekt Státní fond životního prostředí České republiky (dále také „SFŽP“) a Agenturu ochrany přírody a krajiny České republiky (dále také „AOPK“). Rozdělení činností mezi MŽP, SFŽP a AOPK upravuje delegační dohoda².

Projekt *Obnova rybníka Jordán v Táboře* (dále také „Projekt“) je financován v rámci prioritní osy 6 *Zlepšování stavu přírody a krajiny*, a to z oblasti podpory 6.4 *Optimalizace vodního režimu krajiny*. Globálním cílem oblasti podpory 6.4 je „optimalizace vodního režimu krajiny“. Jejím specifickým cílem

¹ Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

² Dohoda o delegování některých činností a pravomocí Ministerstva životního prostředí jako řídicího orgánu operačního programu *Životní prostředí* na Státní fond životního prostředí České republiky ze dne 4. 12. 2007, resp. dohoda o výkonu některých činností souvisejících s implementací operačního programu *Životní prostředí* uzavřená dne 31. 7. 2012 mezi MŽP, SFŽP a AOPK.

je „náprava v minulosti nevhodně upravených toků, nevhodných odvodnění a jiných zásahů negativně ovlivňujících vodní režim v krajině, zvyšování retenční schopnosti krajiny a snížení výskytu negativních vlivů vodní eroze a sucha“. Předmětem Projektu je vybudování spodní výpusti vodní nádrže a její odbahnění. Příjemcem podpory je město Tábor.

Podpora v rámci prioritní osy 6 je u projektů předkládaných veřejnými subjekty poskytována formou dotace z prostředků ERDF s maximální hranicí do 85 % celkových způsobilých veřejných výdajů. Finanční účast příjemce podpory na spolufinancování projektu je požadována ve výši minimálně 10 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu. Projekt je spolufinancován z prostředků SFŽP ve výši 5 % celkových způsobilých veřejných výdajů projektu. Financování Projektu je uvedeno v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Financování Projektu

	Rozhodnutí o poskytnutí dotace (v Kč)	Skutečnost k 30. 6. 2014 (v Kč)
Celkové výdaje	466 402 461,00	419 939 492,50
Celkové způsobilé veřejné výdaje	441 652 626,00	355 792 167,02
Celkové nezpůsobilé výdaje	24 749 835,00	*
Dotace z ERDF	375 404 732,10	302 423 341,55
SFŽP	22 082 631,30	17 789 608,23
Podpora celkem	397 487 363,40	320 212 949,78
Vlastní zdroje města Tábor	44 165 262,60	*

Zdroj: rozhodnutí o poskytnutí dotace, žádosti o platbu, účet 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*.

* Skutečný stav nezpůsobilých výdajů a vlastních zdrojů nelze k 30. 6. 2014 vyčíslit, neboť některé faktury zahrnují vícepráce, o jejichž proplacení dosud příjemce podpory nepožádal. Příjemce podpory má možnost požádat o proplacení víceprací pouze jednou za celou dobu realizace financování Projektu, a to formou samostatné žádosti o platbu. Celková výše fakturovaných víceprací k 30. 6. 2014 činila 41 938 642,88 Kč.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Státní fond životního prostředí České republiky – zprostředkující subjekt

Kontrola byla podrobena činnosti SFŽP v oblasti organizačního a metodického zajištění realizace Projektu a jeho administrace.

SFŽP zpracoval *Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP*, které byly průběžně aktualizovány a byly spolu s dalšími předpisy, informacemi a kontakty dostupné na webových stránkách www.opzp.cz.

Administraci žádosti o podporu na realizaci Projektu provedl SFŽP v souladu s delegační dohodou ve spolupráci s AOPK. AOPK provedla kontrolu úplnosti, formální správnosti a přijatelnosti žádosti o podporu. Žádost o podporu podalo město Tábor v řádném termínu. Byla úplná, formálně správná a Projekt splnil obecná i specifická kritéria přijatelnosti. SFŽP žádost o podporu akceptoval dne 16. 2. 2009. Následně provedla AOPK hodnocení Projektu z hlediska ekologického, technického a ekonomického dle kritérií zveřejněných v rámci 6. výzvy pro podávání žádostí o podporu z OPŽP.

Součástí hodnocení technické kvality projektu bylo posouzení jeho nákladovosti. Měřítkem pro posouzení nákladovosti Projektu byla výše obvyklých nákladů, kterou MŽP stanovilo pro opatření „výstavba a zásadní rekonstrukce malých vodních nádrží, která spočívá v odtěžení sedimentu, výstavbě nebo rekonstrukci technických objektů včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a vyvolaných investic“. Náklady Projektu činily 149 % obvyklých nákladů stanovených pro příslušné opatření. Výše nákladů projektu byla ovlivněna především vysokými náklady na odbahnění, které byly vyvolány dlouhou dojezdovou vzdáleností na určené skládky. MŽP stanovilo maximální hranici pro schválení

projektu 150 % obvyklých nákladů stanovených pro opatření. SFŽP při hodnocení žádosti o podporu postupoval v souladu se směrnicí MŽP č. 5/2008.³

Rada SFŽP doporučila žádost o podporu ke schválení 16. 3. 2009. Dne 5. 5. 2009 vydal ministr životního prostředí rozhodnutí o poskytnutí podpory na spolufinancování projektu v rámci OPŽP z prostředků SFŽP.

SFŽP k 30. 6. 2014 prověřil 18 žádostí o platbu. Celková výše schválené a vyplacené podpory činila 320 212 949,78 Kč. Platby byly provedeny po ukončení administrativní kontroly. SFŽP proplatil příjemci pouze způsobilé výdaje, které byly řádně doloženy, souvisely s realizací Projektu a byly vynaloženy v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace a smlouvou o poskytnutí podpory ze SFŽP v rámci OPŽP.

Hlavním nástrojem pro podporu průběžného monitorování Projektu je informační systém zprostředkujícího subjektu – tento systém umožňuje zpracovávat aktuální data v reálném čase.

Kromě průběžných monitorovacích zpráv příjemce dotace byly nedílnou součástí monitoringu fyzické kontroly realizace Projektu na místě. O změnách v průběhu realizace díla z finančního hlediska byl SFŽP informován prostřednictvím aktualizovaného finančního platebního kalendáře, který příjemce podpory aktualizoval před každým podáním žádosti o platbu, minimálně však 1x za čtvrtletí.

SFŽP vypracoval analýzu rizik Projektu na rok 2012 a 2013. V obou letech byl Projekt hodnocen jako nerizikový.

Předběžnou kontrolu Projektu prováděl SFŽP v souladu s implementačním dokumentem a delegační dohodou ve spolupráci s AOPK. AOPK provedla administrativní kontrolu úplnosti žádosti o podporu a kontrolu obecné a specifické přijatelnosti Projektu. SFŽP ověřil výsledky kontrol AOPK a provedl administrativní kontrolu zadávání veřejných zakázek. Kontrola veřejných zakázek proběhla ve dvou fázích. V první fázi projektový manažer prověřil a schválil oznámení o zakázce a zadávací dokumentaci. Ve druhé fázi provedl kontrolu zadávání veřejných zakázek.

V rámci průběžné kontroly Projektu prováděl projektový manažer věcnou a formální kontrolu a finanční manažer formální a finanční kontrolu žádostí o platbu. Součástí průběžné kontroly bylo 20 kontrol fyzické realizace Projektu na místě. Věcná a formální kontrola faktur a vyčíslení nezpůsobilých výdajů a víceprací byly provedeny formou „křížové kontroly“, tj. dvěma projektovými manažery.

Následná kontrola Projektu dosud nebyla provedena. Termín pro předložení dokumentace k závěrečnému vyhodnocení je v *rozhodnutí o poskytnutí dotace* stanoven do 30. 11. 2015. SFŽP rovněž provedl veřejnosprávní kontrolu Projektu. Předmětem této kontroly byly hospodárnost, efektivnost a účelnost využití finančních prostředků vynaložených na realizaci Projektu. Kontrolováno bylo období od 16. 2. 2009 do 9. 1. 2013. SFŽP kontrolou nezjistil závady.

2. Město Tábor – příjemce dotace

Kontrola byla podrobena věcná a finanční stránka realizace Projektu, zadávací řízení, účetnictví a plnění povinné publicity.

Předmětem Projektu bylo vybudování spodní výpusti vodní nádrže Jordán v Táboře a odbahnění nádrže. Ta byla vybudována v roce 1492 a je technickou kulturní památkou. Vodní dílo bylo naposledy vypuštěno před 170 lety. Mocnost sedimentu místy přesahovala dva metry a jeho odtěžené množství představovalo 268 687 m³. Cílem Projektu bylo především zvýšení retenční kapacity vodního díla a jeho bezpečnosti z hlediska předcházení povodňovým škodám. Cíle Projektu jsou v souladu s cílem oblasti podpory 6.4 OPŽP.

---

³ Směrnice MŽP č. 5/2008 pro předkládání žádostí a o poskytování finančních prostředků pro projekty z OPŽP včetně spolufinancování ze SFŽP a státního rozpočtu ČR – kapitoly 315 (životní prostředí).

Příjemce dotace v souvislosti s realizací Projektu zadal 14 veřejných zakázek na práce, dodávky a služby. Dvě nadlimitní veřejné zakázky příjemce dotace zadal formou otevřeného zadávacího řízení a dvanáct veřejných zakázek zadal mimo režim zákona č. 137/2006 Sb.⁴ jako zakázky malého rozsahu. Z toho dvě veřejné zakázky byly zadány výzvou k podání nabídky, ostatní byly zadány formou objednávky konkrétnímu dodavateli. Příjemce dotace postupoval při zadávání veřejných zakázek v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb. Uzavřené smlouvy odpovídaly zadávacím podmínkám a předloženým nabídkám vítězných uchazečů.

Rozhodnutím o poskytnutí dotace vydaným Ministerstvem životního prostředí a smlouvou o poskytnutí podpory ze SFŽP byly pro realizaci Projektu stanoveny tyto základní podmínky:

- ukončení realizace Projektu do 31. 8. 2015,
- předložení dokumentace k závěrečnému vyhodnocení akce do 30. 11. 2015,
- minimální celkový akumulací prostor vodní nádrže při HMAX: 2 760 000 m³,
- minimální celková vodní plocha obnovené vodní nádrže při HMAX: 55 ha,
- maximální výše dotace z ERDF 375 404 732,10 Kč (85 % způsobilých veřejných výdajů),
- maximální výše dotace ze SFŽP 22 082 631,30 Kč (5 % způsobilých veřejných výdajů),
- minimální výše vlastních zdrojů příjemce dotace 44 165 262,60 Kč (10 % způsobilých veřejných výdajů),
- realizovat akci dle dokumentace uvedené v technické a finanční příloze *rozhodnutí o poskytnutí dotace* v souladu s předloženou žádostí o podporu.

Stavební práce byly zahájeny dne 30. 11. 2011. Realizace probíhala ve 3 fázích:

1. zřízení spodní výpusti a hrázky pro dočasné přehrazení nádrže po dobu výstavby z důvodu ochrany chráněných druhů,
2. odstranění sedimentu z dolní části nádrže,
3. odstranění sedimentu z horní části nádrže a zřízení záchytné hrázky a ostrova v nádrži s litorálním pásmem.

Město Tábor v průběhu realizace Projektu informovalo SFŽP o všech okolnostech, které měly vliv na plnění povinností příjemce dotace.

Během realizace stavby byly provedeny změny, které byly řešeny a popsány v 54 změnových listech. Změnové listy obsahovaly oceněné výkazy výměr, popis a zdůvodnění změn. Všechny změny byly odsouhlaseny objednatel, správcem stavby, zhotovitelem a SFŽP.

Cena stavebních prací se v průběhu realizace díla zvýšila vlivem změny sazby DPH a povodňových škod ze 446 498 468 Kč včetně DPH na 486 797 822,60 Kč včetně DPH. Stavební práce byly v souladu se smlouvou o dílo a harmonogramem stavby dokončeny k 30. 7. 2014.

Dne 10. 7. 2014 vydal Krajský úřad Jihočeského kraje – odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví rozhodnutí, kterým povolil zkušební provoz stavby do 30. 6. 2015.

K 30. 6. 2014 činily celkové výdaje Projektu 419 939 492,52 Kč. Z toho veřejné způsobilé výdaje uplatněné příjemcem dotace v žádostech o platbu představovaly 355 792 167,02 Kč. Příjemce dotace k 30. 6. 2014 čerpal na realizaci Projektu podporu z ERDF ve výši 302 423 341,55 Kč (85 % veřejných způsobilých výdajů) a 17 789 608,23 Kč ze SFŽP (5 % veřejných způsobilých výdajů). Výdaje Projektu uplatněné příjemcem dotace v žádostech o platbu byly přímo a výhradně spojeny s realizací Projektu. Splňovaly podmínky věcné, časové a místní způsobilosti a byly doloženy účetními doklady.

Příjemce dotace účtoval o veškerých příjmech a výdajích Projektu v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb.⁵ a vedl analytickou účetní evidenci s vazbou na Projekt.

Publicitu Projektu příjemce dotace zajistil v souladu s požadavky uvedenými v *Závazných pokynech pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP*.

⁴ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

III. Shrnutí

SFŽP při administraci Projektu postupoval v souladu s implementačním dokumentem OPŽP a delegační dohodou.

Město Tábor realizovalo Projekt v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v *rozhodnutí o poskytnutí dotace* a ve *smlouvě o poskytnutí podpory ze SFŽP*.

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu čerpané městem Tábor na realizaci Projektu byly použity na úhradu výdajů, které byly přímo spojené s realizací Projektu a splňovaly podmínky věcné, časové a místní způsobilosti.

Seznam zkratk

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČR	Česká republika
ERDF	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund)</i>
EU	Evropská unie
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OPŽP	operační program <i>Životní prostředí</i>
Projekt	projekt <i>Obnova rybníka Jordán v Táboře</i>
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky

14/14

Peněžní prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/14. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Zdeňka Profeldová.

Cílem kontroly bylo prověřit postupy Ministerstva financí při sestavování rozpočtu v rozpočtovém systému včetně provádění jeho změn a při čerpání vybraných výdajů kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa*; ověřit rozsah a plnění opatření přijatých v návaznosti na zjištění z předchozí kontrolní akce vztahující se k této kapitole.

Kontrolovaná osoba: Ministerstvo financí (dále také „MF“).

Kontrola byla prováděna v době od března do listopadu 2014. Kontrolováno bylo období roku 2013, v případě potřeby i související skutečnosti z let předchozích a z roku 2014.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které MF podalo, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podalo MF po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty.

Kolegium NKÚ na svém II. jednání, které se konalo dne 2. února 2015,

schválilo usnesením č. 4/II/2015

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod a přehled základních právních předpisů

Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu a účetní jednotkou. MF je správcem čtyř kapitol státního rozpočtu, a to kapitol *Ministerstvo financí*, *Všeobecná pokladní správa* (dále také „kapitola VPS“), *Státní dluh* a *Operace státních finančních aktiv*.

Do kapitoly VPS patří příjmy a výdaje státního rozpočtu, které mají všeobecný charakter, a nepatří tak do okruhu působnosti určitého správce kapitoly, nebo výdaje státního rozpočtu, jejichž výše pro jednotlivé kapitoly není v době schvalování zákona o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok známa (§ 10 odst. 3 rozpočtových pravidel).

Součástí kapitoly VPS je i vládní rozpočtová rezerva (dále také „VRR“), která se ve státním rozpočtu vytváří ke krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Tvoří se nejméně ve výši 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. O použití vládní rozpočtové rezervy rozhoduje vláda a v rozsahu jí určeném ministr financí. Vláda podává zprávu Poslanecké sněmovně o použití vládní rozpočtové rezervy ve zprávách o plnění státního rozpočtu (§ 27 rozpočtových pravidel).

Základní právní předpisy:

- zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky;
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla);

- zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013; (dále jen „zákon o státním rozpočtu“);
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí skutečností zjištěných při kontrole

Rozpočtovými opatřeními přesunujícími prostředky z jiných kapitol státního rozpočtu navýšilo MF výdaje kapitoly VPS celkem o 2 816 mil. Kč. Největší objem prostředků 2 006 mil. Kč přesunulo MF z kapitoly státního rozpočtu *Státní dluh*.

NKÚ prověřil z kapitoly VPS rozpočtované výdaje ve výši 17 275 mil. Kč, které MF uskutečnilo jak formou rozpočtových opatření, tak poukazem peněžních prostředků. U prostředků v objemu 2 329,1 mil. Kč NKÚ konstatoval, že nesplňovaly požadavek všeobecného charakteru a patřily do působnosti správců jiných kapitol státního rozpočtu, jednalo se o částku 355 mil. Kč na financování programů, o částku 40 mil. Kč pro Českou unii sportu, o částku 490 mil. Kč pro Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí a dále o prostředky ve výši 242,1 mil. Kč a 1 202 mil. Kč pro MF.

Dále u prostředků v objemu 442,9 mil. Kč uvolněných z vládní rozpočtové rezervy NKÚ konstatoval, že neodpovídaly určení vládní rozpočtové rezervy dle § 27 rozpočtových pravidel, případně MF při jejich uvolnění neověřilo splnění povinnosti dle § 22 odst. 1 a § 25 odst. 4 rozpočtových pravidel.

Z kapitoly VPS financovalo MF výdaje programů vedených v ISPROFIN. Jeden z programů – *Program rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství* – svou náplní patřil do okruhu působnosti kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, a jeho financování tedy neodpovídalo charakteru výdajů VPS, jak je stanoví rozpočtová pravidla.

Pravidla financování druhého programu – *Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR* – schválil rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny. V rozporu s těmito pravidly schválilo MF dokumentaci programu, která umožnila rozhodovat o použití finančních prostředků i ministři financí.

Výdaje na oba programy již překročily hranici 5 000 mil. Kč a výši účasti státního rozpočtu na financování těchto programů měla podle rozpočtových pravidel schválit vláda.

III. Vyhodnocení a doporučení

Ministerstvo financí v roce 2013 nehospodařilo s peněžními prostředky kapitoly VPS v souladu s rozpočtovými pravidly. Obdobné nedostatky zjistil NKÚ již v kontrolní akci č. 06/24.

NKÚ doporučuje, aby se vláda a Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR intenzivně zabývaly tím, zda je účel prostředků uvolňovaných z kapitoly VPS a zejména z VRR v souladu s účelem, který je pro kapitolu VPS a zejména VRR určen rozpočtovými pravidly.

IV. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Příjmy a výdaje kapitoly VPS v roce 2013

Na rok 2013 byly příjmy kapitoly VPS rozpočtovány ve výši 567 297 mil. Kč. Skutečně dosažené příjmy činily 566 582 mil. Kč. (Viz tabulka č. 1.)

Výdaje kapitoly VPS v roce 2013 byly rozpočtovány ve výši 136 596 mil. Kč, z toho vládní rozpočtová rezerva v částce 3 570 mil. Kč. V průběhu roku 2013 došlo k navýšení rozpočtovaných výdajů o 2 816 mil. Kč přesunem prostředků z jiných kapitol státního rozpočtu. V roce 2013 také došlo ke snížení

rozpočtovaných výdajů kapitoly VPS o 1 597 mil. Kč přesunem prostředků do jiných kapitol. Výsledkem těchto přesunů byl upravený rozpočet výdajů v částce 137 815 mil. Kč.

V průběhu roku 2013 bylo z kapitoly VPS uvolněno celkem 135 589 mil. Kč. MF v roce 2013 z výdajového účtu kapitoly VPS poukázalo na účty různých subjektů částku 124 443 mil. Kč, z toho z vládní rozpočtové rezervy 618 mil. Kč, a formou rozpočtových opatření uvolnilo z výdajových ukazatelů rozpočtem účelově určené prostředky do jiných kapitol v částce 11 146 mil. Kč, z toho z vládní rozpočtové rezervy 2 825 mil. Kč. (Viz tabulka č. 2.)

2. Navýšení schválených ukazatelů výdajů kapitoly VPS v roce 2013

Výdaje kapitoly VPS navýšilo MF pěti rozpočtovými opatřeními, jimiž byly přesunuty prostředky z jiných kapitol státního rozpočtu celkem ve výši 2 816 mil. Kč.

V roce 2013 bylo z kapitoly VPS uvolněno 135 589 mil. Kč. Zákonem o státním rozpočtu schválený rozpočet výdajů v částce 136 596 mil. Kč byl vzhledem k vývoji čerpání pro kapitolu VPS dostatečný. Navyšování rozpočtu výdajů považuje NKÚ za nadbytečné, zejména převod 2 006 mil. Kč z kapitoly *Státní dluh*, které tak MF nepoužilo ke snížení schodku státního rozpočtu. Prostředky, kterými byly navýšeny ukazatele výdajů kapitoly VPS, použilo MF částečně pro posílení rozpočtu výdajů dalších kapitol státního rozpočtu, především kapitoly 312 – *Ministerstvo financí* na další účely původně rozpočtem nestanovené. (Viz tabulky č. 3 a 4.)

3. Snížení schválených ukazatelů výdajů kapitoly VPS v roce 2013

Zákonem o státním rozpočtu schválené ukazatele výdajů kapitoly VPS snížilo v roce 2013 MF 24 rozpočtovými opatřeními v celkové výši 1 597 mil. Kč. Z této částky 89 %, tj. 1 423 mil. Kč, převedlo MF ve 4. čtvrtletí roku 2013. (Viz tabulka č. 5.)

Každá organizační složka státu je podle § 22 odst. 1 rozpočtových pravidel povinna zajistit úhradu rozpočtově nezajištěných potřeb hospodárnějším provedením jiných úkolů, případně odsunutím nebo omezením jiného, méně naléhavého úkolu.

Prostředky MF přesunulo ve prospěch osmi kapitol státního rozpočtu, a to na účely stanovené až při provádění rozpočtových opatření. Stav nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů u šesti z těchto kapitol k 1. 1. 2014 dokládá, že potřeby těchto kapitol, a to buď celé, nebo z velké části, mohly být v roce 2013 řešeny přesunem prostředků v rámci jejich vlastních rozpočtů. (Viz tabulka č. 6.)

Osmi rozpočtovými opatřeními přesunulo MF celkem 700,4 mil. Kč do kapitoly státního rozpočtu 312 – *Ministerstvo financí*. Z toho celkem 31,2 mil. Kč převedlo MF na akce, které byly zavedeny do ISPROFIN již v roce 2008, byly tedy dlouhodobě plánovány a měly být v kapitole MF také rozpočtovány. (Viz tabulka č. 7.)

Ministerstvu kultury přesunulo MF osmi rozpočtovými opatřeními celkem 46,6 mil. Kč. Tyto prostředky byly určeny na financování nejrůznějších akcí a festivalů, pro Státní fond kinematografie a na podporu činnosti Pražské komorní filharmonie. Jednalo se o opakované a předvídatelné výdaje patřící do oblasti působnosti Ministerstva kultury, a jako takové tedy měly být v této kapitole rozpočtovány. Většina těchto finančních prostředků byla přesunuta až ke konci roku 2013. (Viz tabulka č. 8.)

Dalším kapitolám státního rozpočtu přesunulo MF prostředky ve výši 849,9 mil. Kč. (Viz tabulka č. 9.)

4. Schválené ukazatele, případně položky výdajů kapitoly VPS v roce 2013

4.1 Vládní rozpočtová rezerva

Vládní rozpočtová rezerva je podle rozpočtových pravidel určena pouze ke krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Každá organizační složka státu je povinna zajistit úhradu svých rozpočtově nezajištěných potřeb, které jí vzniknou v průběhu roku, hospodárnějším provedením jiných úkolů nebo

odsunutím méně naléhavých úkolů či použitím svých mimorozpočtových zdrojů. Úhradu nutného výdaje je povinna zajistit přednostně přesunem prostředků uvnitř svého rozpočtu.

V roce 2013 uvolnilo MF z VRR do jiných kapitol státního rozpočtu celkem 3 442,6 mil. Kč. NKÚ z celkem 56 rozpočtových opatření prověřil 48 v celkové výši 1 817,4 mil. Kč. Zbývajících 8 rozpočtových opatření v celkové výši 1 007,5 mil. Kč (na odstraňování následků povodní) NKÚ nekontroloval. Dále NKÚ zkontroloval 4 dotace z celkem 14 poskytnutých, kterými byly prostředky poskytnuty na účet konkrétním příjemcům, a to v celkové výši 23 mil. Kč. Zbýající částku ve výši 594,7 mil. Kč poskytlo MF formou 10 dotací na odstraňování následků povodní, tyto dotace NKÚ nekontroloval. (Viz tabulka č. 10.)

NKÚ vyhodnotil, že prostředky z VRR v celkové výši 442,9 mil. Kč, které MF uvolnilo 24 rozpočtovými opatřeními a 3 poskytnutými dotacemi, neodpovídaly podmínkám stanoveným rozpočtovými pravidly pro financování z VRR. Zejména se nejednalo o nepředvídané výdaje, nebo z dokumentace nebylo zřejmé, jak MF s příslušnými správci kapitol státního rozpočtu projednalo a ověřilo plnění jejich povinnosti hledat zdroje ve vlastním rozpočtu a doložit, že požadavek na zvýšení výdajů nelze řešit v rámci schváleného rozpočtu jejich kapitoly, případně v rámci rezervního fondu. Tuto povinnost uložilo MF usnesení vlády ČR ze dne 25. července 2007 č. 841, přijaté v souvislosti se zjištěními z kontrolní akce NKÚ č. 06/24.

Na základě rozhodnutí rozpočtového výboru PS PČR nebo usnesení vlády ČR Ministerstvo financí v roce 2013 uvolnilo prostředky pro:

- Kancelář veřejného ochránce práv – 4,2 mil. Kč v souvislosti se zákonem, který nabyl účinnosti již 1. 1. 2012. Výdaj tedy byl předvídatelný pro rok 2013.
- Ústavní soud – 3,1 mil. Kč, kdy nebylo z dokumentace k rozpočtovému opatření zřejmé, jak byla ověřena možnost použití vlastních zdrojů. Prostředky byly určeny na výplatu odstupného asistentům ústavních soudců v souvislosti s ukončením funkčního období.
- Ministerstvo zahraničních věcí – 124,5 mil. Kč, z toho 99,9 mil. Kč na příspěvky a dary mezinárodním institucím. Ukazatel je každoročně rozpočtován v kapitole státního rozpočtu *Ministerstvo zahraničních věcí* a měl tam být rozpočtován v dostatečné výši zvláště proto, že v případě částky 75 mil. Kč na příspěvky mezinárodním organizacím se jedná v kapitole *Ministerstvo zahraničních věcí* o mandatorní výdaj, nikoli o výdaj nepředvídaný. U dalších převodů prostředků z VRR ve výši 24,6 mil. Kč nebylo z dokumentace zřejmé, jak byla ověřena možnost použití vlastních zdrojů Ministerstva zahraničních věcí.
- Národní bezpečnostní úřad – 15 mil. Kč na vybudování veřejné regulované služby programu *Galileo*. O vybudování této služby bylo rozhodnuto již v roce 2011, jednalo se tedy o předvídatelný výdaj pro rok 2013.
- Ministerstvo obrany – financování generálních oprav vrtulníků ve výši 100 mil. Kč. Z dokumentace nebylo zřejmé, zda MF ověřilo možnost financování výdajů z vlastních zdrojů Ministerstva obrany, ačkoli podle závěrečného účtu za rok 2013 činil rezervní fond Ministerstva obrany k 1. 1. 2013 částku 1 461 mil. Kč a k 31. 12. 2013 již 2 516 mil. Kč. (Tabulka č. 11.)

Na základě rozhodnutí ministra financí byly v roce 2013 uvolněny prostředky pro:

- Úřad vlády – výdaje navýšeny o částku celkem 22,5 mil. Kč, aniž by bylo z dokumentace zřejmé, jestli Úřad vlády ČR prověřil možnost pokrýt zvýšení výdajů z vlastních zdrojů a jak MF splnění této povinnosti ověřilo. Prostředky ve výši 15,8 mil. Kč byly určeny na podporu projektů v rámci *Programu protidrogové politiky* a prostředky ve výši 6,7 mil. Kč na platy a náhrady výdajů ministra a předsedy Legislativní rady vlády a na finanční zajištění kabinetu jeho poradců.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí – navýšeny výdaje o celkovou částku 51,9 mil. Kč, aniž by z dokumentace vyplývalo, že MF ověřilo, jak MPSV splnilo svou povinnost hledat vlastní zdroje. Prostředky ve výši 2 mil. Kč byly určeny na navýšení rozpočtu v programu 113 030 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Úřadu práce ČR* a částka ve výši 49,9 mil. Kč na navýšení prostředků na platy zaměstnanců Úřadu práce ČR.

- Ministerstvo kultury – MF zvýšilo výdaje kapitoly MK celkem o 50,5 mil. Kč na účely, které jsou v rozporu s určením vládní rozpočtové rezervy. Z toho 33 mil. Kč bylo určeno pro MFF Karlovy Vary, pro Febiofest a pro Pražské jaro. Tyto prostředky měly být rozpočtovány v kapitole *Ministerstvo kultury* a jejich financování prostřednictvím vládní rozpočtové rezervy je v rozporu s rozpočtovými pravidly. Na podporu oslav 150. výročí příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu požadovalo Ministerstvo kultury uvolnit 13 mil. Kč. Ministerstvo financí žádost odmítlo s odkazem na charakter vládní rozpočtové rezervy a s odkazem na fakt, že na akci známou již v roce 2012 mělo Ministerstvo kultury žádat prostředky již při přípravě rozpočtu na rok 2013. Na základě pokynu ministra financí mělo Ministerstvo kultury požádat o 11 mil. Kč na pořádání výstav, konferencí a jiných akcí a o 6 mil. Kč na financování natáčení filmu, to vše v souvislosti s oslavami výročí příchodu Cyrila a Metoděje. Následně MF uvolnilo Ministerstvu kultury 17 mil. Kč.
- Kapitolám státního rozpočtu *Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Úřad vlády a Ministerstvo financí* převedlo MF celkem 52,2 mil. Kč na výdaje související například s působením experta ÚOHS ve Stálém zastoupení ČR při EU, na mediální kampaň v souvislosti s II. pilířem důchodové reformy, na odměny za vyjednání víceletého finančního rámce EU atd. Ani z dokumentace k těmto výdajům nebylo zřejmé, proč je nebylo možno hradit z vlastních zdrojů kapitol, ani jejich charakter neodpovídal účelu, na jaký je vládní rozpočtová rezerva tvořena.

NKÚ zkontroloval i poskytnutí prostředků z VRR v celkové částce 23 mil. Kč formou dotací. Z této částky se v případě dotace poskytnuté Majetkové, správní a delimitační unii odborových svazů ve výši 15 mil. Kč na dětskou rekreaci, dotace poskytnuté Českému svazu bojovníků za svobodu ve výši 1 mil. Kč a dotace pro Československou obec legionářskou ve výši 3 mil. Kč jednalo o výdaje, které se v posledních letech opakovaly, případně byly rozpočtovány v rámci jiných výdajových ukazatelů kapitoly VPS. Výdaje tak neodpovídaly účelu, na který byla VRR vytvářena. (Viz tabulka č. 12.)

4.2 Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS

MF jako správce kapitoly VPS spravuje v této kapitole dva programy evidované v ISPROFIN. V rámci obou programů bylo v roce 2013 vynaloženo cca 355 mil. Kč. (Viz tabulka č. 13.)

Program evid. č. 298 210 – Program rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství

Do konce roku 2012 vynaložilo MF na financování programu částku 6 361 mil. Kč a v roce 2013 celkem 93,4 mil. Kč.

Financování rozvoje materiálně technické základny regionálního školství patří do okruhu působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, resp. obcí a krajů.

V roce 2013 MF financovalo v rámci tohoto programu 13 akcí. Pro zařazování akcí do programu neexistuje metodika. Rozhodování o zařazení akcí do programu tak není transparentní. Akce byly zařazovány na základě rozhodnutí ministra financí.

Výši účasti státního rozpočtu na financování tohoto programu měla podle § 13 odst. 2 písm. a) rozpočtových pravidel stanovit vláda, neboť již v roce 2005 výdaje překročily hranici 5 000 mil. Kč. Od tohoto roku je program financován v rozporu s rozpočtovými pravidly. Výše účasti státního rozpočtu na financování programu nebyla schválena ani v roce 2008, kdy aktualizovanou dokumentaci programu schválilo MF.

Program evid. č. 298 220 – Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR

Do konce roku 2012 vynaložilo MF na financování tohoto programu 7 392 mil. Kč a v roce 2013 celkem 261,3 mil. Kč. Pravidla pro poskytování dotací z tohoto programu schválil v roce 2007 rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Dokumentace programu, kterou MF schválilo v roce 2008,

umožnila zařazovat akce do programu i ministru financí. Tím je dokumentace programu v rozporu s pravidly pro poskytování dotací z tohoto programu.

Celkově bylo z tohoto programu v roce 2013 financováno 35 akcí a o 17 z nich v celkovém objemu 103,4 mil. Kč rozhodl ministr financí. To je v rozporu se specifickým cílem programu financovat akce, kterým prioritu stanovila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR nebo vláda. NKÚ zkontroloval pět akcí. O zařazení čtyř z nich do programu rozhodl ministr financí. (Viz tabulka č. 14.)

Pro zařazování akcí do programu 298 220 a pro stanovení výše dotace nemá MF zpracovanou žádnou metodiku ani závazný postup. Zařazování akcí do programu a stanovení výše podpory státního rozpočtu na základě rozhodnutí ministra financí je tak netransparentní.

NKÚ kontroloval předání a rozsah závěrečných vyhodnocení u čtyř kontrolovaných akcí z programu 298 220. V rámci této kontroly NKÚ zjistil, že MF nemá nastaveny závazné pokyny a ani lhůtu pro kontrolu závěrečných vyhodnocení akcí. U akce *Římsko-katolická farnost Kašperské hory – dokončení opravy kostela*, na kterou MF poskytlo 2,9 mil. Kč, NKÚ zjistil drobné nesrovnalosti, kterými se MF do srpna 2014 nezabývalo.

Od roku 2009, kdy výdaje na financování programu 298 220 překročily hranici 5 000 mil. Kč a nebyla jejich výše schválena vládou, je program financován v rozporu s rozpočtovými pravidly. Vládě MF výši účasti státního rozpočtu ke schválení nepředložilo.

4.3 Ostatní výdaje, které svým charakterem neodpovídají účelu kapitoly VPS, a jsou tak v rozporu s rozpočtovými pravidly

Česká unie sportu obdržela v roce 2013 z ukazatele *Ostatní výdaje* částku 40 mil. Kč jako neinvestiční dotaci na náhradu nákladů spojených se svou činností. Podpora sportu patří do působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a z jeho kapitoly také příjemce obdržel na rok 2013 neinvestiční dotace na obdobný účel ve výši 63,2 mil. Kč. MF v kapitole VPS žádný takto zaměřený dotační program nevypsalo a z dokumentace nebylo zřejmé, na základě jakého podnětu příjemce o podporu žádal.

V rámci položky rozpočtu kapitoly VPS *Majetková újma peněžních ústavů* provádělo MF úhradu za činnost mandátáře (bankovního ústavu) související se správou, vedením a inkasováním pohledávek z úvěrů na družstevní bytovou výstavbu. S touto činností však není spojena žádná majetková újma ve smyslu § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, protože s ukončením činnosti České konsolidační agentury v roce 2007 přešly pohledávky a závazky související s úvěry poskytnutými na družstevní bytovou výstavbu na Českou republiku, resp. na Ministerstvo financí. Také příjmy ze splátek úvěrů na družstevní bytovou výstavbu jsou součástí příjmů kapitoly MF. Z uvedených důvodů již vykazování tohoto výdaje v rámci rozpočtu kapitoly VPS nemá opodstatnění. Navíc některé služby mandátář v kontrolovaném období poskytoval částečně, některé nevykonával vůbec, nebo je MF v roce 2013 nepožadovalo. Od roku 2008 MF nepodniklo žádné kroky vedoucí k úpravě rozsahu služeb mandátáře a s tím související úplaty za jejich poskytování. Úhrada za tyto služby dosáhla v roce 2013 částky 103,3 mil. Kč.

Ministerstvu vnitra a Ministerstvu zahraničních věcí byla převedena celková částka 490 mil. Kč na bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních dokladech a jiných identifikačních průkazech. Usnesení vlády z roku 2005 uložilo zabezpečit prostředky na tento účel v kapitole VPS na roky 2006–2010. Od té doby ale měly být v souladu s rozpočtovými pravidly rozpočtovány v příslušných kapitolách státního rozpočtu.

Ministerstvo financí obdrželo 242,1 mil. Kč na služby a provoz bezpečného datového centra a provozování komunikační infrastruktury. Uvedené prostředky uvolnilo MF z kapitoly VPS na akce programu ISPROFIN financované z kapitoly MF, které byly registrované již v roce 2009. Finanční prostředky tak měly být rozpočtovány v této kapitole.

Ministerstvo financí obdrželo 1 202 mil. Kč na jednotné inkasní místo a technicko-organizační opatření v daňové a celní správě. Výdaje byly rozpočtovány a následně uvolňovány do kapitoly MF již od roku 2009 a v kontrolovaném období měly být rozpočtovány ve věcně příslušné kapitole.

Tabulka č. 1: Struktura příjmů kapitoly VPS v roce 2013 (v tis. Kč)

Ukazatel	Státní rozpočet 2013	Rozpočet po změnách 2013	Skutečnost 2013	Rozdíl	Index
	1	2	3	3 – 2	3/2
Daň z přidané hodnoty	212 000 000	212 000 000	219 964 502	7 964 502	103,8
Spotřební daně	142 200 000	142 200 000	136 449 666	-5 750 334	96,0
v tom:					
– daně z minerálních olejů	73 300 000	73 300 000	69 593 250	-3 706 750	94,9
– daň z plynů, pevných paliv a elektřiny	3 300 000	3 300 000	3 038 227	-261 773	92,1
– odvod z elektřiny ze slunečního záření	6 500 000	6 500 000	5 817 184	-682 816	89,5
– ostatní spotřební daně	59 100 000	59 100 000	58 001 005	-1 098 995	98,1
Daň z příjmů právnických osob	84 300 000	84 300 000	81 483 994	-2 816 006	96,7
Daně z příjmů fyzických osob	98 100 000	98 100 000	94 493 705	-3 606 295	96,3
v tom:					
– daň z příjmů fyzických osob – zvl. sazba	9 000 000	9 000 000	8 655 263	-344 737	96,2
– daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti	2 700 000	2 700 000	1 353 578	-1 346 422	50,1
– daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	86 400 000	86 400 000	84 484 864	-1 915 136	97,8
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	200 000	200 000	242 320	42 320	121,2
Odvody z loterií (z podseskupení položek 135)	2 600 000	2 600 000	2 649 549	49 549	101,9
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	9 700 000	9 700 000	9 078 127	-621 873	93,6
Ostatní daně a poplatky (příjmy z kolků a ostatní)	1 502 000	1 502 000	1 313 182	-188 818	87,4
Clo	80	80	609	529	761,3
DAŇOVÉ PŘÍJMY	550 602 080	550 602 080	545 675 654	-4 926 426	99,1
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	3 694 462	3 694 462	10 906 050	7 211 588	295,2
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	0	0	0	0	0
PŘIJATÉ TRANSFERY	13 000 000	13 000 000	10 000 000	-3 000 000	76,9
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY, KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY A PŘIJATÉ TRANSFERY CELKEM	16 694 462	16 694 462	20 906 050	4 211 588	125,2
PŘÍJMY CELKEM	567 296 542	567 296 542	566 581 704	-714 838	99,9

Zdroj: závěrečný účet kapitoly VPS za rok 2013.

Tabulka č. 2: Struktura výdajů kapitoly VPS v roce 2013

(v tis. Kč)

Ukazatel	Státní rozpočet 2013	Rozpočet 2013 po změnách	Skutečnost 2013	Ze skutečnosti: dotace územním samosprávám	Rozdíl oproti rozpočtu po změnách	% plnění k rozp. po změnách
	1	2	3	4	3 – 2	3/2
VLÁDNÍ ROZPOČTOVÁ REZERVA	3 570 142	697 220	617 724	584 614	-79 496	88,6
REZERVA NA ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ, JEJICH PŘEDCHÁZENÍ A ODSTRAŇOVÁNÍ JEJICH NÁSLEDKŮ (ZÁKON Č. 240/2000 SB., VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ)	100 000	59 683	52 432	52 432	-7 251	87,9
REZERVA NA MIMOŘÁDNÉ VÝDAJE PODLE ZÁKONA Č. 239/2000 SB., O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU	100 000	43 559	0	0	-43 559	0,0
STAVEBNÍ SPOŘENÍ	5 700 000	5 131 662	4 953 391	0	-178 271	96,5
PODPORA EXPORTU; MAJETKOVÁ ÚJMA; STÁTNÍ ZÁRUKY, INVESTIČNÍ POBÍDKY	7 442 729	6 838 892	6 692 673	0	-146 219	97,9
SOCIÁLNÍ VÝDAJE; NÁHRADY; NEZISKOVÉ A POD. ORGANIZACE	8 592 590	8 058 786	7 662 225	0	-396 561	95,1
FINANČNÍ VZTAHY STÁTNÍHO ROZPOČTU K ROZPOČTŮM KRAJŮ (s výjimkou hlavního města Prahy) – viz příloha č. 5 zákona o státním rozpočtu	1 035 651	1 035 651	1 035 651	1 035 651	0	100,0
FINANČNÍ VZTAHY STÁTNÍHO ROZPOČTU K ROZPOČTŮM OBCÍ V ÚHRNECH PO JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH (s výjimkou hlavního města Prahy) – viz příloha č. 6 zákona o státním rozpočtu	7 429 750	7 429 750	7 428 354	7 428 354	-1 396	100,0
FINANČNÍ VZTAH STÁTNÍHO ROZPOČTU K ROZPOČTU HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY – viz příloha č. 7 zákona o státním rozpočtu	813 410	813 410	813 410	813 410	0	100,0
DALŠÍ PROSTŘEDKY PRO UZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY	333 000	1 206 000	1 077 858	1 077 858	-128 142	89,4
TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	53 183 600	53 983 600	53 676 145	0	-307 455	99,4
OSTATNÍ VÝDAJE	11 711 465	3 684 228	2 848 597	712 853	-835 631	77,3
ODVODY DO ROZPOČTU EVROPSKÉ UNIE	36 000 000	37 258 308	37 229 458	0	-28 850	99,9

Ukazatel	Státní rozpočet 2013	Rozpočet 2013 po změnách	Skutečnost 2013	Ze skutečnosti: dotace územním samosprávám	Rozdíl oproti rozpočtu po změnách	% plnění k rozp. po změnách
VÝDAJE VZNIKLÉ V PRŮBĚHU ROKU, KTERÉ NELZE VĚCNĚ ZAŘADIT DO OSTATNÍCH SPECIFICKÝCH UKAZATELŮ	0	0	0	0	0	0,0
VÝDAJE NA ODSTRAŇOVÁNÍ DŮSLEDKŮ POVODNÍ A NA NÁSLEDNOU OBNOVU	139 000	0	0	0	0	0,0
VÝDAJE VEDENÉ V INFORMAČNÍM SYSTÉMU PROGRAMOVÉHO FINANCOVÁNÍ EDS/SMVS CELKEM	445 000	428 000	354 701	310 857	-73 299	82,9
VÝDAJE CELKEM	136 596 337	126 668 749	124 442 619	12 016 029	-2 226 130	98,2

Zdroj: závěrečný účet kapitoly VPS za rok 2013.

Tabulka č. 3: Výdaje kapitoly Všeobecná pokladní správa v roce 2013 (v mil. Kč)

Schválený rozpočet výdajů	Upravený rozpočet výdajů	Celkem uvolněno z kapitoly VPS v roce 2013	Formou	
			rozpočtových opatření	poukazem prostředků
136 596	137 815	135 589	11 146	124 443
– z toho VRR:				
3 570	3 522	3 443	2 825	618

Zdroj: MF – závěrečný účet kapitoly VPS za rok 2013.

Tabulka č. 4: Přehled prostředků, kterými byly v roce 2013 navýšeny ukazatele výdajů kapitoly VPS z jiných kapitol státního rozpočtu

Z kapitoly	Částka v mil. Kč	Do ukazatele kapitoly VPS
396 – Státní dluh	906	Další prostředky pro ÚSC
333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	7	Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS
313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí	800	Transfery veřejným rozpočtům
312 – Ministerstvo financí	3	Odvody rozpočtu Evropské unie
396 – Státní dluh	1 100	Odvody rozpočtu Evropské unie
Celkem	2 816	

Zdroj: spisy MF.

Tabulka č. 5: Přehled prostředků, kterými byly v roce 2013 sníženy ukazatele výdajů kapitoly VPS, tj. prostředků převedených do jiných kapitol státního rozpočtu

Kapitola	Částka v mil. Kč
312 – Ministerstvo financí	700,4
327 – Ministerstvo dopravy	500,0
329 – Ministerstvo zemědělství	250,0
334 – Ministerstvo kultury	46,6
305 – Bezpečnostní informační služba	44,8
346 – Český úřad zeměměřický a katastrální	40,2
333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	7,0
308 – Národní bezpečnostní úřad	4,5
361 – Akademie věd České republiky	3,4
Celkem	1 596,9

Zdroj: spisy MF.

Tabulka č. 6: Stavy nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů u kapitol, ve kterých byly navyšovány ukazatele výdajů za současného snižování ukazatelů výdajů v kapitole VPS (v mil. Kč)

Kapitola	Nároky z nespotřebovaných neprofilujících výdajů		Prostředky převedené z kapitoly VPS v roce 2013
	k 31. 12. 2013	k 1. 1. 2014	
312 – Ministerstvo financí	286,9	638,9	700,4
327 – Ministerstvo dopravy	34,3	1 613,6	500,0
329 – Ministerstvo zemědělství	334,3	2 263,7	250,0
334 – Ministerstvo kultury	0,0	80,4	46,6
305 – Bezpečnostní informační služba	79,5	102,6	44,8
346 – Český úřad zeměměřický a katastrální	0,4	5,0	40,2
308 – Národní bezpečnostní úřad	0,8	13,0	4,5
361 – Akademie věd České republiky	0,0	0,0	3,4

Zdroj: odpověď MF k žádosti sp. zn. 14/14-NKU420/332/14.

Tabulka č. 7: Peněžní prostředky převedené v roce 2013 rozpočtovými opatřeními do kapitoly 312 – Ministerstvo financí za současného snížení ukazatelů výdajů kapitoly VPS

Rozpočtové opatření č. j. MF	Datum	Částka v mil. Kč	Na účel
38 513/2013/23-2301	6. 3. 2013	49,5	Pro GFŘ – příspěvek zaměstnavatele na stravování
39 832/2013/23-2304	11. 3. 2013	7,8	Pro MF – na akci v SMVS č. 112V011002015 IS <i>Státní dozor nad penzijními fondy</i> registrovanou 20. 2. 2008
64 447/2013/23-2304	3. 7. 2013	6,0	Pro MF – na akci v SMVS č. 112V091 0013 <i>CSÚIS konsolidace</i> registrovanou 26. 8. 2013
62 096/2013/23-2304	10. 7. 2013	49,0	Pro ÚZSVM – na akce v SMVS č. 112V31100 0045 <i>CRAB – servis</i> registrovanou 27. 9. 2012 – 25,5 mil. Kč; č. 112V31100 0037 <i>Serverová farma</i> registrovanou 21. 2. 2008 – 13,5 mil. Kč; č. 112V31100 0025 <i>Informační systém o majetku státu (ISMS)</i> registrovanou 14. 1. 2008 – 8 mil. Kč; č. 112V31100 0029 <i>Ekonomická a personální agenda</i> registrovanou 14. 1. 2008 – 2 mil. Kč
82 350/2013/23-2304	19. 9. 2013	12,7	Pro GŘC – na akci v SMVS č. 112V21100 2301 <i>Rozšíření aplikace Registr zpracovatelů lihu</i> registrovanou 23. 9. 2013
110 188/2013/23-2301	29. 11. 2013	1,6	Pro GŘC – na pokrytí mimořádných výdajů vzniklých v souvislosti se zabavením nadměrného množství nelegálně vyrobeného lihu
113 545/2013/23-2301	2. 12. 2013	73,8	Pro MF – prostředky na nákup akcií Výzkumného a zkušební leteckého ústavu, a.s., od ČSOB, a.s., dle usnesení vlády ze dne 27. listopadu 2013 č. 909
110 912/2013/23-2301	4. 12. 2013	500,0	Pro MF – prostředky na úhradu nově emitovaných akcií KCP, a.s., – nabytí majetkové účasti dle usnesení vlády ze dne 11. září 2013 č. 687, kterým byl zároveň ministr financí zmocněn k zajištění výdaje
	Celkem	700,4	

Zdroj: spisy MF.

Tabulka č. 8: Peněžní prostředky převedené v roce 2013 rozpočtovými opatřeními do kapitoly 334 – Ministerstvo kultury při současném snížení ukazatelů výdajů kapitoly VPS

Rozpočtové opatření č. j. MF	Datum	Částka v mil. Kč	Na účel
81710/2013/14-1402	3. 9. 2013	2,0	Prostředky na <i>Festival česko-německo-židovské kultury Devět bran</i> (14. ročník, podzimní část se konala v období září až říjen 2013)
78109/2013/14-1402	3. 9. 2013	2,0	Podpora projektu <i>Mezinárodní hudební festival Český Krumlov</i> (22. ročník, konal se v červenci a srpnu 2013)
104454/2013/14-1402	6. 11. 2013	3,0	Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2013 (17. ročník, konal se v říjnu 2013)
107530/2013/14-1402	26. 11. 2013	0,8	Na realizaci projektu <i>Kulturně osvětový měsíčník ZWROT</i> a projektu <i>Tradiční lidová kultura, dokumentační a informační činnost pro občanské sdružení Polský kulturně osvětový svaz</i>
105755/2013/14-1402	28. 11. 2013	2,5	<i>Mezinárodní festival animovaných filmů AniFest</i> (12. ročník, konal se dubnu a květnu 2013)
102667/2013/14-1402	29. 11. 2013	3,3	Prostředky na krytí nákladů spojených s ukončením pracovního poměru 18 zaměstnanců, jejichž systemizovaná místa hrazená z technické pomoci <i>Integrovaného operačního programu (IOP)</i> byla převedena na MMR
114232/2013/14-1402	6. 12. 2013	3,0	Prostředky na podporu celoroční činnosti Pražské komorní filharmonie
113497/2013/14-1402	6. 12. 2013	30,0	Pro Státní fond kinematografie na krytí výpadku příjmů z reklamy na ČT za rok 2012 a dofinancování projektů výroby českých kinematografických děl
	Celkem	46,6	

Zdroj: spisy MF, internet – ročníky a konání festivalů.

Tabulka č. 9: Peněžní prostředky převedené v roce 2013 do jiných kapitol státního rozpočtu (mimo kapitol MF a MK) při současném snížení ukazatelů výdajů kapitoly VPS

Rozpočtové opatření č. j. MF	Datum	Částka v mil. Kč	Pro kapitolu – na účel
63262/2013/14-1403	26. 6. 2013	40,2	ČÚZK – na úpravy informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) v souvislosti s novým zákonem o katastru nemovitostí (schváleným v květnu 2013) a s novým občanským zákoníkem, akce č. 046V01100026 – <i>Úprava ISKN</i> vedená v informačním systému programového financování SMVS a registrovaná 20. 8. 2013.
80952/2013/19-1901	3. 9. 2013	4,5	NBÚ – na pořízení prostředků kryptografické ochrany hlasové a datové komunikace v rámci programu vedeného v informačním systému programového financování SMVS <i>Rozvoj a obnova materiálně technické základny NBÚ</i> jednalo se o akci č. 108V021002013 – <i>Kryptografická technika</i> registrovanou 13. 3. 2013.
100468/2013/19-1901	2. 10. 2013	37,0	BIS – do ukazatele <i>Výdaje na zabezpečení plnění úkolů BIS</i> .
99566/2013/14-1402	29. 10. 2013	3,4	AV ČR – prostředky na realizaci mezinárodního projektu Evropské komise <i>EUCYS</i> – v září 2013 ČR hostila 25. ročník soutěže pro mladé talentované vědce.
110063/2013/14-1402	25. 11. 2013	7,0	MŠMT – tímto rozpočtovým opatřením kapitola VPS vrátila prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT do kapitoly VPS rozpočtovým opatřením čj. MF-83 541/2013/14-1402 na zajištění bezbariérové úpravy Gymnázia Strakonice. Z důvodu nepřipravenosti akce byly prostředky vráceny zpět. MŠMT požádalo o výše uvedené rozpočtové opatření, aniž projednalo všechny podmínky s příjemcem.
112206/2013/19-1901	29. 11. 2013	7,8	BIS – do ukazatele <i>Výdaje na zabezpečení plnění úkolů BIS</i> .
112535/2013/19-1903	4. 12. 2013	500,0	MD – prostředky na odstraňování škod po povodních (druhá tranše) v roce 2013 na místních komunikacích a ostatním majetku obcí dle usnesení vlády ze dne 19. 6. 2013 č. 492 (první tranše byla poskytnuta z VRR 26. 6. 2013 ve stejné výši).
110705/2013/19-1904	10. 12. 2013	250,0	MZe – na národní spolufinancování <i>Programu rozvoje venkova</i> ; spis MF k rozpočtovému opatření mj. uvádí, že schválený rozpočet na rok 2013 na položku <i>Podpora venkova – ze SR</i> je již vyčerpán, mimorozpočtové zdroje v listopadu 2013 činily cca 190 mil. Kč, stav nároků k 30. 9. 2013 byl v částce 624 mil. Kč.
	Celkem	849,9	

Zdroj: spisy MF.

Tabulka č. 10: Přehled kapitol státního rozpočtu, do kterých byly v roce 2013 převáděny prostředky z VRR

Kapitoly státního rozpočtu	Celkem uvolněno z VRR		z toho na odstraňování následků povodní	
	Počet převodů	v mil. Kč	Počet převodů	v mil. Kč
Ústavní soud	1	3,1	-	-
Kancelář veřejného ochránce práv	1	4,2	-	-
Ministerstvo zdravotnictví	1	5,0	1	5,0
Ministerstvo životního prostředí	1	5,0	-	-
Ministerstvo spravedlnosti	8	6,2	1	1,0
Národní bezpečnostní úřad	1	15,0	-	-
Úřad vlády ČR	6	34,3	-	-
Ministerstvo práce a sociálních věcí	4	81,7	1	24,7
Český telekomunikační úřad	1	96,0	-	-
Ministerstvo kultury	7	100,9	-	-
Ministerstvo zahraničních věcí	8	132,8	-	-
Ministerstvo obrany	2	151,0	1	51,0
Ministerstvo financí	4	281,8	-	-
Ministerstvo zemědělství	3	400,0	1	200,0
Ministerstvo vnitra	5	407,2	1	200,0
Ministerstvo dopravy	1	500,0	1	500,0
Správa státních hmotných rezerv	2	600,7	1	25,8
Rozpočtová opatření celkem	56	2 824,9	8	1 007,5
Uvolněno z VRR formou dotace na účet příjemců	14	617,7	10	594,7
Celkem		3 442,6		1 602,2

Zdroj: MF – závěrečný účet kapitoly VPS za rok 2013; vlastní výpočty NKÚ.

Tabulka č. 11: Převody prostředků, které byly v roce 2013 uvolněny z vládní rozpočtové rezervy na základě rozhodnutí rozpočtového výboru PS PČR nebo usnesení vlády ČR, avšak neodpovídaly určení VRR

Kapitoly státního rozpočtu	č. j. MF	v mil. Kč
Kancelář veřejného ochránce práv	40822/2013/14-1403	4,2
Ústavní soud	40403/2013/14-1403	3,1
Ministerstvo zahraničních věcí	113884/2013/14-1403	75,0
	114437/2013/14-1403	24,9
	28411/2013/14-1403	9,0
	73840/2013/14-1403	15,6
Národní bezpečnostní úřad	51239/2013/19	15,0
Ministerstvo obrany	110953/2013/19-1902	100,0
Celkem		246,8

Zdroj: spisy MF.

Tabulka č. 12: Prostředky uvolněné v roce 2013 z vládní rozpočtové rezervy na základě rozhodnutí ministra financí, které však neodpovídaly určení VRR

Kapitoly státního rozpočtu	č. j. MF	v mil. Kč
Úřad vlády ČR	27469/2013/14-1403	6,7
	33258/2013/14-1403	0,8
	71821/2013/14-1403	5,0
	46729/2013/14-1403	10,0
Ministerstvo práce a sociálních věcí	51062/2013/14-1401	2,0
	46126/2013/14-1401	49,9
Ministerstvo kultury	58696/2013/14-1402	20,0
	38887/2013/14-1402	7,0
	42493/2013/14-1402	17,0
	55475/2013/14-1402	6,0
	58140/2013/14-1402	0,5
Celkem		124,9
Ministerstvo zahraničních věcí	42479/2013/14-1403	1,9
	55203/2013/14-1403	1,6
Ministerstvo práce a sociálních věcí	50602/2013/14-1401	5,0
Úřad vlády ČR	55100/2013/14-1403	1,9
	55097/2013/14-1403	10,0
Ministerstvo financí	54712/2013/14-1403	2,2
	33469/2013/23-2304	20,0
	101249/2013-2301	9,6
Celkem		52,2
Dotace		
Majetková, správní a delimitační unie odborových svazů	29639/2013/14	15,0
Český svaz bojovníků za svobodu	102308/2013/14	1,0
Československá obec legionářská	113981/2013/14	3,0
Celkem		19,0

Zdroj: spisy MF.

Tabulka č. 13: Výdaje na programy vedené v ISPROFIN v roce 2013**(v mil. Kč)**

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečné výdaje
Ukazatel <i>Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS</i>	445,0	428,0	354,7
– z toho:			
– program 298 210	145,6	145,6	93,4
– program 298 220	299,4	282,4	261,3

Zdroj: informační systém programového financování.

Tabulka č. 14: Přehled akcí financovaných v roce 2013 z programu 298 220

Podprogram	Počet akcí financovaných v roce 2013	Rozhodnutí o zařazení	
		Ministr financí	Vláda, PSP ČR
298 222 – Podpora výstavby, obnovy a provozování sportovních center a sportovních zařízení	9	9*	0
298 225 – Podpora pořízení, obnovy a provozování majetku obcí, sdružení a svazů	8	7	1 (usnesení vlády č. 577/2006 a jeho příloha č. 2)
298 226 – Výkupy pozemků pod silnicemi II. a III. třídy	16	0	16 (usnesení vlády č. 417/2012)
298 228 – Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství v působnosti obcí	1	0	1 (zákon č. 455/2011 Sb., o státním rozpočtu na rok 2012)
298 229 – název podprogramu neuveden, akce řešila zkapacitnění vodovodního přívodního řádu Bzenec	1	1	0
Celkem	35	17	18

Zdroj: interní sdělení MF ze dne 5. 11. 2014 (čj. neuvedeno).

* O zařazení akce *Revitalizace veřejného prostranství, výstavba ploch pro odpočinek a volnočasové aktivity* nerozhodl ministr financí, ale ředitel odboru.

Příloha č. 1**Seznam zkratk**

AV ČR	Akademie věd České republiky
BIS	Bezpečnostní informační služba
CRAB	<i>Centrální registr administrativních budov</i>
ČR	Česká republika
ČT	Česká televize
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
EDS/SMVS	<i>Evidenční dotační systém / správa majetku ve vlastnictví státu</i>
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
IOP	<i>Integrovaný operační program</i>
IS	informační systém
ISKN	informační systém katastru nemovitostí
ISPROFIN	<i>Informační systém programového financování</i>
kapitola VPS	kapitola státního rozpočtu 398 – <i>Všeobecná pokladní správa</i>
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MFF	mezinárodní filmový festival
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZe	Ministerstvo zemědělství
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚSC	územní samosprávné celky
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VRR	vládní rozpočtová rezerva

14/16

Peněžní prostředky určené v rámci *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013* na rozvoj a obnovu regionálních zdravotnických zařízení

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/16. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu regionálních zdravotnických zařízení v rámci prioritní osy 2 *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad* v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami; ověřit rozsah a plnění opatření přijatých na základě předchozích kontrolních akcí.

Kontrolované osoby:

- Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad, České Budějovice;
- Nemocnice České Budějovice, a. s.;
- Nemocnice Tábor, a. s.;
- PRIVAMED a. s., Plzeň;
- Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje, příspěvková organizace.

Kontrola byla prováděna od dubna 2014 do listopadu 2014. Kontrolováno bylo období let 2007 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející nebo následující.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly Nemocnice České Budějovice, a. s., Nemocnice Tábor, a. s., PRIVAMED a. s. a Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání, která proti rozhodnutím o námítkách podaly Nemocnice České Budějovice, a. s., a PRIVAMED a. s., byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XX. jednání, které se konalo dne 15. prosince 2014,

schválilo usnesením č. 11/XX/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Regionální operační program NUTS II Jihozápad (dále také „ROP JZ“) je jedním ze sedmi regionálních operačních programů, které jsou realizovány pro cíl *Konvergence* dle nařízení Rady (ES) 1083/2006 ze dne 11. července 2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. Program ROP JZ podporuje dotacemi z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále jen „ERDF“¹) projekty realizované na území Jihočeského a Plzeňského kraje. Hlavním cílem ROP JZ je zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity regionu v zájmu zvyšování kvality života jeho obyvatel. Řídícím orgánem ROP JZ je Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad (dále také „RR JZ“), která má celkovou odpovědnost za realizaci programu.

ROP JZ obsahuje čtyři prioritní osy rozdělující operační program na logické celky, ty jsou dále konkrétně realizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují typy projektů, které mohou být v rámci

---

1 ERDF – z anglického *European Regional Development Fund*.

příslušné prioritní osy podpořeny. Systém finančních toků prostředků z rozpočtu EU je u ROP JZ založen na principu financování žádostí o platbu z prostředků RR JZ, které regionální rada získává z rozpočtu EU a ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj*, popř. z rozpočtů krajů. Dle článku 53 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 byl pro ČR stanoven podíl příspěvku z ERDF vzhledem ke způsobilým výdajům nejvýše 85 %. Dalších 7,5 % způsobilých výdajů tvoří spolufinancování ze státního rozpočtu (dále jen „SR“) prostřednictvím kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj (dále také „MMR“). Dalšími finančními prostředky ve výši 7,5 % se na financování jednotlivých projektů mohou podílet kraje, obce či příjemce.

Celková alokace peněžních prostředků ERDF určená na ROP JZ činila 633,6 mil. €. Prioritní osa 2 – *Stabilizace a rozvoj měst* (dále také „PO 2“) se na této alokaci podílela 32,36 %. Na prioritní ose 2 se pak oblast podpory (dále také „OP“) 2.6 – *Rozvoj zdravotnické péče* podílela 22,8 %.

Alokace finančních prostředků ke dni 2. 5. 2014 je uvedena v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Alokace prostředků ERDF pro ROP JZ

Podíl ERDF	Alokace ROP JZ	– z toho alokace PO 2	– z toho alokace OP 2.6
v Kč	16 591 521 638,87	5 321 920 253,22	1 205 674 871,07
v €	633 653 121,00	205 076 012,00	46 752 886,00

Zdroj: sestava MSC210 poskytnutá RR JZ ke dni 2. 5. 2014.

Předmětem kontrolní akce NKÚ byly projekty předložené v rámci prioritní osy 2, konkrétně oblasti podpory 2.6 – *Rozvoj zdravotnické péče*, přičemž kritériem pro výběr kontrolovaných osob byla finanční významnost projektu, zastoupení projektů v Jihočeském a Plzeňském kraji a proplacení závěrečné platby projektu.

Proplácení výdajů projektů příjemcům bylo realizováno formou ex-post plateb. Příjemce na základě uskutečněných výdajů podal žádost o proplacení prostředků z rozpočtu RR JZ, a to evropského i národního podílu.

Kontrolní akce NKÚ prověřila vzorek sedmi projektů uvedených v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – Kontrolované projekty

Žadatel / registrační číslo projektu	Název projektu	Příspěvek z ERDF (v Kč)
Nemocnice České Budějovice, a. s.		
CZ.1.14/2.6.00/03.01210	Pavilon dětského oddělení	218 760 640,16
CZ.1.14/2.6.00/05.01757	Modernizace vybavení Centrální laboratoře	42 383 328,56
PRIVAMED a. s.		
CZ.1.14/2.6.00/02.00521	Výstavba pavilonu jednodenní chirurgie městské nemocnice PRIVAMED	54 501 394,23
Nemocnice Tábor, a. s.		
CZ.1.14/2.6.00/02.00262	Přístavba pavilonu akutní medicíny a porodnice	61 879 935,76
CZ.1.14/2.6.00/03.01217	Vybavení pavilonu akutní medicíny a porodnice	37 662 836,45
CZ.1.14/2.6.00/05.01800	Modernizace vybavení intenzivní péče	18 839 650,21
Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje, p. o.		
CZ.1.14/2.6.00/03.00673	Moderní ZZS	12 335 671,15

Zdroj: závěrečné monitorovací zprávy, žádosti o platbu.

Finanční objem prostředků poskytnutých z ERDF na realizaci projektů vybraných ke kontrole činil 446 363 456,50 Kč, tj. cca 37 % z celkem alokovaných peněžních prostředků pro oblast podpory 2.6 – *Rozvoj zdravotnické péče*.

Kontrolou byla prověřena činnost RR JZ jako správce programu a řídicího orgánu. Kontrola byla zaměřena zejména na posuzování, hodnocení a schvalování projektů, kontrolní činnost, financování projektů, stanovení monitorovacích indikátorů a monitoring, evidování a šetření nesrovnalostí.

U příjemců byly kontrolou ověřeny činnosti související s realizací projektů, naplňování cílů projektů, postupy při výběru dodavatelů projektu a dále též výkaznictví, účetnictví a publicita projektů.

Přehled právních předpisů, jejichž ustanovení byla při kontrole porovnávána se zjištěným stavem, je uveden v příloze tohoto kontrolního závěru. Uváděné obecně závazné právní předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Vyhodnocení

NKÚ kontrolou zjistil, že indikátory oblasti podpory 2.6, které patří mezi monitorovací ukazatele, RR JZ nestanovila na základě reálných hodnot. Indikátory tak neměly žádnou vypovídací schopnost ve vztahu ke sledování naplňování ROP JZ, k hodnocení projektů, stanovení optimálních rozpočtů a k případnému vyhodnocení nákladovosti či efektivity vynaložených investic.

RR JZ ke sledování naplňování *Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad*, k hodnocení projektů, stanovení optimálních rozpočtů projektů, ke zjištění výsledku realizace projektů a naplnění jejich cílů i cílů ROP JZ stanovila indikátory vztahující se k oblasti podpory 2.6, které jsou součástí monitorovacích ukazatelů. Kontrolovaných projektů se týkaly indikátory „počet pořízeného zdravotnického vybavení“, resp. „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“, a „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“.

NKÚ zjistil skutečnosti svědčící o tom, že význam stanovených indikátorů byl pouze formální.

Někteří příjemci dotace ve svých projektech zásadně změnili množstevní hodnoty indikátoru „počet pořízeného zdravotnického vybavení“, resp. „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“, a to při zachování plánovaných rozpočtů projektů i při zachování původního množství pořízeného zdravotnického vybavení.

RR JZ neporovnávala a nevyhodnocovala náklady na výstavbu objektů ani náklady na pořízení techniky pro zdravotnické účely. NKÚ zjistil u jednotlivých příjemců dotací rozdíly v cenách za pořízení zdravotnických přístrojů i v cenách za výstavbu zdravotnických zařízení.

RR JZ u projektů, jejichž předmětem byla výstavba nových objektů či pořízení zdravotnické techniky, nevyhodnocovala nákladovost ani efektivitu vynaložených investic. Tyto informace přitom mohly sloužit jako porovnávací kritérium při hodnocení obdobných projektů a současně mohly eliminovat zjištěné rozdíly v pořizovacích nákladech.

NKÚ zjistil neoprávněné čerpání peněžních prostředků a skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb.² v souhrnné výši 8 736 739 Kč oznámit příslušnému správci daně. NKÚ zároveň konstatoval podezření na vznik nesrovnalosti ve smyslu předpisů EU, částka nesrovnalostí může činit v souhrnné výši až 7 980 425 Kč.

NKÚ kontrolou zjistil, že Nemocnice České Budějovice, a. s., (dále také „Nemocnice ČB“), PRIVAMED a. s. a Nemocnice Tábor, a. s., použily peněžní prostředky z dotací neoprávněně na úhradu nezpůsobilých výdajů projektu. Jednalo se o pořízení drobného hmotného majetku, který nebyl podle schválených podmínek podporován. Neoprávněně vykázané výdaje schválila RR JZ k proplacení.

² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

RR JZ prováděla administrativní kontroly ex-post na základě předložených *monitorovacích zpráv o zajištění udržitelnosti projektu* (dále také „MZZU“) se značnou časovou prodlevou, čímž došlo ke zpoždění ve vyhodnocování plnění stanovených cílů projektů, oblastí podpory, prioritních os a programů.

Kontrolní akce NKÚ zjistila některá jednotlivá pochybení příjemců dotací, která nepřispívala k řádnému čerpání dotačních prostředků. Jednalo se např. o pozdní oznamování změn projektů.

NKÚ v rámci kontroly také prověřil, zda došlo k odstranění nedostatků zjištěných předchozí kontrolní akcí³, přičemž zjistil, že přetrvávají nedostatky v kontrolní činnosti RR JZ.

Kontrolou zjištěné skutečnosti, které dokumentují a doplňují výše uvedené vyhodnocení, jsou uvedeny v části III. tohoto kontrolního závěru.

III. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Aktualizace metodiky indikátorové soustavy

Ke sledování naplňování ROP JZ a k hodnocení projektů včetně stanovení jejich optimálních rozpočtů vypracovala RR JZ metodický pokyn *Indikátorová soustava*, který obsahoval ucelený přehled indikátorů (monitorovacích ukazatelů) vztahených k ROP JZ, jejich definice, množstevní hodnoty a jednotkové ceny.

Indikátory pro každou oblast podpory byly ve výše uvedeném metodickém pokynu sestaveny v tabulce, která mj. obsahovala název indikátoru, jednotky, počáteční hodnotu (množstevní), konečnou hodnotu (množstevní), cenu za jednotku a cenu celkem za počet jednotek. Pro kontrolované projekty byly významnými indikátory:

- „počet pořízeného zdravotnického vybavení“, resp. „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“,
- „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“.

Verze 2.0 *Indikátorové soustavy* platná ke dni 1. 8. 2008 stanovila pro potřeby výpočtu optimálního rozpočtu, který RR JZ využívala pro věcné hodnocení projektů, jednotkovou cenu indikátoru „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ ve výši **328 000 Kč**.

Podle verze 4.0 *Indikátorové soustavy* platné ke dni 1. 7. 2009 činila jednotková cena indikátoru „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ již **2 128 000 Kč**.

Jednotková cena indikátoru tak zaznamenala téměř sedminásobný nárůst v průběhu jednoho roku.

NKÚ dále zjistil, že jednotková cena indikátoru „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ byla stanovena nereálně.

Tabulka č. 3 zobrazuje vývoj množstevní a cenové hladiny indikátoru „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ u vybraných projektů podle jednotlivých znění metodického pokynu *Indikátorová soustava* a srovnání se skutečně vynaloženými náklady.

³ Kontrolní akce NKÚ č. 11/19 – *Peněžní prostředky určené v rámci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013 na stabilizaci a rozvoj měst a obcí*.

Tabulka č. 3 – Porovnání indikátorů se skutečně vynaloženými náklady

Příjemce	Počet jednotek indikátoru / zdroj	Cena pořízeného majetku při jednotkové ceně indikátoru 328 000 Kč	Cena pořízeného majetku při jednotkové ceně indikátoru 2 128 000 Kč	Skutečná cena za pořízené zdravotnické vybavení (v Kč)
PRIVAMED	256/žádost	83 968 000,00		
	33/smlouva		70 224 000,00	20 800 000,00
Tábor (porodnice)	129/smlouva	42 312 000,00		
	181/dodatek	59 368 000,00		46 214 000,00
Tábor (intenz. péče)	124/smlouva		263 872 000,00	
	122/dodatek		259 616 000,00	22 151 000,00

Zdroj: metodické pokyny, žádosti o poskytnutí dotace, smlouvy o poskytnutí dotace.

Z uvedené tabulky vyplývá, že např. v době předložení žádosti o poskytnutí dotace společností PRIVAMED v roce 2008 při počtu 256 jednotek indikátoru byla optimální cena 83 968 000 Kč, po změně počtu jednotek na 33 stanovených ve smlouvě o podmínkách poskytnutí dotace a změně jednotkové ceny indikátoru v roce 2009 by optimální cena činila 70 224 000 Kč. Skutečná výše výdajů na pořízení zdravotnického vybavení však činila v tomto případě pouze 20 800 000 Kč (tj. 29,6 % tzv. optimální ceny indikátoru).

V případě projektu *Modernizace vybavení intenzivní péče* Nemocnice Tábor by v roce 2011, kdy byl uzavřen dodatek č. 2 ke smlouvě o poskytnutí dotace, činila optimální hodnota 122 jednotek indikátoru vypočtená dle metodiky 259 616 000 Kč, přičemž skutečná cena pořízeného vybavení činila 22 151 000 Kč (tj. 8,5 % tzv. optimální ceny indikátoru).

Přestože metodický pokyn *Indikátorová soustava* měl sloužit ke sledování naplňování ROP JZ a k hodnocení projektů, RR JZ nevyhodnocovala pomocí jednotkových cen indikátorů nákladovost ani efektivitu vynaložených investic.

V *Indikátorové soustavě* ve verzi 4.0 platné ke dni 1. 7. 2009 byl uveden množstevní cílový stav indikátoru „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ v rozsahu plánovaných 55 jednotek. Průběžné plnění tohoto indikátoru za předchozí výzvy však činilo již 344 jednotek a ve verzi 8.0 platné ke dni 11. 7. 2014 dokonce již 389 jednotek. RR JZ na tento stav nijak nereagovala a cílový počet zdravotnického vybavení nijak neaktualizovala s přihlédnutím ke skutečnému plnění indikátoru.

Změny hodnot indikátorů

Dle operačního manuálu ROP JZ patří tzv. indikátory mezi hlavní monitorovací ukazatele a slouží k hodnocení průběhu a výsledku realizace projektů, oblastí podpory, prioritních os a programů vzhledem ke stanoveným cílům. Seznam sledovaných indikátorů je součástí programové dokumentace. Každý žadatel o finanční podporu je povinen v rámci žádosti o podporu doložit monitorovací ukazatele projektu a zejména uvést kvantifikaci vybraných indikátorů, které mají vazbu na indikátory stanovené v rámci dané oblasti podpory v prováděcím dokumentu. Indikátory projektu mají klíčový význam při bodovém hodnocení projektu a následně při kontrole realizace projektu.

NKÚ kontrolou zjistil, že společnost PRIVAMED a Nemocnice Tábor provedly po předložení žádosti o poskytnutí dotace korekci počtu jednotek indikátoru „počet pořízeného zdravotnického vybavení“ (resp. „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ – název indikátoru se v průběhu programového období měnil), a to bez vlivu na výši rozpočtů projektů. Vzhledem ke skutečnosti, že některé pořizované předměty byly drobným hmotným majetkem, jehož pořízení nebylo možné vykázat jako způsobilé výdaje, přistoupili uvedení příjemci dotace k úpravě množstevních hodnot indikátorů a seskupili pořizovaný majetek do různých souborů movitých věcí. V případě společnosti PRIVAMED byla

původní hodnota indikátoru ve výši 256 jednotek upravena na 33 jednotek, v případě Nemocnice Tábor byla původní hodnota indikátoru ve výši 129 jednotek změněna na 181 jednotek.

Přestože v obou případech došlo k poměrně zásadní změně počtu jednotek indikátoru, neměly tyto změny vliv na bodové hodnocení projektů. Původní rozsah a struktura pořízeného zdravotnického vybavení totiž zůstaly nezměněny, došlo pouze k agregaci jednotlivých položek majetku do tzv. souborů movitých věcí, jejichž počet představoval hodnotu změněných indikátorů.

Za stejné množství finančních prostředků tak bylo možné pořídit majetek vyjádřený různým počtem jednotek indikátoru, přestože se ve skutečnosti jednalo o stále stejné množství zdravotnického vybavení.

Porovnání vybraných cenových parametrů

Přístrojové vybavení

K porovnání pořizovacích cen zdravotnické techniky byly vybrány typově obdobné přístroje pořízené z dotací ROP JZ. Přestože technická specifikace pořízených zdravotnických přístrojů nebyla zcela identická, vybral NKÚ k porovnání parametricky obdobné přístroje, přičemž byly v některých případech zjištěny značné cenové rozdíly. Vzhledem k tomu, že nastavené jednotkové ceny indikátorů neodpovídaly reálným cenám, nemohly sloužit k eliminaci cenových výkyvů.

Tabulka č. 4 – Porovnání cen pořízené zdravotnické techniky mezi společnostmi PRIVAMED Plzeň a Nemocnicí Tábor

Název přístroje	PRIVAMED Plzeň (cena jednoho přístroje včetně DPH)	Nemocnice Tábor (cena jednoho přístroje včetně DPH)
Lůžkový monitor vitálních funkcí	174 999,00	541 394,00
Anesteziologický přístroj, včetně ventilátoru a monitorovací jednotky	757 955,00	1 162 795,00
Defibrilátor, monitor, pacemaker	157 300,00	286 698,00

Zdroj: fakturace za dodané přístroje.

Výstavba nových objektů

V rámci projektů, jejichž předmětem byla výstavba nových objektů (budov pro zdravotnictví), provedl NKÚ porovnání nákladů vynaložených na realizaci staveb.

RR JZ stanovila v metodickém pokynu *Indikátorová soustava* hodnotu indikátoru „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“ ve výši 100 000 Kč/m². Uvedená hodnota nebyla v průběhu realizace programu změněna.

NKÚ zjistil pro orientační porovnání nákladů průměrnou cenu stavby podle vyhlášky č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (oceňovací vyhláška).⁴ Podle zmíněné vyhlášky lze zjistit průměrnou cenu za 1 m³ obestavěného prostoru budov pro zdravotnictví. Vzhledem k tomu, že jednotková cena indikátoru „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“ byla stanovena na 1 m² plochy nově vybudovaných objektů (indikátor projektu), provedl NKÚ příslušný přepočít jak na m², tak na m³.

4 NKÚ zjistil průměrnou základní cenu budovy pro zdravotnictví (ZC) a upravil ji koeficientem změn cen staveb (K_2) – úprava ceny pro cenovou úroveň k datu kolaudace příslušné stavby. Cena byla dále upravena koeficientem přepočtu podle druhu konstrukce (K_1) a polohovým koeficientem (K_5). Koeficienty přepočtu podle velikosti průměrné zastavěné plochy podlaží (K_2), průměrné výšky podlaží (K_3) a vybavení (K_4) nebyly zohledňovány, resp. byla uvažována hodnota standardu (1). Koeficient prodejnosti (K_6) jakožto tržní faktor nebyl zohledněn. Orientační jednotková cena pro porovnání byla zjištěna zjednodušeným způsobem podle vzorce: $ZC \times K_1 \times K_5 \times K_2$.

Údaje zjištěné pro cenové porovnání nákladů na vybudování nových objektů pro zdravotnictví uvádí tabulka č. 5.

Tabulka č. 5 – Porovnání nákladů na vybudování nových objektů

Objekt (stavba)	Skutečné náklady na 1 m ² plochy nově vybudovaných objektů ⁵	Skutečné náklady na 1 m ³ obestavěného prostoru nových objektů	Náklady na 1 m ³ podle oceňovací vyhlášky ⁴	Náklady na 1 m ³ podle oceňovací vyhlášky zvýšené o 10 %
Pavilon dětského oddělení – Nemocnice ČB	44 213,61 Kč	8 727,15 Kč	6 267,14 Kč	6 893,85 Kč
Pavilon jednodenní chirurgie – PRIVAMED	43 934,47 Kč	9 744,24 Kč	7 308,50 Kč	8 039,35 Kč
Pavilon akutní medicíny a porodnice – Nemocnice Tábor	48 495,65 Kč	9 968,92 Kč	5 907,99 Kč	6 498,79 Kč

Zdroj: projektová dokumentace, účetnictví.

Pozn.: V ceně zjištěné podle oceňovací vyhlášky (čtvrtý sloupec) nejsou zahrnuta speciální technologická zařízení specifická pro oblast zdravotnictví (např. kyslíkové stanice, rozvody medicinálních plynů apod.). Pátý sloupec uvádí cenu zjištěnou podle oceňovací vyhlášky a zvýšenou o 10 %. Navýšení představuje uvažovaný odhad nákladů na pořízení speciálních zdravotnických technologií a případné provedení některých konstrukcí v nadstandardní kvalitě.

Z výše uvedených údajů týkajících se indikátorů „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“ a „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“ vyplývá, že tzv. jednotkové ceny indikátorů, množstevní vyjádření cílového stavu indikátorů i celková hodnota indikátorů byly stanoveny zcela mimo zjištěnou skutečnost, proto neměly žádnou vypovídací schopnost ve vztahu ke sledování naplňování ROP JZ, k hodnocení projektů, stanovení optimálních rozpočtů ani případnému vyhodnocování nákladovosti či efektivity vynaložených investic.

Použití prostředků dotace na úhradu nezpůsobilých výdajů

NKÚ při kontrole zjistil, že tři příjemci dotace použili neoprávněně peněžní prostředky dotace na úhradu nezpůsobilých výdajů projektu. Nemocnice ČB, PRIVAMED a Nemocnice Tábor vytvořily soubory movitých věcí z jednotlivých položek drobného hmotného majetku tak, aby tyto soubory splňovaly podmínku pořizovací ceny ve výši minimálně 40 000 Kč a mohly být vykázány jako způsobilé výdaje projektu. Příjemci dotace vytvořili soubory movitých věcí zejména z jednotlivých kusů nábytku (lůžka, židle, kartotéky, lavice, poličky apod.), počítačů a zdravotnického vybavení (např. elektrické odsávačky). Nemocnice ČB vytvořila jeden soubor movitých věcí z veškerého nábytku pavilonu dětského oddělení v hodnotě 5 965 133 Kč, PRIVAMED vytvořil jeden soubor movitých věcí například ze 16 lůžek, která byla umístěna v různých patientských pokojích. Nemocnice Tábor vytvořila jeden soubor movitých věcí například ze 14 kusů šatních skříní a jednoho zrcadla.

Vytvořené soubory movitých věcí nesplňovaly zákonnou podmínku samostatného technicko-ekonomického určení. Tato podmínka může být splněna jen tehdy, pokud soubor movitých věcí funguje jako jednotný celek. Soubory movitých věcí vytvořené příjemci dotace však nefungovaly jako jednotné celky, neboť jednotlivé části souborů (např. jednotlivé kusy nábytku) bylo možné libovolně přemísťovat, odstraňovat či nahrazovat, aniž by tím utrpěla funkce celků jako takových.

Vzhledem ke skutečnosti, že příjemci vykázali výše uvedené výdaje jako způsobilé a RR JZ tyto výdaje proplatila, ačkoliv v rámci OP 2.6 – *Rozvoj zdravotnické péče* nebylo podporováno pořizování drobného hmotného majetku do výše pořizovací ceny 40 000 Kč, konstatoval NKÚ porušení podmínek poskytnutí

⁵ Metodický pokyn *Indikátorová soustava* stanovil hodnotu indikátoru „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“ ve výši 100 000 Kč/m².

dotace a příslušným finančním úřadům oznámil podezření na porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Porušení rozpočtové kázně se mohlo týkat částek:

- v případě Nemocnice ČB 5 276 798 Kč,
- v případě PRIVAMED 2 519 489 Kč,
- v případě Nemocnice Tábor 940 452 Kč.

NKÚ zároveň vyhodnotil uvedené nedostatky jako nesrovnalost ve smyslu předpisů EU, neboť uvedená zjištění představovala porušení právních předpisů v důsledku jednání hospodářského subjektu, které vede ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu. Výše nesrovnalosti může činit až:

- v případě Nemocnice ČB 4 848 950 Kč,
- v případě PRIVAMED 2 267 276 Kč,
- v případě Nemocnice Tábor 864 199 Kč.

Výše finančních prostředků vyhodnocených jako možné porušení rozpočtové kázně či možné nesrovnalosti byla vyčíslena ze vzorku prověřeného kontrolní akcí NKÚ.

Kontrolní činnost RR JZ

Kontrolní akce NKÚ se zaměřila zejména na provádění kontrolní činnosti ze strany RR JZ, a to ve fázi schvalování jednotlivých projektů, ve fázi jejich realizace i ve fázi období udržitelnosti projektů.

NKÚ při kontrole zjistil nedostatky jak ve fázi realizace projektů (viz použití prostředků dotace na úhradu nezpůsobilých výdajů), tak i ve fázi období udržitelnosti projektů – jednalo se o značnou časovou prodlevu mezi předložením *monitorovacích zpráv o zajištění udržitelnosti projektu* jednotlivými příjemci dotací a dokončením jejich administrativních kontrol ex-post ze strany RR JZ.

Metodické pokyny pro provádění administrativních kontrol sice stanovily termíny zahájení těchto kontrol, avšak nestanovily délku jejich trvání. NKÚ zjistil, že kontroly některých *monitorovacích zpráv o zajištění udržitelnosti* předložených v roce 2013 prováděné RR JZ nebyly do doby ukončení kontrolní akce NKÚ uzavřeny. Uvedené skutečnosti týkající se provádění kontrol ex-post měly za následek značnou prodlevu ve vyhodnocování plnění stanovených cílů projektů, oblastí podpory, prioritních os i programu.

Další zjištěné skutečnosti

Společnost PRIVAMED nedodržela ustanovení příručky pro příjemce tím, že nenahlásila změnu rozpočtu ve stanoveném termínu pěti pracovních dní, ale až tři měsíce po zjištění této změny.

ZZS PK rovněž nedodržela stanovenou lhůtu pro oznámení změn projektu, neboť neoznámila změnu statutárního zástupce, změnu svého sídla ani skutečnost, že se stala plátcem DPH. ZZS PK oznámila změny až 6 měsíců (změna sídla, plátce DPH), resp. 3 roky (změna statutárního zástupce) po jejich vzniku.

Přestože ve výše uvedených případech příjemci dotace nedodrželi ustanovení příručky pro příjemce, RR JZ pozdní oznamování změn akceptovala.

Seznam zkratk:

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
ERDF	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MZZU	monitorovací zpráva o zajištění udržitelnosti projektu
Nemocnice ČB	Nemocnice České Budějovice, a. s.
Nemocnice Tábor	Nemocnice Tábor, a. s.
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NUTS	<i>Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques</i> – klasifikace územních statistických jednotek
OP	oblast podpory
PO 2	prioritní osa 2
PRIVAMED	PRIVAMED a. s., Plzeň
ROP JZ	<i>Regionální operační program NUTS II Jihozápad</i>
RR JZ	Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad
SR	státní rozpočet
ZZS PK	Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje, příspěvková organizace

Příloha č. 1**Přehled právních předpisů, jejichž ustanovení byla při kontrole porovnávána se zjištěným stavem**

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. 7. 2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.
- Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006, stanovující prováděcí pravidla pro aplikaci nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. 7. 2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999.
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole.
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).
- Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

14/18

Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo práce a sociálních věcí*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Úřad práce České republiky při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo práce a sociálních věcí*, postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba: Úřad práce České republiky, Praha, (dále také „ÚP ČR“).

Kontrolováno bylo období roku 2013 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna v době od června do listopadu 2014.

Námítky proti kontrolnímu protokolu nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém II. jednání, které se konalo dne 2. února 2015,

schválilo usnesením č. 5/II/2015

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

ÚP ČR byl zřízen s účinností od 1. dubna 2011 zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, kterým je vymezena jeho působnost. ÚP ČR je správním úřadem s celostátní působností, organizační složkou státu (dále jen „OSS“) a samostatnou účetní jednotkou. V ÚP ČR působí generální ředitelství (dále jen „GŘ ÚP ČR“) a krajské pobočky, jejichž součástí jsou kontaktní pracoviště. ÚP ČR je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), které je jeho nadřízeným správním úřadem.

Tabulka č. 1 – Přehled agend ÚP ČR v roce 2013

Agenda	Vykázaná hodnota výdajů k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)	Podíl na celkových výdajích ÚP ČR
Dávky státní sociální podpory včetně dávek pěstounské péče	37 891,38	40,76 %
Příspěvky na péči podle zákona o sociálních službách	19 588,78	21,07 %
Dávky pomoci v hmotné nouzi	10 569,83	11,37 %
Podpory v nezaměstnanosti	9 674,75	10,41 %
Aktivní politika zaměstnanosti	4 251,09	4,57 %
Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením	3 670,24	3,95 %
Dávky osobám se zdravotním postižením	1 940,02	2,09 %
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	333,21	0,36 %
Celkem	87 919,30	94,58 %

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2013.

V roce 2013 činil podíl příjmů ÚP ČR na celkovém souhrnu příjmů kapitoly MPSV 0,49 % a podíl výdajů ÚP ČR na celkovém souhrnu výdajů kapitoly MPSV byl 18,26 %. Podíl aktiv ÚP ČR na celkovém souhrnu aktiv kapitoly MPSV v roce 2013 byl 8,64 %. Podíl nákladů z hlavní činnosti ÚP ČR na celkovém souhrnu nákladů z hlavní činnosti kapitoly MPSV v roce 2013 byl 18,14 % a podíl výnosů z hlavní činnosti ÚP ČR na celkovém souhrnu výnosů z hlavní činnosti kapitoly MPSV v roce 2013 byl 0,58 %.

Kontrolovány byly činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví ÚP ČR a měly vliv na hodnoty kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce ÚP ČR k 31. prosinci 2013 (dále také „ÚZ“), na hodnotu významných údajů ve finančních výkazech ÚP ČR za rok 2013 a na závěrečný účet kapitoly MPSV za rok 2013.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Účetní závěrka ÚP ČR k 31. prosinci 2013

ÚP ČR sestavil ÚZ v rozsahu dle § 18 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, tj. sestavil rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Takto sestavená ÚZ obsahovala veškeré náležitosti dle § 18 odst. 2 zákona o účetnictví.

Tabulka č. 2 – Základní údaje účetní závěrky ÚP ČR k 31. prosinci 2013**(v Kč)**

Ukazatel	Účetní hodnota
Aktiva (netto)	5 506 324 318,88
Pasiva	5 506 324 318,88
Náklady	93 038 614 976,27
Výnosy	2 185 472 960,18

Zdroj: účetní závěrka ÚP ČR k 31. prosinci 2013.

Tabulka č. 3 – Údaje za běžné účetní období z rozvahy k 31. prosinci 2013**(v Kč)**

Aktiva (v netto hodnotě)			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní kapitál	Cizí zdroje	Pasiva celkem
3 558 640 757,12	1 947 683 561,76	5 506 324 318,88	4 815 138 678,60	691 185 640,28	5 506 324 318,88

Zdroj: účetní závěrka ÚP ČR k 31. prosinci 2013.

Tabulka č. 4 – Údaje za běžné účetní období z výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2013 (v Kč)

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření běžného účetního období
93 038 614 976,27	2 185 472 960,18	-90 853 142 016,09

Zdroj: účetní závěrka ÚP ČR k 31. prosinci 2013.

Tabulka č. 5 – Údaje za běžné účetní období z přílohy ÚZ k 31. prosinci 2013, část A.4. (v Kč)

Podrozvahové účty	Účetní hodnota
P.I. Majetek účetní jednotky	270 151 243,56
P.II. Vyřazené pohledávky a závazky	457 792 728,67
P.III. Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou	63 320,63
P.IV. Další podmíněné pohledávky a ostatní podmíněná aktiva	33 300 357,65
P.V. Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	246 977,30
P.VI. Další podmíněné závazky a ostatní podmíněná pasiva	374 578 127,73
P.VII. Vyrovnávací účty	386 482 545,48

Zdroj: účetní závěrka ÚP ČR k 31. prosinci 2013.

Nesprávnosti v účetní závěrce a hlavní příčiny těchto nesprávností

V účetní závěrce ÚP ČR k 31. prosinci 2013 zjistil NKÚ v údajích za běžné účetní období celkovou nesprávnost ve výši 37,6 mld. Kč, z toho nejvýznamnější byla nesprávnost zjištěná v údajích rozvahy ve výši 30,2 mld. Kč a v údajích přehledu o peněžních tocích ve výši 6,9 mld. Kč. Na celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých účtů rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přílohy ÚZ, položek přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu, a to v důsledku toho, že ÚP ČR porušil v roce 2013 právní předpisy upravující účetnictví a účetní výkaznictví OSS, případně příslušné české účetní standardy. Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona o účetnictví a podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Níže jsou uvedena významná zjištění anebo zjištění systémového charakteru identifikovaná převážně v účetnictví provozní části hospodaření¹.

1.1 Rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha ÚZ

Závazky z pracovněprávních vztahů

ÚP ČR vykázal závazky vůči zaměstnancům z pracovněprávních vztahů nesprávně na účtu 333 – *Jiné závazky vůči zaměstnancům* místo na účtu 331 – *Zaměstnanci*. V důsledku toho ÚP ČR v rozvaze nadhodnotil zůstatek účtu 333 – *Jiné závazky vůči zaměstnancům* o 180,33 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 331 – *Zaměstnanci*.

Výnosy z transferů z Národního fondu

ÚP ČR o výnosech z transferů přijatých od Evropské unie prostřednictvím Národního fondu Ministerstva financí v rámci operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost* účtoval nesprávně na účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* místo na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*. V důsledku toho ÚP ČR ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* o 294,26 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*.

¹ Podíl výdajů na provozní část hospodaření činil přibližně 5 % z celkových výdajů ÚP ČR.

Oprava záporných sald na účtu 556 – Tvorba a zúčtování opravných položek

ÚP ČR v roce 2013 účtoval o vyřazení pohledávek z insolvence a o zrušení vytvořených opravných položek k těmto pohledávkám, čímž v průběhu roku 2013 docházelo u některých nákladových středisek ÚP ČR k situaci, kdy rušení vytvořených opravných položek převyšovalo jejich tvorbu, čímž na účtu 556 – *Tvorba a zúčtování opravných položek* vznikala záporná salda. ÚP ČR vyhodnotil záporná salda jako chybu účetnictví a provedl jejich opravu (odúčtování), přestože měla být vykázána. ÚP ČR účetními opravami, které neměly být prováděny, způsobil, že správné údaje o stavu pohledávek sledované v evidenci pohledávek (v příslušném modulu informačního účetního systému) neodpovídaly údajům o těchto pohledávkách v účetnictví. ÚP ČR tím v rozvaze významně zkreslil vykazané údaje o stavu pohledávek a ve výkazu zisku a ztráty tím zkreslil údaje o tvorbě a zúčtování opravných položek.

U některých dalších případů bylo navíc zjištěno, že ÚP ČR účtoval o snížení či zrušení opravných položek do nesprávného účetního období, neboť k úhradě či odpisu pohledávek docházelo již v roce 2012, avšak o snížení či zrušení opravných položek účtoval ÚP ČR až do účetního období roku 2013.

V důsledku těchto skutečností ÚP ČR v rozvaze podhodnotil zůstatek účtu 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti* o 55,26 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 556 – *Tvorba a zúčtování opravných položek* o 25,08 mil. Kč².

Významné opravy minulých účetních období

ÚP ČR o významných opravách minulých účetních období s vlivem na výši výsledku hospodaření minulých účetních období účtoval nesprávně prostřednictvím nákladových a výnosových účtů nebo účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období*, přestože účetní předpisy stanovují o těchto opravách účtovat rozvahově prostřednictvím účtu 408 – *Opravy minulých období*. Tyto opravné účetní zápisy ÚP ČR prováděl z toho důvodu, že v minulosti vykázal některé předpisy pohledávek a výnosy z těchto pohledávek v nesprávné výši (například namísto správné částky předpisu pohledávky ve výši 230 tis. Kč vykázal 23 mld. Kč nebo namísto správné částky předpisu pohledávky ve výši 18,3 tis. Kč vykázal hodnotu 28 477 626 Kč, což byl ve skutečnosti variabilní symbol), čímž vykázal v nesprávné výši i náklady z tvorby opravných položek k těmto pohledávkám. ÚP ČR dále v příloze ÚZ u položky E.1. *Doplňující informace k položkám rozvahy* neuvedl informaci o tom, že provedl významné opravy údajů vzniklých na základě chyb z minulých let.

V důsledku uvedených skutečností ÚP ČR v rozvaze nadhodnotil zůstatek účtu 408 – *Opravy minulých období* o 29 965,16 mil. Kč a podhodnotil zůstatek účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období* o 29 944,03 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty podhodnotil zůstatek účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* o 32,51 mil. Kč a zůstatek účtu 556 – *Tvorba a zúčtování opravných položek* o 11,38 mil. Kč.

Oceňování bezúplatně nabytého majetku

ÚP ČR v roce 2013 bezúplatně nabýval dlouhodobý majetek od jiných vybraných účetních jednotek. U takto nabytého majetku ÚP ČR v mnoha případech neúčtoval o převzatých opravkách ve výši již vytvořených oprav u předávající účetní jednotky. ÚP ČR při ocenění tohoto majetku nenavázal na výši ocenění v účetnictví účetní jednotky, která o tomto majetku naposledy účtovala. V důsledku toho ÚP ČR v rozvaze zejména nadhodnotil zůstatky účtů 401 – *Jmění účetní jednotky* o 29,80 mil. Kč, 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* o 19,32 mil. Kč, 021 – *Stavby* o 5,21 mil. Kč a 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* o 4,98 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* o 0,29 mil. Kč.

² K podhodnocení účtu 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti* nevyčísloval NKÚ ve všech případech výši nesprávnosti jiného souvztázného účtu, neboť tímto účtem byl účet 556 – *Tvorba a zúčtování opravných položek* (zejména u případů, kdy snížení či zrušení opravných položek mělo být účtováno v účetním období roku 2013) nebo účet 408 – *Opravy minulých období* (zejména u případů, kdy snížení či zrušení opravných položek mělo být účtováno v účetním období roku 2012).

Účtování o úplatném pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku

ÚP ČR o pořízení a zařazení do užívání drobného dlouhodobého hmotného majetku (počítačových sestav) účtoval nesprávně na účtech 501 – *Spotřeba materiálu* a 401 – *Jmění účetní jednotky*. ÚP ČR tímto postupem neúčtoval o opravkách k tomuto majetku, přestože účetní předpisy vyžadují u drobného dlouhodobého majetku tvorbu opravek ve 100% výši ocenění, a dále používal nesprávný nákladový účet namísto účtu 558 – *Náklady z drobného dlouhodobého majetku*. V důsledku uvedených skutečností ÚP ČR v rozvaze nadhodnotil zůstatky účtů 401 – *Jmění účetní jednotky* a 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* o 1,74 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty o stejnou částku nadhodnotil zůstatek účtu 501 – *Spotřeba materiálu* a podhodnotil zůstatek účtu 558 – *Náklady z drobného dlouhodobého majetku*.

Neodpisování majetku

ÚP ČR neodpisoval veškerý majetek, ke kterému měl příslušnost hospodaření a který měl odpisovat. V důsledku toho ÚP ČR v rozvaze zejména nadhodnotil zůstatek účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* o 2 mil. Kč a zůstatek účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období* o 0,91 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty podhodnotil zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* o 1,09 mil. Kč.

Zmařená investice

ÚP ČR v ÚZ v rámci zůstatku účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* vykazoval projektovou dokumentaci v hodnotě 1,16 mil. Kč k investiční akci, u které v říjnu 2013 rozhodl o jejím ukončení a o odstoupení od realizace projektu. V souladu s účetními předpisy měl ÚP ČR k tomuto okamžiku účtovat o vyřazení uvedené projektové dokumentace. V důsledku jejího nevyřazení ÚP ČR v rozvaze nadhodnotil zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* o 1,16 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 547 – *Manka a škody*.

Pohledávky z refundací vyplacených podpor v nezaměstnanosti

Nezaměstnanému pracovníkovi, který měl během svého posledního zaměstnání bydliště v jiném členském státě než v členském státě posledního zaměstnání a bydlí v něm i nadále nebo se do něj vrací, je povinen na základě nařízení ES č. 883/2004 poskytovat dávky v nezaměstnanosti členský stát bydliště. Nařízení ES č. 883/2004 zavádí systém refundací, podle kterého stát posledního zaměstnání hrađí členskému státu bydliště náklady na poskytování dávek v nezaměstnanosti, a to na základě žádosti o úhradu. Příslušné členské státy, po kterých je úhrada požadována, jsou v souladu s nařízením ES č. 883/2004 oprávněny v odůvodněných případech požadovanou částku krátit, neboť maximální výše úhrady se v každém jednotlivém případě rovná výši dávky, na niž by dotyčná osoba měla nárok podle právních předpisů členského státu, po kterém se tato refundace požaduje. Skutečná výše plnění členským státem oproti požadované částce uvedené v žádosti o úhradu se proto může lišit.

ÚP ČR tyto pohledávky vznikající z podaných žádostí o úhradu nevykazoval v ÚZ a o souvisejících výnosech účtoval až v okamžiku přijetí úhrady. ÚP ČR v roce 2013 podal například žádosti o úhradu v částce 19,82 mil. Kč, jejichž splatnost nastane v roce 2015. Pohledávky a související výnosy z těchto podaných žádostí ÚP ČR v ÚZ nevykázal. Jelikož se může skutečná výše plnění částečně lišit, měl ÚP ČR k okamžiku identifikace pohledávky (k okamžiku podání žádosti o úhradu) účtovat o vzniku pohledávky na účtu 388 – *Dohadné účty aktivní* a o souvisejícím výnosu na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*. V důsledku uvedených skutečností ÚP ČR v rozvaze podhodnotil zůstatek účtu 388 – *Dohadné účty aktivní* o 19,82 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*.

Technické zhodnocení najaté nemovitosti

ÚP ČR si na základě nájemní smlouvy uzavřené v roce 1997 najímá kancelářské prostory pro výkon činnosti své krajské pobočky. Smlouva je uzavřena na dobu 24 let a 10 měsíců. Na této nemovitosti provedl v minulosti ÚP ČR technické zhodnocení v hodnotě 9,51 mil. Kč. Hodnota technického

zhodnocení je v nájemní smlouvě rozvržena na dobu pronájmu a ročně jde o částku 0,38 mil. Kč, o kterou je snižována roční hodnota nájmu. ÚP ČR však v rozporu s účetními předpisy v ÚZ toto technické zhodnocení nevykázal ani ho neodpisoval. V důsledku toho ÚP ČR v rozvaze podhodnotil zůstatek účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* o 9,51 mil. Kč, nadhodnotil zůstatek účtu 406 – *Oceňovací rozdíly při změně metody* o 6,12 mil. Kč, podhodnotil zůstatek účtu 021 – *Stavby* o 2,63 mil. Kč, nadhodnotil zůstatek účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období* o 0,38 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty podhodnotil zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* o 0,38 mil. Kč.

Vykazování zastaralého softwaru

ÚP ČR v majetkové evidenci a v účetnictví na účtu 013 – *Software* a 901 – *Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek* vykazoval stovky zastaralých softwarových majetkových položek, které již nebyly využitelné pro současnou ani uchovatelné pro další činnost ÚP ČR. Celková zůstatková cena těchto zastaralých majetkových položek představovala v případě účtu 013 – *Software* částku 1,04 mil. Kč a v případě účtu 901 – *Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek* částku 1,57 mil. Kč. ÚP ČR měl v rámci inventarizace identifikovat tyto zúčtovatelné rozdíly a přijmout k nim adekvátní opatření.

Majetek pořízený z fondu kulturních a sociálních potřeb

ÚP ČR na účtu 903 – *Ostatní majetek* vykazoval majetkové položky, které pořídil z prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb a které z hlediska svého ocenění splňovaly podmínku pro vykazování v rozvaze na účtu 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*. Dle účetních předpisů se na podrozvahových účtech uvádějí jen ty skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví a u nichž nejsou splněny všechny podmínky pro provedení účetního zápisu v hlavní knize. V tomto případě však podmínky pro provedení účetního zápisu v hlavní knize splněny byly, neboť majetkové položky splňovaly podmínky pro zařazení na účet 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*. V důsledku uvedené skutečnosti ÚP ČR v rozvaze podhodnotil zůstatek účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* a nadhodnotil zůstatek účtu 406 – *Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody* o 0,11 mil. Kč a v příloze ÚZ o stejnou částku nadhodnotil zůstatek účtu 903 – *Ostatní majetek*. Tato skutečnost měla dále vliv i na konečný zůstatek souvztažného účtu 999 – *Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům*.

Oceňování a vykazování podmíněných aktiv a podmíněných pasiv

ÚP ČR oceňoval dlouhodobé podmíněné pohledávky a dlouhodobé podmíněné závazky v úhrnu za dvě, a nikoliv tři následující účetní období, jak stanovují účetní předpisy. Při oceňování podmíněných aktiv a podmíněných pasiv nezohledňoval nově uzavírané dodatky k příslušným smlouvám, a vycházel tedy ze smluvních ujednání, která platila v minulosti. O některých podmíněných pohledávkách a podmíněných závazcích neúčtoval vůbec a krátkodobé podmíněné pohledávky a krátkodobé podmíněné závazky, přestože o nich v průběhu roku účtoval, nevykázal v ÚZ. Hlavními důvody těchto nesprávností byly nesprávně nastavené účetní postupy, nedostatečná funkčnost jednoho z modulů informačního účetního systému a nedostatečná propojenost tohoto systému s informačními systémy pro výplatu sociálních dávek. V důsledku uvedených skutečností ÚP ČR v příloze ÚZ podhodnotil zůstatky účtů 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* o 27,25 mil. Kč, 934 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv* o 5,19 mil. Kč a 933 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv* o 0,45 mil. Kč. Tyto skutečnosti měly dále vliv i na konečný zůstatek souvztažného účtu 999 – *Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům*.

Splatné závazky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a splatné závazky veřejného zdravotního pojištění

ÚP ČR nesprávně informoval o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a o výši splatných závazků veřejného zdravotního pojištění, když jejich hodnotu vykázal v příloze ÚZ na položce A.5. *Informace podle § 18 odst. 1 písm. c) zákona* ve výši 102 mil. Kč, i když skutečná hodnota těchto závazků byla k 31. 12. 2013 nulová.

Neúplnost přílohy ÚZ

Příloha ÚZ neobsahovala informace o použitých účetních metodách ani o provedení významné opravy údajů vzniklých na základě chyb z minulých let. Příloha ÚZ rovněž neobsahovala žádné další významné doplňující a vysvětlující informace k jednotlivým položkám rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu.

1.2 Přehled o peněžních tocích

ÚP ČR při sestavování přehledu o peněžních tocích nepostupoval v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., neboť vykázal:

- na položce *A.I.2. Změna stavu opravných položek* a dále i na položce *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* vykázal ÚP ČR účetní případ – opravu výsledku hospodaření minulého účetního období v hodnotě 6 910,14 mil. Kč – který na uvedených položkách přehledu o peněžních tocích neměl být vůbec vykázán, neboť neměl vliv na výsledek hospodaření běžného účetního období (roku 2013), na zvýšení či snížení stavu peněžních prostředků ani na změnu struktury nebo na zvýšení či snížení vlastního kapitálu. V důsledku toho ÚP ČR v přehledu o peněžních tocích nadhodnotil položku *A.I.2. Změna stavu opravných položek* o 6 910,14 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotil položku *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu*;
- na položce *A.II.1. Změna stavu krátkodobých pohledávek* a dále i na položce *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* vykázal ÚP ČR opravný účetní zápis, který neměl vliv na zvýšení či snížení stavu peněžních prostředků. V důsledku toho ÚP ČR v přehledu o peněžních tocích podhodnotil položku *A.II.1. Změna stavu krátkodobých pohledávek* o 23,88 mil. Kč a o stejnou částku nadhodnotil položku *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu*;
- na položce *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* a dále i na položce *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* vykázal ÚP ČR účetní zápisy, kterými účtoval o vnitroorganizačních převodech majetku nebo o bezúplatném nabytí drobného dlouhodobého majetku, tedy o skutečnostech, při kterých nedocházelo ke zvýšení ani snížení stavu peněžních prostředků. V důsledku toho ÚP ČR v přehledu o peněžních tocích podhodnotil položku *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* o 6,71 mil. Kč a o stejnou částku nadhodnotil položku *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu*.

1.3 Přehled o změnách vlastního kapitálu

ÚP ČR při sestavování přehledu o změnách vlastního kapitálu nepostupoval v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., neboť vykázal:

- na položce *A.VII.1. Opravy minulého účetního období* vykázal ÚP ČR opravu účetního období předcházejícího minulému účetnímu období. Tuto opravu měl však vykázat na položce *A.VII.2. Opravy předchozích účetních období*. Důvodem nerozlišování oprav minulého účetního období a oprav předchozích účetních období v přehledu o změnách vlastního kapitálu byla skutečnost, že ÚP ČR v účtovém rozvrhu pro účetní období roku 2013 neuvedl potřebné analytické účty k syntetickému účtu 408 – *Opravy minulých období*. V důsledku uvedených skutečností ÚP ČR v přehledu o změnách vlastního kapitálu ve sloupci „Zvýšení stavu“ nadhodnotil položku *A.VII.1. Opravy minulého účetního období* o 23,88 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotil položku *A.VII.2. Opravy předchozích účetních období*;
- na položce *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu* vykázal ÚP ČR i obraty z účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*, kterými účtoval o vnitroorganizačních převodech majetku z GR ÚP ČR na jednotlivé krajské pobočky ÚP ČR. Při těchto převodech nedocházelo ke změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu ani ke vzniku nebo zániku vlastnického práva státu, a proto neměly být předmětem vykazování na této položce přehledu o změnách vlastního kapitálu. V důsledku toho ÚP ČR v přehledu o změnách vlastního kapitálu ve sloupci „Snížení stavu“ nadhodnotil položku *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu* o 5,33 mil. Kč a ve sloupci „Zvýšení stavu“ nadhodnotil položku *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu* o 3,65 mil. Kč.

2. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, OSS a státních fondů

Tabulka č. 6 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2013

(v Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Konečný rozpočet	Výsledek od počátku roku
3 252 435 000,00	1 822 219 266,01	99 194 791 050,02	92 958 504 770,15

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2013.

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu byla prověřována správnost třídění příjmů a výdajů dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Dále bylo prověřováno, zda byla dodržena ustanovení vyhlášky č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti. Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 75,9 mil. Kč, z toho 66 mil. Kč byly nesprávnosti identifikované u příjmových rozpočtových položek.

Nedostatky byly zjištěny zejména v případě refundací vyplacených podpor v nezaměstnanosti od subjektů ze zahraničí. Tyto refundace ÚP ČR inkasoval na základě žádostí o úhradu a dle nařízení ES č. 883/2004 a nařízení ES č. 987/2009. ÚP ČR tyto příjmy klasifikoval nesprávnou položkou 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů*, přestože pro neinvestiční přijaté transfery od cizích států je vyhláškou č. 323/2002 Sb. určena položka 4151 – *Neinvestiční přijaté transfery od cizích států*. V důsledku toho ÚP ČR ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil položku 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů* o 66,21 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotil položku 4151 – *Neinvestiční přijaté transfery od cizích států*.

3. Porušení rozpočtové kázně

ÚP ČR v roce 2013 porušil rozpočtovou kázeň podle § 44 odst. 1 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), neboť příjmy státního rozpočtu z titulu vratek přeplatků z dávek v hmotné nouzi, z dávek pro osoby se zdravotním postižením, z příspěvků na péči a z podpor v nezaměstnanosti v rozporu s § 45 odst. 10 uvedeného zákona neodvedl do 10 pracovních dnů po jejich připsání do státního rozpočtu, ale převedl si tyto vratky přeplatků na účet cizích prostředků a do příjmů státního rozpočtu je odvedl až v průběhu června roku 2014. Částka takto neodvedených vratek přeplatků byla vyčíslena na vzorku případů a představovala hodnotu 13,88 mil. Kč.

4. Ostatní zjištění

Uzavírání nájemních smluv na dobu neurčitou

Při kontrole nájemních smluv, kterými ÚP ČR přenechal dočasně nepotřebný majetek do užívání právnické nebo fyzické osoby, byly identifikovány i takové nájemní smlouvy, u nichž ÚP ČR v rozporu s § 27 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, sjednal nájem na dobu neurčitou.

Uplatnění práv státu po lhůtě

Nařízení ES č. 987/2009, kterým se stanovují prováděcí pravidla k nařízení ES č. 883/2004 koordinující systémy sociálního zabezpečení a problematiku refundací vyplacených podpor v nezaměstnanosti od subjektu ze zahraničí, stanovuje, že žádosti o úhradu, na základě kterých stát posledního zaměstnání hradí členskému státu bydliště náklady na poskytování dávek v nezaměstnanosti, je třeba podat ve lhůtě šesti měsíců od konce kalendářního pololetí, během něhož byla provedena poslední výplata dávek v nezaměstnanosti, jejichž úhrada je požadována. V nařízení ES č. 987/2009 je rovněž stanoveno, že k žádostem o úhradu podaným po uplynutí této lhůty nemusí daný členský stát EU, po kterém je refundace požadována, přihlížet.

ÚP ČR podal žádosti o úhradu v celkové hodnotě 1,52 mil. Kč po lhůtě šesti měsíců, v důsledku čehož příslušné členské státy, po kterých byla úhrada požadována, uvedeným žádostem nevyhověly. ÚP ČR tak postupoval v rozporu s § 14 odst. 5 zákona o majetku České republiky, neboť neuplatnil včas práva státu – pohledávky v celkové částce 1,52 mil. Kč, čímž došlo k jejich zániku.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontrolní akce č. 14/18 bylo prověřit, zda ÚP ČR při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu MPSV, postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Účetnictví

Jak dokládají zjištění uvedená v části II. tohoto kontrolního závěru, ÚP ČR v roce 2013:

- **nevedl správné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o účetnictví** (nesprávnosti zjištěné ve všech výkazech účetní závěrky byly vyčísleny ve výši 37,6 mld. Kč);
- **nevedl úplné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o účetnictví.**

Spolehlivost účetní závěrky sestavené k 31. prosinci 2013

Pro posouzení spolehlivosti účetní závěrky byla stanovena významnost (materialita)³ ve výši 1,9 mld. Kč, jedná s o hodnotu nesprávností, u kterých je možné přiměřeně očekávat, že jednotlivě nebo v součtu ovlivní ekonomická rozhodnutí uživatelů účetní závěrky. Celková částka nesprávností, které byly v průběhu kontroly zjištěny v ÚZ, byla vyčíslena ve výši 37,6 mld. Kč.

Při kontrole byly zjištěny nesprávnosti s významným dopadem na ÚZ ÚP ČR, a proto je k jejich vlivu na ÚZ vydána výhrada. ÚP ČR:

- **v rozvaze** vlivem nesprávné aplikace postupů účtování o opravách nákladů a výnosů minulých účetních období nesprávně vykázal opravy nákladů a výnosů minulých účetních období, které byly významné (v hodnotě 29,9 mld. Kč⁴), na účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období*, a nikoliv na účtu 408 – *Opravy minulých období*;
- **v přehledu o peněžních tocích** vlivem nesprávně nastavených algoritmů výpočtu položek tohoto přehledu zahrnul na položku *A.I.2. Změna stavu opravných položek* a dále i na položku *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* i účetní operaci (opravu výsledku hospodaření minulého účetního období) v hodnotě 6,9 mld. Kč, která neměla vliv na výsledek hospodaření běžného účetního období (roku 2013) a při které nedocházelo ke zvýšení či snížení stavu peněžních prostředků ani ke změně struktury a ke zvýšení či snížení stavu vlastního kapitálu;
- **v příloze ÚZ:**
  - nesprávně informoval o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a o výši splatných závazků veřejného zdravotního pojištění, když jejich hodnotu vykázal ve výši 102 mil. Kč, přestože skutečná hodnota těchto splatných závazků byla k 31. 12. 2013 nulová;
  - neinformoval o použitých účetních metodách ani o provedení významné opravy minulého účetního období ve výši 6,9 mld. Kč a nevedl ani žádné další významné doplňující a vysvětlující informace k jednotlivým položkám rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu;

³ Hladina významnosti byla pro účetní závěrku stanovena v souladu s dlouhodobě uplatňovaným postupem NKÚ pro posuzování spolehlivosti účetních závěrek OSS vycházející z mezinárodní uznávané nejlepší praxe, a to na úrovni 2 % z celkových nákladů k 31. prosinci 2013.

⁴ Nesprávnost ve výši 29,9 mld. Kč vznikla vlivem dvou nesprávně zaúčtovaných opravných účetních zápisů ve výši 23 mld. Kč a 6,9 mld. Kč. Tyto opravné účetní zápisy provedl ÚP ČR z toho důvodu, že v minulosti vykázal předpis pohledávky a výnos z této pohledávky v nesprávné výši (namísto správné částky 230 tis. Kč vykázal 23 mld. Kč), čímž vykázal v nesprávné výši i náklady z tvorby opravných položek k této pohledávce.

- nevykázal správně hodnotu zůstatků podrozvahových účtů tím, že:
  - » nesprávně aplikoval účetní metodu oceňování podmíněných aktiv a podmíněných pasiv,
  - » nevykázal žádné krátkodobé podmíněné pohledávky ani krátkodobé podmíněné závazky, přestože o nich v průběhu roku účtoval,
  - » nevykázal některé „nové“ dlouhodobé podmíněné pohledávky a dlouhodobé podmíněné závazky a stávající neaktualizoval o nově uzavírané dodatky ke smlouvám.

Uvedené skutečnosti měly významný dopad na správnost a úplnost informací zveřejněných v příloze ÚZ, a proto NKÚ uplatnil výhradu k celé příloze ÚZ.

Podle názoru NKÚ, s výhradou vlivu skutečností popsaných výše, účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Cílem kontroly nebylo jen samotné ověření údajů účetní závěrky, ale také prověření správnosti používaných účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví. Zásadními informacemi, které byly zachyceny v účetní závěrce ÚP ČR, byly finanční údaje o dávkách poskytovaných Úřadem práce České republiky. Jednalo se o oblast účetnictví, ve které nebyly zjištěny významné nesprávnosti.

Nad rámec vydané výhrady upozorňujeme, že v účetnictví provozní části hospodaření bylo zjištěno množství nesprávností, a to na různých položkách účetní závěrky, které sice v kontextu celé účetní závěrky neměly významný dopad na účetní závěrku, avšak svědčí o značných problémech při vedení účetnictví v této oblasti. ÚP ČR například nesprávně oceňoval majetek v případech bezúplatného nabytí, prováděl opravy záporných sald vzniklých při tvorbě a zúčtování opravných položek, přestože záporná salda měla být vykázána, výnosy z transferů vykazoval na nesprávné položce výkazu zisku a ztráty, vnitroorganizační převody majetku zahrnoval do přehledu o změnách vlastního kapitálu, nevykazoval některé neuhrazené pohledávky a k tomu příslušné výnosy nebo například neodepisoval veškerý majetek, který měl odepisovat.

Finanční výkazy

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu sestaveném k 31. prosinci 2013 byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 75,9 mil. Kč, z toho 66 mil. Kč byly nesprávnosti identifikované u příjmových rozpočtových položek.

Porušení rozpočtové kázně

ÚP ČR v roce 2013 porušil rozpočtovou kázeň tím, že příjmy z titulu vratek přeplatků z dávek v hmotné nouzi, z dávek pro osoby se zdravotním postižením, z příspěvků na péči a z podpor v nezaměstnanosti neodvedl do státního rozpočtu do 10 pracovních dnů od jejich připsání.

Ostatní zjištění

Ostatní zjištění se týkala porušení zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, kdy ÚP ČR uzavíral nájemní smlouvy, kterými přenechal dočasně nepotřebný majetek do užívání právnické nebo fyzické osoby, na dobu neurčitou a kdy ÚP ČR neuplatnil práva státu včas, čímž došlo k jejich zániku.

14/39

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování projektů nadregionálních a regionálních center popularizace vědy a vývoje v rámci prioritní osy 3 – *Komericializace a popularizace výzkumu a vývoje* operačního programu *Výzkum a vývoj pro inovace*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/39. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Hana Hykšová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda bylo poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků Evropské unie a státního rozpočtu určených na prioritní osu 3 – *Komericializace a popularizace výzkumu a vývoje* operačního programu *Výzkum a vývoj pro inovace* realizováno v souladu se stanovenými podmínkami a právními předpisy.

Kontrola byla prováděna v období od dubna do listopadu roku 2014. Kontrolovaným obdobím bylo období od roku 2011 až do doby ukončení kontroly, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
a vybraní příjemci podpory:

IQLANDIA, o.p.s., Liberec; Techmania Science Center o.p.s., Plzeň; statutární město Brno; Dolní oblast VÍTKOVICE, Ostrava-Vítkovice; Královéhradecký kraj, Hradec Králové; Jihomoravský kraj, Brno.

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“), byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Proti rozhodnutí o námítkách nebylo ze strany kontrolované osoby podáno odvolání.

Kolegium NKÚ na svém XX. jednání, které se konalo dne 15. prosince 2014,

schválilo usnesením č. 12/XX/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Globálním cílem operačního programu *Výzkum a vývoj pro inovace* (dále také „OP VaVpl“) je posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu České republiky za účelem zvýšení růstu a konkurenceschopnosti a dále také vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony České republiky staly významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě. OP VaVpl se významně podílí na naplňování strategického cíle „*konkurenceschopná česká ekonomika*“ definovaného v dokumentu *Národní strategický referenční rámec ČR 2007–2013*¹. Hlavním zdrojem financování OP VaVpl je *Evropský fond pro regionální rozvoj*, jehož podíl tvoří 85 % z celkové alokace. Zbývajících 15 % prostředků je hrazeno ze zdrojů státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtové kapitoly MŠMT.

¹ *Národní strategický referenční rámec ČR 2007–2013* představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondů Evropské unie.

MŠMT zajišťuje v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 22. 2. 2006 č. 175² výkon funkce řídicího orgánu OP VaVpl. Plní úkoly vyplývající zejména z článku 60 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006³ a je zodpovědné za řízení, koordinaci a implementaci OP VaVpl.

K naplnění cílů OP VaVpl byly definovány čtyři prioritní osy:

- 1 – *Evropská centra excelence,*
- 2 – *Regionální VaV centra,*
- 3 – *Komerzializace a popularizace VaV,*
- 4 – *Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem.*

NKÚ v rámci své kontrolní činnosti provedl kontrolu č. 12/21⁴, která byla zaměřena na ověření činností MŠMT při řízení, koordinaci a implementaci OP VaVpl a na projekty prioritních os 1 a 2. V současné době probíhá kontrola č. 14/22⁵ zaměřená na prioritní osu 4 OP VaVpl.

Kontrola NKÚ č. 14/39 byla podrobena prioritní osa 3 – *Komerzializace a popularizace výzkumu a vývoje OP VaVpl* (dále také „PO 3“), která je rozdělena do dvou oblastí podpory:

- 3.1 *Komerzializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví*, hlavním cílem je podpora komerzializace výsledků výzkumu a vývoje (dále také „VaV“) ve výzkumných institucích zejména prostřednictvím podpory systémů komerzializace a ochrany a využití duševního vlastnictví, včetně zakládání a rozvoje center pro transfer technologií v rámci výzkumných institucí;
- 3.2 *Propagace a informovanost o výsledcích VaV*, hlavním cílem je posílení a rozvoj propagace a popularizace VaV, zlepšení systému informovanosti a dostupnosti informací pro VaV, zlepšení systému evaluace s využitím zahraničních zkušeností a přispění k zefektivnění veřejné podpory VaV.

Podle programového dokumentu OP VaVpl pro programové období 2007–2013 (dále také „Programový dokument“) měla být PO 3 zaměřena na podporu několika horizontálních, průřezových témat, která jsou zásadní z hlediska úspěšné implementace projektů v prioritních osách 1 a 2. Rovněž se předpokládalo, že obě oblasti podpory v PO 3 budou vhodným způsobem doplňovat projekty podpořené v prioritních osách 1 a 2 OP VaVpl, a současně byly předpokládány synergické projekty s vybranými oblastmi podpory v operačních programech *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* (dále také „OP VK“) a *Podnikání a inovace* (dále také „OP PI“).

Za účelem naplnění záměrů a cílů PO 3 a oblastí podpory bylo vyhlášeno celkem osm výzev:

- 1.3 – *Popularizace, propagace a medializace vědy a techniky,*
- 2.3 – *Informační infrastruktury pro VaV,*
- 3.3 – *Centra transferu technologií,*
- 4.3 – *Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven,*
- 5.3, 8.3 – *Efektivní systém hodnocení programů účelové podpory,*
- 6.3, 7.3 – *Podpora pre-seed aktivit.*

Kontrolou NKÚ bylo ověřováno, zda MŠMT vytvořilo podmínky pro naplnění záměrů a cílů PO 3 stanovených v OP VaVpl a zda při administraci a monitorování projektů postupovalo v souladu s nastaveným řídicím a kontrolním systémem. Dále bylo na vzorku šesti projektů výzvy 1.3 uvedených v tabulce č. 1 prověřeno, zda příjemci podpory při realizaci projektů postupovali v souladu s podmínkami stanovenými v příručkách pro příjemce a žadatele (včetně příloh), v pokynech a prováděcích dokumentech (dále také „Pravidla OP VaVpl“).

2 Usnesení vlády České republiky ze dne 22. února 2006 č. 175, *k Návrhu Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2007 až 2013.*

3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

4 Kontrolní akce č. 12/21 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2013 Věstníku NKÚ).

5 Kontrolní akce č. 14/22 – *Peněžní prostředky určené na infrastrukturu pro výuku na vysokých školách.*

Tabulka č. 1 – Přehled kontrolovaných projektů

Příjemce	Název projektu	Kontrolované prostředky (v Kč)
IQLANDIA, o.p.s.	SCIENCE LEARNING CENTER LIBEREC	179 637 656
Techmania Science Center o.p.s.	TECHMANIA SCIENCE CENTER	396 618 460
Statutární město Brno	Přírodovědné digitárium – návštěvnické centrum	11 767 040
Jihomoravský kraj	Moravian Science Center Brno	255 083 851
Královéhradecký kraj	Digitální planetárium v Hradci Králové	30 441 377
Dolní oblast VÍTKOVICE	Svět techniky – Science and Technology Centrum	266 630 676
Celkem		1 140 179 060

Zdroj: formuláře F1 „Vyúčtování žádostí o ex-ante platbu na projekt a žádost o ex-ante platbu“ ke dni 30. 6. 2014.

Objem kontrolovaných prostředků činil 1 140 179 060 Kč, z toho částku 969 152 201 Kč tvořily zdroje státního rozpočtu poskytnuté na předfinancování výdajů, které mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, a částku 171 026 859 Kč představovaly zdroje státního rozpočtu.

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

V OP VaVpl bylo pro PO 3 alokováno celkem 250 917 802 €, z toho MŠMT v průběhu implementačního období převedlo 34 110 089 € do prioritní osy 4. V alokacích výzev vyhlášených do doby ukončení kontroly NKÚ nebyly rozděleny prostředky ve výši 8 292 429 €, tj. 3,8 % z alokovaných prostředků pro PO 3.

Při poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků Evropské unie a státního rozpočtu určených na prioritní osu 3 OP VaVpl byly kontrolou zjištěny u MŠMT i příjemců podpory nedostatky, které však ve svém důsledku významně neohrožují čerpání peněžních prostředků poskytnutých na realizaci projektů této prioritní osy.

Nedostatečná podpora záměru podpořit projekty synergické s projekty podpořenými v prioritních osách 1 a 2 OP VaVpl a nižší míra oblasti podpory zaměřené na komercializaci výsledků VaV přináší riziko, že PO 3 nebude předpokládanou podporou pro naplňování globálního cíle OP VaVpl:

- MŠMT nekladlo důraz na splnění záměru PO 3 podpořit taková témata, která jsou zásadní pro úspěšnou implementaci projektů podpořených z prioritních os 1 a 2 OP VaVpl. Pouze u jedné z vyhlášených výzev nastavilo hodnotící kritéria tak, aby synergické projekty byly v hodnotícím procesu zvýhodněny.
- Původní záměr poskytnout pro obě oblasti podpory PO 3 téměř vyrovnanou podporu MŠMT v průběhu implementace výrazně měnilo ve prospěch oblasti podpory 3.2 určené na propagaci a popularizaci výsledků VaV. Z původně plánované podpory pro oblast podpory 3.1 určené na komercializaci výsledků VaV ve výši 3,01 mld. Kč schválilo MŠMT projekty s podporou 1,39 mld. Kč.

MŠMT nastavilo dobu udržitelnosti u projektů PO 3 v základní délce pěti let. Dodržení této doby udržitelnosti u projektů výstavby center příjemci podpory dokládali příslušnými smlouvami uzavíranými za účelem pokrytí předpokládané ztráty. Z dlouhodobého hlediska existuje riziko, že provoz center bez dalších dotací, finančních příspěvků a věcných darů nebude finančně zajištěn.

Časové prodlevy při vyhlášení výzev i zdoluhavý proces administrace projektových žádostí zpomalovaly implementaci PO 3. Doba administrace od ukončení jednotlivých výzev do vydání *rozhodnutí o poskytnutí dotace* trvala v průměru 14 měsíců a u výzvy 1.3 trvala 18 měsíců.

Nepřesné definice způsobilosti výdajů a upřesňování jejich výkladu až v průběhu schvalování výdajů vedlo k nejednotnému postupu MŠMT i příjemců podpory při vyhodnocování a uplatňování způsobilých

výdajů projektů. Upřesňování výkladu způsobilosti výdajů až v průběhu jejich schvalování zvýšilo riziko vzniku nesrovnalostí a porušení rozpočtové kázně.

Kontrolou u MŠMT byly zjištěny případy velmi dlouhého řešení nahlášených nesrovnalostí, například řešení jedné z kontrolovaných nesrovnalostí trvalo od prvotního podezření na nesrovnalost do jejího vyčíslení a následného oznámení finančnímu úřadu 23 měsíců.

III. Skutečnosti zjištěné při kontrole a jejich shrnutí

1. Alokace prostředků pro PO 3

Pro PO 3 bylo v programovém dokumentu OP VaVpl na období 2007–2013 schváleném Evropskou komisí dne 1. 10. 2008 vyčleněno celkem 250 917 802 €. MŠMT v průběhu implementace rozdělilo do jednotlivých výzev pouze částku 208 515 284 €. MŠMT nerozdělilo v PO 3 částku 42 402 518 €, a nevytvořilo tak podmínky pro vyčerpání celé alokované částky.

Částku ve výši 42 402 518 € MŠMT již nevyužilo ve prospěch PO 3, ale v rámci aktualizace Programového dokumentu schváleného Evropskou komisí dne 13. 6. 2014 převedlo částku 34 110 089 € do prioritní osy 4, čímž snížilo celkovou alokovanou částku pro PO 3 na 216 807 713 €.

Poměr alokací pro oblasti podpory

Výše alokací pro oblasti podpory 3.1 *Komerzializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví* a 3.2 *Propagace a informovanost o výsledcích VaV*, eventuálně pro jednotlivé výzvy, nebyla v Programovém dokumentu stanovena.

Cílené mapování absorpční kapacity pro PO 3 a oblasti podpory, kterým by byla určena reálná potřeba, nebylo provedeno. Podle údajů uvedených ve výroční zprávě OP VaVpl za rok 2009 předpokládalo MŠMT pro oblast podpory 3.1 alokaci ve výši 3,01 mld. Kč a pro oblast podpory 3.2 alokaci ve výši 3,61 mld. Kč. V průběhu implementace ale MŠMT výše alokací postupně výrazně měnilo ve prospěch oblasti podpory 3.2, která byla určena k propagaci a popularizaci výsledků VaV, na úkor oblasti podpory 3.1, určené na komercializaci výsledků VaV (viz tabulka č. 2).

MŠMT vyhlásilo v období od 15. 12. 2009 do 5. 3. 2014 celkem osm výzev k předkládání projektů. Z celkové alokace stanovené ve vyhlášených výzvách PO 3 ve výši 5 730 mil. Kč MŠMT na podporu komercializace výsledků VaV alokovalo pouze částku 1 980 mil. Kč, což činí 34,6 % z prostředků určených pro PO 3, a na podporu propagace a popularizace výsledků VaV alokovalo 3 750 mil. Kč.

Tabulka č. 2 – Přehled o alokacích prostředků do jednotlivých výzev a oblastí podpory

Oblast podpory	Výzva	Alokace podle výzev		Alokace podle oblastí podpory		
		Kč	€	Kč	€	%
3.1	3.3	1 000 000 000	36 390 102	1 980 000 000	72 052 402	34,6
	6.3	380 000 000	13 828 239			
	7.3	600 000 000	21 834 061			
3.2	1.3	2 200 000 000	80 058 224	3 750 000 000	136 462 882	65,4
	2.3	800 000 000	29 112 082			
	4.3	700 000 000	25 473 071			
	5.3, 8.3	50 000 000	1 819 500			
Celkem		5 730 000 000	208 515 284	5 730 000 000	208 515 284	

Zdroj: výzvy vyhlášené v rámci PO 3.

Poznámka: K přepočtu byl použit kurz 27,48 Kč/€ z Výroční zprávy o provádění OP VaVpl za rok 2013.

Vyšší míra podpory propagace a popularizace výsledků VaV přináší riziko, že nebude naplněn jeden z hlavních cílů PO 3, kterým je komercializace výsledků VaV, a PO 3 tak nebude předpokládanou podporou k naplnění globálního cíle OP VaVpl.

Vyhlášení výzev

MŠMT nemělo zpracovaný plán výzev na celé implementační období, ale každoročně připravovalo jednorozhodnutí plány výzev platné pro daný rok, které ovšem opakovaně aktualizovalo. V důsledku tohoto postupu byly termíny pro vyhlášení výzev oddalovány a zároveň byly měněny i výše alokací. Například:

- Výzva 5.3 měla být podle plánu výzev vyhlášena již v roce 2010, poté v druhé polovině roku 2011 a následně až v prvním pololetí roku 2013. Alokace pro tuto výzvu činila původně v roce 2011 částku 400 mil. Kč, ale v roce 2013 byla 50 mil. Kč. Výzvu 5.3 vyhlásilo MŠMT v květnu 2013 s alokovanou částkou 50 mil. Kč.
- Výzva 6.3 měla být podle plánu výzev pro rok 2011 vyhlášena do konce roku 2011 s alokovanou částkou 1 000 mil. Kč. Podle následných plánů výzev rozdělilo MŠMT alokaci do výzev 6.3 a 7.3. Výzvu 6.3 vyhlásilo v lednu roku 2012 s alokovanou částkou 380 mil. Kč a výzvu 7.3 vyhlásilo v lednu 2013 s alokovanou částkou 600 mil. Kč.

Odkládané vyhlášení výzev a dlouhá administrace projektových žádostí před vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále také „Rozhodnutí“) zpomalily proces implementace PO 3. Doba od ukončení výzvy do vydání Rozhodnutí byla v průměru 14 měsíců a konkrétně u výzvy 1.3 trvala 18 měsíců.

MŠMT zdůvodňuje zpomalení procesu administrace a hodnocení projektových žádostí ve výročních zprávách OP VaVpl nedostatkem administrativní kapacity. U projektů výzvy 1.3 dále uvádí nejasnosti v oblasti zakázané veřejné podpory a následné jednání s Evropskou komisí o tomto tématu.

Tabulka č. 3 – Časové údaje o administraci výzev

Výzva číslo	1.3	2.3	3.3	4.3	5.3	6.3	7.3	8.3
Datum vyhlášení výzvy	15. 12. 09	15. 12. 09	07. 07. 10	01. 08. 11	31. 05. 13	16. 01. 12	07. 01. 13	05. 03. 14
Datum ukončení výzvy	30. 06. 10	29. 04. 10	28. 01. 11	20. 01. 12	31. 07. 13	16. 04. 12	20. 03. 13	31. 03. 14
Datum ukončení výběru projektů k realizaci	04. 11. 10	30. 09. 10	04. 08. 11	23. 05. 12	–	13. 06. 12	03. 07. 13	–
Datum vydání Rozhodnutí*	13. 12. 11	29. 04. 11	25. 09. 12	05. 04. 13	–	30. 11. 12	30. 12. 13	–

Zdroj: výzvy vyhlášené v rámci PO 3, zprávy výběrových komisí jednotlivých výzev, Rozhodnutí z MONIT7+.

* Datum vydání posledního Rozhodnutí v rámci dané výzvy.

Čerpání alokovaných prostředků

Aktualizací Programového dokumentu schváleného Evropskou komisí dne 13. 6. 2014 byla celková alokace pro PO 3 upravena na částku 216 807 713 €. MŠMT ve vyhlášených výzvách alokovalo částku 208 515 284 € (5 730 mil. Kč), a tak v rámci alokací výzev vyhlášených do doby ukončení kontroly NKÚ zůstalo nerozděleno již jen 8 292 429 €, tj. 3,8 % z aktualizované alokace pro PO 3.

MŠMT na základě předložených projektových žádostí schválilo k financování 62 projektů v celkové výši 204 828 725 € (5 628 693 373 Kč).

Přehled o počtu předložených, doporučených a k financování schválených projektových žádostí včetně výše podpory uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 4

Oblast podpory	Výzva číslo	Přijaté žádosti	Doporučené žádosti (splňující věcné a formální požadavky)		Žádosti schválené k financování			
		počet	počet	Kč	počet	Kč	€	%
3.1	3.3	18	9	400 938 525	9	400 938 525	14 590 194	24,7
	6.3	27	19	832 636 847	9	392 693 938	14 290 172	
	7.3	33	24	660 120 415	22	599 268 532	21 807 443	
3.2	1.3	30	21	3 962 439 886	9	2 644 642 057	96 238 794	75,3
	2.3	5	3	800 714 368	3	800 714 368	29 138 077	
	4.3	13	10	790 435 953	10	790 435 953	28 764 045	
	5.3	1	0	0	0	0	0	
	8.3	0	0	0	0	0	0	
Celkem		127	86	7 447 285 994	62	5 628 693 373	204 828 725	

Zdroj: výzvy vyhlášené v rámci PO 3, zprávy výběrových komisí jednotlivých výzev.

Pozn.: K přepočtu byl použit kurz 27,48 Kč/€ z Výroční zprávy o provádění OP VaVpl za rok 2013.

Při ověřování plánovaných alokací (viz tabulka č. 2) a požadovaných dotací v doporučených a k financování schválených projektových žádostech (viz tabulka č. 4) byly zjištěny následující skutečnosti:

- Před stanovením alokace pro výzvu 1.3 MŠMT neprovedlo průzkum absorpční kapacity, na základě kterého by stanovilo optimální počet a rozmístění nadregionálních a regionálních center. V rámci výzvy 1.3 celkový objem požadovaných dotací v doporučených projektových žádostech ve výši 3 962 439 886 Kč významně převyšoval plánovanou alokaci ve výši 2 200 mil. Kč. MŠMT v průběhu implementace sice zvažovalo podpořit další projekty, ale nakonec o této podpoře nerozhodlo.
- V rámci výzvy 3.3 souhrn požadovaných dotací ze všech předložených projektových žádostí nedosáhl plánované alokace pro tuto výzvu ve výši 1 000 mil. Kč. MŠMT vyhodnotilo polovinu předložených žádostí jako nekvalitní, takže celkový objem dotací v projektech schválených k financování ve výši 400 938 525 Kč dosáhl pouze 40 % plánované alokace. Další výzvu k naplnění cíle výzvy 3.3 MŠMT nevyhlásilo.
- U ostatních výzev plánovaná alokace odpovídala objemu dotací požadovaných v projektech doporučených ke schválení.
- V oblasti podpory 3.1 schválilo MŠMT projekty v celkové výši 1 392 900 995 Kč a v oblasti podpory 3.2 projekty v celkové výši 4 235 792 378 Kč.

Schválená výše podpory v předložených žádostech pro výzvu 1.3 činila 2 644 642 057 Kč. Kontrolou vybraných projektů této výzvy nebyl zjištěn předpoklad výrazného nedočerpání poskytnutých podpor, ačkoli objem poskytnutých prostředků podle Rozhodnutí ve znění dodatků byl v době kontroly u těchto projektů o 6 % nižší než objem podpory ve schválených projektových žádostech.

Ke dni 31. 12. 2013 MŠMT vydalo Rozhodnutí ke všem schváleným projektům PO 3 s celkovou výší dotace 193 894 095 €. Příjemcům podpory proplatilo 132 763 434 €, což činilo 61 % z celkové realokované částky pro PO 3. Certifikována byla částka 82 227 205 €. Z důvodu vysoké rozpracovanosti projektů PO 3 nebylo možné v době kontroly NKÚ vyhodnotit míru dočerpání poskytnuté podpory.

2. Cíle PO 3 a jejich plnění

Hlavní cíl PO 3 rozpracovalo MŠMT v rámci osmi výzev vyhlášených v letech 2009–2014 do dílčích cílů:

- Cílem výzvy 1.3 *Popularizace, propagace a medializace vědy a techniky* bylo podpořit vznik a rozvoj omezeného počtu „science learning center“, která jsou významnými, vysoce atraktivními centry popularizace, propagace a medializace vědy a techniky, bádání a objevování přírodních a technických zákonitostí s širším, nadregionálním či celostátním dopadem, a vznik a rozvoj „návštěvnických center“, která jsou zaměřena na popularizaci, propagaci a medializaci vědy a techniky s regionálním dopadem.

- Cílem výzvy 2.3 *Informační infrastruktury pro VaV* bylo podpořit prostřednictvím dotací vznik, rozvoj a modernizaci informačních infrastruktur pro VaV, které posílí a zintenzivní propojení většího množství pracovišť výzkumu a vývoje ČR a jejich výpočetních, úložných a informačních kapacit a současně přispějí k jejich integraci do Evropského výzkumného prostoru.
- Cílem výzvy 3.3 *Centra transferu technologií* bylo podpořit projekty, které zajistí nastavení procesů pro transfer technologií a poté samotný rozvoj transferu technologií mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou. V rámci výzvy byly podpořeny projekty zaměřené jak na zakládání nových center transferu technologií, tak na rozvoj a stabilizaci stávajících.
- Cílem výzvy 4.3 *Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven* bylo prostřednictvím investic do vědeckých informačních zdrojů a související infrastruktury zabezpečit dostupnost těchto zdrojů, jejich efektivní využívání a vytvořit tak podmínky pro produkování kvalitních vědeckovýzkumných výsledků.
- Cílem výzev 5.3 a 8.3 *Efektivní systém hodnocení programů účelové podpory* bylo zlepšit evaluační kulturu v prostředí výzkumu, vývoje a inovací v ČR vytvořením fungujícího systému hodnocení programů účelové podpory u poskytovatelů těchto podpor a rozšířit využívání evaluací, jako jednoho ze stěžejních nástrojů pro řízení programů podpory.
- Cílem výzev 6.3 a 7.3 *Podpora pre-seed aktivit* byla podpora komercializace nadějných technologií a vynálezů s vysokým aplikačním potenciálem, které vznikají na vysokých školách a výzkumných institucích.

MŠMT cíle výzev stanovilo a jejich text zveřejnilo v souladu s tím, jak byly projednány monitorovacím výborem. Součástí všech výzev byla pravidla způsobilosti, monitorovací indikátory a výběrová kritéria pro danou výzvu.

NKÚ kontrolou plnění jednotlivých cílů stanovených ve výzvách zjistil tyto skutečnosti:

- Texty vyhlášených výzev neobsahují záměr podpořit projekty s těsnou součinností s projekty z prioritních os 1 a 2 a projekty podpořenými v OP VK a OP PI. Naplnění tohoto záměru MŠMT stanovilo pouze u výzvy 3.3 a jen v rámci této výzvy byly synergické vazby předmětem výběrových kritérií a monitorovacích indikátorů. U ostatních výzev nebyly vytvořeny podmínky pro zvýhodnění projektů, které doplňují projekty podpořené z prioritních os 1 a 2 OP VaVpl.
- Cíl zlepšit systém evaluace výzkumných organizací s využitím zahraničních zkušeností a přispět k zefektivnění veřejné podpory VaV vytvořením fungujícího systému hodnocení programů účelové podpory u poskytovatelů těchto podpor se MŠMT nepodařilo naplnit. Ačkoli toto téma vyhlásilo MŠMT v průběhu implementačního období opakovaně ve výzvách 5.3 a 8.3, žádný z předložených projektů nebyl v takové kvalitě, aby mohl být doporučen k realizaci.

Příjemci podpory

Cílovou skupinu příjemců podpory z PO 3 tvořily subjekty splňující definici výzkumné organizace, orgány státní správy a samosprávy a další organizace zabývající se specializovanými činnostmi specifikovanými pro jednotlivé oblasti podpory.

Z celkového počtu 62 projektových žádostí doporučených k financování předložily projektovou žádost tři orgány státní správy a samosprávy, čtyři neziskové organizace a zájmová sdružení, tři fakultní nemocnice, osm výzkumných organizací a 44 vysokých škol a univerzit. U šesti kontrolovaných projektů z výzvy 1.3 byly příjemci podpory tři orgány samosprávy, dvě obecně prospěšné společnosti a zájmové sdružení právnických osob.

Vymezení potenciálních příjemců podpory v jednotlivých výzvách odpovídalo cílové skupině příjemců stanovené v OP VaVpl.

3. Monitorovací indikátory v rámci PO 3

MŠMT nastavilo pro potřeby monitorování a hodnocení PO 3 systém indikátorů. Účelem systému je měření plnění celkových cílů pomocí kvantifikovatelných indikátorů, které umožňují monitorovat realizaci a hodnotit výkonnost projektů vzhledem ke stanoveným cílům PO 3.

Článek 37 odst. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 stanoví:

„Operační programy týkající se cílů „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ obsahují: ...

c) informace o prioritních osách a jejich konkrétních cílech. Tyto cíle jsou kvantifikovány pomocí omezeného počtu ukazatelů pro výstupy a výsledky, s přihlédnutím k zásadě proporcionality. Ukazatele musí umožnit měření pokroku ve vztahu k výchozí situaci a dosahování cílů prioritní osy;“.

Indikátory výstupu

V Programovém dokumentu byly pro PO 3 stanoveny tři indikátory výstupu. Při aktualizaci schválené Evropskou komisí dne 20. 2. 2012 byl jeden indikátor vypuštěn a doplněny byly dva nové indikátory. Přehled o stanovených indikátorech výstupu včetně aktualizace uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 5

Indikátor	Hodnota indikátoru v Programovém dokumentu schváleném dne	
	1. 10. 2008	20. 2. 2012
Počet podpořených projektů a mechanismů pro komercializaci	20	20
Počet projektů návštěvnických center a science learning center pro popularizaci VaV	2	5
Počet podpořených projektů informačních center a středisek na zpřístupnění informací pro VaV	5	–
Počet podpořených projektů informační infrastruktury pro VaV	–	2
Počet podpořených projektů odborných vědeckých a oborových knihoven	–	4
Počet podpořených projektů celkem	27	31

Zdroj: Programový dokument včetně aktualizace.

MŠMT v Programovém dokumentu stanovilo jako indikátory výstupu pouze počty podpořených projektů. Takto stanovené indikátory nepodávají bližší informace o výstupech jednotlivých projektů v rámci PO 3. MŠMT cílové hodnoty indikátorů výstupu stanovené v Programovém dokumentu i v jeho aktualizaci významně podhodnotilo. V aktualizovaném Programovém dokumentu plánovalo MŠMT podpořit celkem 31 projektů, ale v rámci výzev přistoupilo na základě Rozhodnutí k podpoře 62 projektů (viz tabulka č. 4).

Indikátory výsledku

Čtyři indikátory výsledku, které MŠMT stanovilo v Programovém dokumentu, kvantifikují plánované cíle PO 3. Dodatečně MŠMT v rámci aktualizací Programového dokumentu dva indikátory vypustilo a stanovilo tři nové indikátory.

Přehled o stanovených indikátorech výsledku včetně aktualizací a hodnotách indikátorů stanovených v Rozhodnutích uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 6

Indikátor	Hodnota indikátoru v Programovém dokumentu schváleném dne			Hodnota indikátoru v Rozhodnutích
	1. 10. 2008	20. 2. 2012	13. 6. 2014	
Počet subjektů využívajících služeb na podporu komercializace	500	500	500	1 100
Počet návštěvníků v podpořených návštěvnických centrech a science learning centrech	30 000	30 000	800 000	1 044 200
Počet zprostředkovaných informačních zdrojů (včetně databází a metazdrojů) pro VaV	50	–	–	–
Míra využití zprostředkovaných informačních zdrojů pro VaV	50 %	–	–	–
Počet subjektů využívajících služeb informačních infrastruktur pro VaV	–	65	65	86
Počet zapojených partnerů / spolupracujících organizací odborných vědeckých a oborových knihoven	–	20	60	84
Počet úspěšných individuálních aktivit v rámci pre-seed	–	–	80	145

Zdroj: Programový dokument včetně aktualizací, Rozhodnutí z MONIT7+.

V Programovém dokumentu byl indikátor „počet návštěvníků v podpořených návštěvnických centrech a science learning centrech“ stanoven na 30 000 návštěvníků za rok a při aktualizaci Programového dokumentu schválené Evropskou komisí dne 13. 6. 2014 byl navýšen na 800 000 návštěvníků. Hodnota tohoto indikátoru ve vydaných Rozhodnutích byla 1 044 200 návštěvníků.

MŠMT cílovou hodnotu indikátoru výsledku „počet návštěvníků v podpořených návštěvnických centrech a science learning centrech“ stanovenou v Programovém dokumentu schváleném Evropskou komisí dne 1. 10. 2008 významně podhodnotilo.

Kromě indikátorů výstupu a výsledku uvedených v Programovém dokumentu stanovilo MŠMT v průběhu vyhlášení jednotlivých výzev další indikátory. U výzvy 1.3 doplnilo indikátor „rekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity“ a indikátor „počet nově vytvořených pracovních míst (zaměstnanci VaV) celkem“.

NKÚ při kontrole nastavení indikátorů u kontrolovaných projektů výzvy 1.3 zjistil tyto skutečnosti:

- MŠMT u jednoho projektu do Rozhodnutí převzalo z projektové žádosti cílovou hodnotu indikátoru „rekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity“ ve výši 4 911 m², přestože plocha rekonstruovaná v rámci projektu byla podstatně větší. Tato skutečnost byla zřejmá již z příloh projektové žádosti a podle projektové dokumentace měla rekonstruovaná plocha výměru 11 821 m². Nastavená hodnota tohoto indikátoru tak nepodává správnou informaci o výstupu projektu v rámci OP VaVpl.
- Indikátor „počet nově vytvořených pracovních míst (zaměstnanci VaV) celkem“ stanovilo MŠMT jako nepovinný, a byl tak pro hodnocení dosažení cílů PO 3 nevýznamný.
- Příjemci podpory nejsou Rozhodnutím vázáni ke splnění indikátoru „počet návštěvníků v podpořených návštěvnických centrech a science learning centrech“ ve všech letech udržitelnosti projektu, ale pouze v prvním celém roce provozu centra.

Hodnoty monitorovacích indikátorů nastavené ve vydaných Rozhodnutích pokrývají cílové hodnoty stanovené v aktuální verzi Programového dokumentu pro PO 3. Splnění závazných hodnot indikátorů bylo v Rozhodnutích stanoveno ve vazbě na datum ukončení příslušných projektů, a to převážně k 31. 12. 2015. V době provádění kontroly NKÚ byla v rámci PO 3 ukončena realizace prvních projektů, a dosažení cílových hodnot monitorovacích indikátorů PO 3 proto nelze vyhodnotit.

Kontrolou vybraných projektů výzvy 1.3, které byly v průběhu kontroly NKÚ ve vyšším stupni rozpracovanosti, nebyly zjištěny skutečnosti bránící dosažení stanovených hodnot indikátorů.

4. Posuzování, hodnocení a schvalování projektů PO 3

Proces hodnocení a schvalování projektů probíhal u všech výzev v souladu s nastavenými vnitřními postupy řídicího orgánu a kontrolou NKÚ nebylo zjištěno porušení zásad transparentnosti a objektivity. MŠMT respektovalo výsledky a doporučení individuálních posudků externích hodnotitelů.

Výběr hodnotitelů pro hodnocení projektů výzvy 1.3

Hodnotitelé stavebních/investičních a technických aspektů i hodnotitelé věcné kvality byli vybíráni na základě vyhlášených výzev pro registraci hodnotitelů. Z hodnotitelů, kteří splnili požadavky dané v těchto výzvách, byli následně losováni hodnotitelé pro jednotlivé projekty.

Hodnotitelé stavebních/investičních a technických aspektů museli mj. doložit splnění podmínky odborné způsobilosti pro oblast stavebního práva nebo pro oceňování nemovitostí nebo pro projektování, rozpočtování a realizaci pozemních staveb anebo pro oblast nízkoenergetických staveb (případně pro jakékoliv kombinace těchto způsobilostí).

Hodnotitelé věcné kvality museli mj. doložit splnění nejméně jednoho ze čtyř základních předpokladů uvedených ve výzvě. Pro splnění kvalifikace bylo dostačující splnění pouze jednoho z nich a tím MŠMT připustilo, že hodnotitelé nemuseli prokázat zkušenosti s provozem a projekty, které souvisely s popularizací vědy a techniky. MŠMT tak nezajistilo, aby byli vždy vybráni hodnotitelé s dostatečnými zkušenostmi z oblasti popularizace vědy a výzkumu. Například jeden z vybraných hodnotitelů doložil zkušenosti pouze z oblasti historie, muzeologie, obecných dějin sběratelství apod.

Výběr hodnotitelů provedlo MŠMT v souladu s nastavenými postupy, avšak u hodnotitelů věcné kvality nekladlo dostatečný důraz na zkušenosti z oblasti popularizace vědy a výzkumu.

Hodnocení projektů výzvy 1.3

V Pravidlech OP VaVpl je uvedeno, že projekty budou hodnoceny jak z hlediska věcného obsahu, tak z hlediska stavebně technického, a to s důrazem na přiměřenost nákladů stavební a technologické části.

Odborné hodnocení projektů je rozděleno do tří kroků:

A – hodnocení stavebních/investičních a technických aspektů;

Hodnoceny byly projekty, které obsahovaly investice do staveb, i projekty, které investice do staveb neobsahovaly. V této fázi hodnocení byly vyřazeny projekty, které nesplnily základní požadavky, a následně byla bodově ohodnocena míra splnění zásluhových kritérií. Maximální možný bodový zisk byl u obou typů projektů 20 bodů.

B – hodnocení celkové kvality projektů;

V rámci hodnocení kvality byly vylučovacími kritérii vyřazeny projekty nadregionálních center, u kterých nebylo zajištěno, že minimálně 150 tisíc obyvatel je v dojezdové vzdálenosti do půl hodiny. Následně byla bodově ohodnocena míra splnění zásluhových kritérií. Maximální možný bodový zisk v tomto kroku hodnocení byl 80 bodů.

C – soulad s integrovaným plánem rozvoje měst a zhodnocení územního rozložení projektů.

V tomto kroku byly hodnoceny projekty, které vyhověly v krocích A a B a byly hodnoceny nejméně 60 body. Pokud byl projekt součástí integrovaného plánu rozvoje příslušného města a splnil další podmínky, byl bonifikován 10 % k získaným bodům z předchozích částí hodnocení.

Kontrolou procesu hodnocení vybraných projektových žádostí bylo ověřeno, že všechny projekty byly schvalovány na základě kritérií odsouhlasených monitorovacím výborem a v souladu s nastavenými postupy.

- NKÚ v souvislosti s kontrolou procesu hodnocení projektových žádostí výzvy 1.3 zjistil tyto skutečnosti:
- maximální bonifikace kritéria, kterým je v části A hodnoceno, zda projekt disponuje dostatečně podrobným rozpočtem plánovaných stavebních výdajů a zda plán těchto výdajů je hospodárný, je 6 bodů, tj. 30 % z maximální bonifikace části A;
  - maximální bonifikace kritéria, kterým je v části B hodnoceno, zda celý projekt disponuje dostatečně podrobným a hospodárným rozpočtem a výdaje projektu (bez stavebních výdajů) odpovídají potřebám projektu, je 5 bodů, tj. pouze 6,3 % z maximální bonifikace části B.

Hodnotící kritéria pro výzvu 1.3 tak nekladou dostatečný důraz na přiměřenost nákladů stavební a technologické části.

Celkovou užžitnou plochu staveb nadregionálních center příjemci v monitorovacích zprávách vyčíslili na 50 482 m². Stavební výdaje za vybudování nebo zrekonstruování budov center, včetně výdajů za zpracování projektů, nákup pozemků, rekonstruovaných staveb a výdajů na pořízení parkovišť, byly v rozpočtech projektů vyčísleny částkou 1 302,74 mil. Kč, což je 65 % celkových výdajů projektů. Poměr stavebních výdajů k užžitné ploše budov se u jednotlivých center pohybuje od 19,16 tis. Kč/m² do 33,16 tis. Kč/m². Porovnání efektivity stavebních výdajů nadregionálních center znemožňuje skutečnost, že centra vznikají v novostavbách i rekonstruovaných objektech a ne u všech center byla součástí stavebních výdajů i cena pozemku nebo cena rekonstruované budovy.

5. Administrace projektů a řešení nesrovnalostí

U vybraných projektů bylo ověřováno, zda MŠMT postupovalo v souladu s nastaveným systémem průběžných administrativních kontrol.

Ex-ante platby

Platby příjemcům probíhají v režimu ex-ante, což znamená, že MŠMT na základě žádosti o zálohovou platbu (dále také „ŽOZL“) poskytuje příjemcům podpory zálohové platby předfinancování a po provedení a vykázání úhrady příjemcem tyto výdaje schvaluje.

V následující tabulce je uveden souhrnný přehled o celkovém rozpočtu, proplacených zálohových platbách a výdajích vyúčtovaných a schválených v ŽOZL k datu 30. 6. 2014 u kontrolovaných projektů.

Tabulka č. 7

(v Kč)

Projekt	Rozpočet projektu dle Rozhodnutí	Proplacené zálohové platby	Vyúčtováno a schváleno	Rozdíl záloh a schválených vyúčtování
SCIENCE LEARNING CENTER LIBEREC	345 059 825	279 151 661	179 637 656	99 514 005
TECHMANIA SCIENCE CENTER	576 987 447	469 039 175	396 618 460	72 420 715
Přírodovědné digitárium – návštěvnické centrum	49 958 723	49 958 723	11 767 040	38 191 683
Moravian Science Center Brno	570 305 974	325 002 736	255 083 851	69 918 885
Digitální planetárium v Hradci Králové	97 860 142	52 643 986	30 441 377	22 202 609
Svět techniky – Science and Technology Centrum	536 189 243	408 134 802	266 630 676	141 504 126
Celkem		1 583 931 083	1 140 179 060	443 752 023

Zdroj: údaje z MONIT7+, formuláře F1 k uvedeným ŽOZL.

Kontrolou bylo zjištěno, že v rámci první ŽOZL příjemci v souladu s Pravidly OP VaVpl požádali o zálohové platby na úhradu plánovaných výdajů prvních šesti měsíců realizace projektu a MŠMT tyto zálohy proplatilo v plné výši. Z důvodu zpomalení realizace projektů, které nastalo například pozdějším zahájením výstavby z důvodu průtahů při výběru dodavatelů, byly vynaložené výdaje nižší než výdaje plánované pro dané období. MŠMT při schvalování následujících ŽOZL tuto skutečnost obvykle zohlednilo pozastavením částek předfinancování určených na investiční výdaje.

Přesto bylo kontrolou NKÚ v některých případech zjištěno, že MŠMT příjemcům schválilo následující zálohové platby, které výrazně převyšovaly částky vyúčtovaných výdajů na investice. Například u jednoho z kontrolovaných projektů proplatilo MŠMT na základě třetí ŽOZL příjemci celou požadovanou zálohovou platbu ve výši 19 993 184 Kč, přestože mu již dříve poskytlo zálohové platby ve výši 24 999 167 Kč, ačkoli v době podání třetí ŽOZL měl tento příjemce schválené vyúčtování pouze ve výši 199 600 Kč.

Ke dni 30. 6. 2014 objem proplacených zálohových plateb převyšoval objem částek schválených ve vyúčtování o 443 752 023 Kč. Tato částka převyšovala finanční potřebu příjemců na další tříměsíční období.

I přes skutečnost, že MŠMT obvykle požadované zálohové platby krátilo, bylo kontrolou NKÚ u některých projektů zjištěno neúměrné předfinancování.

Zvláštní účet projektu

MŠMT v rámci Pravidel OP VaVpl uložilo příjemcům podpory povinnost zřídit zvláštní bankovní účet či podúčet projektu za účelem zajištění transparentnosti plateb prováděných v souvislosti s projektem. Z tohoto účtu musel příjemce nejpozději od data vydání Rozhodnutí hradit veškeré způsobilé výdaje projektu s výjimkou způsobilých výdajů, které budou v odůvodněných případech hrazeny z jiného účtu (mzdy, platby v hotovosti apod.). Finanční prostředky dotace, které příjemce obdržel na zvláštní účet projektu v rámci předfinancování, mohl použít pouze k úhradě způsobilých výdajů.

MŠMT v Pravidlech OP VaVpl uvedlo, že v případě chybné úhrady nezpůsobilého výdaje z dotace je příjemce povinen vrátit částku na zvláštní účet projektu a o tomto postupu informovat MŠMT s tím, že tato skutečnost může být následně vyhodnocena jako podezření na nesrovnalost. Dále ministerstvo v Pravidlech OP VaVpl uvedlo, že v případě chybně provedené platby z jiného než zvláštního účtu projektu je příjemce povinen částku refundovat ze zvláštního účtu a o této skutečnosti informovat MŠMT.

NKÚ při kontrole vybraných výdajů u kontrolovaných projektů výzvy 1.3 zjistil, že příjemci prováděli úhrady nezpůsobilých výdajů z dotace, nesprávně vykazovali stav vlastních prostředků na zvláštním účtu projektu a opakovaně hradili výdaje projektu z jiného než zvláštního účtu projektu. Následné refundace a opravy chybných úhrad nezpůsobilých výdajů vedly ke snížení míry transparentnosti prováděných operací a ke zvyšování administrativní náročnosti.

MŠMT v Pravidlech OP VaVpl nenastavilo vzhledem ke způsobu financování ex-ante povinnost úročit zvláštní účet projektu. U některých projektů ale docházelo k výraznému předfinancování a zvláštní účty projektů vykazovaly v průběhu realizace projektů vysoké zůstatky. Například u jednoho z kontrolovaných projektů bylo zjištěno, že příjemce podpory vykázal ke dni 31. 12. 2013 jako příjem projektu úroky v celkové výši 487 042 Kč.

Způsobilost výdajů

U vybraných výdajů kontrolovaných projektů bylo ověřováno, zda MŠMT postupovalo v souladu s nastaveným systémem průběžných administrativních kontrol a zejména zda ověřovalo způsobilost výdajů.

Definice způsobilosti výdajů a způsob jejich dokladování byly v rámci Pravidel OP VaVpl obsahem mnoha různých dokumentů, které MŠMT v průběhu implementace postupně upřesňovalo. Příjemci podpory byli Rozhodnutími vázáni k dodržování Pravidel OP VaVpl vždy ve znění platném a účinném v době, kdy učinili konkrétní úkon. U některých specifických výdajů přesto nebyla způsobilost v Pravidlech OP VaVpl dostatečně definována, takže příjemci nebyli před uskutečněním výdaje vždy schopni správně vyhodnotit, zda se jedná o způsobilý výdaj, či nikoli, a ani MŠMT nebylo v této době schopno poskytnout příjemcům jednoznačnou odpověď. Toto je problematické vzhledem k tomu, že při financování výdajů ex-ante mohla být každá úhrada nezpůsobilého výdaje ze zvláštního účtu projektu považována za nesrovnalost, a to i v případech, kdy tuto skutečnost příjemce podpory nebo MŠMT zjistili a příjemce podpory provedl dodatečnou nápravu.

MŠMT v Pravidlech OP VaVpl definovalo nejednoznačně některé povinnosti příjemců, příjmy projektu a způsobilost specifických výdajů, což následně vedlo k nejednotnému postupu příjemců a ke vzniku nedostatků v oblasti vykazování způsobilosti těchto výdajů. Jednalo se například o postup při používání zvláštního účtu projektu a při uplatňování výdajů spojených s vybudováním fotovoltaických elektráren, volnočasových prostor a stravovacích kapacit.

NKÚ kontrolou vybraných projektů výzvy 1.3 zjistil, že příjemci podpory v rozporu s Pravidly OP VaVpl použili dotaci na úhradu výdajů, které nesplňovaly podmínky způsobilosti a nebyly nezbytné k dosažení cílů projektu. Například:

- příjemce podpory zahrnul do způsobilých výdajů část nákladů souvisejících s vybudováním fotovoltaické elektrárny, přestože nesplnil podmínku pro způsobilost výdajů, tj. že vytvořená energie bude použita výlučně pro potřeby a účely projektu;
- příjemce podpory vykázal jako způsobilé výdaje projektu náklady na komunikaci a dodatečné stavební práce, které nebyly nezbytné pro dosažení cílů projektu;
- příjemce podpory uzavřel dodatek na provedení dodatečných stavebních prací v rozporu s uzavřenou smlouvou o dílo tím, že stejný druh prací již oceněných v původní smlouvě o dílo sjednal v dodatku ke smlouvě za vyšší jednotkové ceny;
- příjemce podpory z prostředků dotace uhradil náklady na vybavení stravovacího provozu, které podle Pravidel OP VaVpl nebyly způsobilými výdaji.

NKÚ u příjemců podpory kontrolou vybraného vzorku výdajů ve výši 998 789 230 Kč zjistil nedostatky kvalifikované jako možné porušení rozpočtové kázně ve výši 1 939 169 Kč, tj. 0,2 %. Částka dotčená nesrovnalostí představuje 85 % z této částky, tj. 1 648 294 Kč.

U příjemců podpory byly dále kontrolou NKÚ zjištěny nedostatky při výběru dodavatelů podle Pravidel OP VaVpl a při výběru nejhodnější nabídky podle zákona o veřejných zakázkách⁶:

- Při výběru dodavatele na zhotovení projektové dokumentace pro vybudování centra příjemce nerespektoval zásadu rovného zacházení.
- Při výběru dodavatele na vypracování projektové dokumentace pro vybudování centra nevytvořil příjemce předpoklady pro výběr ekonomicky nejhodnější nabídky, neboť stanovil dílčí kritérium „zkrácení doby realizace“ s váhou 45 %. Potřebu zkrácení doby realizace však neprokázal a nesplnil ani povinnost zajistit, aby stanovená hodnotící kritéria měla kladný vliv na ekonomickou výhodnost nabídky danou v Pravidlech OP VaVpl.
- Dále bylo zjištěno nedodržení zákonem stanovených lhůt, neinformování ostatních uchazečů o výběru dodavatele a neinformování MŠMT o průběhu zadávacího řízení.

Při kontrole realizace vybraných projektů byly u příjemců podpory zjištěny nedostatky plynoucí zejména ze složitosti nastaveného dotačního systému (platby ex-ante) a dále pak nedůsledného dodržování zákona o veřejných zakázkách a Pravidel OP VaVpl.

Na nejednotný a nekonzistentní výklad Pravidel OP VaVpl ze strany MŠMT, na nedostatečnou detailnost či srozumitelnost některých oblastí v pokynech a na nejednotné výklady způsobené mj. častou výměnou zaměstnanců na pozicích finančních a projektových manažerů poukazuje rovněž 4. průběžná zpráva z průběžné evaluace OP VaVpl ze dne 15. 4. 2014.

Kontrolní činnost MŠMT a řešení nesrovnalostí

Kontrolní činnost provádělo MŠMT v souladu s nastaveným systémem pro výkon kontrol. NKÚ kontrolou u příjemců podpory zjistil řadu nedostatků, z nichž však převážná část byla kontrolní činností MŠMT odhalena a následně řešena jako nesrovnalost.

Ke dni kontroly evidovalo MŠMT celkem 94 nesrovnalostí týkajících se projektů PO 3. Při hlášení, evidenci a řešení nesrovnalostí postupovalo MŠMT v souladu s platnými vnitřními předpisy.

6 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Definice nesrovnalosti vychází z nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a je dále uvedena v závazné *metodice finančních toků*⁷ v kapitole *Vymezení pojmů* následovně:

„Nesrovnalostí se rozumí porušení právních předpisů ES nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU nebo ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU nebo do veřejného rozpočtu ČR.“

V kapitole *Řídící orgány* v bodě 17 *metodiky finančních toků* jsou stanoveny povinnosti řídicího orgánu následovně:

„v rámci příslušného programu odpovídá za evidenci, šetření a hlášení podezření na nesrovnalost a potvrzených nesrovnalostí, jejich další monitoring a ve stanovených případech také za vymáhání prostředků dotčených potvrzenou nesrovnalostí ...“

Postup pro řešení nesrovnalostí, který je uveden v operačním manuálu OP VaVpl 2007–2013, rozpracovalo MŠMT ve vnitřních metodických pokynech. V operačním manuálu OP VaVpl ani v metodických pokynech však MŠMT nenastavilo lhůty pro řešení nesrovnalostí.

Z kontrolovaného vzorku 12 nesrovnalostí týkajících se vybraných projektů výzvy 1.3 uzavřelo MŠMT čtyři nesrovnalosti stanovením nulové sankce a dvě z důvodu vymožení odvodu stanoveného finančním úřadem. Ostatních šest nesrovnalostí ministerstvo do doby ukončení kontroly NKÚ neuzavřelo.

NKÚ při kontrole řešení těchto nesrovnalostí zjistil například následující skutečnosti:

- Podezření na nesrovnalost č. 62-2013 zjistilo MŠMT dne 29. 6. 2012. Související krácení způsobilých výdajů vyčíslilo dne 28. 4. 2014 a informaci o podezření na porušení rozpočtové kázně odeslalo finančnímu úřadu dne 5. 6. 2014, tj. cca po 23 měsících od prvotního zjištění nesrovnalosti.
- Podezření na nesrovnalost č. 415-2013 zjistilo MŠMT dne 31. 7. 2012. Související krácení způsobilých výdajů vyčíslilo dne 28. 4. 2014 a informaci o podezření na porušení rozpočtové kázně odeslalo finančnímu úřadu dne 26. 5. 2014, tj. cca po 22 měsících od prvotního zjištění nesrovnalosti.
- Podezření na nesrovnalost č. P-206-2013 oznámil příjemce podpory dne 25. 7. 2013. Související krácení způsobilých výdajů vyčíslilo MŠMT dne 18. 8. 2014, tj. cca po 13 měsících od hlášení nesrovnalosti. Informaci o podezření na porušení rozpočtové kázně finančnímu úřadu do doby ukončení kontroly neodeslalo.
- Podezření na nesrovnalost č. 52-2013 zjistilo MŠMT dne 30. 7. 2012. Související krácení způsobilých výdajů vyčíslilo dne 15. 11. 2013 a informaci o podezření na porušení rozpočtové kázně odeslalo finančnímu úřadu dne 27. 1. 2014, tj. cca po 18 měsících od prvotního zjištění nesrovnalosti.

V operačním manuálu OP VaVpl ani v metodických pokynech nemělo MŠMT nastaveny lhůty pro řešení nesrovnalostí.

Kontrolou zjištěné případy velmi dlouhého řešení nahlášených podezření na nesrovnalost, za které je MŠMT odpovědné, zapříčinilo nejistotu příjemců podpory, zda jejich postupy byly v souladu s Pravidly OP VaVpl a případně o jakou částku budou sníženy způsobilé výdaje projektu.

MŠMT považuje za rozhodující příčinu zdlouhavého řešení některých nesrovnalostí administrativní náročnost předepsaných postupů a také nedostatečnou personální kapacitu v období podrobeném kontrole NKÚ. Na základě změn v *metodice finančních toků* vydalo MŠMT ke dni 15. 8. 2014 nové administrativní postupy, kterými zjednodušilo řešení nesrovnalostí.

Udržitelnost projektů

Dobu udržitelnosti projektů v rámci PO 3 nastavilo MŠMT v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1083/2006 v základní délce pěti let.

Příjemci podpory výzvy 1.3 uvedli v předložených projektových žádostech, že příjmy ze vstupného, prodeje propagačních předmětů, parkovného apod. nepokryjí již v době udržitelnosti provozní náklady

⁷ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007–2013*, vydalo Ministerstvo financí v roce 2013.

center, a deklarovali, že případnou ztrátu vyrovnají např. z příspěvků zřizovatele nebo přijetím finančních a věcných darů, a tuto skutečnost doložili příslušnými smlouvami. Již v době vydání Rozhodnutí však u některých center platné smluvní závazky nepokrývaly předpokládanou ztrátu.

Příjemci rovněž předpokládají, že na další rozvoj center, na získání nových expozic či údržbu stávajících expozic získají v budoucnu další dotace z operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání* (dále také „OP VVV“), případně ze státního rozpočtu, anebo dotace z rozpočtů krajů či obcí. MŠMT připouští možnost financování obnovy exponátů v realizovaných centrech a nevylučuje ani možnost dalšího stavebního rozšíření již vybudovaných center s odkazem na aktuální verzi OP VVV pro další programové období, která toto umožňuje.

Kontrolou NKÚ bylo ověřeno, že příjemci podpory průběžně uzavírají další sponzorské a jiné smlouvy s různými subjekty tak, aby zajistili požadovanou pětiletou dobu udržitelnosti projektů. Z dlouhodobého hlediska existuje riziko, že provoz center bez dalších dotací, finančních příspěvků a věcných darů nebude finančně zajištěn.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP PI	operační program <i>Podnikání a inovace</i>
OP VaVpl	operační program <i>Výzkum a vývoj pro inovace</i>
OP VK	operační program <i>Vzdělávání pro konkurenceschopnost</i>
OP VVV	operační program <i>Výzkum, vývoj a vzdělávání</i>
PO 3	prioritní osa 3 operačního programu <i>Výzkum a vývoj pro inovace</i>
Pravidla OP VaVpl	pravidla jsou obsažena v příručkách pro příjemce a žadatele, v přílohách těchto příruček, v pokynech a prováděcích dokumentech
Programový dokument	programový dokument OP VaVpl pro programové období 2007–2013
Rozhodnutí	rozhodnutí o poskytnutí dotace
VaV	výzkum a vývoj
ŽOZL	žádost/žádosti o zálohovou platbu

Část C

Informace a dokumenty

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2014

únor 2015

NKÚ V ROCE 2014

40

kontrolních
akcí

269

kontrolovaných
osob

504

podání
od občanů

7

podnětů
od vlády
a parlamentu

9

trestních
oznámení

58

oznámení
o porušení
rozpočtové
kázně

1 128 799 480 Kč

objem finančních prostředků v oznámeních o porušení
rozpočtové kázně

UDÁLOSTI ROKU 2014

NOVELA ÚSTAVY

V PRŮBĚHU ROKU 2014 POKROČIL LEGISLATIVNÍ PROCES UPRAVUJÍCÍ PRÁVNÍ RÁMEC KONTROLNÍ PŮSOBNOSTI NKÚ. V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ BYL PROJEDNÁN NÁVRH NOVELY ÚSTAVY, KTERÝM SE ROZŠIŘUJÍ KONTROLNÍ PRAVOMOCI NKÚ NA KONTROLU VŠECH VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ, VČETNĚ KONTROLY OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ OVLÁDANÝCH STÁTEM A ÚZEMNĚ SAMOSTATNÝMI CELKY. NÁVRH BYL SCHVÁLEN 125 ZE 136 PŘÍTOMNÝCH POSLANCŮ A NYNÍ ČEKÁ NA SVÉ PROJEDNÁNÍ V SENÁTU.

NOVELA ZÁKONA Č. 166/1993 SB., O NEJVYŠším KONTROLNÍM ÚŘADU

VLÁDA V ČERVENCI ROKU 2014 PŘEDLOŽILA POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ DÍLČÍ NOVELU ZÁKONA O NKÚ. CÍLEM TĚTO NOVELY JE PROMÍTNOUT DO ZÁKONA AKTUÁLNÍ TRENDY ZPRACOVÁVÁNÍ INFORMACÍ V KONTROLE, ELEKTRONIZACI AGENDY ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY, MOŽNOST DÁLKOVÉHO PŘÍSTUPU K VÝSLEDKŮM ČINNOSTI NKÚ APOD. DALŠÍM DŮVODEM JE TAKÉ REAKCE NA ZMĚNU TERMINOLOGIE V SOUVISLOSTI SE ZMĚNOU JINÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ, NAPŘ. NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU, ZÁKONÍKU PRÁCE NEBO ZÁKONA O STÁTNÍM ZASTUPITELSTVÍ. NÁVRH NOVELY ZÁKONA O NKÚ BYL PROJEDNÁN V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ V ŘÍJNU ROKU 2014.

NOVÉ KOMUNIKAČNÍ KANÁLY NA WEBU

PRO ZJEDNODUŠENÍ KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ ZPROVOZNIL NKÚ NA SVÝCH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH NOVÉ APLIKACE „AKTUÁLNÍ KONTROLY“ A „NAPIŠTE NÁM“. TY UMOŽŇUJÍ POSÍLAT I ANONYMNĚ PODNĚTY A INFORMACE VZTAHUJÍCÍ SE K PRÁVĚ REALIZOVANÝM I K PLÁNOVANÝM KONTROLÁM. INFORMACE LZE ZADAT DO JEDNODUCHÉHO WEBOVÉHO FORMULÁŘE, KTERÝ UMOŽŇUJE PŘILOŽENÍ SOUVISEJÍCÍCH DOKUMENTŮ.

KLIKACÍ ROZPOČET

NKÚ CHCE JÍT PŘÍKLADEM OSTATNÍM VEŘEJNÝM INSTITUCÍM. Z TOHOTO DŮVODU S MINIMÁLNÍMI NÁKLADY VYTVOŘIL A NA WEBOVÉ STRÁNKY UMÍSTIL APLIKACI KLIKACÍ ROZPOČET. V TĚTO APLIKACI JE ZOBRAZOVÁN ROZPOČET KAPITOLY NKÚ A JEHO AKTUÁLNÍ ČERPÁNÍ. ÚDAJE JSOU AKTUALIZOVÁNY S TÝDENNÍ PERIODICITOU. ZÁROVEŇ JSOU V TĚTO ČÁSTI WEBU UMÍSTĚNY ODKAZY NA PŘEHLED VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ZADANÝCH NKÚ A NA ZÁVĚREČNÉ ÚČTY KAPITOLY NKÚ.

UDÁLOSTI ROKU 2014

NÁVŠTĚVA PREZIDENTA REPUBLIKY MILOŠE ZEMANA

V listopadu roku 2014 navštívil NKÚ prezident republiky Miloš Zeman. Jednalo se o historicky první návštěvu hlavy státu na NKÚ. Prezident NKÚ představil prezidentovi Zemanovi práci úřadu i ty, kteří za ní stojí. Poté prezident Zeman debatoval se zaměstnanci.

Prezident Zeman při své návštěvě ocenil činnost NKÚ a vyjádřil mu svou podporu: „Veřejnost má právo vědět, jak se hospodaří s jejími penězi. Podporuji rozšíření kontrolní působnosti NKÚ na nakládání se všemi veřejnými prostředky,“ zdůraznil prezident Zeman.

NÁVŠTĚVA PŘEDSEDY POSLANECKÉ SNĚMOVNY JANA HAMÁČKA

V roce 2014 navštívil NKÚ také předseda Poslanecké sněmovny Jan Hamáček. Při návštěvě byly diskutovány otázky spolupráce obou institucí, využití výsledků kontrol NKÚ v činnosti Poslanecké sněmovny a v neposlední řadě se hovořilo o postupu dokončení legislativního procesu rozšíření kontrolní působnosti NKÚ.

Jan Hamáček ocenil, v jaké kondici NKÚ v současné době je. „Poslanecká sněmovna má v NKÚ spolehlivého, profesionálního partnera, který funguje jako vhodná zpětná vazba,“ sdělil předseda Poslanecké sněmovny a dodal: „Rád bych NKÚ slíbil, že budu apelovat na vládu, aby brzy předložila prováděcí zákon, který souvisí s novelou Ústavy, aby NKÚ mohl začít kontrolovat všechny veřejné prostředky včetně samosprávy.“

VZNIK NOVÝCH ÚTVARŮ

V průběhu roku 2014 byl připravován vznik nových útvarů v rámci kontrolní sekce. K 1. 1. 2015 bylo vytvořeno nové oddělení analýz a vznikl nový odbor zaměřený na audit výkonnosti a audit informačních systémů.

Dosavadní praxe nezajišťovala propojení informací z různých informačních systémů veřejné správy využívaných jednotlivými specializovanými odbory. Nově zřízené oddělení analýz bude koordinovat analytickou činnost NKÚ a jeho úkolem bude kontinuálně monitorovat a vyhodnocovat údaje o hospodaření s veřejnými prostředky a také identifikovat strategická témata pro plán kontrolní činnosti. Dalším přínosem bude i postupná centralizace činností správy a využívání přístupu k informačním systémům veřejné správy a s tím spojený rozvoj nových analytických nástrojů. Postupně nastavováním parametrů pro sledování dat z databází bude možné data porovnávat a směřovat kontroly do oblastí s největšími riziky.

Organizační změnou vytvořil NKÚ rovněž podmínky pro prosazování auditu výkonnosti do širšího spektra kontrolovaných problematik, než tomu bylo doposud. Nový odbor posílí oblasti kontrol typu audit výkonnosti zaměřené na dosažení efektivnosti, účelnosti a hospodárnosti vynakládání veřejných prostředků. Kapacity odboru rovněž umožňují rozšířit portfolio kontrol typu audit výkonnosti věnovaných informačním systémům veřejné správy.

Obsah

Úvodní slovo prezidenta NKÚ.....	141
I. Postavení a působnost NKÚ	142
1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ.....	142
2. Kolegium NKÚ.....	143
3. Vedení NKÚ.....	145
II. Zhodnocení kontrolní činnosti za rok 2014.....	146
1. Plán kontrolní činnosti na rok 2014	146
2. Výsledky kontrolní činnosti v roce 2014.....	148
2.1 Příjmy státního rozpočtu	150
2.2 Dotační politika státu	152
2.3 Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu a s ostatními finančními prostředky	157
2.4 Významné programy a akce	168
2.5 Finanční prostředky ze zahraničí.....	173
2.6 Kontrola závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu a dalších údajů pro monitorování a řízení veřejných financí.....	180
2.7 Stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu a ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu.....	184
2.8 Projednávání kontrolních závěrů v Parlamentu ČR a vládě ČR a dopady kontrolní činnosti NKÚ.....	185
2.9 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení	188
III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti.....	190
1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí	190
2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	190
IV. Zhodnocení ostatní činnosti.....	191
1. Stanoviska k návrhům právních předpisů.....	191
2. Mezinárodní spolupráce.....	192
3. Činnosti NKÚ ve vztahu k veřejnosti.....	196
3.1 Publikační činnost.....	196
3.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	197
3.3 Podání občanů.....	197
4. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ v roce 2014.....	199
4.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ.....	199
4.2 Nároky z nespoteřbovaných výdajů	200
4.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku	200
4.4 Informace o vnějších kontrolách v NKÚ	200
4.5 Povinný audit.....	200
5. Interní audit.....	201
5.1 Externí hodnocení interního auditu NKÚ	201
6. Personální zajištění činnosti NKÚ	201
7. Organizační schéma NKÚ.....	205
Závěr	206

Přílohy:

Příloha č. 1:	Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014.....	211
Příloha č. 2:	Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2014	217
Příloha č. 3:	Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán kontrolním výborem PS PČR	221
Příloha č. 4:	Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán vládou ČR	224
Příloha č. 5:	Seznam použitých zkratk	227

Úvodní slovo prezidenta NKÚ

Vážení čtenáři,

Nejvyšší kontrolní úřad v roce 2014 zkontroloval prostředky a majetek za 156 miliard Kč. Zjištěné nedostatky jsme shrnuli ve 40 kontrolních závěrech, které jsme předložili vládě, parlamentu a veřejnosti. V devíti případech, kdy zjištěné skutečnosti nasvědčovaly tomu, že byl spáchán trestný čin, jsme podali trestní oznámení a spolupracovali jsme s orgány činnými v trestním řízení.

Uvědomujeme si, že naše úloha nekončí nalezením a popisem nedostatků. Veřejnost oprávněně očekává, že stav, který popisujeme, se změní k lepšímu. Naším nástrojem pro naplnění tohoto očekávání je, že těm, kteří jsou zodpovědní za řešení nalezených problémů, tedy vládě, předložíme přesně ty informace, které přispějí ke zlepšení. Těm, kteří jsou zodpovědní za kontrolu vlády, tedy parlamentu (především opozici) a veřejnosti (především médiím), pak přesně ty informace, které jim umožní jejich kontrolní roli plnit.

Na hledání a rozvoj takových nástrojů jsme se v uplynulém roce soustředili. Výsledkem je nová podoba kontrolních závěrů, která příjemcům informací usnadní další práci. Ke kvalitnějšímu zacílení našich kontrol bude přispívat nově zřízené analytické oddělení, kde budeme propojovat a analyzovat informace z otevřených zdrojů, informačních systémů státní správy a dalších databází. Cílem je detekovat nejrizikovější, a tedy pro kontrolu nejvhodnější oblasti.

Spolupracujeme s akademickou obcí na vývoji nástrojů ke zpracování a vyhodnocování ohromného množství dat, ke kterým má NKÚ přístup. Všechny zmíněné i mnoho nezmiňovaných aktivit otevírají dveře ke zcela novému způsobu kontroly. Kontrolor by měl nesrovnalosti odhalit u svého pracovního počítače a u kontrolovaného subjektu už jen ověřit skutečný stav věcí.

Rád říkám, že rok 2014 byl rokem úsporným. Díky racionálnímu přístupu například k provozním výdajům za služby, zahraniční cestovné, školení či pohonné hmoty jsme ze schváleného půlmiliardového rozpočtu ušetřili téměř 65 milionů korun. Zároveň jsme jediná parlamentní rozpočtová kapitola, která nepožadovala finanční injekci ze všeobecné pokladní správy v době, kdy se rozhodnutím vlády zvýšily platy zaměstnanců ve státní správě, a tedy i našich zaměstnanců. Nezbytné prostředky jsme našli ve vlastních zdrojích.

Úspěšný byl rok 2014 i na poli mezinárodní spolupráce. Mimořádně cennou zkušeností byla účast na kongresu EUROSAI v nizozemském Haagu, kde ústředním tématem byly inovace – ať už v kontrole, či při sdělování jejích výsledků veřejnosti. NKÚ také v Praze uspořádal tři významné akce s mezinárodní účastí zaměřené na kontrolu příjmů státního rozpočtu, problematiku veřejných zakázek, komunikaci a PR.

V neposlední řadě byl rok 2014 ve znamení velké naděje. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila novelu Ústavy, která má umožnit rozšíření působnosti NKÚ na kontrolu skutečně všech veřejných prostředků. Legislativní proces ještě není ani zdaleka u konce, ale věřím, že tentokrát bude úspěšně dokončen a NKÚ bude moci plnit svoji úlohu tak, jako většina našich evropských kolegů.

Ti, kteří se toho bojí, by si neměli klást otázku, jaký bude život s kontrolou NKÚ. Měli by si položit otázku, jak by svět vypadal bez kontroly.

**Miloslav Kala,
prezident NKÚ**

I. Postavení a působnost NKÚ

1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ

Existence Nejvyššího kontrolního úřadu /NKÚ/ vychází přímo z Ústavy České republiky, která zaručuje jeho nezávislost na moci zákonodárné, výkonné i soudní. NKÚ tím představuje jeden z nezastupitelných prvků parlamentní demokracie.

Podrobnější úprava postavení, působnosti, organizační struktury a činnosti NKÚ je obsažena v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Podle tohoto zákona NKÚ prověřuje zejména hospodaření se státním majetkem a s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob, plnění příjmových a výdajových položek státního rozpočtu a také hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí.

Zákonnými orgány NKÚ jsou prezident a viceprezident, Kolegium, senáty a Kárná komora. V zájmu zajištění objektivitu při posuzování kontrolovaných skutečností a v zásadních otázkách týkajících se kontrolní působnosti NKÚ rozhodují jeho kolektivní orgány – Kolegium a senáty NKÚ.

Nezávislost NKÚ zaručuje, že při plánování, přípravě a provádění kontrolní činnosti není ovlivňován mocí zákonodárnou, výkonnou ani soudní. Kromě nezávislosti institucionální má NKÚ i přiměřenou finanční nezávislost. Určujícím orgánem v této oblasti je Poslanecká sněmovna, která schvaluje státní rozpočet, jehož součástí je i rozpočtová kapitola *Nejvyšší kontrolní úřad*.

Kontrolní činnost provádí NKÚ na základě svého plánu kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti po schválení Kolegiem NKÚ předkládá prezident NKÚ k informaci Parlamentu ČR a vládě ČR a zveřejňuje jej ve *Věstníku NKÚ*. Výsledkem kontrolní činnosti jsou kontrolní závěry, které shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole. Kontrolní závěry jsou schvalovány Kolegiem nebo příslušnými senáty NKÚ.

V rámci vymezené působnosti provádí NKÚ kontrolu v souladu se svými kontrolními standardy, které vycházejí z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí. NKÚ provádí kontrolu souladu s právními předpisy, která zahrnuje kontrolu legality a kontrolu typu finanční audit, a dále audit výkonnosti.

Kontrolou legality NKÚ prověřuje, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s právními předpisy, a přezkoumává věcnou a formální správnost kontrolovaných činností v rozsahu potřebném pro dosažení cílů kontroly.

Kontrolou typu finanční audit NKÚ prověřuje, zda účetní závěrky kontrolovaných osob podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy. Tento typ kontrol je nástrojem pro ověřování správnosti informací uvedených v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu, které NKÚ využívá při formulování stanoviska ke státnímu závěrečnému účtu.

Při kontrole typu audit výkonnosti NKÚ posuzuje účelnost, hospodárnost a efektivnost použití prostředků státního rozpočtu, majetku státu nebo jiných finančních prostředků, které NKÚ kontroluje v souladu se svou působností.

2. Kolegium NKÚ

Kolegium NKÚ tvoří prezident, viceprezident a členové NKÚ. Kolegium NKÚ schvaluje plán kontrolní činnosti, kontrolní závěry, návrh rozpočtu NKÚ předkládaný Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, závěrečný účet rozpočtové kapitoly NKÚ a účetní závěrku NKÚ sestavenou k rozvahovému dni. Kolegium NKÚ dále schvaluje výroční zprávu, jednací řády Kolegia a senátů NKÚ, organizační řád a jeho změny a kárný řád. Rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a o námitkách podjatosti.

Členové Kolegia NKÚ (zleva): JUDr. Ing. Jiří Kalivoda, Ing. Rudolf Kufa, Ing. Hana Hykšová, Ing. Pavel Hrnčíř, RNDr. Hana Pýchová, Ing. Josef Kubíček, Ing. Miloslav Kala, RNDr. Petr Neuvirt, Mgr. Zdeňka Horníková, Ing. Daniel Reisiegel, MPA, Mgr. Zdeňka Profeldová, Ing. Jan Vedral, JUDr. Eliška Kadaňová, Ing. Karel Sehoř, Ing. Jaromíra Steidlová, Ing. Jiří Adámek, Ing. Antonín Macháček.

Členové NKÚ vykonávají kontrolní činnost a vypracovávají kontrolní závěry. Řídí průběh kontrolní akce od pověření výkonem kontroly až po schválení kontrolního závěru. V následujícím přehledu jsou modře vyznačeny ukončené kontrolní akce /KA/, jejichž kontrolní závěr /KZ/ byl publikován v roce 2014, zeleně jsou vyznačeny neukončené akce.¹

V roce 2014 skončil výkon funkce člena NKÚ MVDr. Rudolfa Němečkovi a Ing. Zdeňku Brandtovi z důvodu dosažení věkové hranice stanovené zákonem. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR /PS PČR/ v uplynulém roce zvolila členy NKÚ Ing. Hanu Hykšovou, Ing. Josefa Kubíčka a RNDr. Hanu Pýchovou.

¹ V textu výroční zprávy jsou jednotlivé kontrolní akce označeny číslem, pod kterým jsou uvedeny v plánu kontrolní činnosti na příslušný rok. Texty kontrolních závěrů publikovaných v roce 2014 lze nalézt v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ* nebo v elektronické verzi výroční zprávy po kliknutí na modře zvýrazněné číslo dané kontrolní akce.

Tabulka č. 1: Přehled kontrolních akcí prováděných v roce 2014

Jméno člena NKÚ	Členem od	Počet KA, které člen řídil do konce roku 2014	Přehled KA, které člen řídil v roce 2014	
			Ukončené	Neukončené
Ing. Jiří Adámek	25. 4. 2001	34	13/27 13/33 14/05	14/21 14/30
Ing. Zdeněk Brandt ²	3. 5. 2002	32	13/17 13/36 13/40	–
Ing. Pavel Hrnčíř	11. 12. 2009	11	13/32 14/04* 14/07	14/36
Ing. Hana Hykšová	13. 2. 2014	1	14/39*	14/40
JUDr. Eliška Kadaňová	4. 6. 1998	38	13/22 14/08*	–
JUDr. Ing. Jiří Kalivoda	17. 9. 1993	56	13/16 13/25	14/11 14/24 14/33
Ing. Josef Kubíček	10. 6. 2014	0	–	14/41
Ing. Rudolf Kufa	15. 9. 2009	10	13/26 14/02 14/10 14/13*	14/35
Ing. Antonín Macháček	9. 12. 2005	22	13/20 13/31 14/01	14/22 14/28 14/31
RNDr. Petr Neuvirt	21. 12. 2010	13	13/21 13/30 13/37 14/06 14/09 14/16*	14/15 14/23
MVDr. Rudolf Němeček ³	17. 9. 1993	48	13/13	–
Mgr. Zdeňka Profeldová	18. 4. 2002	37	13/23 13/35	14/14 14/17 14/34
RNDr. Hana Pýchová	24. 10. 2014	0	–	–
Ing. Daniel Reisingel, MPA	30. 4. 2010	11	13/18 13/19 13/39	14/20 14/25 14/26
Ing. Karel Sehoř	15. 9. 2009	10	13/24 14/03	14/27 14/32
Ing. Jaromíra Steidlová	16. 11. 2006	16	13/38	14/19 14/37
Ing. Jan Vedral	25. 4. 2001	38	13/07 13/28 13/29 13/34	14/12 14/18 14/29 14/38

* Kontrolní závěr bude publikován v částce 1/2015 *Věstníku NKÚ*.

² Ing. Zdeňka Brandtovi dne 6. srpna 2014 skončil výkon funkce člena NKÚ dosažením věkové hranice stanovené zákonem.

³ MVDr. Rudolfu Němečkovi dne 25. března 2014 skončil výkon funkce člena NKÚ dosažením věkové hranice stanovené zákonem.

3. Vedení NKÚ

Vedení NKÚ tvoří zaměstnanci přímo podřízení prezidentovi – jedná se o vrchního ředitele kontrolní sekce, vrchního ředitele správní sekce, ředitele kanceláře prezidenta, tajemníka Kolegia, ředitele odboru bezpečnostního a ředitele odboru interního auditu.

Zleva: Ing. Ladislava Slancová, ředitelka odboru interního auditu; Ing. Stanislav Koucký, vrchní ředitel kontrolní sekce; JUDr. Alena Fidlerová, tajemnice Kolegia NKÚ; Ing. Miloslav Kala, prezident NKÚ; Mgr. Zdeňka Horníková, viceprezidentka NKÚ; Mgr. Jana Ermlová, ředitelka odboru bezpečnostního; PhDr. Radek Haubert, vrchní ředitel správní sekce; Ing. Zuzana Čandová, ředitelka kanceláře prezidenta

II. Zhodnocení kontrolní činnosti za rok 2014

1. Plán kontrolní činnosti na rok 2014

Základním dokumentem pro výkon nezávislé kontroly NKÚ je plán kontrolní činnosti, který je v souladu se zákonem sestavován a schvalován na každý rozpočtový rok⁴. Hlavním úkolem při jeho sestavování je naplnit zákonnou působnost NKÚ a v maximální možné míře také zajistit očekávané přínosy jednotlivých kontrolních akcí.

V roce 2014 byla schválena nová **strategie NKÚ na období let 2014–2017**. Základními strategickými cíli, které si pro toto období NKÚ vytyčil, je přispívat ke zlepšování stavu veřejných financí a hospodaření s majetkem státu a zvyšovat efektivnost kontrolní činnosti. Tyto cíle byly sledovány i při přípravě plánu na rok 2014.

Plán kontrolní činnosti /PKČ/ na rok 2014 přijalo Kolegium NKÚ na svém zasedání dne 14. 10. 2013. Celkem bylo schváleno 38 kontrolních akcí. V průběhu roku 2014 byl plán kontrolní činnosti doplněn o tři kontrolní akce na celkový počet **41 akcí**. V souladu se strategií byl plán kontrolní činnosti zaměřen na problémové oblasti, které byly vyhodnoceny jako aktuální, společensky i finančně důležité a ve kterých byla identifikována významná rizika v hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

K problémovým oblastem, na které byl plán prioritně zacílen, patří především:

- **Plnění příjmů a výdajů SR**

V této oblasti byl plán orientován zejména na oblast efektivity správy vybraných druhů příjmů SR a dopad legislativních úprav v příslušných oblastech, tj. na témata, která jsou pro NKÚ dlouhodobě klíčová. Jednalo se o kontroly správy daně z přidané hodnoty /DPH/ a správy spotřebních daní z lihu a tabáku a příjmů z prodeje kontrolních pásek na značení lihovin a tabákových nálepek. Jedna kontrolní akce byla zacílena i na oblast rozpočtování v kapitole *Všeobecná pokladní správa*, zejména potom na postupy při převádění peněžních prostředků prostřednictvím rozpočtových opatření do jiných kapitol státního rozpočtu a rovněž na související problematiku nespotebovaných výdajů vykazovaných organizačními složkami státu /OSS/.

- **Hospodaření vybraných organizací**

V rámci kontroly hospodaření vybraných organizací bylo strategickým cílem zaměřit se na vybrané náklady zejména s ohledem na jejich účelnost a hospodárnost. Schválené kontrolní akce byly zaměřeny na hospodaření vybraných organizačních složek státu, příspěvkových organizací, státních podniků a jednoho státního fondu. NKÚ se soustředil na rizikové oblasti hospodaření, které souvisí např. s využíváním externích služeb, s nájmy a pronájmy majetku a nakládáním s nepotřebným majetkem. Samostatná kontrolní akce byla věnována oblasti poradenských projektů v rámci vládní strategie *Smart Administration* a dalších aktivit vedoucích k modernizaci, zefektivnění a vyšší transparentnosti veřejné správy.

- **Vynakládání finančních prostředků na ICT**

Výsledky kontrol v oblasti informačních a komunikačních technologií v předchozích letech potvrdily vysokou rizikovost související s účelností a hospodárností vynaložených peněžních prostředků. Z tohoto důvodu byla kontrola v oblasti pořizování ICT jednou z priorit i pro rok 2014. PKČ zahrnul např. kontrolu prostředků vynakládaných na výstavbu, provoz a využívání datových center. Další KA byly zaměřeny na ICT v kapitole MŽP a kontrolu registru územní identifikace, adres a nemovitostí /RÚIAN/, která systémově navazuje na kontrolu základních registrů.

⁴ V souladu s ustanoveními § 13 a § 17 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

- **Hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona**

NKÚ dlouhodobě sleduje hospodaření s prostředky vybíranými zdravotními pojišťovnami. V PKČ pro rok 2014 se NKÚ rozhodl kontrolu prostředků vybíraných na základě zákona realizovat u Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky, která je druhou největší zdravotní pojišťovnou v ČR.

- **Čerpání finančních prostředků z fondů EU**

Rovněž oblast čerpání prostředků EU byla opakovaně vyhodnocena jako riziková, jak např. vyplynulo z doposud provedených kontrol programů a projektů financovaných z EU nebo z neuspokojivého stavu čerpání prostředků. Jako riziková byla kromě toho vyhodnocena také transparentnost systému poskytování dotací a zajištění udržitelnosti projektů. Kontrolní akce byly zaměřeny na systém poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků např. u operačních programů *Praha – Konkurenceschopnost*, *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* a u *Programu rozvoje venkova*. V oblasti prostředků poskytovaných z *Fondu solidarity EU* byla do PKČ zařazena i kontrola prostředků poskytnutých ČR v souvislosti s katastrofálními povodněmi.

- **Významné investiční programy státu a dotační tituly**

V oblasti financování významných programů a akcí státu byla řada kontrolních akcí cílena na prověření systémové podpory v oblastech dopravní infrastruktury, infrastruktury pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem, na obnovu a rozvoj materiálně technické základny Hasičského záchranného sboru ČR a na vybrané programy v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí /MPSV/. V případě financování významných akcí dopravní infrastruktury byla do PKČ zařazena např. kontrola peněžních prostředků určených na výstavbu trasy A pražského metra, na modernizaci vodních cest a podporu multimodální přepravy a na opravy a údržbu celostátních a regionálních drah.

Oblast dotační politiky státu pokryly kontrolní akce zaměřené na výdaje státu na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů energie, podporu kulturních aktivit a podporu aktivit v rámci všeobecné sportovní činnosti.

- **Významné změny v účetnictví a výkaznictví**

Ve vazbě na nové účetní předpisy v rámci reformy účetnictví státu byly kontrolní akce u vybraných kontrolovaných osob zaměřeny na ověření spolehlivosti účetních závěrek a finančních výkazů, které jsou předkládány jako podklad pro sestavení závěrečných účtů kapitol SR. Poprvé bylo cílem jedné KA také prověření vedení účetnictví Ministerstva financí /MF/ jako celku. Další KA byly speciálně zaměřeny na oblast účtování o peněžních prostředcích SR, z rozpočtu EU a o jiných prostředcích přijatých ze zahraničí a na oblast vykazovaných údajů důchodového pojištění a správy prostředků zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu.

Kontrolní akce zařazené do PKČ vycházely v převážné míře z podnětů vzniklých z vlastní monitorovací a analytické činnosti NKÚ. Využity však byly i podněty, které NKÚ v minulých letech obdržel od Parlamentu nebo vlády ČR. Bylo tomu tak u kontrolních akcí zaměřených na vynakládání prostředků na ekonomické, technické a právní poradenství nebo na prověření zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu.

V průběhu roku 2014 NKÚ obdržel od kontrolního výboru Poslanecké sněmovny a od Senátu Parlamentu ČR celkem sedm podnětů, z nichž šest zcela nebo částečně využil při přípravě plánů kontrolní činnosti na následující roky. V případech, kdy podnět ke kontrole nebo jeho část NKÚ nevyužil, bylo již v dané oblasti např. zahájeno šetření Policie ČR nebo NKÚ již provedl kontrolu. NKÚ byl však limitován i svou zákonnou působností, když např. nemohl využít podnět ke kontrole hospodaření obchodních společností s majetkovou účastí státu.

Přehled kontrolních akcí zařazených do PKČ na rok 2014 a jejich časové harmonogramy jsou uvedeny v příloze č. 1. Jednotlivé kontrolní akce byly v souladu s časovým plánem zahajovány postupně

v průběhu roku 2014. V závislosti na termínu zahájení a délce kontrolních akcí jsou plánovány termíny ukončení, tj. schválení kontrolních závěrů kontrolních akcí, v roce 2014 a 2015.

Jak již bylo uvedeno, při přípravě návrhů kontrolních akcí, sestavování a schvalování plánu kontrolní činnosti je kladen důraz na správné zacílení a načasování kontrol a vysokou přidanou hodnotu potenciálních výsledků kontrolní činnosti. NKÚ v návaznosti na novou strategii schválil v závěru roku 2014 opatření a organizační změny, jejichž účelem je posílení analytické a kontrolní činnosti. Dalším cílem bylo také posílení auditu výkonnosti, tj. kontrol účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Od roku 2015 jsou tak nově zřízeny útvary analýz, metodiky a realizace auditu výkonnosti a auditu informačních systémů. Svou činnost také zahájila pracovní skupina pro detekci rizik nehospodárnosti ve veřejném sektoru. Pracovní skupina definuje zdroje dat, které jsou využívány pro identifikaci rizik, a formuluje požadavky na výstupy analytické činnosti a jejich efektivní využití v rámci přípravy a realizace kontrolní činnosti. Výsledky realizovaných opatření zajistí další zefektivnění systému průběžné monitorovací a analytické činnosti a vývoje nových nástrojů pro identifikaci nehospodárností při nakládání s veřejnými prostředky a majetkem státu v následujícím období.

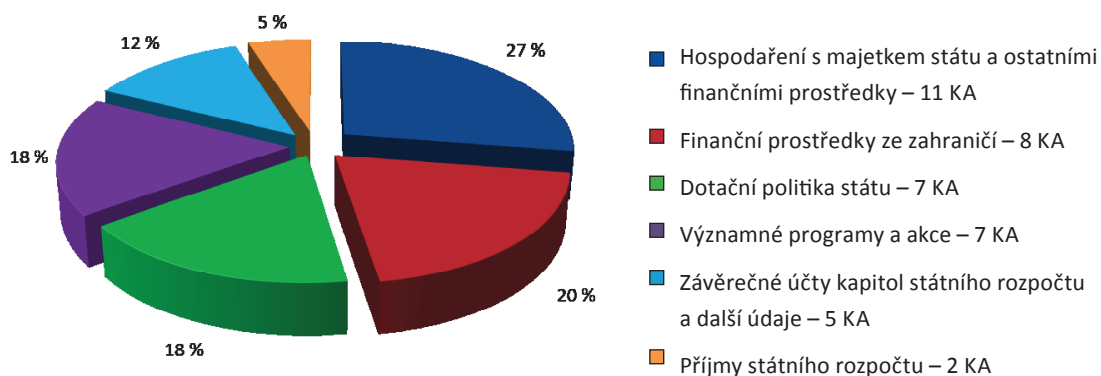
2. Výsledky kontrolní činnosti v roce 2014

Zhodnocení výsledků kontrolní činnosti v této kapitole vychází z výsledků 40 kontrolních akcí, které byly v roce 2014 ukončeny schválením kontrolního závěru Kolegiem NKÚ. Z tohoto počtu bylo 27 akcí zahájeno podle plánu kontrolní činnosti v roce 2013 a 13 akcí v roce 2014.

V rámci ukončených kontrolních akcí byla kontrola provedena u 269 kontrolovaných osob. Jedná se o jeden z důležitých ukazatelů výkonnosti NKÚ. Z hlediska počtu ukončených kontrolních akcí se ve srovnání s předchozími lety podařilo udržet jejich vysoký počet, a to navzdory skutečnosti, že v roce 2014 byla řídicí kontrolní kapacita ovlivněna ukončením výkonu mandátu členů NKÚ a volbou tří nových členů.

Přehled kontrolních akcí ukončených v roce 2014 je uveden v příloze č. 2. Strukturu kontrolních akcí podle jejich převažujícího zaměření znázorňuje graf č. 1. Z grafu vyplývá, že největší pozornost věnoval NKÚ kontrole hospodaření s majetkem státu, z dalších oblastí byly zastoupeny významně také kontroly finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí, dotační politiky státu a významných programů a akcí.

Graf č. 1: Zaměření kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěry byly schváleny v roce 2014

Tím podstatnějším jsou však výsledky kontrolních akcí a dopady, které kontrolní akce přinesly nebo přinesou v budoucnu. NKÚ opět ukázal na nejzávažnější problémy v hospodaření státu, kdy nejsou respektovány základní principy vyplývající z povinností příslušných orgánů a osob včetně jejich

odpovědnosti za účelný, hospodárný a efektivní výkon svěřených činností. NKÚ formuloval i řadu doporučení systémového charakteru. Jak NKÚ vyhodnotil, výjimkou nebyly ani případy porušování právních předpisů. Některé kontrolované osoby například neplnily určené úkoly nejhospodárnějším způsobem nebo prostředky nepoužívaly ke krytí nezbytných potřeb, čímž porušovaly rozpočtová pravidla⁵. V řadě případů mimo jiné také nechránily majetek před ztrátou či snížením jeho hodnoty. Tím porušovaly zákon o majetku státu⁶. Některé kontrolované osoby také v rozporu se zákonem o finanční kontrole⁷ nezajistily funkční vnitřní kontrolní systém, v důsledku čehož např. došlo ke ztrátám majetku nebo pro stát nevýhodnému nakládání s majetkem. Nedodržování těchto základních pravidel a zásad bylo nalézáno jak v běžné činnosti řady kontrolovaných osob, tak i v jejich dlouhodobé činnosti při realizaci některých politik státu. Chybějící koncepce, změny strategií, špatná koordinace činností nebo nedostatečný přehled o reálném stavu a budoucím směřování jsou příčinami neefektivity státu v některých oblastech v dlouhodobém horizontu.

Výsledky kontrolních akcí ale nasvědčují i tomu, že mnoho negativních zjištění se dlouhodobě opakuje, nebo se dokonce v některých případech problémy v důsledku nesprávné činnosti dále prohlubují. Ukazuje se, že největší problém nespočívá v tom, že by chyběla pravidla, ale především v porušování těchto pravidel, v nevyvozování odpovědnosti konkrétních osob a v nefunkčních kontrolních a řídicích systémech. Tomu odpovídá i značný objem finančních prostředků uvedených v oznámeních o porušení rozpočtové kázně, která NKÚ zaslal příslušným správcům daně. V několika případech vykazovalo jednání některých osob také znaky nasvědčující spáchání trestného činu a NKÚ je oznamoval orgánům činným v trestním řízení.

Následující příklady vyplývající z vyhodnocení kontrolních akcí za rok 2014 dokládají nejzávažnější nedostatky, které měly významný vliv na hospodaření státu:

- **ztráta příjmů veřejných rozpočtů v důsledku neefektivního systému správy odvodů z loterií a nefunkčního státního dozoru;**
- **nekonceptnost a závažné chyby v řízení a kontrole při poskytování podpory ve vybraných politikách státu;**
- **neúčelné a nehospodárné výdaje na nákup materiálu a služeb;**
- **neúčelné a nehospodárné nakládání s majetkem;**
- **omezování vlivu konkurenčního prostředí při zadávání zakázek státem;**
- **nevyužívání potenciálu projektů elektronizace veřejné správy;**
- **porušování základních principů financování významných investičních programů a akcí státu;**
- **neefektivní systém implementace prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí a ztráty významného objemu peněžních prostředků;**
- **nespolehlivost vykazovaných údajů státu pro monitoring a řízení veřejných financí.**

Uvedené příklady z roku 2014 při porovnání s předchozími lety dokládají, že v hospodaření státu stále přetrvávaly některé závažné systémové nedostatky obdobného charakteru. Právě tyto nedostatky, které NKÚ zveřejňuje jako nezávislý kontrolní orgán, vytvářejí mapu kritických míst ve fungování státu jakožto hospodáře s veřejnými prostředky a jsou veřejností pozorně vnímány. Jsou důležitou informační databází pro orgány vlády a parlamentu k zajištění nápravy věcí. Je potřeba zdůraznit, že efektivita fungování veřejné správy ovlivňuje zásadním způsobem ekonomiku státu. Nejedná se tak o nic menšího, než je konkurenceschopnost České republiky i její postavení ve světě. Podrobněji jsou výsledky kontrolní činnosti shrnuty v následujících částech výroční zprávy.

5 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

6 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

7 Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

2.1 Příjmy státního rozpočtu

Oblast příjmů státního rozpočtu je dlouhodobě prioritní oblastí kontrolní činnosti NKÚ. V roce 2014 byly ukončeny dvě kontrolní akce, které byly zaměřeny na:

- správu peněžitých plnění ukládaných správními úřady a předávaných k vymáhání celním orgánům v rámci dělené správy (KA č. **13/26**);
- příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her (KA č. **13/35**).

Hlavní problémové oblasti, na které NKÚ soustřeďuje svou trvalou pozornost, souvisí především s otázkami, zda systém správy zajišťuje hospodárný a efektivní výběr příjmů státního rozpočtu, jaké jsou dopady legislativních úprav v příslušných oblastech a zda je zaveden účinný systém kontroly, který by eliminoval možné mezery a pochybení ve výběru příjmů a zabraňoval podvodům. NKÚ se přitom snaží ukazovat na rezervy, které v systému správy a výběru příjmů existují.

V roce 2014 musel NKÚ opět konstatovat, že úspěšnost výběru příjmů státu ovlivňovaly některé faktory neefektivity a nefunkčnosti správy a vymáhání příjmů, v důsledku čehož došlo i k nevhodným výdajům a ztrátě významné části příjmů. Zjištěny byly zejména tyto skutečnosti:

SPRÁVA PENĚŽITÝCH PLNĚNÍ V RÁMCI DĚLENÉ SPRÁVY

- Při KA č. **13/26** NKÚ prověřil postup celních orgánů při vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která jsou příjmem státního rozpočtu a byla uložena jinými správními úřady (Česká obchodní inspekce, Státní veterinární správa a obce), a zkontroloval rovněž postup vybraných správních úřadů v rámci dělené správy. Celkovou efektivitu dělené správy negativně ovlivňovalo předávání peněžitých plnění k vymáhání se značným zpožděním. NKÚ zjistil, že do 30 dnů od uložení platební povinnosti nebyla ukladateli peněžitá plnění předána celním úřadům v 73 % z kontrolovaného vzorku případů. Výjimkou však nebyla ani zpoždění jeden či dva roky. V této souvislosti NKÚ upozornil na nedostatečnost právní úpravy podmínek výkonu dělené správy v daňovém řádu.

Problematické bylo také vymáhání nedoplatků. Při kontrole 134 případů vymáhání nedoplatků došel NKÚ k závěru, že celní úřady neprovedly v 36 % případů v hodnotě **5,1 mil. Kč** veškeré přiměřené úkony. Např. jeden celní úřad u právnické osoby s dluhem téměř **1 mil. Kč** zjistil nemovitý majetek v katastru nemovitostí, ale o zřízení zástavního práva rozhodl až za další dva roky. Efektivní výkon dělené správy významně narušovalo předávání peněžitých plnění obcemi, které často žádaly o vymáhání nedobytných nedoplatků nebo nedoplatků zanedbatelné hodnoty v řádu stovek korun. Kontrolované obce rovněž neinformovaly celní úřady o krocích, které samy učinily k vybrání nebo vymožení daňových nedoplatků. Dalším problémem byly nedoplatky evidované za cizími státními příslušníky, které byly obtížně vymahatelné. Na tuto skutečnost poukázala již KA č. **03/16**⁸. GŘC neupravilo postup celních úřadů při vymáhání nedoplatků za cizími státními příslušníky žádnou metodickou instrukcí. GŘC také nesledovalo a nevyhodnocovalo nákladovost systému dělené správy.

PŘÍJMY Z LOTERIÍ

- V rámci KA č. **13/35** zaměřené na příjmy státu z loterií a jiných podobných her /dále jen „loterie“/ NKÚ vyhodnotil, že systém správy a kontroly odvodů z loterií je neefektivní, neúčinný a administrativně náročný a vykazuje řadu zásadních nedostatků. MF, které je za tuto oblast ze

⁸ KA č. 03/16 – Příjmy státního rozpočtu plynoucí z pokut ukládaných, vybíraných a vymáhaných správními orgány, KZ byl zveřejněn v části 1/2004 Věstníku NKÚ.

zákona odpovědné, zejména nevytvořilo funkční systém státního dozoru a nezajistilo orgánům finanční správy podmínky nutné pro správné, úplné a včasné zjištění a vyměření odvodů. Nedostatečná právní úprava neodrážela změny v oblasti podnikání souvisejícího s provozováním loterií. Např. v důsledku absence právní úpravy v oblasti internetového provozování loterií řada subjektů provozuje loterie na internetu a neodvádí žádné odvody a poplatky do veřejných rozpočtů. Ztráta veřejných rozpočtů v těchto případech činí podle propočtu NKÚ cca **600 mil. Kč** ročně. O nesprávnosti nastaveného systému správy a kontroly odvodů z loterií dále svědčilo, že i na malém kontrolním vzorku zjistil NKÚ rozdíly mezi evidencí o povolených herních přístrojích a zařízeních a údaji z odvodových přiznání ve významné výši **68 mil. Kč**.

Další ztráta příjmů veřejných rozpočtů, kterou jen na kontrolním vzorku NKÚ vyčíslil na dalších **7,6 mil. Kč**, byla důsledkem postupu MF, jež do konce roku 2013 nejednotně povolovalo a zpoplatňovalo provozování elektromechanických rulet. MF také vynaložilo **29 mil. Kč** na informační systém, který nepodával orgánům státního dozoru dostatečné podklady pro výkon kontroly a ani správcům daně pro ověření odvodových povinností. Nehospodárné byly výdaje MF ve výši **3,9 mil. Kč** na zpracování různých studií, analýz a na poradenskou činnost externích dodavatelů, přestože MF disponovalo odborně způsobilými zaměstnanci a je garantem pro tvorbu a implementaci zákona o loteriích. Porovnáním způsobu a výše zpoplatnění hazardních her s některými členskými státy EU identifikoval NKÚ prostor pro možné změny v ČR.

Jak NKÚ upozorňoval již v kontrolních závěrech z předchozích kontrolních akcí⁹, ve svých předchozích výročních zprávách nebo stanoviscích ke státnímu závěrečnému účtu, neefektivní výběr a správa některých příjmů státu je přetrvávajícím problémem. NKÚ ve *Stanovisku ke zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2014* upozornil na další růst nedoplatků na DPH ve výši 2 mld. Kč a na nízkou efektivnost nastaveného systému výběru daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Celkově dosáhly ke konci června 2014 daňové nedoplatky výše 209 mld. Kč. Ve srovnání se stavem na konci roku 2013 daňové pohledávky poklesly o více než 15 mld. Kč, ale tento pokles byl způsoben především jejich odepisováním. Nejvíce se na daňových nedoplatcích podílí nedoplatky na DPH. K tomu je nutno dodat, že ve výběru DPH na tom není ČR dobře ani ve srovnání s ostatními zeměmi EU. Např. odhadovaná výše mezery¹⁰ u DPH podle Evropské komise činila v roce 2011 v ČR 28 %, na rozdíl od průměrné úrovně v zemích EU, kde se pohybuje kolem 18 %.

Nepříznivá situace je zapříčiněna zejména nedostatečnou právní úpravou i jejími častými změnami, možností účelového zakládání podvodných společností, neúplností nebo chybnými informacemi potřebnými ke kontrole i nedostatečným personálním obsazením vymáhacích složek správců příjmů. Efektivita správy příjmů je zásadně negativně ovlivňována neschopností udržet dlouhodobé koncepce zdanění přesahující volební období. Administrativní náročnost této správy se nadále zvyšuje.

Na podporu správy příjmů byla zavedena řada informačních systémů, na jejichž pořízení a provoz byly vynaloženy vysoké náklady. Tyto systémy se mnohdy obsahově překrývají a jejich funkce jsou omezené. Roztříštěnost informačních systémů, které nemají ani základní společnou platformu, neumožňuje jejich slučování nebo propojování a využívání údajů různými správci daně a v konečném důsledku ani sloučení nebo propojení činností veřejné správy.

Oblast sledování a prověřování stavu veřejných financí zahrnuje také dlouhodobé monitorování dopadů výsledků kontrolní a další činnosti NKÚ. Je potěšující, že NKÚ v roce 2014 mohl zaznamenat některá opatření nebo záměry, které by mohly napomoci zlepšit správu veřejných příjmů. Konečný výsledek však bude zřejmý až v delším časovém horizontu a bude záviset na mnoha faktorech. Lze uvést příklady některých pozitivních kroků:

9 KA č. 13/15 – *Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně*, KZ byl zveřejněn v částce 4/2013 *Věstníku NKÚ*.

10 Mezerou DPH je rozdíl mezi skutečně vybranou DPH a teoretickou výší daně, tj. za předpokladu, že všechny daňové subjekty splnily své daňové povinnosti.

- Nedostatky a doporučení NKÚ z KA č. **13/35** byly zohledněny při zpracování návrhů nových zákonů upravujících problematiku provozování hazardních her a jejich zdanění v ČR, které MF již vytvořilo. NKÚ v rámci připomínkového řízení k těmto zákonům zaznamenal, že MF připravuje technické řešení centrálního monitorovacího systému, který bude využíván pro dálkový, nepřetržitý a zabezpečený výkon státního dozoru a pro správu odvodů.
- V KA č. **12/01**¹¹ týkající se příjmů státního rozpočtu plynoucích z pokut ukládaných územními finančními orgány podle zákona o účetnictví a z pokut ukládaných soudy v souvislosti s vedením sbírky listin NKÚ doporučil mj. jednoznačně vymezit kompetence finančních orgánů a rejstříkových soudů k pravidelné a soustavné kontrole zveřejňování účetních závěrek nebo výročních zpráv. V návaznosti na nedostatky zjištěné v této kontrolní akci byla v příslušném zákoně¹² s účinností od 1. 1. 2014 stanovena sankce za nepředložení listin do sbírky listin ve výši 100 000 Kč. Dále za určitých podmínek může rejstříkový soud zahájit řízení o zrušení zapsané osoby, a to i bez návrhu.
- Při KA č. **12/09**¹³ NKÚ zkontroloval peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s budováním informačního systému Státní pokladny a mj. konstatoval, že MF při uzavírání smluvních dodatků k provozu Státní pokladny porušilo zákon o veřejných zakázkách¹⁴. V návaznosti na výsledky této KA podal NKÚ oznámení správci daně pro porušení rozpočtové kázně. Podle informací z veřejných zdrojů resort na základě provedené daňové kontroly obdržel platební výměr za porušení rozpočtové kázně ve výši **227 mil. Kč**.
- V KA č. **13/02**¹⁵ zaměřené na daňové nedoplatky spravované finančními úřady NKÚ konstatoval nedostatečnou efektivitu vymáhání těchto nedoplatků. K zefektivnění vymáhání a zlepšení stavu v oblasti správy daňových nedoplatků zřídilo MF specializované útvary, které se ve spolupráci s Ministerstvem vnitra /MV/ budou podílet na předcházení vzniku daňových úniků a nedoplatků. Toto opatření bylo podpořeno i kontrolním výborem PS PČR.

Snaha o zefektivnění kontrolní činnosti v oblasti příjmů státního rozpočtu vedla NKÚ v roce 2014 rovněž k uspořádání mezinárodního semináře zaměřeného na kontrolu příjmů státního rozpočtu a problematiku boje proti daňovým únikům a podvodům. Seminář se konal za účasti zástupců 22 zahraničních nejvyšších kontrolních institucí /SAI/ a Evropského účetního dvora a byl využit k výměně zkušeností, sdílení dobré praxe a k identifikaci možností provádění paralelních kontrol SAI.

2.2 Dotační politika státu

V roce 2014 NKÚ dokončil sedm kontrolních akcí, které prověřily poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků určených:

- k provozování pojištění vývozních úvěrových rizik (KA č. **13/18**),
- k financování resortních sportovních center (KA č. **13/23**),
- na podporu sociálních služeb celostátního či nadregionálního charakteru (KA č. **13/25**),
- na podporu zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu (KA č. **13/36**),
- na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů (KA č. **14/06**),
- na podporu sportu (KA č. **14/04**),
- na podporu kulturních aktivit (KA č. **14/10**).

¹¹ KA č. 12/01 – Příjmy státního rozpočtu plynoucí z pokut ukládaných územními finančními orgány podle zákona o účetnictví, včetně prověření daňových řízení, a z pokut ukládaných soudy v souvislosti s vedením sbírky listin, KZ byl zveřejněn v částce 1/2013 Věstníku NKÚ.

¹² Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

¹³ KA č. 12/09 – Peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s budováním informačního systému Státní pokladny, KZ byl zveřejněn v částce 1/2013 Věstníku NKÚ.

¹⁴ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

¹⁵ KA č. 13/02 – Daňové nedoplatky spravované finančními úřady, KZ byl zveřejněn v částce 1/2014 Věstníku NKÚ.

Stát se svými intervencemi snaží usměrňovat a rozvíjet oblasti, které považuje za společensky důležité a potřebné. V této části výdajů, na kterou NKÚ zaměřil svoji kontrolní činnost, hrály nezanedbatelnou roli finanční prostředky určené na státní podpory zasahující do oblasti podnikání, ať už se jednalo o podporu exportu, či výroby energie z obnovitelných zdrojů apod. Pro stát je důležité, aby odpovědné orgány státní správy zajistily, že tyto finančně náročné podpory budou prováděny podle vhodné koncepce a s ohledem na zásady účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti s pozitivním dopadem na státní rozpočet.

Výsledky kontrolních akcí ukončených v roce 2014 ukazují, že stav v této oblasti byl naprosto opačný. Hroživým příkladem nevhodnosti a neefektivnosti je provozní podpora výroby energie z obnovitelných zdrojů za cenu neúměrného zatížení celé ekonomiky, kdy je do roku 2030 třeba počítat s celkovými náklady ve výši překračující bilion korun. Kontrolní závěry NKÚ upozorňují i na další miliardové částky, které organizační složky státu a ostatní státní instituce vynakládají, aniž by si ověřovaly, zda jsou tyto podpory potřebné, smysluplné a mají-li vůbec požadovaný dopad. Uvedený stav dokládají i následující příklady:

KOMUNIKAČNÍ KAMPANĚ ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN

- Při KA č. **13/36** zaměřené na komunikační kampaně na podporu značek *Klasa*, *Regionální potravina* a *Vína z Moravy*, *vína z Čech* NKÚ zjistil, že v letech 2008 až 2013 vynaložily Ministerstvo zemědělství /MZe/, Státní zemědělský intervenční fond /SZIF/ a Vinařský fond /VF/ na tyto kampaně celkem **1,5 mld. Kč**, z toho MZe poskytlo **1,4 mld. Kč** formou dotací a zbytek hradily SZIF a VF ze svých prostředků. Za zásadní nedostatek považuje NKÚ skutečnost, že MZe, SZIF a VF stanovily u většiny komunikačních kampaní nekonkrétní cíle a ve většině případů k těmto cílům nestanovily žádné výchozí ani cílové hodnoty, kterých chtěly komunikačními kampaněmi na podporu výše uvedených značek dosáhnout. Zmíněné organizace ostatně ani nezjišťovaly, jak velký a zda vůbec měly komunikační kampaně vliv na naplňování stanovených cílů a jaký byl jejich přínos a dopad. Proto nelze vyhodnotit, zda byla podpora potravin v souvislosti s kontrolovanými značkami smysluplná. Přitom v posledních třech letech (2011–2013) šlo na podporu těchto značek **750 mil. Kč** a jen za podporu značek *Klasa* a *Regionální potravina* zaplatily MZe a SZIF ročně průměrně **215 mil. Kč**. Jestli a nakolik ale kampaně naplnily požadované cíle, není ani u jedné z těchto značek zřejmé.

DOTACE POSKYTNUTÉ EGAP

- Při KA č. **13/18** NKÚ prověřil postupy Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., /EGAP/ při nárokování a použití prostředků státního rozpočtu poskytnutých k provozování pojištění vývozních úvěrových rizik. NKÚ zjistil, že EGAP návrhy požadované výše pojistné kapacity pro roky 2011, 2012 a 2013 nepropočítávala, ale odhadovala ji na základě výhledů vývoje pojistné angažovanosti a odhadů vycházejících z veškeré poptávky po pojištění. EGAP také svůj propočet dotace potřebné pro doplnění pojistných fondů pro rok 2012 ve výši **770 mil. Kč** nadhodnotila o **46 mil. Kč** a propočet pro rok 2013 ve výši **735 mil. Kč** nadhodnotila o **30 mil. Kč**. Výpočet EGAP v obou letech dále zaokrouhlila na **1 mld. Kč**, čímž ze státního rozpočtu požadovala za oba roky o **571 mil. Kč** více. Jelikož MF neověřilo správnost návrhů EGAP, zahrnuje do návrhů předmětných státních rozpočtů částky o cca 40 % vyšší. MF v kontrolovaném období u EGAP neprovedlo žádnou veřejnosprávní kontrolu.

V roce 2011 a 2012 žádala EGAP o uvolnění dotace, i když stav pojistných fondů a rezerv EGAP byl v roce 2011 o téměř **2 mld. Kč** a v roce 2012 o **5 mld. Kč** vyšší, než byla jejich minimální výše potřebná k zajištění bezpečného provozu exportní pojišťovny. EGAP tedy měla v té době

dostatek vlastních prostředků a své pojistné fondy nepotřebovala doplňovat prostředky ze SR. Přestože EGAP v žádostech neuvedla a nedoložila všechny vyhláškou¹⁶ požadované údaje, MF si doplnění chybějících údajů a dokladů nevyžádalo a požadované částky vždy ve výši **1 mld. Kč** ze SR poskytlo. Kontrola u EGAP byla významně limitována rozsahem působnosti NKÚ, v důsledku čehož NKÚ nemohl prověřit všechny skutečnosti, které souvisely s použitím prostředků ze státního rozpočtu, jako např. dodržení pojistných podmínek u obchodních případů.

PODPORA VÝROBY ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

- KA č. **14/06** byla zaměřena na poskytování peněžních prostředků v letech 2011 až 2013 na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů /OZE/. NKÚ zjistil, že podpora výroby energie z OZE byla nevhodná a neefektivní. Indikativní cíl byl sice dosažen, avšak za cenu neúměrného zatížení ekonomiky, když většina provozní podpory je hrazena odběrateli elektrické energie. Základní příčinou nevhodnosti bylo uplatnění principu plošné podpory¹⁷ – podporována byla i výroba energie z nejdražších OZE, zejména fotovoltaické elektrárny /FVE/. Např. v roce 2013 tato podpora činila 66 % nákladů na provozní podporu výroby energie ze všech OZE. Přitom FVE vyrobily v tomto roce pouze cca 22 % elektřiny produkované z OZE. Nežádoucí vývoj byl způsoben především neúměrně vysokou provozní podporou FVE dokončených do 31. 12. 2010. Vyvolaný solární boom nevycházel z koncepcí, záměrů nebo plánů podložených analýzami, ale byl výsledkem nesprávně nastavených podmínek v zákoně o podpoře výroby elektřiny z OZE a neprovedení jejich včasné novelizace. Regulované výkupní ceny elektřiny z OZE tak budou vypláceny ve stejné výši po dobu 20 nebo i 30 let bez ohledu na to, že skutečně dosahovaná návratnost investic je výrazně nižší než zákonem stanovený limit 15 let. V resortu Ministerstva průmyslu a obchodu /MPO/ nebyly investiční podpory poskytovány účelně, neboť i v době usměrňování nárůstu fotovoltaiky byly tyto zdroje podporovány.

V období 2007–2013 MPO, Ministerstvo životního prostředí /MŽP/ a MZe schválily investiční podpory ve formě dotací na projekty v oblasti OZE ve výši téměř **8 mld. Kč**, dále byly investice podpořeny úvěry (457 mil. Kč) a zárukami (4,3 mld. Kč). Energetický regulační úřad vyčíslil náklady na provozní podporu výroby elektřiny z OZE za rok 2013 na více než **44 mld. Kč**. NKÚ upozorňuje na to, že tato částka bude mít každoročně rostoucí trend a bude vyplácena podle druhu OZE po dobu 20 nebo 30 let. Proto je třeba počítat s celkovými náklady na provozní podporu výroby energie z OZE ve výši překračující **bilion korun**. Výše daňové podpory není sledována, celkovou podporu tak nelze dle vyjádření MPO vyčíslit ani odhadnout.

Fungování a rozvoj mnohých oblastí naší společnosti by nebyly možné bez podpory státu. NKÚ se v roce 2014 zaměřil také na kontrolu dotací určených do oblasti sportu, kultury či sociální sféry. Aby byly tyto podpory účelné a efektivní, je nutné jejich bezchybné zacílení do potřebných oblastí, stejně jako jejich rozdělování na základě jasně a správně stanovených zásad a podmínek. Důležité je i to, aby ústřední orgány státní správy při rozhodování o dotacích a při jejich sledování pracovaly s informacemi o skutečných nákladech a zdrojích financování podporované oblasti a aby pro dotační programy stanovily měřitelné cíle a vyhodnocovaly efekty podpory. Výsledky kontrolní činnosti NKÚ však dokládají, že některé kontrolované osoby uvedené požadavky neplnily.

Stálým problémem také zůstává systémové selhávání ministerstev v procesu přidělování dotací. Jedná se mj. o netransparentní způsoby rozhodování o poskytnutí dotace, vytváření nerovných podmínek pro žadatele, poskytování dotací ze státního rozpočtu v rozporu se schválenou dokumentací atd. Tyto problémy dokládají následující příklady:

¹⁶ Vyhláška č. 278/1998 Sb., k provedení zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 60/1998 Sb.

¹⁷ Plošná podpora výroby energie z OZE byla kritizována již v KA č. 08/38 – *Peněžní prostředky určené na programy podpor výroby energie z obnovitelných zdrojů energie a úspor energie*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2009 *Věstníku NKÚ*.

DOTACE NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Při KA č. **13/25** zaměřené na sociální služby celostátního či nadregionálního charakteru NKÚ zjistil, že MPSV ani za sedm let od nabytí účinnosti zákona o sociálních službách¹⁸, který ukládá povinnost zpracovávat střednědobý národní plán rozvoje sociálních služeb, tento národní plán nevypracovalo. Významným nedostatkem systému dotačního řízení bylo, že MPSV ve fázi vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace ani ve fázi monitoringu nepracovalo s rozpočtem nákladů a zdrojů financování příslušné sociální služby. Přitom poskytlo v letech 2011 a 2012 na sociální služby dotace ve výši **518 mil. Kč**. MPSV nemělo v systému dotačního řízení zabudovanou zpětnou informační vazbu o skutečných nákladech a zdrojích financování dotované sociální služby. Jedná se o důležitý článek systému, neboť poskytuje informace mj. o míře spolehlivosti údajů obsažených v žádostech o poskytnutí dotace. Tyto informace jsou potřebné zejména v procesu hodnocení a schvalování těchto žádostí.

DOTACE RESORTNÍM SPORTOVNÍM CENTRŮM

- KA č. **13/23** byla zaměřena na peněžní prostředky SR určené k financování resortních sportovních center /RSC/, a to Vysokoškolského sportovního centra Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy /MŠMT/, Centra sportu MV a Armádního sportovního centra Ministerstva obrany /MO/, která dlouhodobě připravují sportovce k reprezentaci státu. V letech 2011 a 2012 bylo na běžné a investiční výdaje všech tří RSC vynaloženo z kapitoly MŠMT téměř **800 mil. Kč**. Poskytování prostředků na běžné výdaje se řídilo *Zásadami činnosti resortních sportovních center*, které zpracovalo MŠMT a schválilo je i MO a MV. NKÚ zjistil, že MŠMT nepřesně a nejasně formulovalo tyto zásady, což umožnilo MO z přidělených prostředků financovat své dvě příspěvkové organizace, tj. sportovní kluby, které nereprezentují stát. MŠMT navíc tuto praxi tolerovalo. NKÚ proto doporučil MŠMT tyto zásady aktualizovat a formulačně zpřesnit.

MŠMT zareagovalo např. přijetím opatření, podle nichž má připravit aktualizaci zásad činnosti RSC, vypracovat návrh věcného záměru zákona o podpoře sportu a také aktualizovat metodické pokyny pro vyhlášenou „státní podporu sportu“ pro období 2015 až 2018.

DOTACE NA SPORTOVNÍ ČINNOST

- V rámci KA č. **14/04** NKÚ prověřil poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků státního rozpočtu vynakládaných na výdajový okruh *Všeobecná sportovní činnost*, ze kterého byly financovány programy na podporu sportu. MŠMT v letech 2011–2013 poskytlo z tohoto výdajového okruhu podporu v úhrnné výši více než **3 mld. Kč**. Přitom MŠMT, jako navrhovatel a koordinátor uskutečňování vládou schválené koncepce státní politiky ve sportu a též jako poskytovatel dotací pro oblast sportu, neznalo celkovou výši peněžní podpory sportu ze státního rozpočtu a dalších zdrojů. Vzhledem k tomu, že MŠMT nemělo k dispozici základní údaje pro hodnocení financování celé oblasti podpory sportu, nemohlo plnohodnotně plnit funkci koordinátora státní podpory sportu v ČR a tuto roli fakticky plnilo pouze formálně.

Pro kontrolované programy MŠMT nestanovilo žádné měřitelné cíle a v podstatě se dostalo do role, kdy pouze přerozdělovalo státním rozpočtem určené peněžní prostředky bez jakéhokoli vyhodnocení dosažených efektů programů. MŠMT se v mnoha případech dopouštělo systémových pochybení při rozhodování o poskytnutí dotací, když např. rozhodlo o rozdělení peněžních prostředků v roce 2012

18 Zákon č. 313/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

v celkové výši **800 mil. Kč** bez opětovného vyhlášení programu nebo opětovného podání žádostí o poskytnutí dotací. Ve třech případech porušilo rozpočtová pravidla, neboť bez žádostí o dotaci rozhodlo o poskytnutí prostředků ve výši **10 mil. Kč**, což NKÚ hodnotil jako porušení rozpočtové kázně. MŠMT také poskytlo dotaci ve výši **4,5 mil. Kč** jednomu příjemci, který nesplňoval stanovené podmínky programu a neprovozoval sportovní činnost. Podle NKÚ existovalo podezření na zneužití celé dotace.

DOTACE NA KULTURNÍ AKTIVITY

- Při KA č. **14/10** NKÚ odhalil, že Ministerstvo kultury /MK/ neprovádělo hodnocení podpor vynaložených v rámci kulturních aktivit a na program podpory významných a mimořádných kulturních akcí. MK při poskytování dotací v této oblasti v letech 2011 až 2013 své věcně příslušné odbory metodicky nevedlo, takže poskytování dotací bylo nesystematické a nejednotné. MK nemělo o žadatelích a příjemcích dotací ze své rozpočtové kapitoly centrální, přehledné a správné informace. Pro výběr projektů k podpoře MK v některých případech nestanovilo kritéria, a pokud ano, nebyla většinou měřitelná a porovnatelná. Proces výběru tudíž nebyl transparentní a MK tak vytvářelo pro žadatele nerovné podmínky. Poskytlo tak například dotaci dvěma příjemcům, kteří doručili žádost o dotaci až po stanoveném termínu. MK také v rozhodnutích o poskytnutí dotace nestanovilo příjemcům stejné podmínky pro její čerpání, takže stejná skutečnost byla někdy klasifikována jako porušení podmínek rozhodnutí a jindy byla v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace.

NKÚ se při svých kontrolních akcích v oblasti dotací zaměřoval též na poskytovatele a příjemce dotací z hlediska plnění zákonných podmínek, za kterých jsou peněžní prostředky státu poskytovány a čerpány. Výsledky kontrol prokázaly zejména nedodržování účelového určení dotace, úhrady prostředků nad rámec uzavřených smluv nebo nedodržování postupů definovaných zákonem o veřejných zakázkách. Neméně důležitou zákonnou podmínkou je i veřejnosprávní kontrola poskytovatelů u příjemců dotací, která je dlouhodobě opomíjena. Nedůsledné provádění veřejnosprávní kontroly zakládá mj. riziko zneužití dotací na straně příjemců, ať už formou porušení podmínek rozhodnutí, nebo nedodržení právních předpisů. V kontrolních akcích ukončených v roce 2014 bylo zjištěno např.:

DOTACE NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Při KA č. **13/25** NKÚ zjistil, že MPSV nevykonávalo řádně veřejnosprávní kontrolu u příjemců dotací. V letech 2011 až 2012 rozhodlo o poskytnutí dotací 184 příjemcům. V kontrolovaném období však MPSV podrobilo kontrole pouze tři příjemce dotací. NKÚ např. zjistil, že jeden z příjemců uhradil z poskytnuté dotace i náklady stanovené MPSV jako neuznatelné pro financování z podpory, čímž porušil rozpočtovou kázeň. NKÚ tuto skutečnost oznámil příslušnému správci daně, který vyměřil tomuto příjemci odvod do státního rozpočtu ve výši **202 tis. Kč**.

KOMUNIKAČNÍ KAMPANĚ ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ A POTRAVIN

- V rámci KA č. **13/36** NKÚ zjistil, že SZIF u veřejných zakázek na komunikační kampaně pro značku *Klasa* na období let 2009–2011 a MZe u zakázek na podporu značky *Regionální potravina* na období let 2010–2011 nepostupovaly při hodnocení nabídek a soutěžních návrhů uchazečů transparentně. Hodnotící komise MZe například hodnotila v rámci kvalitativních dílčích

hodnotících kritérií prvky, které nebyly specifikovány v zadávací dokumentaci. Dále Vinařský fond, přestože byl v pozici veřejného zadavatele, realizoval komunikační kampaň na podporu značky *Vína z Moravy, vína z Čech* na období let 2006–2009 bez zadávacího řízení, čímž porušil zákon o veřejných zakázkách. VF v těchto letech za kampaně uhradil téměř **198 mil. Kč**, z toho **43 mil. Kč** bez uzavřených písemných smluv. NKÚ také odhalil, že SZIF u několika desítek akcí na podporu značky *Klasa* uhradil v letech 2009–2013 faktury v celkové výši přesahující **96 mil. Kč** za činnosti, které nebyly ukončeny nebo vůbec neproběhly, případně byly nad rámec uzavřených smluv, či vůbec nebyly předmětem dané veřejné zakázky. SZIF tak například ve čtyřech případech uhradil agentuře provize ve výši **1,8 mil. Kč**, které nebyly součástí ceny vítězného soutěžního návrhu agentury ani součástí smlouvy. V jednom z těchto případů SZIF uhradil dokonce provizi agentuře a také odměnu subdodavateli v celkové výši **841 tis. Kč**, ačkoliv dle smlouvy neměla být hrazena provize ani odměna. Dále SZIF proplatil tři novinářské exkurze za celkem **171 tis. Kč**, jejichž program se značky *Klasa* týkal jen zčásti. Součástí exkurze v mlékárně byla například i návštěva lázní a indická masáž. Na základě zjištěných skutečností vyhodnocených jako porušení rozpočtové kázně zaslal NKÚ oznámení příslušným správcům daně ve významné výši **565 mil. Kč**.

DOTACE NA SPORTOVNÍ ČINNOST

- Při KA č. **14/04** NKÚ vyhodnotil provádění veřejnosprávní kontroly ze strany MŠMT u příjemců dotací jako nedostatečné. Kontrolou NKÚ u 19 příjemců dotací bylo u 11 z nich zjištěno nedodržení účelového určení dotace, podmínek jejího použití nebo dalších povinností stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace. V těchto případech NKÚ hodnotil vynaložení prostředků SR jako porušení rozpočtové kázně v úhrnné výši přesahující **15 mil. Kč** a podal oznámení příslušným správcům daně.

DOTACE NA KULTURNÍ AKTIVITY

- Při KA č. **14/10** kontrolou u příjemců dotací NKÚ zjistil, že někteří příjemci porušovali stanovené podmínky rozhodnutí a nedodržovali právní předpisy související s poskytnutými dotacemi. Například dva příjemci nedodrželi účel poskytnuté dotace, když jeden z příjemců uhradil z dotace DPH ve výši **12 tis. Kč** a druhý financoval udílení věcných a finančních ocenění v hodnotě **10 tis. Kč**. Další z příjemců v rozporu s rozhodnutím o poskytnutí dotace převedl finanční prostředky z dotace na spolupořadatele projektu ve výši **581 tis. Kč**. Celkově NKÚ u příjemců dotací odhalil nedostatky ve výši téměř **16 mil. Kč**. V souvislosti se skutečnostmi, které NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně, oznámil osm případů příslušným správcům daně.

2.3 Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu a s ostatními finančními prostředky

2.3.1 Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu

Hospodaření státu je jednou z prioritních oblastí kontrolní činnosti NKÚ. V roce 2014 bylo v oblasti kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky státu dokončeno deset kontrolních akcí, které byly zaměřeny na:

- hospodaření vybraných organizačních složek státu a příspěvkových organizací (v KA č. **13/07** u MŽP, **13/20** u příspěvkových organizací MŠMT, **13/31** u Ministerstva zdravotnictví /MZd/, **13/33** u Ministerstva dopravy /MD/ a jeho vybraných organizačních složek státu /OSS/, **14/01** u MK);

- hospodaření státního podniku Řízení letového provozu (KA č. **13/16**);
- kontrolu úhrad nákladů z činnosti u Českého statistického úřadu /ČSÚ/, Českého telekomunikačního úřadu /ČTÚ/ a Generálního ředitelství cel /GŘC/ (KA č. **13/34**) a na využívání nemovitého majetku u vybraných ministerstev (KA č. **13/40**);
- realizaci vybraných projektů v oblasti zefektivnění veřejné správy (v KA č. **13/24** projekt *Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek /NIPEZ/* a nákupy přes e-tržiště, v KA č. **14/02** základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí /RÚIAN/).

Ústředním a přetrvávajícím požadavkem je potřeba zefektivnit fungování státu a celkově modernizovat veřejnou správu včetně zlepšení její výkonnosti. NKÚ se proto systematicky zaměřuje na kontrolu projektů, jejichž prostřednictvím mělo být dosaženo zefektivnění a vyšší transparentnosti veřejné správy včetně snížení výdajů na chod administrativy nebo dosažení jiných finančních i nefinančních úspor.

V roce 2013 v rámci projektu elektronizace veřejné správy NKÚ zkontroloval projekty datových schránek, dva základní registry a projekt centrálního nákupu. V roce 2014 pak tematicky navázal kontrolami dalšího základního registru, informačního systému Centrální registr administrativních budov /CRAB/, a části národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek, kterou tvoří e-tržiště. Na tyto kontrolované projekty bylo v kontrolovaném období vynaloženo 5,7 mld. Kč. Průřezová zjištění z kontrol těchto projektů dokládají nedosažení předpokládaného potenciálu zefektivnění a úspor, přičemž problematické bylo i naplnění celkových záměrů těchto projektů. Ačkoli by vyšší míra elektronizace měla přispět ke zlepšení kvality dat a informací, kontrolami byly zjištěny nedostatky ve spolehlivosti údajů obsažených v řadě informačních systémů, základní registry a e-tržiště nevyjímaje. Nedostatky v činnosti orgánů zodpovědných za tyto projekty dokumentují následující kontrolní zjištění:

PROJEKT NIPEZ A NÁKUP PROSTŘEDNICTVÍM E-TRŽIŠŤ

- KA č. **13/24** zaměřená na projekt *Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek* a nákupy vybraných komodit prostřednictvím e-tržišť tematicky navazovala na KA č. **12/29**¹⁹, která prověřila projekt centrálního nákupu. NKÚ při kontrole projektu NIPEZ zjistil, že Ministerstvo pro místní rozvoj /MMR/ ve vládou schválených pravidlech sice stanovilo povinnost zadávat vybrané veřejné zakázky přes e-tržiště ve výši 100 % pro ústřední orgány státní správy a ve výši 50 % pro jejich podřízené organizace, ale nestanovilo kontrolní a sankční mechanismus pro kontrolu dodržování této povinnosti. Paradoxem bylo, že samo MMR v rozporu s touto povinností realizovalo některé nákupy mimo e-tržiště. Dále si MMR pro hodnocení projektu nevhodně zvolilo monitorovací indikátor, jenž má podle NKÚ minimální vypovídací schopnost o efektivnosti a účelnosti vynaložených prostředků a nenavazuje na hlavní cíl projektu, kterým je dosažení úspor. MMR úspory ani další cíle v prvním roce provozu e-tržišť nehodnotilo. Navíc systém e-tržišť umožňoval zadávání chybných hodnot, což může mít vliv na správnost statistického vyhodnocení i na transparentnost uveřejňovaných informací. MMR zaplatilo za veřejné zakázky na vybudování e-tržišť **37 mil. Kč** a za první rok provozu více než **22 mil. Kč**. MMR odhadovalo, že zavedením e-tržišť bude v první etapě ročně uspořeno **1,2 mld. Kč**. Dle výpočtu NKÚ však bylo dosaženo úspory pouze **320 mil. Kč**, což představovalo 27 % z plánovaného cíle. Podle NKÚ má negativní vliv na efektivnost e-tržišť a dopad na plánované úspory mimo jiné zanedbatelný počet případů využití e-aukcí, se kterými byly spojovány nejvyšší očekávané úspory.

V průběhu kontroly vláda schválila usnesení ze dne 18. prosince 2013 č. 981, kterým byla nařízena povinnost zadávat od 1. ledna 2014 veřejné zakázky v souladu s pravidly v rozsahu 100 % finančního objemu u povinných komodit u organizací podřízených ústředním orgánům

¹⁹ KA č. 12/29 – Peněžní prostředky vynakládané na nákup vybraných komodit v resortu Ministerstva vnitra v návaznosti na projekt centrálního nákupu, KZ byl zveřejněn v částce 4/2013 Věstníku NKÚ.

státní správy oproti původnímu limitu 50 %. Avšak na další doporučení NKÚ týkající se neopodstatněného navyšování cen za výkony provozovatelů, sledování a vyhodnocování úspor a ostatních cílů nebo chybějících sankčních a kontrolních mechanismů MMR reagovalo dle NKÚ nedostatečně.

UŽÍVÁNÍ NEMOVITOSTÍ A PROJEKT CRAB

- V rámci KA č. **13/40** zaměřené na realizaci projektu *Centrální registr administrativních budov* NKÚ zjistil, že Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových /ÚZSVM/ na jeho realizaci vynaložil více než **254 mil. Kč** a že za jeho provoz v roce 2013 uhradil více než **62 mil. Kč**, přičemž hlavní cíle projektu CRAB nebyly do doby ukončení kontroly naplněny a jeho fungování nebylo možno považovat za spolehlivé. Ke stanovenému termínu 1. 7. 2013 nebyl systém CRAB naplněn všemi daty. Podle NKÚ tak vynaložení finančních prostředků státu nelze považovat za hospodárné a efektivní. Očekávané snižování nákladů na správu a pronájem majetku státu nebylo dosud prokázáno ani kvantifikováno. ÚZSVM dokonce ani neznal celkový počet budov, které by měly být v systému zaevidovány. NKÚ v této kontrolní akci též poukázal na legislativní nedostatek spočívající v tom, že do doby ukončení kontroly NKÚ nebyl přijat obecně závazný právní předpis, který by upravoval povinnost státních institucí doplňovat údaje do CRAB a stejně tak působnost ÚZSVM jako správce systému pro evidenci administrativních budov v majetku ČR.

V návaznosti na zjištěné nedostatky bylo usnesením vlády ze dne 9. června 2014 č. 435 opětovně uloženo členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy zabezpečit nejpozději do 30. června 2014 naplnění CRAB.

REGISTR ÚZEMNÍ IDENTIFIKACE, ADRES A NEMOVITOSTÍ

- Při KA č. **14/02** NKÚ poukázal na to, že Český úřad zeměměřický a katastrální /ČÚZK/ vynaložil v souvislosti s přípravou a realizací základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí od roku 2001 do dubna 2014 celkem **750 mil. Kč**. Dále vynaložil **75 mil. Kč** na jeho provoz. Peněžní prostředky ČÚZK čerpal jak ze státního rozpočtu, tak z prostředků Evropské unie. ČÚZK zahájil provoz RÚIAN společně s ostatními základními registry dne 1. 7. 2012. K tomuto termínu neplnily ostatní základní registry některé předpokládané funkcionality, které měly být v provozu. Na tuto skutečnost poukázal NKÚ již v roce 2013 při KA č. **13/12**²⁰. RÚIAN byl v plánovaném rozsahu dokončen až rok po zahájení provozu. NKÚ dále poukázal na chyby ve zdrojových datech vzniklé při prvotním naplnění registru jinými editory. Tyto chyby jsou rizikem pro správnost a úplnost dat uložených v RÚIAN. Sdílená technologická infrastruktura RÚIAN se souvisejícími agendovými informačními systémy je řešena odlišně a umístěna odděleně od ostatních základních registrů. V případě předpokládaného sjednocení technologické infrastruktury RÚIAN s ostatními základními registry vznikne riziko nových výdajů souvisejících s touto změnou.

Jak již bylo uvedeno ve výroční zprávě za rok 2013, z hlediska podmínek financování ze zdrojů EU je také třeba zajistit udržitelnost projektů základních registrů po dobu pěti let, tedy do roku 2018. V případě RÚIAN nebylo v době kontroly NKÚ finanční krytí jeho provozu po dobu udržitelnosti projektu zajištěno. NKÚ proto upozorňuje na stále existující riziko vrácení dotace nebo její poměrné části.

20 KA č. 13/12 – Peněžní prostředky vynakládané na přípravu, realizaci a provoz systémů základních registrů, KZ byl zveřejněn v částce 4/2013 Věstníku NKÚ.

Nadále nejrizikovější oblastí hospodaření státu zůstávají veřejné zakázky, a to i přes veškeré snahy státu dosahovat elektronizací zadávání veřejných zakázek vyšší transparentnosti a vyšší hodnoty za peníze. Právě proto se zadávání veřejných zakázek v určité míře věnuje zhruba polovina kontrolních akcí NKÚ. Nesprávné postupy a nedodržování pravidel při zadávání veřejných zakázek spolu s nerespektováním ekonomických principů, které NKÚ opakovaně odhaluje, dlouhodobě zatěžují státní finance.

Stejně tak i v roce 2014 zjištěné nedostatky dokládaly, že některé kontrolované osoby zadávaly veřejné zakázky nesprávně buď formou jednacního řízení bez uveřejnění, nebo s využitím výjimky ze zákona přímo konkrétnímu dodavateli. Další kontrolní zjištění NKÚ se nejčastěji týkala neoprávněného dělení veřejných zakázek či nesprávného zadávání veřejných zakázek malého rozsahu, čímž státní organizace obcházely stanovené finanční limity a nevyužívaly možnosti dosáhnout nižší ceny zakázky v konkurenčním prostředí. V oblasti ICT kontrolované osoby zadávaly zakázky postupy vedoucími k dlouhodobé závislosti na jednom dodavateli, což může mít negativní dopad na hospodárnost navazujících veřejných zakázek a vytváří vztah technologické závislosti na vybraném dodavateli a jím zvoleném způsobu řešení.

PROJEKT NIPEZ A NÁKUP PROSTŘEDNICTVÍM E-TRŽIŠŤ

- V rámci KA č. **13/24** NKÚ zjistil, že MMR jako garant projektu NIPEZ při přípravě modulu e-tržišť v několika případech neplnilo své úkoly nejhospodárnějším způsobem. Např. když neoprávněně rozdělilo veřejnou zakázku na dvě veřejné zakázky malého rozsahu, jejichž celková hodnota činila **2,2 mil. Kč**. MMR také v koncesním řízení v rozporu s právními předpisy dvakrát navýšilo jednotkové ceny za základní služby, za které platilo jednotlivým provozovatelům, aniž by k tomu bylo písemně vyzváno provozovateli e-tržišť. NKÚ kontrolním výpočtem zjistil, že MMR mohlo dosáhnout za první rok provozu snížení výdajů o **1,5 mil. Kč**. Podle NKÚ navýšení jednotkových cen za služby představuje riziko nevhodnosti ve zbývajícím období platnosti koncesních smluv.

HOSPODAŘENÍ V RESORTU MD

- V rámci KA č. **13/33** při kontrole nákladů na ostatní služby v resortu dopravy NKÚ zjistil, že MD uzavřelo s jednou fyzickou osobou postupně pět smluv na poradenské služby v oblasti kosmických aktivit se stejným předmětem plnění. První zakázku s plněním **1,7 mil. Kč** zadalo MD v jednacím řízení bez uveřejnění a další čtyři ve výši **4,2 mil. Kč** pak jako zakázky malého rozsahu. Obdobně chybný postup zvolilo i Ředitelství vodních cest /ŘVČ/, když zakázku na právní služby za **3,8 mil. Kč** rozdělilo do dvou zakázek malého rozsahu, které zadalo jedinému poskytovateli. Také Ústav pro civilní letectví zadal nesprávně postupem pro veřejné zakázky malého rozsahu v roce 2007 veřejnou zakázku na recepční službu a ostrahu objektu s předpokládanou hodnotou **7 mil. Kč** a v roce 2011 dvě veřejné zakázky z oblasti ICT s předpokládanými hodnotami **3,4 mil. Kč** a **4,3 mil. Kč**. Státní plavební správa rozdělila nesprávně veřejnou zakázku na dodávky z oblasti ICT v předpokládané hodnotě **3,4 mil. Kč** do pěti veřejných zakázek, které zadala jako veřejné zakázky malého rozsahu.

PROVOZNÍ NÁKLADY VYBRANÝCH ÚŘADŮ

- Při KA č. **13/34** NKÚ shledal, že GŘC v letech 2010 a 2011 zadávalo veřejné zakázky na dodávky kancelářského papíru jako zakázky malého rozsahu, přestože hodnota pořízeného materiálu **6,4 mil. Kč** přesáhla finanční limit stanovený zákonem. Tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nevhodnější nabídky.

UŽÍVÁNÍ NEMOVITOSTÍ A PROJEKT CRAB

- Při KA č. **13/40** NKÚ zjistil, že ÚZSVM při pořizování informačního systému CRAB neposuzoval jiné způsoby jeho zřízení (např. možnost vytvoření zcela nového systému) než jako nadstavbu současného *Informačního systému majetku státu /ISMS/*. ÚZSVM si musel být vědom skutečnosti, že s ohledem na vymezení autorských práv má právo provést realizaci CRAB pouze původní dodavatel ISMS. ÚZSVM ani neproověřil, zda je realizované řešení z hlediska použití veřejných prostředků nejehospodárnější, a na základě tří veřejných zakázek zadaných v jednacím řízení bez uveřejnění uhradil dle uzavřených smluv dodavateli tohoto systému celkem **181 mil. Kč**. V této souvislosti NKÚ upozornil, že uvedený postup může mít při dlouhodobé závislosti na jednom dodavateli negativní dopad na hospodárnost použití peněžních prostředků při realizaci obdobných nebo navazujících veřejných zakázek.

REGISTR ÚZEMNÍ IDENTIFIKACE, ADRES A NEMOVITOSTÍ

- V rámci KA č. **14/02** NKÚ zjistil, že ČÚZK zadal veřejnou zakázku na informační systémy RÚIAN, agendový informační systém a na realizaci nové a měněné funkcionality stávajícího informačního systému katastru nemovitostí (implementace RÚIAN) s celkovými náklady přesahujícími **420 mil. Kč**. Cenu v uzavřené smlouvě nečlenil podle jednotlivých informačních systémů a nespécifikoval ani konkrétní úpravy, které se týkaly nové a měněné funkcionality. Zadáním RÚIAN a jeho agendových informačních systémů stejnému dodavateli, který zajišťoval pro ČÚZK již informační systém katastru nemovitostí, došlo ke zvýšení závislosti na vybraném dodavateli a jeho technologiích, což představuje pro RÚIAN závažné provozní riziko. ČÚZK v některých případech také porušil zákon o veřejných zakázkách, např. když zvýhodnil oproti ostatním uchazečům dosavadního poskytovatele služeb datového centra.

Mezi dlouhodobě rizikové patří oblast právních, poradenských a konzultačních služeb, a proto jejich kontrola náleží spolu s ostatními službami mezi priority NKÚ. Jedná se o nemalé částky, například v roce 2013 bylo na tento druh výdajů vynaloženo v rámci státního rozpočtu více než 20 mld. Kč. NKÚ v této oblasti každoročně odhaluje u řady kontrolovaných osob nehospodárné použití peněžních prostředků. Setrvalý stav dokládají příklady kontrolních zjištění z této, ale i z minulých výročních zpráv. Například ve výroční zprávě NKÚ za rok 2013 byl uveden strmý nárůst výdajů na tyto služby v kontrolovaném období v řádu desítek milionů korun u Generálního ředitelství Ředitelství silnic a dálnic ČR /ŘSD/²¹ nebo u MŽP, MPO a MMR²².

NKÚ i v roce 2014 zjistil, že některé kontrolované osoby platily za činnosti, které by měly vykonávat jejich odborné útvary, případně prováděly neprůkazné úhrady služeb. Kromě toho vynakládaly i milionové částky za projekty, které nikdy nerealizovaly. Že se situace v této oblasti příliš nezměnila, dokládají i následující zjištění:

HOSPODAŘENÍ MŽP

- Při KA č. **13/07** NKÚ zjistil, že náklady MŽP na konzultační, poradenské a právní služby v letech 2010–2012 činily celkem **106 mil. Kč** a meziročně významně rostly, v roce 2012 dosáhly v přepočtu na jednoho zaměstnance již částky **83 447 Kč**. MŽP platilo externistům za služby, které mohlo

21 KA č. 12/31 – *Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit státní příspěvková organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*.

22 KA č. 12/32 – *Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných ministerstev*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*.

zajišťovat vlastními zaměstnanci, případně provádělo úhrady za služby, které nedoložilo žádnými doklady potvrzujícími splnění předmětu objednávek. Např. v letech 2011 a 2012 zaplatilo dvěma externím poradcům **848 tis. Kč** za mediální služby, přestože tyto činnosti mohlo pokrýt 25 vlastními zaměstnanci, nebo zaplatilo externí společnosti **240 tis. Kč** za právní služby, jejichž hodinové sazby se pohybovaly od **5 879 Kč** do **12 747 Kč**, přičemž nedoložilo žádné dokumenty o splnění předmětu objednávky.

PROVOZNÍ NÁKLADY VYBRANÝCH ÚŘADŮ

- V rámci KA č. **13/34** NKÚ shledal, že ČTÚ v roce 2012 vynaložil na konzultační, poradenské a právní služby o téměř **35 mil. Kč** více než v roce 2010, což je nárůst o 471 %. Tento nárůst vznikl především v důsledku úhrad konzultačních služeb v souvislosti s realizací projektů spolufinancovaných z prostředků EU. Oproti tomu ČSÚ v roce 2012 vynaložil na tyto služby o **2,8 mil. Kč** méně než v roce 2010 (pokles o 57 %), a to především v důsledku zřízení oddělení veřejných zakázek. Do té doby administraci veřejných zakázek zajišťoval pouze externími dodavateli.

HOSPODAŘENÍ MZD

- Při KA č. **13/31** NKÚ zjistil, že MZd uhradilo obchodní společnosti více než **2,1 mil. Kč** za projektové řízení projektu ICT resortu zdravotnictví, který se nikdy nerealizoval, a v souvislosti s tím uhradilo advokátní kanceláři více než **1,1 mil. Kč** za služby spočívající v právní analýze a v rozvázání smlouvy s dodavatelem.

HOSPODAŘENÍ MK

- V KA č. **14/01** NKÚ zjistil, že MK nepostupovalo nejehospodárnějším způsobem, když uhradilo nejméně **2 mil. Kč** za služby, které mohlo zajišťovat vlastními zaměstnanci, případně provádělo úhrady za služby, které nedoložilo žádnými doklady o splnění předmětu objednávek. Externí firmy tak zajišťovaly např. administrativní práce za **120 tis. Kč**, provádění inventarizací hmotného majetku za **274 tis. Kč**, zpracovávaly ale i návrh implementace státní kulturní politiky (včetně informací o plnění této politiky) za **362 tis. Kč** nebo návrh věcného záměru památkového zákona za **497 tis. Kč**.

NKÚ se také zaměřil na vyhodnocení čerpání peněžních prostředků u vybraných položek na úhradu nákladů, ve kterých spatřuje možné rezervy pro dosažení úspor. Náklady z činnosti správců kapitol státního rozpočtu v roce 2013 přesahovaly 207 mld. Kč²³. NKÚ zde spatřuje značný potenciál významných úspor prostředků státního rozpočtu, ale i prostor pro zlepšení účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynakládání peněžních prostředků. To je důvod, proč se NKÚ oblastí vybraných nákladů z činnosti dlouhodobě zabývá. Výsledky kontrolní činnosti v roce 2014 prokázaly, že některé kontrolované osoby zbytečně vynakládaly nepřiměřeně vysoké částky na různé společenské akce nebo realizovaly např. finančně nevýhodné nájmy osobních automobilů. Rostl také počet dohod s vlastními zaměstnanci na práce, které odpovídaly jejich pracovní náplni.

23 Vyjma kapitoly *Bezpečnostní informační služba*, jejíž výkazy jsou v režimu utajení, a proto tyto údaje nejsou započítány do celkové částky.

HOSPODAŘENÍ MŽP

- Při KA č. **13/07** NKÚ zjistil, že se MŽP nechovalo hospodárným způsobem, neboť prostředky, kterými disponovalo, nepoužilo ke krytí nezbytných potřeb. Nakoupilo např. 73 kusů foto-rámečků v celkové částce **113 tis. Kč**, přičemž cena za jeden rámeček se pohybovala v rozmezí od **592 Kč** do **14 760 Kč**. Navíc MŽP tento majetek téměř nevyužívalo. Dále v roce 2010 uhradilo i dvě společenské akce (*Koncert pro povodně* a vánoční besídky pro děti) za téměř **4 mil. Kč**. U první akce nevyplývala její souvislost s plněním funkcí a úkolů MŽP v rámci jeho působnosti a v případě druhé akce nebyl ve smlouvách ani na fakturách uveden položkový rozpis nákladů.

V kontrastu ke snižování stavu zaměstnanců v pracovním poměru výrazně vzrostl v letech 2010 až 2012 počet dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, a to z 64 na 177, prostřednictvím nichž MŽP zajišťovalo významný rozsah svých činností. V některých případech se jednalo o běžné administrativní činnosti standardní náročnosti, které MŽP mohlo zabezpečovat vlastními zaměstnanci. Náklady na takto zajišťované činnosti se mezi roky 2011 a 2012 téměř zdvojnásobily a v roce 2012 dosáhly částky **9,3 mil. Kč**, což je nárůst o více než 90 %.

HOSPODAŘENÍ V RESORTU MD

- V rámci KA č. **13/33** zaměřené na vybrané náklady z činnosti v resortu dopravy zjistil NKÚ vysoké náklady na pořizování reklamních a dárkových předmětů a na pohoštění nebo neprůkazné úhrady služeb. Na základě finančního zhodnocení zjištěných nedostatků bylo možné usuzovat, že v kontrolovaných položkách nákladů z činnosti při nezapočítání mzdových nákladů existoval potenciál k dosažení úspor ve výši minimálně 6 %. Ve finančním vyjádření to za kontrolované období představovalo celkem cca **88 mil. Kč**. Největší rozsah nedostatků NKÚ zjistil u ŘVC téměř ve všech kontrolovaných nákladech, zejména u vyplácení mimořádných odměn a zabezpečování činností na základě dohod o provedení práce. Například u šesti ze 13 zaměstnanců ŘVC činila v roce 2012 roční výše odměn 104 % nárokové složky mzdy. Nebo ŘVC uzavřelo na dobu od 15. 11. do 30. 11. 2012 dohodu o provedení práce s odměnou **27 000 Kč** na práce, které byly shodné s pracovní náplní zaměstnankyně, se kterou v den uzavření dohody ukončilo pracovní poměr dohodou. Hodinová odměna na základě dohody byla o 214 % vyšší než hodinový plat této zaměstnankyně před ukončením pracovního poměru. Se stejnou osobou uzavřelo ŘVC další dohodu o provedení práce na dobu od 5. 12. do 31. 12. 2012 s odměnou **70 000 Kč**. Finanční zhodnocení zjištěných nedostatků ukázalo na potenciál k dosažení úspor ve výši min. 13 %.

Po ukončení kontrolní akce vyplynulo z veřejně dostupných zdrojů, že nové vedení ŘVC s řadou externích dodavatelů ukončilo smlouvy a jde nyní cestou výrazných úspor, které by měly představovat 17 % ročního rozpočtu organizace.

PROVOZNÍ NÁKLADY VYBRANÝCH ÚŘADŮ

- Při KA č. **13/34** zaměřené na úhradu nákladů z činnosti u ČSÚ, ČTÚ a GŘC zaznamenal NKÚ zvýšené čerpání peněžních prostředků především ve čtvrtém čtvrtletí kontrolovaných let, a to na nákup kancelářských potřeb, na opravy a udržování vozidel i na ostatní služby. Např. u ČSÚ představoval podíl výdajů vynaložených ve čtvrtém čtvrtletí 77 % a u GŘC 79 % celkové výše peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v kontrolovaných letech. Uvedené praxi odpovídá i to, že GŘC v kontrolovaném období porušilo rozpočtovou kázeň, neboť neoprávněně použilo peněžní prostředky ve výši **4,9 mil. Kč** na úhradu kancelářských potřeb, jejichž dodávky se uskutečnily až v následujících letech.

Dále NKÚ zjistil, že v kontrolovaném období využívaly ČSÚ a GŘC k výkonu svých činností osobní automobily, a to na základě nájemních smluv. ČSÚ vynaložil na nájem 50 osobních automobilů peněžní prostředky ve výši **19 mil. Kč**, přičemž za 1 ujetý kilometr vynaložil od **5,91 Kč/km** do **10,76 Kč/km**. GŘC zaplatilo na nájem 113 osobních automobilů peněžní prostředky ve výši **32 mil. Kč**, přičemž výše peněžních prostředků vynaložených na 1 ujetý kilometr činila **9,05 Kč/km**. Podle výpočtu NKÚ byly nájemní osobních automobilů finančně nevýhodné, neboť výdaje na 1 ujetý kilometr automobilem v majetku ČSÚ a GŘC činily **3,48 Kč/km**.

V oblasti nakládání s majetkem státu výsledky kontrolních akcí NKÚ prokazují přetrvávající závažné nedostatky v chování kontrolovaných státních organizací, které jim svěřený majetek nevyužívají účelně a hospodárně k plnění funkcí státu či nevyužívají důsledně všechny právní prostředky při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka a při ochraně majetku. Kontrolou nájmu a pronájmů nemovitostí odhalil NKÚ značné rozdíly ve výši nájmu, které státní instituce platily nebo za které naopak pronajímaly státní budovy. Výsledky kontrolní činnosti potvrdily, že některé státní organizace plýtvaly státními prostředky, když nehospodárně pronajímaly majetek státu nebo neúčelně pořizovaly movitý i nemovitý majetek, aniž by jej využívaly. To ukazuje na velký potenciál úspor v této části veřejných výdajů.

HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ MŠMT

- Při KA č. **13/20** zaměřené na hospodaření vybraných příspěvkových organizací MŠMT při nakládání s majetkem zjistil NKÚ, že dvě příspěvkové organizace porušovaly zákon o majetku státu tím, že ve smlouvách o nájmu nesjednaly užívání na dobu určitou v trvání nejdéle osmi let, případně smlouvy o převodu nepotřebného majetku neobsahovaly základní náležitosti.

HOSPODAŘENÍ V RESORTU MD

- Při KA č. **13/33** NKÚ zjistil v resortu dopravy v oblasti hospodaření s dlouhodobým majetkem nejvýznamnější nedostatky u MD, které např. nedoložilo, pro jaký účel požádalo v roce 2006 MŠMT o bezúplatný převod budovy v Praze 4 včetně pozemků v ceně **16 mil. Kč**. MD převzaté nemovitosti následně pronajalo státnímu podniku. Na základě rozhodnutí správního úřadu MD odstranilo v roce 2011 budovu s náklady **1,8 mil. Kč**. Pozemky však od té doby nevyužívalo a ani nedoložilo jejich případné budoucí využití. MD také od nabytí v roce 1995 nevyužívalo dostatečně rekreační a školicí středisko Sázava, které proto v roce 1996 pronajalo soukromé společnosti. Nájem byl ukončen v březnu 2013 a od té doby MD středisko nijak nevyužívá a v současné době hrozí zhroutení části budovy.

Nedostatky byly zjištěny i u dalších organizací resortu. Např. Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod /ÚZPLN/ si v roce 2011 pořídil běžecký trenažér za **27 tis. Kč**, což z pohledu úkolů, které má ÚZPLN plnit, nebylo účelné. Státní plavební správa v některých případech pořizovala majetek stejného charakteru, jaký předtím, ještě před skončením doby jeho životnosti, vyřadila. Vyřazený majetek v celkové zůstatkové ceně **275 tis. Kč** nebyl poškozen a byl funkční.

UŽÍVÁNÍ NEMOVITOSTÍ A PROJEKT CRAB

- V rámci KA č. **13/40** NKÚ při kontrole užívání nemovitého majetku vybranými OSS zjistil, že v roce 2013 si ministerstva najímala přes 31 tis. m² kanceláří. Ceny nájmu za administrativní prostory na hl. m. Prahy se výrazně lišily. Jednotkové ceny nájemného dle smluv uzavřených se

soukromými subjekty se pohybovaly v rozpětí od **1,7 tis. Kč/m²/rok**, které platilo MF za prostory v ulici Politických vězňů na pražském Novém Městě, až po **6,6 tis. Kč/m²/rok**, za které si MŠMT najímalo kanceláře v Karlíně. Za toto nejvyšší sjednané nájemné v roce 2013 vlivem kurzových změn MŠMT uhradilo za plochy o výměře cca 5,5 tis. m² téměř **39 mil. Kč**, navíc je nájemní vztah smlouvou ujednan až do roku 2016. Naopak MŠMT jako pronajímatel přenechávalo kancelářské prostory soukromému subjektu v lokalitě Malé Strany na Praze 1 pouze za **276 Kč/m²/rok**. Později tytéž prostory pronajímalo za cenu stanovenou již na základě znaleckého posudku a tato cena byla téměř desetinásobná. MŠMT tedy uvedený majetek nevyužívalo účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností, neboť přenechávalo prostory za částku, která mohla být až o více než **130 tis. Kč** ročně vyšší.

Na základě kontroly NKÚ nové vedení MŠMT nechalo v rámci provádění auditů posoudit nájemní smlouvu na kanceláře v Karlíně a konstatovalo, že je pro MŠMT nevýhodná s potenciálním rizikem ztráty ve výši až **180 mil. Kč**.

HOSPODAŘENÍ MK

- Při KA č. **14/01** NKÚ zjistil závažné nedostatky u MK při převodu majetku Státnímu fondu kinematografie, kdy MK nezajistilo řádnou ochranu převáděného majetku a zapříčinilo tak ztrátu sedmi položek majetku v pořizovací ceně téměř **41 tis. Kč**, mj. i originálu obrazu Jana Zrzavého *Karlachovy sady* v odhadované aktuální tržní ceně **2–2,5 mil. Kč**. MK ztrátu nahlásilo policii až sedm měsíců poté, a to pouze v případě obrazu. Důvod časové prodlevy nijak nevyšvětlilo. MK také nezajistilo pronajímání majetku státu nejhospodárnějším způsobem. Ve dvou ze sedmi případů pronájmu nevyužilo smluvního ujednání o úpravě výše nájemného nebo nepřistoupilo ke zvýšení nájemného v rámci možné deregulace, čímž snížilo možný výnos z pronájmu majetku nejméně o **463 tis. Kč**. Dále MK v letech 2011 až 2013 neekonomicky vynaložilo **5,9 mil. Kč** na nájem a provoz kopírovacích zařízení, aniž by před uzavřením smluvního vztahu posoudilo ekonomickou výhodnost tohoto nájmu. MK tak např. v roce 2013 mělo průměrné roční náklady na jedno najaté kopírovací zařízení ve výši téměř **33 tis. Kč**, což bylo o 109 % více oproti průměrným ročním nákladům vynaloženým na provoz obdobného kopírovacího zařízení v příslušnosti hospodaření MK.

HOSPODAŘENÍ ŘÍZENÍ LETOVÉHO PROVOZU ČR, S.P.

Na hospodaření s majetkem státu byla rovněž zaměřena kontrola státního podniku Řízení letového provozu České republiky (KA č. **13/16**). V této kontrole bylo také prověřováno plnění práv a povinností MD jako zakladatele státního podniku. Při kontrole bylo mj. zjištěno, že MD nevypracovalo koncepci letecké dopravy, přestože mu to ukládá kompetenční zákon²⁴.

NKÚ i v uplynulém roce zjistil u řady státních organizací, že neplní zákonné povinnosti, a odhalil řadu nedostatků ve vykazování majetku, v jeho evidenci, v účtování o něm i v oblasti inventarizace majetku a závazků. NKÚ byl nucen v řadě případů konstatovat, že účetnictví organizací nebylo správné, úplné a průkazné. Tyto nedostatky právě v oblasti inventarizace vedly k tomu, že některé kontrolované osoby nedohledaly majetek státu, s nímž mají právo hospodařit. Současně porušily svoji zákonnou povinnost pečovat o zachování majetku a chránit jej před ztrátou či odcizením. Tím zapříčinily ztráty na majetku státu ve statisícových hodnotách, jak uvádějí následující příklady:

HOSPODAŘENÍ V RESORTU MD

- Při KA č. **13/33** MD vyřadilo z majetku tři obrazy (originály) v zůstatkové ceně **24 tis. Kč**. Jednalo se o majetek, který ministerstvo nedohledalo v rámci inventarizace. Jeho vyřazení nedostatečně zdůvodnilo tím, že není známo, jakým způsobem byl majetek vyneseno z budovy, kdy k tomu došlo a kdo za něj odpovídá.

HOSPODAŘENÍ MK

- V rámci KA č. **14/01** NKÚ odhalil, že při provádění fyzické inventury majetku zjistilo MK v letech 2011 až 2013 inventarizační rozdíly v celkové výši **1 mil. Kč** v pořizovacích cenách. Nebyly nalezeny např. čtyři LCD monitory, jeden počítač, 9 mobilních telefonů, obraz nebo 21 notebooků, z nichž 16 v celkové pořizovací ceně **467 tis. Kč** nebylo dohledáno při inventarizaci v roce 2013. Škodní komise konstatovala, že v případě ztráty 16 notebooků MK nezajistilo řádný skladový režim v odpovídajících prostorách a neurčilo ani zaměstnance, který by byl za ICT techniku přejímanou na sklad odpovědný. Škodní komise v tomto ani v žádném jiném ze zjištěných případů nevyvodila odpovědnost za vznik škody vůči konkrétní osobě. MK tak neplnilo povinnosti stanovené zákonem o majetku ČR a současně neplnilo ani základní povinnosti dle zákona o finanční kontrole, neboť nezavedlo kontrolní systém, který by účinně minimalizoval rizika. NKÚ byl nucen konstatovat, že kontrolní systém MK je v řadě oblastí nefunkční, neboť zejména neodhalil systémové chyby v oblasti hospodaření s majetkem ani chyby v účetnictví.

V souvislosti s výše uvedenými nedostatky bude NKÚ i v roce 2015 pokračovat v systematickém prověřování všech rizikových oblastí hospodaření státu. NKÚ současně sleduje, jak vláda a kontrolované osoby přistupují k výsledkům jeho kontrolní činnosti a zda přijímají taková opatření k nápravě, která by vedla k pozitivním změnám v oblasti hospodaření státu. O pozitivních změnách vypovídají následující příklady:

- V minulé výroční zprávě NKÚ konstatoval, že MZe po ukončení kontroly nepřístupilo konstruktivně k nápravě systémových nedostatků v oblasti ICT přesahujících částku **1 mld. Kč**, které NKÚ zjistil při KA č. **12/04**²⁵. Jednalo se především o porušování zákona o veřejných zakázkách, konkrétně o zadávání veřejných zakázek nevhodně formou jednacího řízení bez uveřejnění, stanovení diskriminačních výběrových kritérií a dělení zakázek. Na tato porušení reagoval příslušný správce daně vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši přesahující **půl miliardy korun**. Z veřejně dostupných zdrojů v roce 2014 vyplynulo, že se MZe v návaznosti na výsledky kontroly podařilo v oblasti informačních technologií výrazně ušetřit. Vypsáním nové zakázky v roce 2014 na služby v oblasti informačních technologií v otevřené soutěži dosáhlo čtvrtinové ceny oproti stejným službám v minulosti s předpokládanou úsporou nákladů **300 mil. Kč** ročně.
- V roce 2013 byl schválen kontrolní závěr z KA č. **12/20**²⁶ provedené v oblasti prostředků vybíraných při nakládání s nebezpečnými odpady. V roce 2014 předložilo MŽP k připomínkám věcný záměr zákona o odpadech, kde jsou v souladu s doporučeními NKÚ navrhovány změny současného zákona. Poplatky za ukládání nebezpečných odpadů na skládku budou hrazeny i v případě, že odpad bude využíván jako technologický materiál k technickému zabezpečení skládky, a nově by měl kontrolu v oblasti poplatků vykonávat kromě krajských úřadů a České inspekce životního prostředí i Státní fond životního prostředí /SFŽP/.

²⁵ KA č. 12/04 – Hospodaření s majetkem a s peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií na Ministerstvu zemědělství, KZ byl zveřejněn v částce 1/2013 Věstníku NKÚ.

²⁶ KA č. 12/20 – Prostředky vybírané na základě zákona při nakládání s nebezpečnými odpady, KZ byl zveřejněn v částce 2/2013 Věstníku NKÚ.

- Na základě kontrol státních podniků NKÚ navrhl úpravu pravidel hospodaření státních podniků, postupu při sloučení, splynutí či rozdělení státního podniku, zvyšování a snižování kmenového jmění a stanovení povinnosti vést v účetnictví odděleně určený majetek. V souvislosti s tím Legislativní rada vlády ČR v roce 2014 připravila novelu zákona o státním podniku.

2.3.2 Hospodaření s ostatními finančními prostředky

PROSTŘEDKY VYBÍRANÉ ČPZP

V oblasti hospodaření s ostatními finančními prostředky byla v roce 2014 ukončena kontrolní akce č. **13/22** zaměřená na prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch České průmyslové zdravotní pojišťovny /ČPZP/ a na dopady procesu sloučení zaměstnaneckých pojišťoven.

Kontrolou u ČPZP zjistil NKÚ v činnostech spojených s výběrem pojistného obdobné nedostatky jako u dříve kontrolovaných zdravotních pojišťoven²⁷. Jednalo se například o provádění kontroly plateb pojistného za poměrně dlouhé časové období, což podle NKÚ snižuje úspěšnost vymáhání dluhů z titulu pojistného. ČPZP navíc při výběru a vymáhání pojistného nevyužívala plně instituty a oprávnění dané zdravotní pojišťovně zákonem. Další problém NKÚ spatřoval v čerpání prostředků základního fondu na různé projekty, které neměly dostatečnou zákonnou oporu a které ne vždy úzce souvisely s poskytováním zdravotní péče, ať už se jednalo o hrazení projektu elektronických zdravotních knížek u dříve kontrolované Všeobecné zdravotní pojišťovny nebo o projekt *Systém integrované péče* u ČPZP:

- ČPZP v rámci tohoto projektu navýšila v rozporu se zákonem o téměř **37 mil. Kč** kapitační platby praktickým lékařům za administrativní úkony, nikoliv za hrazené zdravotní služby definované zákonem. NKÚ spatřuje též značná rizika v možnosti zdravotních pojišťoven uzavírat v rámci veřejného zdravotního pojištění jakákoli cenová ujednání bez stanovení určitých hranic či omezení nebo zvláštních podmínek. Tento postup, který platné právní předpisy připouštějí, nemá žádná transparentní pravidla a umožňuje subjektivní a nerovný přístup zdravotních pojišťoven vůči poskytovatelům zdravotních služeb. S dodavateli zdravotnických prostředků uzavírala ČPZP velmi obecná ujednání. Ve smlouvách nebyl například podrobněji vymezen předmět dodávky, smlouvy neobsahovaly ceník jednotlivých zdravotnických prostředků a nebyly ani sjednány podrobnější podmínky týkající se jejich oprav a repasí. NKÚ rovněž zjistil, že ČPZP ze základního fondu opakovaně hradila také zdravotní výkony, které z hlediska požadavků na ně kladených nebyly do té doby MZd uznány a doplněny do vyhláškou vydávaného seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami.

Další kontrolní zjištění poukázala i na nedostatky spočívající v absenci právní úpravy pro případ slučování zdravotních pojišťoven, kdy nejsou stanovena kritéria pro posouzení, zda a kdy je takový postup z hlediska veřejného zdravotního pojištění účelný a kdy nikoliv. Rovněž chybí závazná právní úprava povinnosti sestavit účetní závěrku pro zdravotní pojišťovnu pokračující v činnosti, kdy tato závěrka dokládá stav hospodaření účetní jednotky před sloučením. Přitom se jedná o nezanedbatelné prostředky. Ve sledovaných letech, kdy došlo ke sloučení Hutnické zaměstnanecké pojišťovny, resp. ČPZP, se třemi dalšími zaměstnaneckými pojišťovnami, dosahovala výše aktiv ČPZP cca **5 mld. Kč**.

²⁷ KA č. 08/36 – *Prostředky vybírané na základě zákona Vojenskou zdravotní pojišťovnou České republiky*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2009 *Věstníku NKÚ*; KA č. 09/29 – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky*, KZ byl zveřejněn v částce 1/2011 *Věstníku NKÚ*.

2.4 Významné programy a akce

NKÚ věnuje systematickou pozornost významným programům a akcím. V roce 2014 provedl celkem sedm kontrolních akcí, ve kterých prověřil peněžní prostředky určené na dopravní infrastrukturu:

- opravy a údržbu pozemních komunikací (KA č. **13/27**);
- rozvoj a modernizaci vodních cest a přístavů a podporu multimodální nákladní přepravy (KA č. **14/03**)

a na další oblasti, ve kterých prověřil:

- obnovu a rozvoj materiálně technické základny regionálního zdravotnictví (KA č. **13/13**);
- vybrané programy Ministerstva obrany a jím zřízených organizací a prodej nepotřebné části nemovitého majetku (KA č. **13/30**);
- rozvoj cestovního ruchu (KA č. **13/32**);
- financování vybraných programů v působnosti MPSV (KA č. **14/05**);
- realizaci projektu obnovy rybníka Jordán v Táboře (KA č. **14/13**).

NKÚ se v rámci ukončených KA zabýval kritickými oblastmi politiky státu při realizaci významných, především investičních programů a akcí. Jednalo se zejména o dodržování pravidel a principů financování programů, o přípravu, způsob a výsledky realizace vybraných akcí, dodržování zákona při zadávání veřejných zakázek a účinnost opatření k nápravě nedostatků z předchozích KA. K důležitým oblastem patřila také problematika účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynakládání prostředků státu. V těchto oblastech se z dlouhodobého pohledu vyskytovaly nejzávažnější nedostatky.

2.4.1 Obnova a rozvoj dopravní infrastruktury

Obnova a rozvoj dopravní infrastruktury je v národním i nadnárodním měřítku bezesporu jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících rozvoj ČR a její konkurenceschopnost. NKÚ v minulých letech opakovaně upozorňoval zejména na absenci závazných koncepčních a strategických materiálů, které by představovaly nezpochybnitelný základ pro rozhodování o výběru, postupu přípravy a realizaci důležitých dopravních staveb. Tyto dlouhodobě platné strategie spolu se zajištěním stabilního financování a funkčním a profesionálním řídicím a kontrolním aparátem odpovědných orgánů, jehož řádná funkce by nebyla narušována četnými personálními změnami, by měly vytvářet nezbytné podmínky pro realizaci jen takových staveb, které budou řešit společenské potřeby a přinášet potřebnou hodnotu za peníze.

V roce 2013 byly zaznamenány některé pozitivní trendy, které reagovaly i na opakující se nálezy a doporučení NKÚ z minulých let. Usnesením vlády ze dne 13. listopadu 2013 č. 850 byly schváleny dopravní sektorové strategie, které by měly přispět ke zlepšení stavu v oblasti dopravní infrastruktury. Jejich komplexní hodnocení NKÚ zcela jistě provede v delším časovém horizontu na základě výsledků dalších kontrolních akcí. Při kontrole modernizace vodních cest však NKÚ již zjistil, že pro tuto oblast není strategie dostatečná, neboť zejména neřeší celou vodní cestu.

MODERNIZACE VODNÍCH CEST A PŘÍSTAVŮ

- Výsledky kontrolní akce č. **14/03** ukázaly, že dopravní strategie z roku 2013 ve stávající podobě nejsou dostatečným podkladem pro stanovení dalšího postupu přípravy a realizace projektů v oblasti rozvoje a modernizace vodních cest a multimodální dopravy. Koncepční materiál zabývající se rozvojem celé labské vodní cesty zatím MD dopracovává. Kontrolou byly zjištěny nejasnosti především v oblasti zařazování investičních projektů a jejich návaznosti, krytí finančních

potřeb zdrojů financování a rozhodování o postupu přípravy a realizace projektů. Nedostatkem byla rovněž neexistence systému monitoringu umožňujícího objektivní vyhodnocování dosaženého pokroku. Např. realizace projektu *Plavební stupeň Děčín*, která je v koncepčních materiálech MD uváděná jako nejpotřebnější stavba na vodních cestách z pohledu dopravních potřeb ČR, je předpokládána až v období let 2018–2021, tedy po vybudování dalších („závislých“) staveb. Dva projekty s klíčovým významem pro splavnění labské vodní cesty *Plavební stupeň Děčín* a *Plavební stupeň Přelouč II* byly v dopravních strategiích zařazeny do dvou samostatných clusterů bez řešení jejich vzájemné návaznosti. Jak NKÚ dále vyhodnotil, podíl vodní dopravy na celkové nákladní dopravě zůstává zanedbatelný a v posledních pěti letech dosáhl nejvýše 0,4 % objemu přepraveného zboží v tunách.

Jedním ze zásadních problémů v oblasti dopravní infrastruktury je rovněž nezajištění stabilního financování. To se projevuje nejen v prodlužování a prodražování nově zahajovaných staveb, ale i v nákladech na opravy a údržbu těch stávajících. Vlivem nedostatku prostředků se hrozivý stav kvality pozemních komunikací nadále zhoršuje. Kromě narůstající výše nákladů na budoucí odstraňování následných vážných závad a ne hospodárnosti takového počínání je zde třeba především spatřovat negativní vliv na hospodářství i na spokojenost a kvalitu života občanů. Nedostatečné financování dopravních staveb není však jediným nepříznivým faktorem. Další významné nedostatky tkví ve způsobu, jakým se s existujícími zdroji hospodaří. Značné rezervy NKÚ identifikoval v účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jednotlivých kontrolovaných akcí výstavby i údržby. Jednalo se o vážné chyby v přípravě a realizaci akcí a zadávání veřejných zakázek. K tomu lze uvést:

OPRAVY A ÚDRŽBA SILNIC A DÁLNIC

- NKÚ v KA č. **13/27** zjistil, že finanční prostředky vynaložené v letech 2010 až 2013 na opravy a údržbu silnic byly o třetinu nižší oproti potřebám a nestačily k tomu, aby v dlouhodobém časovém horizontu zamezily zhoršování stavu dálnic a především silnic I. třídy a mostů. Kromě nedostatečného rozpočtu byl deficit prostředků způsoben i nedostatky v činnosti ŘSD, které byly zjištěny u 42 % prověřovaných akcí. Jednalo se např. o prodlužování termínů přípravy a realizace akcí, zahajování stavební realizace v nevhodných termínech z pohledu klimatických podmínek, netransparentní úhrady provedených prací apod.

Zásadní nedostatky našel NKÚ také u více než třetiny kontrolovaných zadávacích řízení. Např. z prověřených zakázek v celkové hodnotě **4,5 mld. Kč**, které zadalo ŘSD, bylo nedodržení zákona o veřejných zakázkách zjištěno u zakázek v celkovém objemu **1,1 mld. Kč**. ŘSD různými způsoby omezovalo počty zájemců o veřejné zakázky v procesu jejich zadávání, čímž porušovalo zákon o veřejných zakázkách. Jednalo se například o zadávání zakázek v jednacím řízení bez uveřejnění v objemu **811 mil. Kč**, přestože nebyly splněny zákonné podmínky, které využití takového řízení umožňují. Nebo se také jednalo o případy, kdy ŘSD mohlo zakázky zadávat po částech a dosáhnout tak příznivějších cen. Např. u jedné zakázky, kterou zadalo jako jednu velkou zakázku za **420 mil. Kč**, NKÚ vyčíslil možnou úsporu kolem **38 mil. Kč**. Na možný potenciál pro dosažení úspor v oblasti oprav a údržby silnic I. třídy a dálnic ukázal i vysoký, až dvojnásobný rozptyl jednotkových cen údržbových prací mezi smlouvami uzavřenými na zimní a letní údržbu. NKÚ musel závěrem konstatovat, že oproti předchozí kontrolní akci č. **08/27²⁸** nedošlo k významné změně v oblasti včasného odstraňování zjištěných závad na silnicích I. třídy a dálnicích a že dokonce došlo ke zhoršení zadávání veřejných zakázek souvisejících s opravami a údržbou těchto komunikací.

ŘSD na základě této kontrolní akce již přijalo opatření týkající se zejména sestavení plánu oprav a údržby vozovek a mostů pro stavební sezonu 2015 a způsobu zadávání veřejných zakázek, kdy bude posuzovat možnost zadání veřejných zakázek po částech v případech, kdy je to vhodné z hlediska předmětu veřejné zakázky a efektivnosti. Kromě toho ŘSD provede v rámci řídicí kontroly podrobnou analýzu nálezů NKÚ týkajících se zvyšování nákladů v důsledku odsouvání oprav.

MODERNIZACE VODNÍCH CEST A PŘÍSTAVŮ

- V KA č. **14/03** bylo zjištěno, že MD u projektu *Rekonstrukce železničního mostu Kolín* souhlasilo s navýšením celkových investičních nákladů projektu z původních **800 mil. Kč** na **1,2 mld. Kč**, tj. o 50 % více. Nestanovilo žádné ukazatele, které by umožňovaly sledování a hodnocení výsledků a dopadů realizace projektu. Přestože byl projekt deklarován jako projekt rozvoje vodních cest, ve skutečnosti řešil především rekonstrukci a modernizaci železniční infrastruktury. Podobně v případě projektu *Dokončení vltavské vodní cesty v úseku České Budějovice – Hluboká nad Vltavou* schválilo MD v prosinci 2008 více než trojnásobné navýšení celkových investičních nákladů až na **880 mil. Kč**, aniž by se výrazněji změnil rozsah a obsah projektu, který schválilo v srpnu 2007. Pro své rozhodování si MD nevyžádalo dostatečné doklady, a nemělo tedy možnost zabývat se skutečnými příčinami navýšení ani možnost ověřit správnost postupu ŘVC z hlediska zásad účelnosti a hospodárnosti. V obou případech ŘVC, které projekty realizovalo, svým postupem zapříčinilo podstatné zhodnocení cizího majetku bez náležitého majetkoprávního vypořádání pro stát.

Oblast výstavby dopravní infrastruktury by mělo pozitivním způsobem ovlivnit přijetí zákona o liniových dopravních stavbách, jehož věcný záměr MD zpracovalo a kde se několikrát odvolalo na zjištění NKÚ z předchozích kontrol. Tento zákon by měl zásadním způsobem pozitivně ovlivnit především stabilitu financování výstavby dopravní infrastruktury, zefektivnit povolovací proces a snížit nákladovost. Do konce roku 2014 vláda tento materiál neprojednala.

2.4.2 Financování významných programů reprodukce majetku a politik v dalších oblastech

Dlouhodobým problémem, který negativně ovlivňuje efektivitu výdajů na významné programy a akce státu, je porušování základních principů a pravidel financování programů. NKÚ opakovaně ukazuje, jak škodlivý vliv má v mnoha případech absence závazných koncepcí, nedefinování strategických potřeb a vyhodnotitelných cílů a efektů, kterých má být dosaženo. Rovněž zásadní změny parametrů programů, nefunkční koordinace a neúčinné systémy kontroly vynakládaných prostředků jsou příčinou neúčelnosti, nehospodárnosti, neefektivnosti i ztrát významných prostředků státu. Stav programového financování, kdy stát v řadě případů selhává a není schopen naplňovat tyto základní podmínky, je pro NKÚ hlavním důvodem pro zařazování dalších kontrol v této oblasti. NKÚ důrazně apeluje na odpovědnost příslušných orgánů za dodržování pravidel a zvýšení účinnosti financování programů reprodukce majetku.

Řada uvedených nedostatků byla zjištěna také v roce 2014. V oblasti financování programů reprodukce majetku byly zkontrolovány činnosti MZd, MPSV a MO jakožto správců vybraných programů, a to zejména při financování výstavby, rekonstrukcí nebo nákupů budov. U těchto ústředních orgánů byly zjištěny závažné nedostatky v definici strategických potřeb, zásadní změny programů nebo rozdílné přístupy při zpracování dokumentace programů, především v oblasti stanovení cílů a hodnocení přínosů, kterých má být realizací dosaženo. Zatímco MO z dlouhodobého hlediska dokumentace programů zlepšilo, MPSV zopakovalo nedostatky zjištěné již v kontrolní akci č. 09/02²⁹. Z kontrolních akcí vyplynula zejména tato zjištění:

²⁹ KA č. 09/02 – Peněžní prostředky určené na financování vybraných programů v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, KZ byl zveřejněn v částce 4/2009 Věstníku NKÚ.

PROSTŘEDKY URČENÉ REGIONÁLNÍM ZDRAVOTNICKÝM ZAŘÍZENÍM

- Závažné rozpory s principy účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, nedostatky v koncepčním řízení a v kontrole konstatoval NKÚ např. v rámci KA č. **13/13**. V programu MZd určeném na podporu regionálního zdravotnictví schváleném v roce 2004 s celkovým rozpočtem **2,5 mld. Kč** docházelo k zásadním změnám, které postupně navýšily celkový rozpočet o 52 % na **3,9 mld. Kč** a prodloužily dobu realizace z původních čtyř až na 13 let (do roku 2016). Tato situace nastávala především z důvodu doplňování akcí, které byly zařazovány do kapitoly *Všeobecná pokladní správa* formou pozměňovacích návrhů přijatých PS PČR při schvalování státního rozpočtu. MZd nemělo zpracován žádný koncepční materiál týkající se oblasti regionálního zdravotnictví. Změny, které v oblasti regionálního zdravotnictví proběhly po roce 2005, nezohlednilo v dokumentaci programu a po dobu jeho existence neprovedlo žádné dílčí vyhodnocení. MZd dotace poskytovalo v přímém rozporu s pravidly dokumentace programu. Dotace např. poskytlo neoprávněným příjemcům, a zhodnotilo tak jejich majetek, nebo je poskytlo na vybavení zdravotnických zařízení přesahující nejnужnější rozsah vybavenosti. Dotace poskytlo i v případech, kdy podpora překročila stanovenou 80% hranici podílu SR na celkových nákladech nebo kdy již měli žadatelé uzavřeny smlouvy s vybranými dodavateli nebo probíhala realizace stavby. NKÚ odhalil téměř u poloviny kontrolovaných akcí nedostatky v celkové výši **69 mil. Kč**.

INVESTICE A PRODEJ NEMOVITÉHO MAJETKU MO

- V KA č. **13/30** bylo zjištěno, že MO u programu zahájeného v roce 2009 stanovilo pouze obecné cíle bez kvantifikace dopadů, což vedlo v konečném důsledku k neúčelnému a nehospodárnému vynaložení prostředků při realizaci některých stavebních akcí. Dva nové programy zahájené v letech 2013–2014 po přijetí strategie nazvané *Bílá kniha o obraně* mají dokumentaci programů zpracovanou již lépe, zejména ve vztahu k cílům a parametrům. MO ale na plnou realizaci programů chybí **2,9 mld. Kč** a jejich realizace je tak kryta pouze z 20 %. Resort plánuje chybějící prostředky získat mimo jiné i prodejem nepotřebných nemovitostí. U kontrolovaného vzorku prodávaných nemovitostí však nebyl o koupi velký zájem. Šlo například o bytové domy, letiště, kasárna, rekreační chatu či vilu. Celková odhadní cena těchto nemovitostí (bez bytových domů) byla téměř **390 mil. Kč**. Ministerstvo za ně nakonec v několikakolových výběrových řízeních získalo pouze **218 mil. Kč**, tedy pouze 56 % odhadní ceny.

PROGRAMY MPSV V OBLASTI NEMOVITÉHO MAJETKU

- Významné systémové nedostatky byly zjištěny i při KA č. **14/05**, ve které NKÚ zkontroloval postup MPSV jako správce pěti programů s prostředky vynaloženými v letech 2009–2013 ve výši **3,6 mld. Kč**. Četnost a závažnost zjištěných nedostatků vedly NKÚ k závěru, že programy MPSV nebyly průkazným souborem věcných, časových a finančních podmínek pro realizaci akcí a pro objektivní hodnocení plnění cílů tak, jak stanovují základní právní předpisy³⁰. Účinnost systému financování programů snižovalo velké množství zásadních změn prováděných MPSV v průběhu jejich realizace. Tyto změny navíc nebyly podloženy odpovídajícími technicko-ekonomickými zdůvodněními cílů ani vyhodnoceními efektivity vložených prostředků. Zásadní problém představovala neexistence závazných koncepcí řešících potřeby pořízení a obnovy nemovitého majetku z dlouhodobého hlediska. Následkem toho byl v programech týkajících se

30 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

MPSV a Úřadu práce České republiky /ÚP/ pořizován i nepotřebný nebo kapacitně nevyhovující nemovitý majetek, případně bylo neúměrně zvyšováno riziko takového pořízení.

O tom, jak vážné negativní důsledky mají výše uvedené zásadní chyby, svědčí neúčelný a nehospodárný postup při realizaci uvedených programů v případě řady konkrétních kontrolovaných akcí. Lze uvést následující příklady:

INVESTICE A PRODEJ NEMOVITÉHO MAJETKU MO

- V KA č. **13/30** NKÚ identifikoval zásadní nedostatky u některých akcí zaměřených na rekonstrukce ubytoven a realizaci energetických opatření, které byly realizovány v letech 2009 a 2010 prostřednictvím příspěvkové organizace Armádní servisní /AS-PO/, zřízené pro hospodaření s bytovým fondem, ubytovnami a dalším určeným nemovitým a movitým majetkem státu. MO v počátku trvání programu ponechalo této organizaci značné kompetence pro výběr a realizaci akcí a podcenilo kontrolu. U tří kontrolovaných akcí (ubytovny v Táboře a v Chotusicích, bytový dům v Kozlově) byly v zadávacích řízeních vybrány obchodní společnosti bez dostatečné praxe, které navíc sloužily pouze jako zprostředkovatelé a vlastní realizaci akcí zajistily subdodavatelským způsobem. Akce nebyly realizovány hospodárně, jejich ukončení bylo opožděné a jedna akce nebyla dokončena vůbec. NKÚ vyhodnotil, že AS-PO použila u těchto akcí nehospodárně částku ve výši téměř **46 mil. Kč**. Nejvýraznějším případem nesprávného postupu jak při výběru akce, tak při samotné realizaci byla rekonstrukce ubytovny v Chotusicích za **17 mil. Kč**, která nebyla dokončena. Jak NKÚ zjistil na místě, ubytovna není využívána a pro MO je nepotřebná i do budoucna. Při této akci tak byly neúčelně vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši **14 mil. Kč**.

V návaznosti na výsledky této KA byla po projednání vládou ČR ze strany MO přijata v oblasti programového financování příslušná opatření metodického charakteru. V souvislosti s organizačními změnami v resortu MO byla přijata nová struktura, která by měla v oblasti nemovité infrastruktury přinést zjednodušení průběhu procesů reprodukce majetku.

PROGRAMY MPSV V OBLASTI NEMOVITÉHO MAJETKU

- Četné závažné chyby v realizaci akcí NKÚ odhalil také v KA č. **14/05**. Zjistil např., že u objektu ÚP v Pardubicích byla v přípravě zvolena varianta novostavby, která byla o cca **130 mil. Kč** dražší než varianta rekonstrukce a dostavby stávající budovy. V souvislosti s výstavbou této budovy zastavil ÚP výstavbu budovy v Rokytně za **60 mil. Kč** a pro rozestavěnou budovu nedoložil další využití. V roce 2012 zase ÚP pořídil kapacitně nedostačující budovu v Karlových Varech pro 75 zaměstnanců, kde však v době kontroly pracovalo 107 zaměstnanců a dalších devět zůstalo v původní, nevyhovující budově. Značně rizikové z hlediska neodpovídajícího využití i plnění podmínek pro financování z *Integrovaného operačního programu* bylo v roce 2013 i pořízení budovy v Praze 7 za **329 mil. Kč**, když ÚP nedoložil věrohodné údaje o počtech zaměstnanců, kteří by měli v budově pracovat, ani že před nákupem provedl řádný výběr nemovitostí. Přitom MPSV v roce 2011 deklarovalo, že vznik ÚP nevyvolá potřebu pořízení nových budov.

NKÚ se v roce 2014 zaměřil také na naplňování politiky státu v oblasti cestovního ruchu, ve které byla podpora v kontrolovaném období poskytována z prostředků SR a EU prostřednictvím *Národního programu podpory cestovního ruchu, Integrovaného operačního programu /IOP/ a čtyř regionálních operačních programů*. Výsledky KA č. **13/32 se týkaly nedostatků v koordinaci a monitoringu poskytování podpory a hodnocení plnění účinnosti politiky. Z kontroly vyplynula mimo jiné tato zjištění:**

- MMR, které je ze zákona odpovědné za oblast cestovního ruchu, sice ve schválené koncepci cestovního ruchu na období let 2007–2013 stanovilo strategické cíle spočívající v posílení cestovního ruchu v národním hospodářství, ale nestanovilo jejich očekávanou míru naplnění. Ačkoliv MMR vykázalo, že od konce roku 2007 do června 2013 bylo na podporu cestovního ruchu vynaloženo nejméně **49 mld. Kč**, výkonnost cestovního ruchu stagnovala nebo klesala. NKÚ vyhodnotil, že systém poskytování a hodnocení podpory nezajišťoval, aby podpora cestovního ruchu byla průkazná a uceleně koordinována a monitorována a aby zaměření a výše podpory cestovního ruchu byly stanoveny na základě vyhodnocení přínosů již poskytnuté podpory v minulých letech. MMR k takovému monitorování a hodnocení ani nemělo dostatečné nástroje. Přínosy podpory pro rozvoj cestovního ruchu však nesledovali dostatečně ani sami kontrolovaní poskytovatelé podpory, tj. MMR u *Národního programu podpory cestovního ruchu* a IOP a čtyři regionální rady u regionálních operačních programů.

Chyb se MMR dopustilo při poskytování podpory z *Národního programu podpory cestovního ruchu*, když nestanovilo vypovídající ukazatele pro vyhodnocení plnění cílů programu a program hodnotilo pouze formálně. Hodnocení žádostí bylo vysoce subjektivní. Program měl zpřístupnit cestovní ruch znevýhodněným skupinám obyvatel (rodinám s dětmi, mládeži, seniorům, hendikepovaným osobám apod.), MMR ale nesledovalo, zda realizované projekty uvedenému cíli skutečně slouží, tj. zda výsledky programu skutečně naplňují zadaný cíl. MMR tímto způsobem např. podpořilo projekty v celkové výši **4,4 mil. Kč**, jejichž smyslem bylo vybudování půjčovny elektrokol, půjčovny vozítek Segway pro turisty nebo pořízení automobilu pro potřeby přepravy návštěvníků hotelu. MMR chybovalo také v rámci IOP, jehož je řídicím orgánem. Z celkových sedmi kontrolovaných projektů bylo šest nedostatečně připraveno, což u tří z nich vedlo k jejich předčasnému ukončení. Nebyla tak zajištěna dostatečná efektivnost vložených prostředků.

MMR v roce 2013 připravilo v souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií novou Koncepti státní politiky cestovního ruchu 2014–2020, která byla usnesením č. 220 ze dne 27. března 2013 schválena vládou a obsahuje návrhy opatření a nových koordinačních mechanismů. Na základě výsledků kontroly NKÚ se MMR mj. zavázalo, že zkvalitní způsob vyhodnocování plnění koncepce za pomoci metodiky pro vyhodnocování návratnosti investic a společenských dopadů cestovního ruchu.

2.5 Finanční prostředky ze zahraničí

V průběhu roku 2014 NKÚ dokončil celkem osm kontrolních akcí, které byly prioritně zaměřeny na hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí, a prověřil systém implementace těchto prostředků prostřednictvím vybraných programů³¹. Nejčastěji se jednalo o prostředky poskytnuté z rozpočtu EU. Ten z hlediska objemu představuje pro ČR nejvýznamnější finanční zdroj, z něhož jsou financována opatření z oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti a z oblasti společné zemědělské, resp. rybářské politiky.

Na programy a projekty financované ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* se zaměřily kontroly peněžních prostředků určených na realizaci vybraných opatření operačních programů /OP/:

- *Podnikání a inovace* (KA č. **13/17**),
- *Životní prostředí* (KA č. **13/21**),
- *Praha – Konkurenceschopnost* (KA č. **14/09**),
- *Regionální operační program regionu soudržnosti Jihozápad* (KA č. **14/16**),
- *Výzkum a vývoj pro inovace* (KA č. **14/39**).

³¹ Při těchto kontrolních akcích NKÚ prověřil systém implementace prostředků EU v daném programu, ose či opatření, tzn. správnost jednotlivých transakcí včetně nastavení a spolehlivosti systému řízení a kontroly v rámci příslušného programu.

Podporám směřovaným do oblasti zemědělství a rybníkářství se věnovala kontrola vybraných opatření v rámci:

- *Programu rozvoje venkova* (KA č. **14/07**),
- operačního programu *Rybářství 2007–2013* (KA č. **13/28**).

Mimo rozpočet EU směřovala kontrola:

- *Programu švýcarsko-české spolupráce* zaměřeného na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie (KA č. **13/37**).

V dalších čtyřech kontrolních akcích (KA č. **13/32**, **14/03**, **14/06** a **14/13**) byly kontrolovány mimo jiné i projekty spolufinancované z prostředků EU v rámci vybraných regionálních operačních programů, *Integrovaného operačního programu*, OP *Doprava* a OP *Životní prostředí*. Významné poznatky z těchto kontrolních akcí jsou vzhledem k převažujícímu zaměření kontroly na významné investiční programy a projekty uvedeny zejména v příslušné části výroční zprávy (část 2.4). V rámci KA č. **14/03** byla navíc vyhodnocena také spolehlivost řídicího a kontrolního systému OP *Doprava*.

V souvislosti s výsledky vlastní kontrolní, monitorovací a analytické činnosti v oblasti peněžních prostředků poskytovaných ČR ze zahraničí, především prostředků z rozpočtu EU, NKÚ dlouhodobě upozorňuje na zásadní systémové nedostatky, které jsou příčinou zaostávání ČR v čerpání peněžních prostředků. NKÚ např. v *EU reportu 2014*³² uvedl, že z hlediska dosažené čisté pozice je ČR tzv. čistým příjemcem³³, přičemž čistá pozice ČR za roky 2004–2013 přesáhla hranici 13 mld. €. Zároveň však NKÚ musel konstatovat, že přes uvedenou skutečnost ČR v dosažené míře čerpání alokovaných prostředků ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* patřila mezi čtyři nejméně úspěšné státy EU.

V roce 2014 se také potvrdilo, že opatření, která měla zabránit nevratné ztrátě značné části prostředků vyčleněných v rozpočtu EU pro ČR, nebyla zcela účinná. Z monitorovací zprávy MMR za třetí čtvrtletí 2014 vyplývá, že za rok 2013 již došlo ke zrušení závazku u pěti OP ve výši cca 12 mld. Kč³⁴. Nesplnění povinného čerpání alokace podle pravidla n+2 bylo ze strany MMR potvrzeno i za rok 2014³⁵, a to ve výši dalších 9 mld. Kč. Česká republika tak z prostředků programového období 2007–2013 podle NKÚ ztratí desítky miliard korun, které mohly být využity k jejímu rozvoji.

Spolu s tlakem na řešení problému nevyužití značné části prostředků narůstá riziko realizace projektů, které nepovedou k racionálnímu využití prostředků EU v souladu s hlavními záměry a cíli programů. NKÚ opět upozorňuje, že nemůže jít o využití prostředků za každou cenu a že tlak na využití těchto prostředků by měl směřovat jen na ty projekty, kde bude zajištěno jejich účelné, hospodárné a efektivní využití, a to s ohledem na celou dobu jejich životního cyklu. Realizované projekty musí splňovat nejen podmínku udržitelnosti po stanovenou dobu, ale také zajištění udržitelných zdrojů financování z hlediska budoucích výdajů na provoz.

NKÚ opakovaně upozorňuje na příčiny nevyhovujícího stavu v čerpání podpory. Jsou dány zásadními systémovými chybami i individuálními selháními implementačních orgánů některých operačních programů. Mezi nejzávažnější příčiny, proč ČR zaostává za většinou členských států EU, patří komplikovanost systému implementace podpory, nekoncepčnost i změny zaměření jednotlivých opatření, chyby v nastavení podmínek a pravidel, opožděná realizace programů, nedostatečná připravenost a chyby v realizaci projektů, nízká kvalita řízení a kontroly programů, omezená nezávislost výkonu kontroly a v neposlední řadě i vysoká administrativní náročnost a časté personální změny na výkonných i řídicích pozicích. Nespolehlivost systémů řízení a kontroly, které nejsou schopny odhalovat porušování podmínek a předpisů, má za následek sankční opatření ze strany EK a další krácení již proplacených prostředků.

32 *EU report 2014, Zpráva o finančním řízení prostředků EU v ČR*, vydal NKÚ v červnu 2014.

33 Příjmy z rozpočtu EU převyšují odvod ČR do tohoto rozpočtu.

34 Podle *Čtvrtletní monitorovací zprávy o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013*, III. čtvrtletí 2014, MMR 31. října 2014, došlo za rok 2013 ke zrušení závazku ve výši 411,4 mil. EUR u OP *Životní prostředí*, OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*, OP *Lidské zdroje a zaměstnanost* (pouze cíl 2), OP *Technická pomoc* a u *Integrovaného operačního programu* (pouze cíl 2).

35 Dle tiskové zprávy MMR ze dne 2. ledna 2015.

Na řadu systémových nedostatků, které měly významný vliv na celkové fungování programů z hlediska plnění jejich finančních a věcných cílů, NKÚ poukázal i v roce 2014, např.:

OP PODNIKÁNÍ A INOVACE

- V KA č. **13/17**, při které byly prověřeny peněžní prostředky určené na realizaci OP *Podnikání a inovace /OPPI/*, NKÚ vyhodnotil systém řízení a kontroly jen jako částečně účinný. Zjistil zejména závažná pochybení v nastavení a samotném fungování kontrolního systému, když kontrolní systémy MPO a Agentury CzechInvest nezachytily pochybení u příjemců podpor, ať již z důvodu nedostatečné účinnosti těchto systémů, nebo kvůli individuálním selháním. Hlavní nedostatky při realizaci kontrolovaných projektů spočívaly v nedodržení pravidel pro výběr dodavatelů a nezpůsobilých výdajích při použití podpory na úhrady dodávek, které nebyly realizovány, nebo dodávek jiných zařízení, než bylo stanoveno. Část prostředků byla proplacena i na výdaje, které nemohly být uznány za způsobilé z důvodu jejich věcného nesouladu s podmínkami podpory, z důvodu neprokatelnosti či z důvodu nehospodárnosti, neefektivnosti a neúčelnosti. U sedmi ze vzorku 22 kontrolovaných projektů kvalifikoval NKÚ nedostatky v celkové výši **105 mil. Kč** jako porušení rozpočtové kázně, což představovalo 10 % z proplacených výdajů kontrolovaných projektů. Výhrady k řádnému fungování implementace OPPI má i Evropská komise. Vzhledem k tomu, že do doby ukončení kontroly NKÚ se pochybnosti Evropské komise nepodařilo vyřešit, NKÚ vyslovil důvodnou obavu, že se České republice nepodaří alokované prostředky tohoto programu plně vyčerpat.

PODPORA Z OPŽP NA ČIŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD

- Při KA č. **13/21** se NKÚ zaměřil na jeden z nejrizikovějších operačních programů z hlediska čerpání peněžních prostředků, kterým je operační program *Životní prostředí /OPŽP/*, konkrétně na peněžní prostředky určené na čištění odpadních vod a činnosti MŽP jako řídicího orgánu a SFŽP jako zprostředkujícího subjektu. Závažné nedostatky NKÚ identifikoval zejména v nastavení systému hodnocení a výběru projektů. Do prosince 2011 monitorovací výbor OPŽP neposuzoval ani neschvaloval kritéria pro výběr projektů, a řídicí orgán tak schválil k financování projekty s podporou ve výši téměř **26 mld. Kč**, aniž by zajistil výběr projektů v souladu s předpisy EU. Zdlouhavé bylo také vyřizování žádostí o dotace, neboť celý proces trval průměrně 28 měsíců. V důsledku odhalených chyb Evropská komise pozastavila proplácení dotací z OPŽP a aplikovala plošnou 5% korekci všech výdajů proplacených příjemcům do srpna 2012. OPŽP byl v roce 2012 zařazen do skupiny rizikových programů a do režimu zesíleného řízení rizik. I přesto u OPŽP stále přetrvává riziko nenaplnění limitu čerpání prostředků. Dle údajů MMR měly být do konce roku 2013 vyčerpány výdaje ve výši 65 % alokovaných prostředků programu, avšak v rámci celého OPŽP bylo proplaceno pouze 44 % alokace. U OPŽP se jednalo o automatické zrušení závazku u významné části alokace, a to ve výši téměř **5,3 mld. Kč**.

POPULARIZACE VĚDY A VÝVOJE V RÁMCI OP VAVPI

- V rámci KA č. **14/39** zaměřené na peněžní prostředky operačního programu *Výzkum a vývoj pro inovace /OP VaVpl/* určené na financování prioritní osy 3 – *Komericializace a popularizace výzkumu a vývoje* NKÚ mj. zjistil, že MŠMT jako řídicí orgán v průběhu implementace postupně výrazně měnilo výši prostředků ve prospěch oblasti podpory určené na propagaci a popularizaci výsledků výzkumu a vývoje /VaV/ na úkor oblasti určené na komercializaci výsledků VaV. MŠMT schválilo k financování projekty s podporou ve výši **5,6 mld. Kč**, z toho na projekty zaměřené na komercializaci výsledků VaV podporu pouze ve výši **1,4 mld. Kč**. MŠMT také nekladlo důraz na výběr projektů, které podporují témata, jež jsou zásadní pro úspěšnou implementaci projektů,

kteří byly financovány v rámci nejvýznamnějších dvou prioritních os OP VaVpl. Pouze u jedné z vyhlášených výzev byly synergie předmětem výběrových kritérií. Nedostatečná podpora projektů synergických s projekty podpořenými v prioritních osách 1 a 2 OP VaVpl a nižší míra financování oblasti podpory zaměřené na komercializaci výsledků VaV přináší riziko, že prioritní osa 3 nebude dostatečnou podporou pro naplnění globálního cíle OP VaVpl. MŠMT téměř polovinu prostředků poskytlo na výstavbu center popularizace vědy a vývoje. Jak NKÚ dále vyhodnotil, u těchto center z dlouhodobého hlediska existuje riziko, že jejich provoz bez dalších dotací, finančních příspěvků a věcných darů k pokrytí předpokládané ztráty nebude finančně zajištěn.

Jak vyplynulo z výsledků kontrolních akcí NKÚ ukončených v roce 2014, charakter zjišťovaných chyb a jejich četnost se oproti minulým letům dlouhodobě nemění. Na straně některých řídicích a zprostředkujících orgánů stále existovaly značné nedostatky v nastavení a úrovni provádění řízení a kontroly a v systémech hodnocení a výběru projektů. Byly tak podporovány i projekty, jejichž financováním byly porušovány principy účelného, hospodárného a efektivního vynakládání prostředků, tj. zásady řádného finančního řízení. Jako významné jsou také hodnoceny chyby v nastavení cílů a indikátorů pro měření pokroku a výsledků, a to z důvodu jejich nekonkrétnosti, neměřitelnosti a nulové vypovídací schopnosti. V důsledku toho v některých případech není možno vyhodnotit přínos, jaký měly realizované projekty ve vztahu ke strategickým cílům programů, ani zda byly prostředky programů v konečném důsledku vynaloženy účelně, hospodárně a efektivně. K tomu lze uvést několik příkladů:

OP RYBÁŘSTVÍ 2007–2013

- V KA č. **13/28** NKÚ prověřil podporu poskytovanou prostřednictvím operačního programu *Rybářství 2007–2013 /OPR/* a zjistil, že MZe jakožto řídicí orgán OPR v rozporu se zásadami řádného finančního řízení nerozpracovalo celkový obecný cíl programu na konkrétní cíle na úrovni prioritních os a jednotlivých opatření, což způsobuje velmi obtížné vyhodnocení tohoto cíle. MZe nezajistilo spolehlivý systém monitorování věcného pokroku při realizaci programu, sledovalo jej nevhodnými monitorovacími indikátory, případně nezavedlo indikátor vůbec. Podle NKÚ lze u dvou ze tří celkových cílů OPR předpokládat, že nebudou dosaženy ani do konce roku 2015, přestože se pravděpodobně podaří vyčerpat celou alokaci kontrolovaných prioritních os OPR ve výši cca **1 mld. Kč**. Závažných pochybení se MZe dopouštělo také ve výběru projektů a při jejich kontrole. Stanovilo taková hodnotící kritéria, která žádným způsobem nezohledňovala kvalitu, hospodárnost a efektivnost projektů. MZe např. ve 25 případech poskytlo dotace v celkové výši **3,5 mil. Kč** na projekty, které při bodování nezískaly žádný bod. Ačkoliv obdobné nedostatky zjistil NKÚ již v rámci kontrolní akce č. **09/12**³⁶ u operačního programu *Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství*, jehož prostřednictvím bylo podporováno české rybářství v programovém období 2004–2006, nepřijalo MZe odpovídající nápravná opatření.

MODERNIZACE VODNÍCH CEST A PŘÍSTAVŮ

- K závažným závěrům týkajícím se celkové neúčinnosti řídicího a kontrolního systému dospěl NKÚ v KA č. **14/03** při kontrole systému implementace operačního programu *Doprava /OPD/* v oblasti podpory vodních cest a přístavů a multimodální dopravy (viz také část 2.4.1). Pro dosažení globálního cíle OPD stanovilo MD v programovém dokumentu nekonkrétní a obtížně měřitelné specifické cíle a nepřičítalo jim žádné odpovídající indikátory, které by umožňovaly měření míry dosažení těchto cílů. Kontroly projektů a jejich výdajů z hlediska způsobilosti

³⁶ KA č. 09/12 – Podpora rybářství v České republice podle operačních programů v letech 2004–2008, KZ byl zveřejněn v částce 1/2010 *Věstníku NKÚ*.

financování neprováděly MD ani SFDI důsledně. Týkalo se to zejména hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti výdajů a vyhodnocování skutečných přínosů a efektů podpořených projektů v oblasti vodní dopravy. V důsledku chybné implementace OPD v této oblasti již EK uplatnila korekci výdajů a existuje riziko, že v dalším programovém období nebudou tyto dopravní stavby z fondů EU dále financovány.

PODPORA REGIONÁLNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ Z ROP JZ

- Významné nedostatky zjistil NKÚ i v KA č. **14/16**, zaměřené na peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu regionálních zdravotnických zařízení v rámci jedné prioritní osy *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad /ROP JZ/*. NKÚ vyhodnotil, že indikátory oblasti podpory cílené na rozvoj zdravotní péče, které Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad /RR JZ/ stanovila, neměly žádnou vypovídací schopnost ve vztahu ke sledování naplňování ROP JZ, k hodnocení projektů, stanovení optimálních rozpočtů ani k vyhodnocení nákladovosti či efektivity vynaložených investic. RR JZ náklady na výstavbu objektů ani náklady na pořizování techniky pro zdravotnické účely neporovnávala a nevyhodnocovala. U kontrolovaných projektů byly stanoveny indikátory výsledku jako „počet pořízeného zdravotnického vybavení“, resp. „počet zdravotnických zařízení – přístrojové vybavení“, a „plocha nově vybudovaných objektů – zdravotnictví“. Pro hodnocení projektů včetně stanovení jejich optimálních rozpočtů RR JZ stanovila tzv. jednotkové ceny indikátorů. To, že nastavené cenové hodnoty těchto indikátorů naprosto neodpovídají realitě, zjistil NKÚ porovnáním cen stanovených podle jednotkových cen indikátorů a cen, za které bylo zdravotnické vybavení skutečně pořízeno. Např. jedna z nemocnic v rámci kontrolovaného projektu pořídila vybavení za **22 mil. Kč**, ale optimální hodnota rozpočtu na toto vybavení stanovená podle indikátoru byla **260 mil. Kč**, tj. o 1 082 % vyšší. NKÚ rovněž porovnal pořizovací ceny typově obdobných přístrojů pořízených jednotlivými příjemci a zjistil, že v cenách techniky byly značné rozdíly. Např. typově obdobný anesteziologický přístroj včetně ventilátoru a monitorovací jednotky byl jednou nemocnicí nakoupen za **758 tis. Kč**, zatímco jinou za **1 163 tis. Kč**, tj. o 53 % vyšší cenu.

Na straně příjemců peněžních prostředků jsou nejčastěji porušována pravidla pro výběr dodavatelů zakázek. Jde zejména o porušování zákona o veřejných zakázkách při nedodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Další skupinu chyb tvoří uplatňování nezpůsobilých výdajů a nedodržení účelnosti a hospodárnosti realizace některých projektů. Jedná se například o výdaje za dodávky a služby, které byly dodány v nedostatečném rozsahu nebo kvalitě, případně nebyly dodány vůbec. Chyby se vyskytují nejčastěji tam, kde řídicí a zprostředkující orgány nevykonávají řádnou kontrolu. Nedostatečná funkčnost systému řízení a kontroly a zvýšený výskyt nedostatků byly zjištěny také v případech, kdy ministerstva v pozici příjemce prostředků byla současně i v roli poskytovatele podpory. V roce 2014 bylo zjištěno zejména:

OP PODNIKÁNÍ A INOVACE

- V KA č. **13/17** NKÚ při kontrole konkrétních projektů realizovaných v rámci OPPI odhalil u příjemců podpor nedostatky především v oblasti výběrových řízení a nezpůsobilých výdajů. Nejčastěji se jednalo o nedodržení pravidel pro výběr dodavatelů, která souvisela s porušením lhůt, nedodržením požadavků na transparentnost hodnocení, chybnými postupy při posuzování kvalifikačních předpokladů či nerealizováním výběrového řízení. Např. jeden z příjemců, jemuž byly proplaceny výdaje ve výši **50 mil. Kč**, v rámci zadání zakázky nevypracoval zadávací

dokumentaci v řádném rozsahu a v rozporu se zákonem nevyločil uchazeče o zakázku, kteří nespĺňovali v požadovaném rozsahu základní kvalifikační předpoklady. Nezpůsobilé výdaje spočívaly v použití podpory na úhrady dodávek, které nebyly realizovány, nebo dodávek jiných zařízení, než bylo stanoveno. Část prostředků byla proplacena i na výdaje, které nemohly být uznány za způsobilé z důvodu jejich věcného nesouladu s podmínkami podpory, z důvodu neprokazatelnosti či z důvodu nehospodárnosti, neefektivnosti a neúčelnosti. Např. jeden z příjemců podpory u projektu s proplacenou dotací ve výši **41 mil. Kč** požádal o proplacení výdajů za nákup pozemků, které s daným projektem vůbec nesouvisely.

OP RYBÁŘSTVÍ 2007–2013

- V rámci KA č. **13/28**, jejímž předmětem byly prostředky OPR, odhalil NKÚ závažné chyby u projektu *Ryba domácí*, v němž bylo MZe zároveň v pozici příjemce i poskytovatele podpory. Celkové proplacené výdaje projektu, jehož cílem bylo zvýšení spotřeby sladkovodních ryb, dosáhly částky téměř **150 mil. Kč**, přičemž z dostupných informačních zdrojů nebylo možno vyhodnotit, zda byly cíle projektu splněny. Podle Českého statistického úřadu však spotřeba ryb v ČR od roku 2009 klesá. Projekt realizovalo MZe prostřednictvím jediného dodavatele, jemuž neoprávněně proplatilo nezpůsobilé výdaje v celkové výši **1,8 mil. Kč** za činnosti bez jakéhokoliv prokazatelného plnění, což NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně. MZe například zaplatilo dodavateli za péči o značku **1,5 mil. Kč**, a to pouze na základě písemného prohlášení, že tuto službu vykonal. MZe také akceptovalo a proplatilo nezpůsobilé výdaje ve výši **277 tis. Kč**, které byly nad rámec smlouvy. Financovalo též infolinku, která byla určena pro krizovou komunikaci v případě poplašných zpráv o závadném rybím mase. Linku ale téměř nikdo nevyužíval. NKÚ zjistil, že při rozpočtení nákladů na její provoz činila průměrná cena jednoho hovoru v roce 2008 téměř **9 tis. Kč**.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- Při KA č. **14/07** se NKÚ zaměřil na peněžní prostředky určené na realizaci tzv. technické pomoci v rámci *Programu rozvoje venkova /PRV/*, která měla za cíl mj. zvýšit informovanost veřejnosti a zlepšit řízení a kontrolu programu. NKÚ vyhodnotil, že MZe jako řídicí orgán vydalo pravidla, která měla nepříznivý dopad na administraci a realizaci projektů i na vyhodnocování účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynaložených prostředků. V pravidlech platných pouze pro dva příjemce, kterými byly MZe a SZIF, např. MZe neupravilo problematiku personálního a majetkového propojení při zadávání veřejných zakázek, takže existovalo riziko střetu zájmů. Pravidla neupravovala korekční a sankční systém a nestanovila ani způsob dokladování způsobilých výdajů, takže postačovalo pouze čestné prohlášení a rozpis položek. MZe i SZIF tím vůči sobě jako příjemcům dotace postupovaly výrazně příznivějším způsobem než k jiným příjemcům v ostatních osách PRV. MZe i SZIF jako příjemci dotací při zadávání zakázek opakovaně porušovaly zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace a uplatňovaly nezpůsobilé výdaje. Nedostatky byly zjištěny u 16 % projektů v celkovém objemu téměř **8 mil. Kč**. MZe např. neúčelně pořídilo propagační předměty v celkové částce **1 mil. Kč**. U projektu, jehož předmětem byly konzultační služby za **600 tis. Kč**, nebylo MZe schopno vůbec prokázat, na co byly peněžní prostředky použity. Příkladem může být i dotace ve výši přesahující **1,2 mil. Kč**, kterou SZIF proplatil, přestože MZe podalo žádost o úhradu nákladů s více než dvouletým zpožděním po stanovené lhůtě.

OP PRAHA – KONKURENCESCHOPNOST

- Také v KA č. **14/09**, při níž byl kontrolován operační program *Praha – Konkurenceschopnost /OPPK/*, zjistil NKÚ nedostatky v nastavení a účinnosti řídicího a kontrolního systému a v oblasti neúčelného vynakládání prostředků OPPK. Významná byla pochybení příjemců dotací při realizaci kontrolovaných projektů. Např. u jednoho projektu s názvem *Revitalizace nevhodně využívaných ploch v Praze 11*, který byl určen na rekultivaci a rekonstrukci dětských hřišť a dalších ploch, NKÚ odhalil neprokázaný objem stavebních prací a z toho plynoucí nezpůsobilé výdaje v celkové výši **10 mil. Kč**. Tuto částku příjemce neoprávněně nárokoval z prostředků OPPK. NKÚ například zjistil, že dodavatel prací fakturoval devětkrát více vybouraného materiálu, než skutečně uložil na skládku. U dalšího projektu s názvem *Automatický systém poskytování informací a výstražných bezpečnostních hlášení pro potřeby Hlavního města Prahy* s dotací ve výši **8,6 mil. Kč** byl zjištěn nedostatek v naplňování účelu projektu. NKÚ spočítal, že náklady na jednoho uživatele činily téměř **21 tis. Kč**, když o využití tohoto systému projevil zájem jen 444 občanů, institucí a firem, tj. pouze 5–10 % plánovaného počtu uživatelů.

Jedinou kontrolní akcí v oblasti finančních prostředků poskytnutých ze zahraničí mimo rozpočet EU byla KA č. 13/37, při které NKÚ prověřil peněžní prostředky určené na realizaci Programu švýcarsko-české spolupráce. Tato kontrolní akce byla koordinována se švýcarským Federálním kontrolním úřadem (Swiss Federal Audit Office). NKÚ zjistil systémové nedostatky v oblasti administrace programu a jeho kontroly, hodnocení žádostí a nastavení závazných indikátorů projektů.

- NKÚ vyhodnotil, že nastavení systému nepřispívá k efektivní a bezproblémové administraci programu. Na národní úrovni se to týkalo zejména složité víceúrovňové organizační struktury zahrnující zprostředkující subjekty, což mj. zvyšuje i časovou a personální náročnost. Zavedení této struktury přitom nebylo z titulu dohody se švýcarskou stranou povinné. Spolu s dvoukolovým způsobem hodnocení projektů a nutností překladů dokumentů to mělo podstatný vliv na dlouhou dobu schvalování projektů, která v některém případě trvala až tři roky.

Systémové nedostatky zjistil NKÚ také u kontrolovaných projektů. V hodnocení projektových žádostí *Fondu partnerství* (jeden z fondů programu) MF jako zprostředkovatel nevymezilo dostatečným způsobem postup hodnotitelů při přidělování bodů a nebyly stanoveny závazné indikátory, jejichž prostřednictvím by bylo možné posuzovat míru přínosu projektů. U čtyř z pěti kontrolovaných projektů tohoto fondu byla zjištěna selhání kontrol MF před platbou a následně vyplacení neoprávněných výdajů ve výši **524 tis. Kč**. U *Fondu na přípravu projektů* MF zase nenastavilo objektivní a měřitelný způsob vyhodnocování potřebnosti a přiměřenosti výše dotace. MV jako zprostředkující subjekt chybovalo u všech 11 kontrolovaných individuálních projektů, když u nich v rozporu s právními předpisy nestanovilo indikátory a u některých z nich ani cíl nebo parametry akce. Vzniklo tak riziko, že MV nebude schopno ověřit, zda a jak byly u dotčených projektů splněny stanovené podmínky.

Na základě výsledků této kontrolní akce navrhlo MF úpravu metodických postupů *Fondu partnerství* tak, aby byly plně v souladu s právními předpisy. NKÚ doporučil MF, aby zvážilo, zda se tato úprava netýká také dalších finančních nástrojů (např. finančních mechanismů EHP a Norska 2009–2014), a nemělo by se tedy jednat o systémovější úpravu procedur obecněji pro všechny typy poskytovaných dotací.

Z analýzy kontrolních zjištění posledních let vyplývá, že se trvale opakují významné a četné chyby ve výběru vhodných projektů k financování, při monitorování postupu realizace projektů a dosahování deklarovaných cílů, v kontrolní a auditní činnosti, při výběru dodavatelů a uplatňování a proplácení nezpůsobilých výdajů. Dokládá to nepříznivou skutečnost, že v uvedených oblastech odpovědné orgány dosud nebyly schopny realizovat účinná opatření k zajištění efektivní a bezproblémové administrace prostředků poskytnutých z rozpočtu EU. Adekvátní opatření jsou přitom požadována nejen na základě nedostatků a doporučení uvedených v kontrolních závěrech NKÚ, ale také na základě nálezů kontrolních a výkonných orgánů EU, jakými jsou Evropský účetní dvůr nebo Evropská komise. NKÚ proto soustavně sleduje a vyhodnocuje, jak vláda ČR a odpovědné orgány reagují na zjištěné nedostatky přijetím příslušných opatření k nápravě nedostatků. Kontrola účinnosti opatření bude předmětem následných KA. V roce 2014 byla přijata řada opatření k nedostatkům a doporučením z ukončených KA. Uvést lze následující příklady:

OP PODNIKÁNÍ A INOVACE PODPORA Z OPŽP NA ČIŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD

- Na základě výsledků KA č. **13/17** vláda ČR uložila ministru průmyslu a obchodu zajistit nápravu chyb detekovaných NKÚ v souladu s platnými právními předpisy ČR a v souladu s opatřeními přijatými na základě kontrolního závěru z kontrolní akce. Odpovídající opatření přijalo také MŽP k výsledkům KA č. **13/21**.

Důležitá byla také reakce kontrolního výboru PS PČR, který vzal na vědomí *EU report 2014* a přijal usnesení, kterým požádal předsedu vlády, aby kontrolnímu výboru předložil informaci o přijatých opatřeních k odstranění nedostatků uvedených v této publikaci.

2.6 Kontrola závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu a dalších údajů pro monitorování a řízení veřejných financí

Cílem kontrolní činnosti NKÚ v oblasti závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu bylo prověřit, zda při sestavování závěrečných účtů kapitol postupovaly kontrolované osoby v souladu s právními předpisy a zda údaje účetních závěrek /ÚZ/ a finančních výkazů předkládané jako podklad pro závěrečné účty byly spolehlivé. V roce 2014 byly dokončeny následující čtyři kontrolní akce typu finanční audit:

ZÁVĚREČNÉ ÚČTY KONTROLOVANÝCH MINISTERSTEV

- KA č. **13/19** – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2012, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2012;
- KA č. **13/29** – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo obrany za rok 2012, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva obrany za rok 2012;
- KA č. **13/38** – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zemědělství za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva zemědělství za rok 2013;
- KA č. **13/39** – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo dopravy za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva dopravy za rok 2013.

V kontrolních akcích typu finanční audit byly u kontrolovaných osob za uvedená období prověřovány údaje z jejich účetních závěrek, dle kterých činila celková výše aktiv netto **226 mld. Kč**, celková výše nákladů **144 mld. Kč** a celková výše výnosů **62 mld. Kč**. Dále byly u kontrolovaných osob prověřovány údaje výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu, dle kterých byly příjmy v celkové výši **95 mld. Kč** a výdaje v celkové výši **145 mld. Kč**.

V oblasti dodržování právních předpisů při sestavování závěrečných účtů NKÚ považuje za systémově závažnou skutečnost, že v souladu s obecně závaznými právními předpisy nejsou od roku 2012 sumáře účetních závěrek za kapitolu státního rozpočtu povinnou přílohou závěrečného účtu. Tím jsou uživatelé připraveni o důležitý zdroj informací o hospodaření kapitol státního rozpočtu jako celku.

Hlavní pozornost je při kontrolách typu finanční audit věnována vedení účetnictví. NKÚ zkoumal, zda kontrolované osoby vedou účetnictví takovým způsobem, aby na jeho základě sestavená účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. V uvedených kontrolách však NKÚ opět zjistil významné nedostatky právě při naplňování těchto základních požadavků:

ZÁVĚREČNÝ ÚČET MMR ZA ROK 2012
ZÁVĚREČNÝ ÚČET MD ZA ROK 2013

ZÁVĚREČNÝ ÚČET MO ZA ROK 2012
ZÁVĚREČNÝ ÚČET MZE ZA ROK 2013

- Prověřované účetní jednotky nevedly správné účetnictví, když např. MMR zúčtovalo zálohy na transfery u prostředků spolufinancovaných ze zahraničí ve výši téměř **15 mld. Kč** na základě dokladů, které neprokazovaly skutečnosti, o kterých bylo účtováno; účtovalo nesprávně o zástavních právech z titulu poskytnutých investičních dotací, čímž zkreslilo zůstatky podrozvahových účtů o **9,5 mld. Kč** (KA č. **13/19**). Dalším příkladem je MO, které nesprávně účtovalo o předpisu platby na program NATO ve výši **87 mil. Kč** jako o nákladu roku 2012, přestože se jednalo o zálohu na rok 2013; výplaty dávek sociálního zabezpečení ve výši **6,8 mld. Kč** účtovalo na nesprávný nákladový účet (KA č. **13/29**). Dále MD, které např. vykazalo podrozvahové závazky ve výši téměř **11 mld. Kč** na nesprávných podrozvahových účtech (KA č. **13/39**).
- Kontrolované subjekty nevedly úplné účetnictví, když např. MMR neúčtovalo o dlouhodobých poskytnutých zálohách v rámci *Integrovaného operačního programu* ve výši **610 mil. Kč**; neúčtovalo na podrozvahové účty o dlouhodobých podmíněných pohledávkách ve výši **144 mil. Kč** a dlouhodobých podmíněných závazcích ve výši **189 mil. Kč** vyplývajících z uzavřených smluv (KA č. **13/19**). Dále např. MO vykazalo v účetní závěrce pozemky ve výši **14 mil. Kč**, ke kterým nemělo příslušnost hospodařit; na podrozvahových účtech zase nevykazalo výši splátek za pronajatý majetek dle splátkového kalendáře ve výši **1,7 mld. Kč** (KA č. **13/29**).
- Kontrolovaná osoba MD při inventarizaci opakovaně nedohledala majetek (zejména charakteru výpočetní techniky) za rok 2013 ve výši **8,5 mil. Kč** (KA č. **13/39**).
- NKÚ upozornil na nevhodně nastavené postupy pro aplikování některých účetních metod, např. MD si stanovilo hranici významnosti pro tvorbu rezerv ve výši přesahující **1,8 mld. Kč**. Tuto hranici považuje NKÚ za neadekvátní a nepřiměřeně vysokou (KA č. **13/39**).
- Nesprávnosti zjistil NKÚ také ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu, když např. MMR zatřídilo chybným rozpočtovým paragrafem výdaje na transfery spolufinancované z EU a poskytované formou dotací ve výši téměř **17 mld. Kč** (KA č. **13/19**). MZe chybnou rozpočtovou položkou zatřídilo výdaje na pořízení služeb vztahujících se k informačním systémům ve výši přesahující **61 mil. Kč** (KA č. **13/38**) nebo MD chybnou rozpočtovou položkou zatřídilo výdaje na zajištění dopravní obslužnosti ve výši **3,9 mld. Kč** (KA č. **13/39**).

NKÚ v rámci kontrol účetnictví zjistil i další skutečnosti a upozornil na nestandardní postupy, které u MMR a MZe vedly k porušení rozpočtové kázně nebo které významně ovlivnily nejen ekonomické údaje MD, ale i celkové údaje o hospodaření státního rozpočtu:

ZÁVĚREČNÝ ÚČET MMR ZA ROK 2012

- V případě MMR a MZe hodnotil NKÚ některé zjištěné nedostatky jako porušení rozpočtové kázně. Například MMR pod tzv. záštitou ministra poskytlo peněžní prostředky ve výši **3,2 mil. Kč** způsobem, který zákony ČR organizačním složkám státu neumožňují (KA č. **13/19**).

ZÁVĚREČNÝ ÚČET MD ZA ROK 2013

- NKÚ dále upozornil na nestandardní účel a termín poskytnutí dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury od MD. K jejímu poskytnutí došlo na žádost MF a měla sloužit k „*optimalizaci finančních operací státního rozpočtu a řízení likvidity státu*“. SFDI dotaci ve výši **5 mld. Kč**, kterou obdržel 31. 12. 2012, nemohl v roce 2012 využít, a proto ji v rámci finančního vypořádání v roce 2013 vrátil MD. Operace provedené v souvislosti s touto tranší a její vratkou ovlivnily ekonomické údaje MD i celkové údaje o hospodaření státního rozpočtu (KA č. **13/39**).

Možnost NKÚ vyjádřit se ke spolehlivosti údajů účetních závěrek prověřovaných v roce 2014 byla, stejně jako v letech předchozích, limitována stavem právních předpisů pro účetnictví.

V souvislosti se spolehlivostí zveřejňovaných údajů NKÚ upozorňuje na rozdíly mezi údaji účetních závěrek a údaji, které jsou prezentovány Ministerstvem financí v informačním portálu MONITOR³⁷. Účetní jednotky v souladu s obecně závaznými právními předpisy zasílají účetní záznamy do CSÚIS³⁸, které jsou z něj k určitému datu převzaty ke zveřejnění na informačním portálu MONITOR. NKÚ upozorňuje na riziko, že v tomto informačním portálu nemusejí být za organizační složky státu prezentovány k 31. 12. 2013 údaje shodné s údaji v jejich sestavených účetních závěrkách. V případě MD se údaje o podmíněných závazcích prezentované ve výkazu příloha k 31. 12. 2013 v systému MONITOR lišily od údajů ze sestavené ÚZ MD o více než 470 mil. Kč. Dále bylo zjištěno, že údaje MZe, které toto ministerstvo následně opravilo a znovu předalo do CSÚIS, již nebyly převzaty do informačního portálu MONITOR. MF na webových stránkách systému MONITOR uvádí, že tento informační portál zajišťuje zveřejňování účetních závěrek OSS, čímž vyvolává dojem, že prezentované údaje jsou údaji ze sestavených ÚZ OSS.

V roce 2014 byla také ukončena jedna kontrolní akce zaměřená na kontrolu údajů v oblasti výběru pojistného na důchodové pojištění, výplaty dávek důchodového pojištění a prověření správy prostředků soustředěných na zvláštním účtu rezervy pro důchodovou reformu. Jednalo se o KA č. 14/08 – *Prostředky státu v oblasti důchodového pojištění*. Kontrola byla provedena u MPSV (České správy sociálního zabezpečení /ČSSZ/), MF (GŘC), MV a MO za období let 2009 až 2013 (komplexní ověřování systému výběru pojistného na důchodové pojištění a vzniku nároku na důchod a jeho výpočet u MPSV, resp. ČSSZ, bylo provedeno v předchozích kontrolních akcích NKÚ³⁹).

³⁷ MONITOR – specializovaný informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Prezentované informace pocházejí ze systému státní pokladny (IISSP – *Integrovaný informační systém Státní pokladny*) a jsou pravidelně aktualizovány. Aktualizace dat probíhá jednou za čtvrtletí z *Centrálního systému účetních informací státu* a jednou za měsíc z *Rozpočtového informačního systému*. MONITOR dále zajišťuje zveřejňování účetních závěrek organizačních složek státu podle § 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ *Centrální systém účetních informací státu*.

³⁹ KA č. 09/30 – *Výdaje vyplacené Českou správou sociálního zabezpečení v kapitole státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí na dávky důchodového pojištění za rok 2009*, KZ byl zveřejněn v částce 2/2010 *Věstníku NKÚ*; KA č. 10/19 – *Roční účetní a finanční výkazy České správy sociálního zabezpečení za rok 2010*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2011 *Věstníku NKÚ*; KA č. 11/26 – *Účetní závěrka a finanční výkazy České správy sociálního zabezpečení za rok 2011*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2012 *Věstníku NKÚ*.

PROSTŘEDKY DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ

- V rámci KA č. **14/08** NKÚ ověřil správnost příjmů z pojistného na důchodové pojištění u výše uvedených subjektů a neshledal nesrovnalosti s významnějším dopadem na prověřovanou oblast. Na vzorku dále ověřil u MO a MV, že příjemcům dávek důchodového pojištění byla předepsána správná výše důchodů.

V roce 1995 byl zřízen ve státních finančních aktivech zvláštní účet, nyní tzv. *Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu /ZÚRDR/*, pro soustředování přebytků systému důchodového pojištění státu. Přebytku (tj. kladného rozdílu mezi příjmy a výdaji v oblasti důchodového pojištění) bylo naposledy dosaženo v roce 2008. Tyto prostředky byly na dávky důchodového pojištění použity pouze dvakrát, a to v roce 2001 a 2006. MF s prostředky soustředěnými na ZÚRDR nakládalo v kontrolovaném období v souladu s právními předpisy. Stav peněžních prostředků ZÚRDR k 31. 12. 2013 činil téměř **23 mld. Kč**. V kontrolovaném období také došlo k vysokému nárůstu výdajů na dávky důchodového pojištění oproti příjmům z pojistného, v roce 2013 činil schodek přes **50 mld. Kč**.

Ve prospěch ZÚRDR byla mimo jiné převáděna část dividend z majetkových účastí státu v regionálních elektroenergetických distribučních společnostech ve správě MPSV a MPO. NKÚ spatřuje nedostatky v právní úpravě majetkových účastí, která neuvádí, jak účtovat o výnosech z dividend v případě, kdy držitel akcií a příjemce dividend nejsou tatáž OSS.

2.6.1 Podpora dobré účetní praxe

Účetnictví a výkaznictví veřejného sektoru prochází v posledních letech reformou, která začala 1. ledna 2010. Po celé toto období dochází v této oblasti k dalším změnám, zpřesněním a doplněním právních i jiných předpisů. Opakují se situace, kdy jsou novelizovaná znění předpisů vydávána v krátkém časovém předstihu před počátkem své účinnosti, což způsobuje vybraným účetním jednotkám problémy s jejich správnou a včasnou aplikací. I přes neustálé změny zůstávají dosud některé oblasti účetnictví organizačních složek státu při aplikaci účetní regulace zatíženy nejasnostmi. Jedná se zejména o případy týkající se:

- peněžních prostředků státního rozpočtu určených na předfinancování výdajů, které mají být následně kryty prostředky z rozpočtu EU (KA č. **13/19, 13/38, 13/39**);
- oceňování a vykazování majetkových účastí státu v obchodních společnostech (KA č. **13/38**);
- naplňování některých částí přehledu o změnách vlastního kapitálu (KA č. **13/19, 13/38, 13/39**).

V praxi pak dochází k situacím, kdy jsou účetní jednotky nuceny přistoupit k účetním postupům na základě svých vlastních výkladů a aplikací regulatorních předpisů. NKÚ proto doporučuje, aby pro standardní a typické účetní případy byly stanoveny postupy účtování a způsoby jejich vykazování. Pro ostatní případy by měl být vodítkem v českém účetnictví zatím neexistující koncepční rámec, který by formuloval východiska pro konstrukci účetního výkaznictví, vymezil klíčové pojmy, jejich definice a další skutečnosti. Tento koncepční rámec by značně přispěl k zajištění správného vedení účetnictví a tím i k spolehlivosti a srovnatelnosti vykazovaných údajů.

V současné době lze koncepční rámec odvozovat pouze nepřímou, a to z řady ustanovení různých účetních předpisů. Přitom koncepční rámec by měl kromě definic a klíčových pojmů deklarovat, jaký je účel a cíl účetního výkaznictví, jak tohoto cíle dosáhnout a kdo jsou uživatelé účetní závěrky. Vzhledem k absenci koncepčního rámce je proto žádoucí, aby právní a jiné předpisy týkající se oblasti účetnictví a výkaznictví obsahovaly poměrně detailní postupy, které by stanovovaly, jak zachycovat a vykazovat jednotlivé účetní případy.

NKÚ rovněž upozorňuje na vykazování skutečností, o nichž je účtováno na podrozvahových účtech, na kterých jsou od roku 2010 vykazovány zejména skutečnosti tzv. podmíněného charakteru (KA č. 13/39). Zjištěné problémy obecně signalizují riziko nekonzistence údajů v rámci účetních jednotek postupujících podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.⁴⁰, z čehož vyplývá zejména riziko nesrovnatelnosti a obtížné použitelnosti údajů vykázaných na podrozvahových účtech. Čím vyšší bude externí potřeba používat údaje vykázané na podrozvahových účtech, tím více bude nutné tuto oblast upravovat a řídit tak, aby údaje byly srozumitelné a srovnatelné.

2.7 Stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu a ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu

NKÚ v roce 2014 předložil Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR *Stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2013 a Stanovisko ke Zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2014*⁴¹. NKÚ při formulování těchto stanovisek vycházel mj. z kontrolních závěrů a dalších poznatků ze své kontrolní a analytické činnosti.

NKÚ ve *Stanovisku k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2013* upozornil na chybějící metodiku pro vyhodnocování hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti výdajů SR a na skutečnost, že vyhodnocování prováděné v závěrečných účtech kapitol SR nelze použít k porovnání úrovně hospodaření organizačních složek státu ani pro řízení veřejných výdajů. V souvislosti s oblastí daňových příjmů NKÚ uvedl, že řada přijatých opatření k předcházení daňovým únikům a k zefektivnění vymáhání se ve snížení stavu daňových nedoplatků ani ve zvýšení procenta vymožených nedoplatků dosud neprojevila.

Také správa odvodů za porušení rozpočtové kázně je poznamenána vysokou administrativní náročností, jež zatěžuje nejen státní správu, ale i samotné příjemce dotací. Tuto správu tedy nelze hodnotit jako hospodárnou a efektivní. Negativní hodnocení se týkalo nízkého plnění rozpočtu výdajů v rámci programového financování, což souvisí se závažnými problémy v této oblasti (prodlužování lhůt výstavby, růst nákladů staveb, chybějící kvalitní posouzení investičních záměrů i propočet ekonomické efektivnosti). NKÚ upozornil, že k poklesu čerpání kapitálových výdajů v absolutní výši i jako podílu na celkových výdajích státního rozpočtu dochází od roku 2010. S tím souvisí i neustále rostoucí stav nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let, což představuje riziko pro plnění státního rozpočtu v dalších letech.

Dalším významným rizikem je možnost automatického zániku části závazku spolufinancování z rozpočtu EU a následné zvýšení nároků na dofinancování projektů s možným výrazným dopadem na SR i v následujících letech. V souvislosti s konstatováním v návrhu státního závěrečného účtu, že ke zvolnění růstových tendencí dluhu by mohlo přispět pouze další zmírnění růstu deficitů veřejných rozpočtů, NKÚ uvedl, že pro trvale udržitelný fiskální vývoj bude rozhodující, jaká úsporná a prorůstová opatření budou v této oblasti přijata. Kritice podrobil NKÚ také skutečnost, že se opakovaně vyskytují nedostatky v podkladech sloužících k sestavení závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a to jak v oblasti účetnictví, tak v oblasti finančního výkaznictví.

Ve *Stanovisku ke Zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2014* NKÚ opět upozornil na narůstající výši nároků z nespotřebovaných výdajů (mezi počátkem roku 2010 a roku 2014 se nároky zvýšily o 56,8 mld. Kč). NKÚ v této souvislosti uvedl, že pokud by při zapojení nároků do výdajů běžného roku současně nedošlo k úspoře výdajů rozpočtovaných na běžný rok v podobné výši nebo k navýšení příjmů státního rozpočtu, bylo by ohroženo plnění státního rozpočtu jako celku, a tedy i dodržení stanoveného podílu schodku na hrubém domácím produktu.

⁴⁰ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

⁴¹ Tato stanoviska předkládá NKÚ v souladu s ustanovením § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

Za problematické označil NKÚ také rozpočtování příjmů z privatizačního účtu ke kompenzaci deficitu důchodového systému, a to vzhledem k omezené výši privatizačních zdrojů a vysokým potřebám budoucích úhrad z těchto zdrojů. NKÚ upozornil na nízkou efektivitu systému výběru daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, na další růst nedoplatků na DPH a na nedostatečné podmínky pro efektivní a účelný výkon správy odvodů z loterií a jiných podobných her i pro výkon státního dozoru v této oblasti.

2.8 Projednávání kontrolních závěrů v Parlamentu ČR a vládě ČR a dopady kontrolní činnosti NKÚ

2.8.1 Projednávání kontrolních závěrů v Parlamentu ČR a vládě ČR

V procesu prosazování výsledků kontrolní činnosti má nezastupitelnou roli projednávání výstupů NKÚ v Parlamentu ČR a vládě ČR. NKÚ těmto orgánům poskytuje pro výkon jejich zákonodárné a výkonné moci objektivní a nezávislé informace o hospodaření státu. Spolupráci s těmito orgány NKÚ proto považuje za klíčovou i z hlediska zlepšení stavu hospodaření státu a současně i z hlediska dopadů práce NKÚ.

Každý kontrolní závěr je vždy po svém schválení zasílán předsedům obou komor parlamentu a předsedovi vlády. NKÚ těmto institucím zasílá rovněž svou výroční zprávu, stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu a stanovisko k plnění státního rozpočtu.

Hlavním partnerem NKÚ v parlamentu je kontrolní výbor PS PČR. Tento výbor projednává kontrolní závěry NKÚ, jeho výroční zprávu, návrh rozpočtu kapitoly NKÚ, jeho závěrečný účet, stanovisko NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu a další materiály. Kontrolní výbor v roce 2014 projednal 13 kontrolních závěrů NKÚ. Přehled kontrolních závěrů projednaných v roce 2014 kontrolním výborem a shrnutí přijatých usnesení jsou uvedeny v příloze č. 3 této výroční zprávy.

V uplynulém roce byly dva kontrolní závěry projednány také výborem pro obranu PS PČR⁴².

Vláda projednává všechny kontrolní závěry, a to za přítomnosti prezidenta NKÚ. Ke každému z nich přijímá usnesení. Ve více než osmdesáti procentech měla tato usnesení ukládací část, kdy vláda uložila příslušnému ministrovi přijmout a realizovat konkrétní opatření k nápravě. V roce 2014 vláda projednala 42 kontrolních závěrů. Přehled kontrolních závěrů projednaných vládou v roce 2014 a shrnutí uložených opatření jsou uvedeny v příloze č. 4 této výroční zprávy.

2.8.2 Dopady kontrolní činnosti NKÚ

Posláním NKÚ je poskytovat parlamentu, vládě a veřejnosti spolehlivé a objektivní informace o hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem státu a přispívat ke správnému hospodaření s nimi. Práce NKÚ proto nemůže končit výsledky v podobě zjištěných nedostatků uvedených v kontrolních protokolech nebo vyhodnocených a zveřejněných v kontrolních závěrech. NKÚ svůj zájem zaměřuje i na to, zda jsou jeho nálezy dále adekvátně využity a jaké jsou jejich dopady na zlepšení hospodaření státu. V tomto směru aktivně podporuje prosazování dobré praxe.

⁴² Jednalo se o kontrolní závěr z KA č. 12/26 – *Majetek státu a peněžní prostředky poskytnuté státnímu podniku VOP CZ, s. p., dříve VOP-026 Šternberk, s. p.* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*) a kontrolní závěr z KA č. 12/33 – *Peněžní prostředky určené na pořízení vybrané výzbroje a techniky pro pozemní a specializované síly Armády České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2013 *Věstníku NKÚ*).

K přímým účinkům kontrol lze obecně přičítat jejich vliv na odstraňování zjištěných nedostatků a na zlepšování fungování vnitřních řídicích a kontrolních systémů konkrétních kontrolovaných osob. To lze doložit četnými opatřeními, která jsou přijímána na základě zjištěných nedostatků souvisejících např. s nedodržováním právních předpisů a pravidel nebo s nedodržováním zásad účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Účinky výsledků kontrol jsou také nepřímé. K nim lze zcela jistě řadit vliv na posilování odpovědnosti kontrolovaných osob a vymahatelnosti práva a tlak na ekonomické chování při hospodaření s veřejnými prostředky.

Nepochybným přínosem je proto i preventivní působení kontroly v okruhu potenciálních kontrolovaných osob v rámci působnosti NKÚ. Je také zřejmé, že dosah kontroly a její působení jsou jedněmi z příčin, proč stát jako vlastník a hospodář je z dlouhodobého hlediska efektivnější a transparentnější tam, kde je pod veřejnou kontrolou, než v oblastech, kde tomu tak není. Jak např. uvádí Bezpečnostní informační služba ve své výroční zprávě za rok 2013, stát dokáže u státních podniků prosazovat své zájmy efektivněji než v akciových společnostech, kde jsou možnosti kontroly ze strany NKÚ a veřejnosprávní kontroly limitované. Strategickým cílem NKÚ přitom stále zůstává rozšíření kontrolní působnosti NKÚ na kontrolu veškerých veřejných prostředků tak, aby v tomto směru Česká republika rozšířila řady vyspělých demokracií, které svěřují výkon nezávislé kontroly právě institucím zastávajícím pozici nezávislého externího auditora.

K zajištění co nejvyšší efektivnosti kontrolní činnosti volí NKÚ v jejím zaměření především systémový a rizikově orientovaný přístup. K přínosům kontrol lze proto zařadit četná systémová zjištění i doporučení, která NKÚ formuluje s cílem napomoci řešení největších problémů a zavádění dobré praxe v hospodaření státu. V uplynulém roce NKÚ v rámci 40 kontrolních akcí formuloval i 43 doporučení systémového charakteru, a to např. v oblasti nastavení řídicích a kontrolních systémů, koncepcí, pravidel, vyhodnocování cílů intervencí atp.

Zvláště úspěšná byla v roce 2014 spolupráce s vládou ČR. Novela jednacího řádu vlády umožnila NKÚ aktivnější zapojení do procesu projednávání stanovisek ústředních orgánů státní správy ke kontrolním závěrům a přijímání opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Prezidentovi NKÚ zároveň zaručila možnost účastnit se jednání vlády při projednávání kontrolních závěrů a vyjádřit své stanovisko k navrhovaným opatřením k nápravě. Tyto změny posílily vymahatelnost opatření vyplývajících z výsledků kontrolní činnosti NKÚ. Stačí zde uvést jen jeden údaj – k 86 % kontrolních závěrů, které byly v roce 2014 projednány, uložila vláda příslušným ministrům realizovat opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Velmi důležitá byla také spolupráce s kontrolním výborem PS PČR, který v řadě případů žádal příslušné orgány o nápravu, případně o předložení dalších informací k přijatým opatřením. NKÚ považuje skutečnost, že výsledkům jeho práce je přikládána rostoucí pozornost, za pozitivní příslib i do budoucna.

NKÚ oceňuje, že vláda a kontrolované osoby přijímají opatření v tak velké míře. Je to první a nutná podmínka pro odstranění nevyhovujícího stavu. Mnohem důležitější je však období, které nastane po ukončení kontrolní akce a po přijetí příslušných opatření. NKÚ na základě své kontrolní a monitorovací činnosti dále sleduje a vyhodnocuje, zda realizovaná opatření opravdu vedou k nápravě stavu věcí. Mnohdy se jedná o systémová řešení, a proto je jejich skutečná účinnost zřejmá až v delším časovém období, v některých případech až po provedení následné kontroly. NKÚ zvláště kladně hodnotí řadu pozitivních změn i záměry, které na výsledky jeho práce navázaly. Je to důležitý signál, že NKÚ přispívá k nápravě negativních jevů v hospodaření státu. Rozsah výroční zprávy umožňuje uvedení jen některých příkladů (více k některým dalším příkladům také části 2.1 až 2.5):

- Významný dopad z dlouhodobějšího hlediska měla KA č. **12/04**⁴³, která odhalila porušování zákona o veřejných zakázkách při zadávání zakázek v oblasti ICT v resortu MZe. V souvislosti

⁴³ KA č. 12/04 – Hospodaření s majetkem a s peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií na Ministerstvu zemědělství, KZ byl zveřejněn v čísle 1/2013 Věstníku NKÚ.

s touto KA podal NKÚ oznámení o porušení rozpočtové kázně a správce daně následně vyměřil odvod přesahující půl miliardy korun. Ve vztahu k hospodárnosti MZe informovalo, že vypsáním nové zakázky na služby ICT v otevřené soutěži bylo dosaženo čtvrtinové ceny a předpokládané úspory nákladů ve výši **300 mil. Kč** ročně.

- Při KA č. **12/09**⁴⁴ NKÚ zkontroloval peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s budováním informačního systému Státní pokladny a mj. konstatoval, že MF při uzavírání smluvních dodatků k provozu Státní pokladny porušilo zákon o veřejných zakázkách. V návaznosti na výsledky této KA podal NKÚ oznámení správci daně pro porušení rozpočtové kázně, přičemž resort na základě provedené daňové kontroly obdržel platební výměr za porušení rozpočtové kázně ve výši **227 mil. Kč**.
- Na základě kontrol hospodaření státních podniků NKÚ navrhl mj. úpravu pravidel hospodaření státních podniků, postupu při sloučení, splynutí či rozdělení státního podniku, zvyšování a snižování kmenového jmění a stanovení povinnosti vést v účetnictví odděleně určený majetek. V souvislosti s tím Legislativní rada vlády ČR v roce 2014 připravila novelu zákona o státním podniku.
- Nedostatky a doporučení NKÚ z KA č. **13/35** zohlednilo MF při zpracování návrhů nových zákonů upravujících problematiku provozování hazardních her a jejich zdanění v ČR. NKÚ rovněž zaznamenal, že MF připravuje technické řešení centrálního monitorovacího systému, který bude využíván pro dálkový, nepřetržitý a zabezpečený výkon státního dozoru a pro správu odvodů.

Ne vždy však může NKÚ konstatovat, že výsledky kontrolní činnosti měly pozitivní dopad. Výsledky kontrolních akcí nasvědčují, že mnoho nedostatků se dlouhodobě opakuje nebo se dokonce v některých případech problémy prohlubují v důsledku nesprávné činnosti odpovědných osob. Ukazuje se, že největším problémem nejsou stávající pravidla, ale benevolentní přístup k jejich porušování. Absenci funkčních kontrolních a řídicích systémů i nevyvozování odpovědnosti konkrétních osob dokládají mnohé příklady uvedené v předchozích částech této výroční zprávy. Opakující se nedostatky lze doložit těmito příklady:

- V KA č. **09/12**⁴⁵ zaměřené na podporu českého rybářství spolufinancovanou z prostředků EU prostřednictvím operačních programů zjistil NKÚ závažné chyby v systému poskytování dotací z OP *Rybářství 2007–2013*. MZe nezajistilo systém výběru projektů v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Ministerstvo však nepřijalo odpovídající nápravná opatření, což NKÚ konstatoval i v rámci KA č. **13/28**. K realizaci nebyly vybírány projekty, které by maximálně přispěly k naplnění stanovených cílů při minimálním vynaložení finančních prostředků.
- Rovněž v KA č. **13/27**, která se zabývala problematikou oprav a údržby pozemních komunikací, musel NKÚ konstatovat, že oproti předchozí kontrolní akci č. **08/27**⁴⁶ nedošlo k významné změně v oblasti včasného odstraňování zjištěných závad na silnicích I. třídy a dálnicích. Z pohledu hospodárnosti nedošlo k uspokojivému posunu v zajišťování zimní a letní údržby na silnicích I. třídy. Dokonce došlo ke zhoršení v oblasti zadávání veřejných zakázek souvisejících s opravami a údržbou silnic I. třídy a dálnic.

NKÚ by nebyl moderním, efektivním a výkonným úřadem, kdyby trvale neusiloval o zlepšování svého fungování na poli prosazování výsledků své práce a způsobů, jak lépe naplňovat své poslání. Výsledky kontrolní činnosti proto nekončí jen jejich zveřejněním na webu nebo zasláním vládě a parlamentu. NKÚ se snaží dobrou praxi dále aktivně prosazovat v rámci svých dalších činností. Patří sem např. prezentace výsledků a doporučení z kontrol odborné i široké veřejnosti

⁴⁴ KA č. 12/09 – Peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s budováním informačního systému Státní pokladny, KZ byl zveřejněn v částce 1/2013 Věstníku NKÚ.

⁴⁵ KA č. 09/12 – Podpora rybářství v České republice podle operačních programů v letech 2004–2008, KZ byl zveřejněn v částce 1/2010 Věstníku NKÚ.

⁴⁶ KA č. 08/27 – Finanční prostředky určené na akce oprav a údržby pozemních komunikací, KZ byl zveřejněn v částce 2/2009 Věstníku NKÚ.

na různých konferencích a seminářích, z nichž některé také organizuje, legislativní doporučení uplatňovaná v rámci připomínkových řízení k návrhům právních předpisů i další aktivity v oblasti publicity výsledků kontroly.

- V roce 2014 NKÚ uspořádal již druhý ročník konference *Veřejné zakázky – hodnota za peníze*. Hlavní pozornost soustředil na efektivitu veřejného zadávání a s tím spojené aspekty elektronizace či centralizace postupů zadavatelů veřejných zakázek, identifikaci slabých míst v systému veřejných nákupů a sdílení dobré praxe. NKÚ prezentoval své poznatky z KA č. **12/29**⁴⁷ a **13/24**, které potvrdily, že prosazování systémů centralizovaného a elektronického zadávání je krok správným směrem. NKÚ však také upozornil na celou řadu faktorů, které negativně ovlivňují snahu o zefektivnění veřejných nákupů, a tedy i využití potenciálu těchto projektů.
- Další akcí bylo uspořádání mezinárodního semináře *Kontrola příjmů státního rozpočtu*. Na programu byl mimo jiné i boj proti daňovým únikům a podvodům. Poznatky NKÚ byly prezentovány např. z oblasti efektivní správy a výběru daňových příjmů a vymáhání pohledávek. Mezinárodní charakter daňových příjmů i rostoucí objem intrakomunitárních transakcí v zemích EU poskytly vhodnou příležitost pro výměnu informací, dobré praxe i pro identifikaci možností provádění paralelních kontrol mezi nejvyššími kontrolními institucemi.

K nezpochybnitelným přínosům práce NKÚ přispívají i další faktory. Patří sem plnění oznamovací povinnosti NKÚ vůči finančním orgánům v případech, kdy kontrolní zjištění mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. NKÚ v neposlední řadě plnil také oznamovací povinnost vůči orgánům činným v trestním řízení v případech, kdy byly zjištěny skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. O tom viz následující části výroční zprávy.

2.9 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení

V roce 2014 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu na základě zjištění z kontrolních akcí devět oznámení nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.

Na základě nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. **13/10** bylo podáno oznámení, jehož předmětem byl vznik škody na majetku státu v důsledku promlčení pohledávky, která nebyla včas uplatněna a vymáhána u soudu.

OP PODNIKÁNÍ A INOVACE

Další oznamované skutečnosti byly zjištěny kontrolní akcí č. **13/17** a týkaly se čtyř kontrolovaných osob. Jednalo se o případy výběru dodavatele diskriminačním a netransparentním způsobem, kdy došlo ke zvýhodnění uchazeče oproti jiným uchazečům. Kontrolou byly rovněž zjištěny případy vyhotovení a předložení nepravdivých dokladů za účelem získání finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie a ze státního rozpočtu.

PŘÍJMY Z LOTERIÍ

Dále byly oznámeny skutečnosti zjištěné kontrolní akcí č. **13/35**, které souvisely s uzavřením nevýhodných smluv o poskytování poradenských a konzultačních služeb s externími subjekty namísto využití činnosti zaměstnanců vlastních odborných organizačních útvarů. V dalších zjištěných případech byly výstupem činnosti externích subjektů obecně známé informace získané z veřejně dostupných zdrojů nebo přímo od objednatele, popřípadě nebylo možné z předložených dokumentů ověřit rozsah ani kvalitu plnění poskytnutých služeb.

⁴⁷ KA č. 12/29 – Peněžní prostředky vynakládané na nákup vybraných komodit v resortu Ministerstva vnitra v návaznosti na projekt centrálního nákupu, KZ byl zveřejněn v částce 4/2013 Věstníku NKÚ.

HOSPODAŘENÍ V RESORTU MD

Kontrolní akci č. **13/33** bylo zjištěno, že znalec při zpracování znaleckých posudků stavu motorových vozidel vycházel z nesprávného stavu věci a zamlčel podstatné okolnosti mající vliv na další nakládání s vozidly.

MODERNIZACE VODNÍCH CEST A PŘÍSTAVŮ

Případy, kdy došlo k nehospodárným výdajům veřejných prostředků v důsledku zhodnocení majetku třetích osob v rámci tzv. vyvolaných investic, byly zjištěny kontrolní akci č. **14/03**.

HOSPODAŘENÍ MK

Další oznámení bylo podáno na základě skutečností zjištěných kontrolní akci č. **14/01**, kdy bylo odhaleno nedůsledné využívání právních prostředků při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka, neuplatnění práva na náhradu škody, snižování výnosů z pronájmu majetku státu, nehospodárné vynaložení finančních prostředků a nechránění majetku před neoprávněnými zásahy.

NKÚ ve svých podáních konstatoval, že shora uvedeným jednáním mohlo dojít k naplnění skutkové podstaty trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku, porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti, pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě, poškození finančních zájmů Evropské unie, dotačního podvodu, úvěrového podvodu, křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2014 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v 16 případech. Na základě těchto žádostí poskytl NKÚ kontrolní materiály z 23 kontrolních akcí a prezident NKÚ zbavil podle § 23 zákona o NKÚ z důvodu důležitého státního zájmu 19 zaměstnanců povinnosti mlčenlivosti.

III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti

1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí

Souhrnné finanční zhodnocení kontrolní činnosti je každoročně sledováno zejména prostřednictvím ukazatele celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků, majetku a závazků. Tento ukazatel je především informativní údaj, který vypovídá o celkovém rozsahu zkontrolovaných položek příjmů a výdajů státního rozpočtu, majetku státu a závazků, finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí a ostatních finančních prostředků (např. prostředků vybíraných na základě zákona ve prospěch právnických osob). Je významně ovlivňován zejména počtem kontrolních akcí, jejich předmětem a cíli, ale také délkou kontrolovaného období.

V kontrolních akcích, jejichž kontrolní závěry byly schváleny v roce 2014, byly zkontrolovány finanční prostředky a majetek v celkovém objemu 156 mld. Kč.

Do celkového objemu nejsou zahrnuty údaje z kontrolních akcí, které byly zaměřeny na kontroly závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu (viz část 2.6 této výroční zprávy). Dále nejsou započítány finanční prostředky posuzované pouze na úrovni systému např. při kontrole strategických a jejich správců nebo zprostředkujících subjektů. V kontrolách ukončených v roce 2014 činila hodnota prostředků posuzovaných na úrovni systému celkem **201 mld. Kč**.

Zkontrolovaný objem finančních prostředků, majetku a závazků byl významně ovlivněn především objemem finančních prostředků a majetku zkontrolovaných v rámci kontrol v oblasti důchodového pojištění, příjmů státního rozpočtu souvisejících s provozováním loterií a prostředků vybíraných na základě zákona ve prospěch České průmyslové zdravotní pojišťovny.

2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

Na základě zjištěných skutečností oznamuje NKÚ příslušným správcům daně zjištěné nedostatky uvedené v kontrolních protokolech, které mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. Konkrétní kontrolní zjištění mohou být využita příslušnými správci daní k zahájení řízení, které může vést k rozhodnutí o nařízení odvodu za porušení rozpočtové kázně.

V roce 2014 bylo v rámci oznamovací povinnosti příslušným správcům daně odesláno celkem 58 oznámení, která souvisela s výdajovou stránkou státního či územních rozpočtů, a celková částka finančních prostředků v těchto oznámeních činila 1 129 mil. Kč. Nejvyšší souhrnná částka ve výši 565 mil. Kč byla oznámena na základě výsledků kontrolní akce týkající se komunikačních kampaní na podporu zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu (KA č. 13/36).

IV. Zhodnocení ostatní činnosti

1. Stanoviska k návrhům právních předpisů

V meziresortním připomínkovém řízení podle *Legislativních pravidel vlády* se NKÚ vyjadřoval k návrhům právních předpisů, které souvisely s jeho působností nebo se jej týkaly jako organizační složky státu. V roce 2014 obdržel NKÚ k posouzení celkem 179 návrhů legislativních změn. Konkrétní připomínky, vycházející především z poznatků z kontrolní činnosti, uplatnil NKÚ k 73 návrhům.

Návrhy některých právních předpisů rozeslaných v roce 2014 do vnějšího připomínkového řízení reagovaly na kontrolní zjištění NKÚ.

Ministerstvo financí předložilo v červenci 2014 návrh zákona, kterým se mění zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Důvodem předložení navržené legislativní změny byl úkol uložený usnesením vlády na základě kontrolního závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 11/11 – *Peněžní prostředky poskytnuté České exportní bance, a.s., ze státního rozpočtu a hospodaření této společnosti s prostředky, za které ručí stát; výkon akcionářských práv státu v České exportní bance, a.s.* Úkol spočíval v povinnosti předložit návrh novely tohoto zákona tak, aby bylo zamezeno obcházení účelu zákona a aby jím bylo Ministerstvu financí umožněno provádět kontrolu úvěrů poskytovaných v rámci podpořeného financování vývozu.

Ve vztahu k závěrům kontrolní akce č. 13/18 – *Peněžní prostředky poskytnuté Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a České exportní bance, a.s., ze státního rozpočtu, záruky státu za závazky z pojištění vývozních úvěrových rizik a výkon akcionářských práv státu u Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s.* byla Ministerstvem financí navržena úprava prováděcí vyhlášky č. 278/1998 Sb. k zákonu č. 58/1995 Sb. směřující ke konkretizaci povinných údajů předkládaných exportní pojišťovnou při požadavku na dotace ze státního rozpočtu a při uvolňování schválených dotací.

V říjnu 2014 rozeslalo Ministerstvo financí do připomínkového řízení návrh nového zákona o provozování hazardních her. Návrh reaguje mj. na zjištění NKÚ z kontrolní akce č. 13/35 – *Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her*, kde NKÚ konstatuje, že nevyhovující právní úprava a technické standardy Ministerstva financí pro provozování loterií na internetu jsou jednou z příčin výpadků příjmů veřejných rozpočtů; nedostatky byly zjištěny i v oblasti státního dozoru nad loteriemi, který je neúčinný a neefektivní.

Ministerstvo dopravy předložilo v srpnu 2014 návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 484/2006 Sb., o výši časových poplatků, sazeb mýtného, slevy na mýtném a o postupu při uplatnění slevy na mýtném, ve znění pozdějších předpisů, v němž reaguje mj. na kritiku NKÚ v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 12/12 – *Příjmy z výkonových poplatků (mýtného) a příjmy z časového zpoplatnění pozemních komunikací (časových kuponů), včetně souvisejících výdajů.*

Na nedostatky v koncepční oblasti, které byly zjištěny kontrolami NKÚ a které způsobují např. nestabilitu v oblasti plánování a určování preferenčních dopravních projektů, reaguje věcný záměr zákona o liniových dopravních stavbách předložený Ministerstvem dopravy.

Pozornost NKÚ v rámci meziresortního připomínkového řízení k návrhům právních předpisů byla v roce 2014 dále věnována zejména návrhu tzv. technické novely zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu a legislativním návrhům v gesci Ministerstva financí, dále návrhu ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti a zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, návrhu zákona o vnitřním řízení a kontrole ve veřejné správě, jakož i návrhům novel zákonů o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a návrhu novely zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

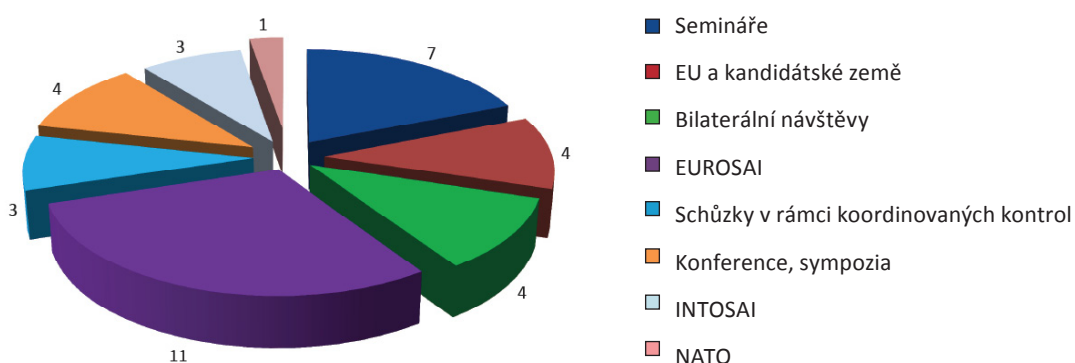
2. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce NKÚ byla v roce 2014 věnována zejména aktivitám v rámci Evropské organizace nejvyšších kontrolních institucí (EUROSAI) a činnostem SAI států Evropské unie. Na bilaterální úrovni NKÚ spolupracoval především s nejvyššími kontrolními institucemi Slovenska a Německa. Koordinované kontroly probíhaly v součinnosti se SAI Polska a Švýcarska.

Valné shromáždění OSN schválilo na svém 69. zasedání významný dokument z hlediska mezinárodní i domácí spolupráce NKÚ. Jedná se o rezoluci OSN s názvem *Propagace a podpora efektivnosti, zodpovědnosti, účelnosti a transparentnosti veřejné správy posilováním nejvyšších kontrolních institucí (A/C.2/69/L.25/Rev.1)*. NKÚ o přijetí uvedené rezoluce informoval hlavní představitele země v čele s prezidentem republiky a požádal je o podporu nezbytnou k implementaci jejích zásad na národní úrovni a rovněž o podporu v úsilí o zajištění organizační, funkční a finanční nezávislosti řádné externí kontroly ve veřejné správě.

Zástupci úřadu se účastnili celkem 37 akcí v zahraničí. Největší podíl tvořily aktivity EUROSAI a účast na odborných seminářích, což koresponduje se skutečností, že NKÚ vede pracovní skupinu EUROSAI pro sdílení zkušeností. Mezi nejčastější témata jednání a seminářů patřily účetní standardy, boj proti korupci a podvodům, daňová problematika a kontrola prostředků Evropské unie. Strukturu zahraničních cest zástupců NKÚ znázorňuje graf č. 2.

Graf č. 2: Počet a zaměření zahraničních cest zástupců NKÚ za rok 2014

Velmi důležitou akcí roku 2014 byl IX. kongres EUROSAI, který se v červnu konal v nizozemském Haagu. Hlavním tématem kongresu byly inovace a motto znělo: „Kdy jste naposledy udělali něco poprvé?“ Organizátoři vsadili na velké množství interaktivních setkání a workshopů s tématy jako jsou etika, otevřená data, nová média, integrita, nové auditní postupy a inovativní přístupy pro budování kapacit, inovace v externí i interní komunikaci SAI, rizika korupce, měření výkonnosti SAI či příručky dobré praxe. NKÚ se rovněž podílel na vedení workshopu, jehož cílem bylo ukázat na příkladech z praxe jednotlivých SAI inovativní přístupy k externí komunikaci. Zástupci NKÚ zde prezentovali výsledky a výstupy semináře na téma komunikace, public relations a využití nových médií (SAIs Communication Challenges), který se konal na začátku června v Praze. NKÚ se aktivně účastnil též zasedání Řídící rady EUROSAI.

Fotografie z kongresu EUROSAI

Další významnou událostí bylo setkání představitelů nejvyšších kontrolních institucí zemí V4+2, které se uskutečnilo v září v Rakousku a mělo na programu projednání témat spojených se vzájemnou spoluprací zemí V4+2, s plánováním kontrolní činnosti a implementací mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor jako prostředku k zajištění transparentnosti a srovnatelnosti výkonnosti jednotlivých národních ekonomik. Projednávaly se také možnosti spolupráce SAI a Evropského účetního dvora a v neposlední řadě proběhla diskuze o plánování kontrolní činnosti s ohledem na nároky kladené na výkon kontroly a o možnostech využití moderních technologií pro sběr a analýzu dat za účelem usnadnění přípravy kontrolních akcí.

Schůzka V4+2

V září se konal seminář pořádaný italskou SAI při příležitosti předsednictví Itálie v Radě EU zaměřený na prevenci a boj proti podvodům, korupci a nesrovnalostem v EU.

Pravidelné každoroční zasedání Kontaktního výboru vedoucích představitelů SAI Evropské unie a Evropského účetního dvora se konalo v Lucemburku v sídle Evropského účetního dvora. Hlavními tématy byla prezentace příkladů dobré praxe při kontrolách prostředků EU a sdílení zkušeností v této

oblasti. Jednou ze stálých priorit výboru je hledání efektivních způsobů pro předávání informací týkajících se postavení a působení SAI v EU. Letošní schůzka měla na programu zejména projednání možností a nových forem spolupráce mezi SAI a Evropským účetním dvorem. Zástupci výboru také zkoumali možnosti zlepšení kontrolní činnosti v oblastech, které mají přímou souvislost s opatřeními přijatými v důsledku zhoršené ekonomické situace v EU, jako například možnosti kontrolovat národní politiky ve vztahu ke strategii *Evropa 2020*, opatření přijatá s ohledem na jednotný bankovní dohled v EU a zavádění jednotných účetních standardů pro potřeby EU, tzv. EPSAS.

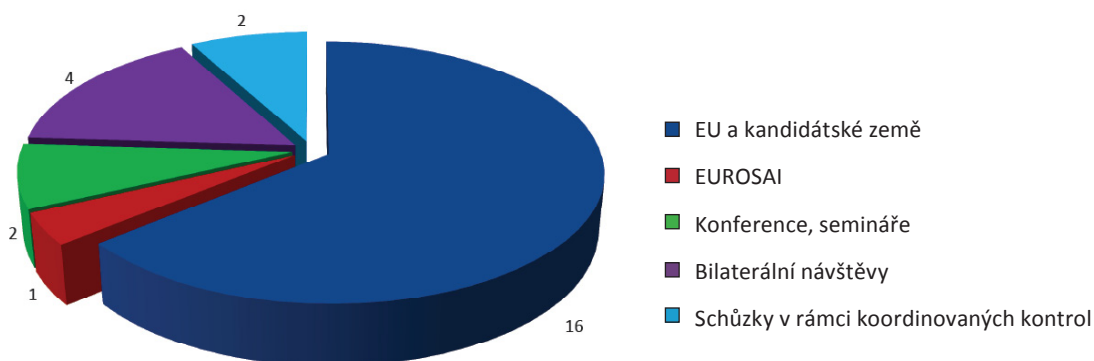

Zasedání Kontaktního výboru

V listopadu navštívili vedoucí představitelé NKÚ slovenskou nejvyšší kontrolní instituci, aby zde projednali možnosti vzájemné spolupráce a prodiskutovali např. nastavení priorit při plánování kontrolní činnosti, snižování administrativní náročnosti či možnosti zveřejňování kontrolních protokolů. Zároveň zde proběhlo jednání pracovní skupiny EUROSAI pro sdílení znalostí, které NKÚ předsedá a jehož hostitelem byl NKÚ Slovenské republiky.

V roce 2014 pořádal NKÚ v České republice celkem 25 mezinárodních akcí. Strukturu mezinárodních akcí znázorňuje graf č. 3.

Graf č. 3: Počet a zaměření mezinárodních akcí pořádaných NKÚ v roce 2014

Významný počet představovaly akce v rámci zemí Evropské unie včetně auditních misí Evropského účetního dvora a dále bilaterální spolupráce.

V červnu pořádal NKÚ seminář zaměřený na komunikaci, public relations a využití nových médií. Akce se zúčastnili zástupci z deseti evropských nejvyšších kontrolních institucí včetně Evropského účetního dvora, kteří ve svých úřadech působí jako tiskoví mluvčí, vedou odbory komunikace či se podílejí na

tvorbě obsahu webových stránek svých úřadů. Účastníci tak měli jedinečnou možnost prodiskutovat např. zkušenosti spojené s tvorbou a zveřejňováním kontrolních závěrů, s externí i interní komunikací, s tvorbou tiskových zpráv, využitím sociálních sítí v komunikaci jednotlivých SAI atd.

Seminář na téma komunikace

V září proběhla na NKÚ konference *Veřejné zakázky – hodnota za peníze* zaměřená na elektronizaci veřejných zakázek, které se zúčastnili zástupci ústředních orgánů státní správy, státních podniků, akademické sféry a neziskového sektoru. Kromě domácích zástupců na konferenci vystoupili také představitelé NKÚ Slovenské republiky a norský zástupce agentury pro elektronizaci veřejné správy.

V říjnu zorganizoval NKÚ seminář EUROSAI nazvaný *Kontrola příjmů státního rozpočtu* se zaměřením na výměnu zkušeností, problémy a nejlepší praxi. Akce se zúčastnilo 66 účastníků z 22 zemí a Evropského účetního dvora. Odborný program byl zaměřen na kontrolu systému boje proti daňovým únikům a podvodům na daních, kontrolu státního závěrečného účtu, sdílení nejlepší kontrolní praxe a na nejproblematičtější oblasti, se kterými jsou nejvyšší kontrolní instituce při kontrole konfrontovány.

Seminář ke kontrole příjmů státního rozpočtu

V roce 2014 proběhlo již tradičně setkání s velvyslanci zemí EU v ČR, zástupcem Ministerstva zahraničních věcí a vedoucím Zastoupení Evropské komise v ČR.

V prosinci navštívil NKÚ člen Evropského účetního dvora za Českou republiku, který seznámil zástupce NKÚ s *Výroční zprávou EÚD o plnění rozpočtu EU za rok 2013* a dále zazněla prezentace věnovaná pochybením ve veřejných zakázkách včetně případových studií EÚD.

Mezi další uskutečněné akce patřilo 10 auditních misí Evropského účetního dvora, kterých se v úloze pozorovatele účastnil zástupce NKÚ. Kromě součinnosti při auditních misích NKÚ zprostředkoval či přímo poskytl Evropskému účetnímu dvoru informace na základě pěti dotazníkových žádostí.

Se SAI Polska byla v roce 2014 podpisem společné zprávy ukončena koordinovaná kontrola prostředků určených na financování projektů realizovaných v rámci *Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013*. Se SAI Švýcarska probíhala koordinovaná kontrola *Programu švýcarsko-české spolupráce*, zaměřeného na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie. S NKÚ Slovenské republiky připravujeme kontrolu daňové problematiky.

3. Činnosti NKÚ ve vztahu k veřejnosti

3.1 Publikační činnost

Věstník NKÚ (ročník XXII.) byl publikován ve čtyřech částkách, vždy na konci kalendářního čtvrtletí. V jednotlivých částkách byly zveřejňovány schválené kontrolní závěry, výroční zpráva za rok 2013, dodatky a změny plánu kontrolní činnosti a plán kontrolní činnosti na rok 2015. Výstupy z jednotlivých kontrolních akcí byly také pravidelně zveřejňovány na webových stránkách NKÚ.

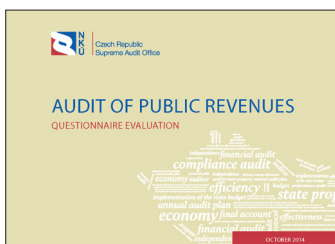

Koncem června 2014 vydal NKÚ publikaci ***EU report 2014 – Zpráva o finančním řízení prostředků Evropské unie v ČR***. Primárním záměrem periodicky vydávané zprávy (jednalo se již o sedmé vydání) je podat komplexní informace o kontrolních zjištěních NKÚ týkajících se příjmů a výdajů rozpočtu Evropské unie v ČR a zasadit je do širší problematiky finančních vztahů v rámci Evropské unie. Údaje a informace uvedené ve zprávě se týkají především kalendářního roku 2013, resp. roku 2012 v případech, kdy aktuálnější data nebyla ještě oficiálně dostupná. ***EU report 2014*** je založen především na zjištěních uvedených ve schválených kontrolních závěrech NKÚ publikovaných v roce 2013 v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ*. Zároveň pracuje i s číselnými údaji a komentáři získanými od příslušných útvarů Ministerstva financí a Ministerstva pro místní rozvoj či informacemi z výroční zprávy Evropského účetního dvora za rok

2012 nebo s údaji z finanční zprávy Evropské komise k rozpočtu EU za rok 2012. [EU report 2014](#) je určen nejen institucím odpovědným za finanční řízení prostředků rozpočtu Evropské unie, ale i dalším zájemcům z řad odborné veřejnosti v ČR i v zahraničí.

V březnu 2014 byla vydána společná zpráva o paralelní kontrole provedené českým Nejvyšším kontrolním úřadem a Nejvyšší kontrolní komorou Polska s názvem **Koordinovaná kontrola prostředků určených na financování projektů realizovaných v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013**.

V průběhu přípravy mezinárodního semináře na téma kontroly veřejných příjmů provedlo oddělení příjmů státního rozpočtu na toto téma dotazníkové šetření mezi členy EUROSAI. Šetření se zúčastnilo 20 zemí, jejichž odpovědi byly podkladem pro zpracování publikace obsahující vyhodnocení činnosti jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí v oblasti kontroly veřejných příjmů. Publikace prezentovala cenné informace o nejlepší praxi v kontrole veřejných příjmů prováděné nejvyššími kontrolními institucemi jednotlivých zemí EU, jako například informace o organizačním zajištění kontroly veřejných příjmů, postupech a metodách v kontrolní činnosti a dále příklady úspěšných kontrolních akcí a údaje o jejich výstupních dokumentech a zveřejnění. Tuto publikaci vydal NKÚ v říjnu 2014 v anglickém jazyce.

NKÚ v roce 2014 publikoval také *Stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 2013* a *Stanovisko ke Zprávě o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. pololetí 2014*.

3.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2014 NKÚ obdržel 20 písemných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Na 12 žádostí NKÚ poskytl požadované informace v plném rozsahu (např. informace o vozovém parku, ICT managementu, etickém kodexu a plnění povinností ze zákona o střetu zájmů). Na jednu žádost NKÚ poskytl většinu požadovaných informací, avšak část této žádosti, v níž byly požadovány informace týkající se výlučně vnitřních pokynů NKÚ bez vztahu k vnějším subjektům (informace o hodnocení rizikivosti informačních systémů NKÚ), odmítl a vydal rozhodnutí o odmítnutí části žádosti. Jedna žádost byla vyřízena poskytnutím informací, které se týkaly působnosti NKÚ, a část této žádosti, v níž byly požadovány informace o povinnostech orgánů obce, byla z důvodu nepříslušnosti odložena. Šest žadatelů podalo NKÚ žádost o informace z průběhu kontrolních akcí. V těchto šesti případech NKÚ vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti s odkazem na § 11 odst. 4 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., podle kterého se informace o přípravě, průběhu a projednávání výsledků kontrol NKÚ neposkytují.

V roce 2014 nebyly proti vydaným rozhodnutím o odmítnutí žádosti uplatněny opravné prostředky a na postup NKÚ při vyřizování žádostí o informace nebyla podána žádná stížnost podle § 16a zákona č. 106/1999 Sb. Všechny žádosti o informace byly vyřízeny v zákonných lhůtách.

3.3 Podání občanů

V roce 2014 zaevidoval odbor komunikace NKÚ celkem 504 písemných podání (podnětů ke kontrole, žádostí, stížností, dotazů) občanů i právnických osob. Podání, která obsahují poznatky z oblastí spadajících do působnosti NKÚ, jsou pro NKÚ významným informačním zdrojem a jsou využívána při přípravě podnětů pro plán kontrolní činnosti nebo přímo v rámci věcně odpovídajících již probíhajících kontrol. V roce 2014 bylo takových podnětů 168, tj. 33 % z celkového počtu evidovaných podání. Ve vztahu k zaměření kontrolní činnosti byly pro NKÚ nejzajímavější podněty

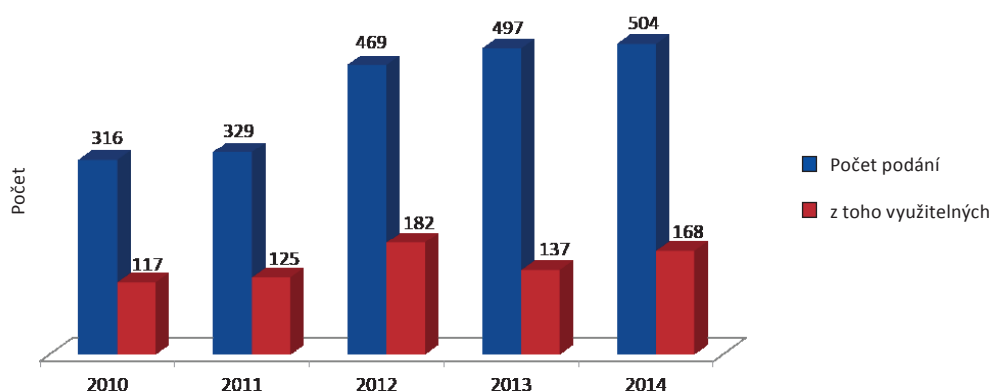
týkající se zadávání státních zakázek v oblasti informačních technologií, investic do ochrany životního prostředí, financování výstavby pozemních komunikací a poskytování a užití dotací z evropských fondů a z národních zdrojů na podporu regionálního rozvoje, průmyslu a výzkumu.

Možnost využití informací z vnějších podnětů je samozřejmě limitována rozsahem působnosti NKÚ. Pokud by kompetence NKÚ byly rozšířeny na kontrolu všech veřejných prostředků, jen podání zaměřená v roce 2014 na hospodaření územních samosprávných celků by zvýšila podíl využitelných vnějších podnětů o 12 %.

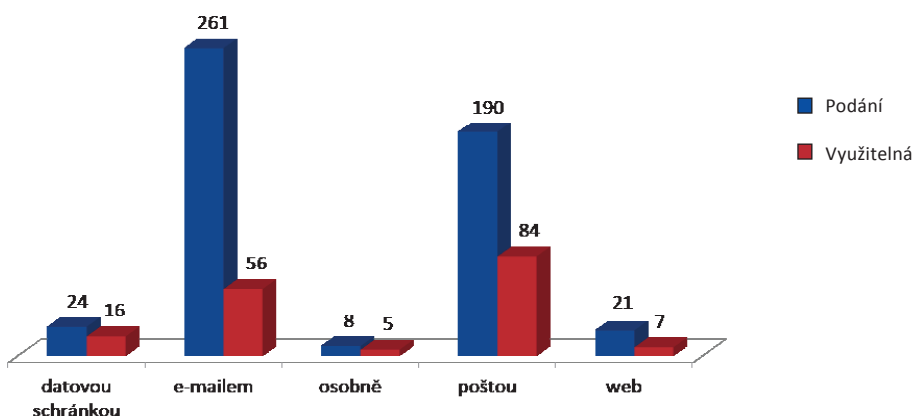
Ve snaze o otevírání dalších komunikačních kanálů s veřejností zprovoznil NKÚ v červenci na svých webových stránkách nové rubriky „Aktuální kontroly“ a „Napište nám“, které umožňují posílat NKÚ podněty a informace vztahující se k právě realizovaným i k dalším plánovaným kontrolám. Informace lze zadat do jednoduchého webového formuláře, k němuž je možné připojit různé související dokumenty. Podání lze podat i anonymně. V případě, že se pisatel podepíše, obdrží odpověď s informací, jak bylo s jeho podáním naloženo.

Graf č. 4: Přehled celkového počtu podání a jejich využitelnosti pro kontrolní činnost za roky 2010 až 2014

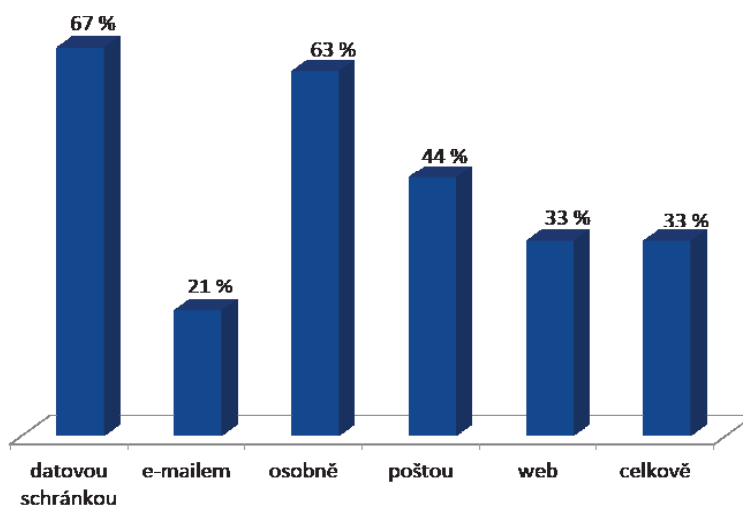

Graf č. 5: Přehled počtu podání podle způsobu doručení za rok 2014

Graf č. 6: Přehled využitelnosti podání podle způsobu doručení za rok 2014

(v %)

4. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ v roce 2014

4.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ

Rozpočet kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* byl schválen zákonem č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014 a o změně zákona č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013, ve znění zákona č. 258/2013 Sb.

Tabulka č. 2: Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2014

(v tis. Kč)

Ukazatel	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění v %
Souhrnné ukazatele:				
Příjmy celkem	339,00		1 247,68	368,05
Výdaje celkem	500 393,18	500 393,18	435 440,95	87,02
Specifické ukazatele:				
Příjmy	339,00		1 247,68	368,05
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	500 393,18	500 393,18	435 440,95	87,02
Průřezové ukazatele:				
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	243 412,80	244 714,07	241 839,56	98,83
Povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem	82 760,99	83 203,42	81 871,42	98,40
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	2 230,74	2 243,75	2 243,35	99,98
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	223 074,00	224 375,27	224 334,95	99,98
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	59 496,00	59 496,00	31 481,43	52,91

Příjmy

Příjmy činily 1 247,68 tis. Kč, tj. 368,05 % oproti schválenému rozpočtu i rozpočtu po změnách.

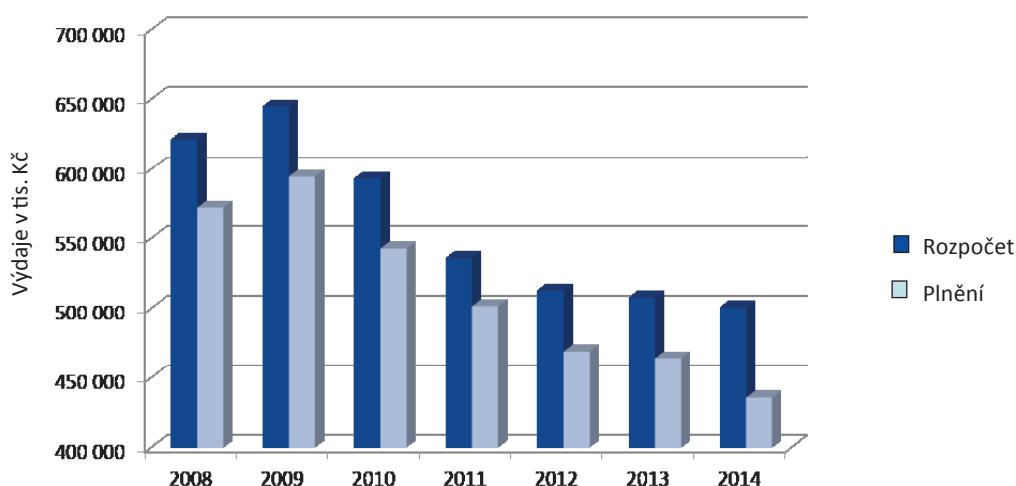
Výdaje

Celkové výdaje byly čerpány v částce 435 440,95 tis. Kč, tj. 87,02 % schváleného rozpočtu a rozpočtu po změnách. Nejvyšší podíl zaujímají výdaje na platy a s nimi související výdaje 323 710,98 tis. Kč (74,34 %).

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2014 dodrženy.

Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* za roky 2008 až 2014 znázorňuje graf č. 7. Od roku 2008 do roku 2014 klesl meziročně schválený rozpočet o 120 411,82 tis. Kč.

Graf č. 7: Přehled výdajů kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad dle rozpočtu po změnách a plnění rozpočtu za roky 2008 až 2014

4.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů

K 31. 12. 2014 byl stav nároků z nespotřebovaných výdajů celkem 201 296,79 tis. Kč. V roce 2014 nebyly nároky zapojeny do rozpočtu.

4.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku

Rozpočtové prostředky byly vynaloženy na zabezpečení programu 18101 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Nejvyššího kontrolního úřadu od roku 2011*, a to na informační a komunikační technologie a reprodukci majetku. Bylo vyčerpáno celkem 31 481,43 tis. Kč.

4.4 Informace o vnějších kontrolách v NKÚ

V roce 2014 se v NKÚ neuskutečnila žádná vnější kontrola.

4.5 Povinný audit

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, v platném znění, ověřena auditorem. Podle výroku auditora „účetní závěrka a finanční výkaz podávají věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Nejvyšší kontrolní úřad k 31. 12. 2014 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a příjmů a výdajů za období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014, v souladu s českými účetními předpisy“.

5. Interní audit

Základní právní a regulatorní normy, které upravují činnost odboru interního auditu, jsou zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., a *Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu*.

Roční plán interního auditu na rok 2014 byl schválen prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu dne 9. 1. 2014. Hlavním podkladem pro jeho vypracování byla souhrnná analýza rizik Nejvyššího kontrolního úřadu, včetně rizik identifikovaných při výkonu interního auditu, a audit universe⁴⁸. Dále roční plán vycházel ze střednědobého plánu interního auditu na období let 2013 až 2015.

Odbor interního auditu na základě schváleného ročního plánu realizoval celkem šest auditů.

Interní audity byly zaměřeny na prověření:

- kvality činnosti interního auditu Nejvyššího kontrolního úřadu formou sebehodnocení,
- nákladů souvisejících s mezinárodními aktivitami Nejvyššího kontrolního úřadu,
- efektivity využívání informačních systémů,
- spisové služby,
- fungování a účinnosti vnitřního kontrolního systému Nejvyššího kontrolního úřadu,
- čerpání finančních prostředků z vybraných rozpočtových položek.

Výsledky auditů ukončených v roce 2014 byly projednány s vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů. Ke všem nedostatkům zjištěným při výkonu auditu byla přijata adresná, konkrétní a termínovaná opatření. Plnění přijatých opatření je pravidelně odborem interního auditu sledováno a vyhodnocováno.

Při výkonu interních auditů nebyla identifikována žádná závažná zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole.

Odbor interního auditu rovněž během celého roku zajišťoval konzultační činnost, metodickou činnost a organizoval vzdělávání interních auditorů.

5.1 Externí hodnocení interního auditu NKÚ

V roce 2014 na základě dohody mezi prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu a předsedou kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky byl ustaven expertní hodnotící tým za účelem zajištění odborné způsobilosti a nezávislosti provedení externího hodnocení kvality interního auditu Nejvyššího kontrolního úřadu. Externí hodnotící tým byl složen ze členů kontrolního výboru, který byl ustaven usnesením kontrolního výboru č. 78, a odborně kompetentního subjektu Českého institutu interních auditorů. Externí hodnocení kvality interního auditu Nejvyššího kontrolního úřadu bylo provedeno v termínu od 4. 12. 2014 do 31. 12. 2014. Výsledkem hodnocení je závěr, že činnost odboru interního auditu je v souladu s *Mezinárodními standardy pro profesní praxi interního auditu*.

6. Personální zajištění činnosti NKÚ

V roce 2014 pracovalo na NKÚ 466 zaměstnanců⁴⁹, z toho 333 zaměstnanců v kontrolní sekci, tj. 71,46 % z celkového průměrného evidenčního počtu zaměstnanců NKÚ v roce 2014. V průběhu roku 2014 bylo nově přijato 31 zaměstnanců a dalších 11 nastoupilo do zaměstnání po ukončení rodičovské dovolené. Pracovní poměr ukončilo 44 zaměstnanců, z toho tři z důvodu odchodu do

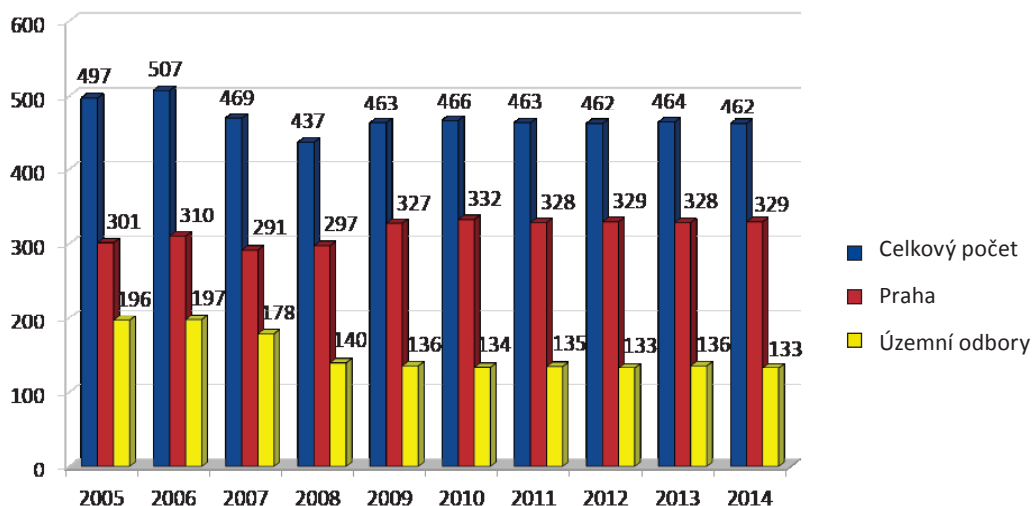
⁴⁸ V souladu s mezinárodním standardem pro profesní praxi interního auditu se auditem universe rozumí seznam všech možných interních auditů, které by v NKÚ mohly být provedeny.

⁴⁹ Průměrný evidenční stav zaměstnanců za rok 2014.

starobního důchodu a tři ze zdravotních důvodů. Ve čtyřech případech skončil pracovní poměr zaměstnanců u NKÚ v důsledku organizačních změn. Míra fluktuace v roce 2014 činila 8,15 %.

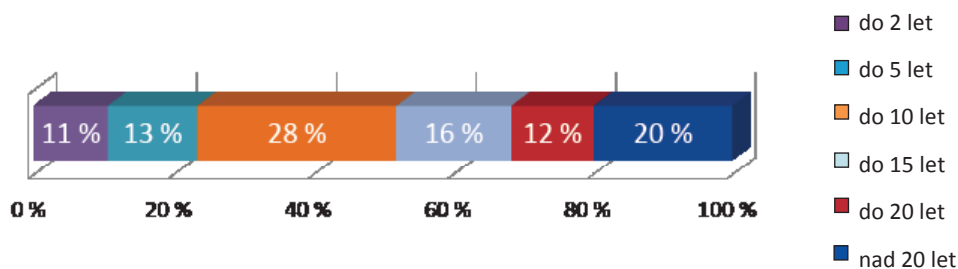
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců NKÚ za rok 2014 byl 462 zaměstnanců, průměrný přepočtený počet zaměstnanců v kontrolní sekci za rok 2014 byl 330 zaměstnanců. Graf č. 8 ukazuje vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ a zaměstnanců pražských a územních odborů za období let 2005 až 2014.

Graf č. 8: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ za období let 2005–2014

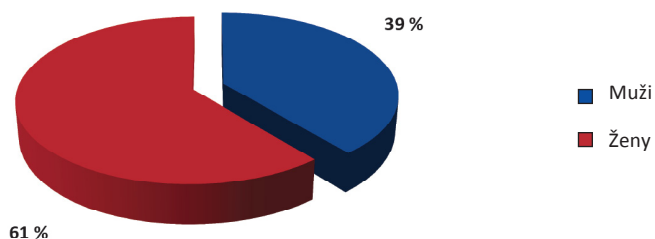
Průměrná doba trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ dosáhla k 31. 12. 2014 délky 10 let. K uvedenému datu bylo v pracovním poměru u NKÚ 10,61 % z celkového počtu zaměstnanců méně než dva roky, hranici 20 let trvání pracovního poměru u NKÚ překročilo 19,84 % z celkového počtu zaměstnanců. Graf č. 9 znázorňuje dobu trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2014.

Graf č. 9: Přehled délky trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2014 (v %)

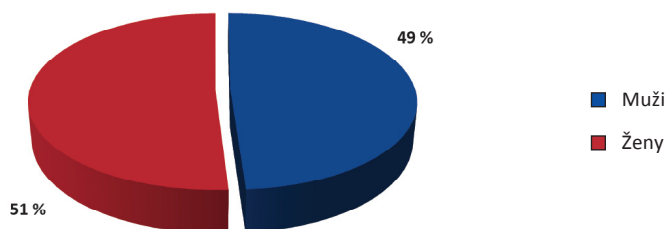
NKÚ svým zaměstnancům nabízí rovné pracovní podmínky a příležitosti. Graf č. 10 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2014.

Graf č. 10: Poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2014 (v %)

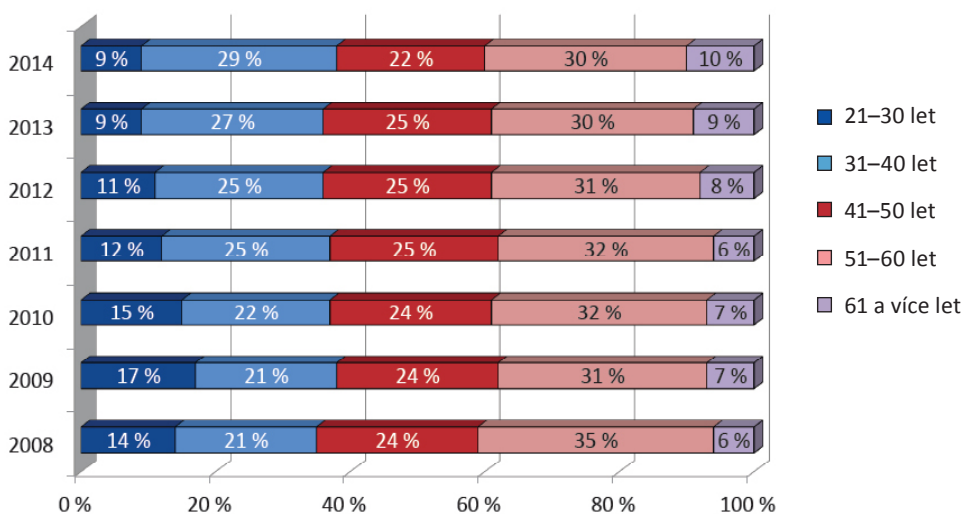
Graf č. 11 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ ke dni 31. 12. 2014.

Graf č. 11: Zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ, stav k 31. 12. 2014 (v %)

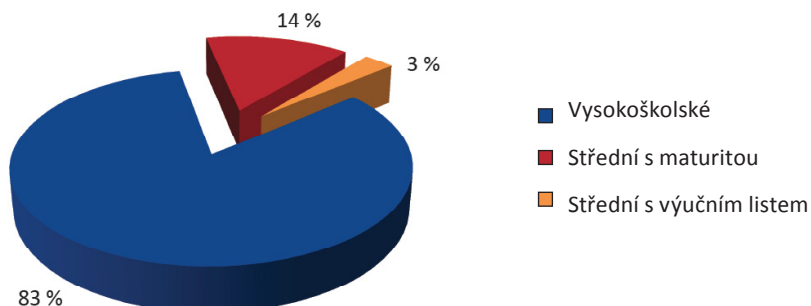
Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2014 byl 47 let. Věkovou strukturu zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2014, včetně srovnání s lety 2008 až 2013, znázorňuje graf č. 12.

Graf č. 12: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ za období 2008–2014 (porovnání stavu k 31. 12. daného období)

K 31. 12. 2014 pracovalo na NKÚ 83 % vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Přehled vzdělanostní struktury zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2014 ukazuje graf č. 13.

Graf č. 13: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ podle dosaženého vzdělání k 31. 12. 2014

Pracovněprávní, mzdové a jiné nároky zaměstnanců NKÚ byly uspokojovány v souladu s platnou kolektivní smlouvou.

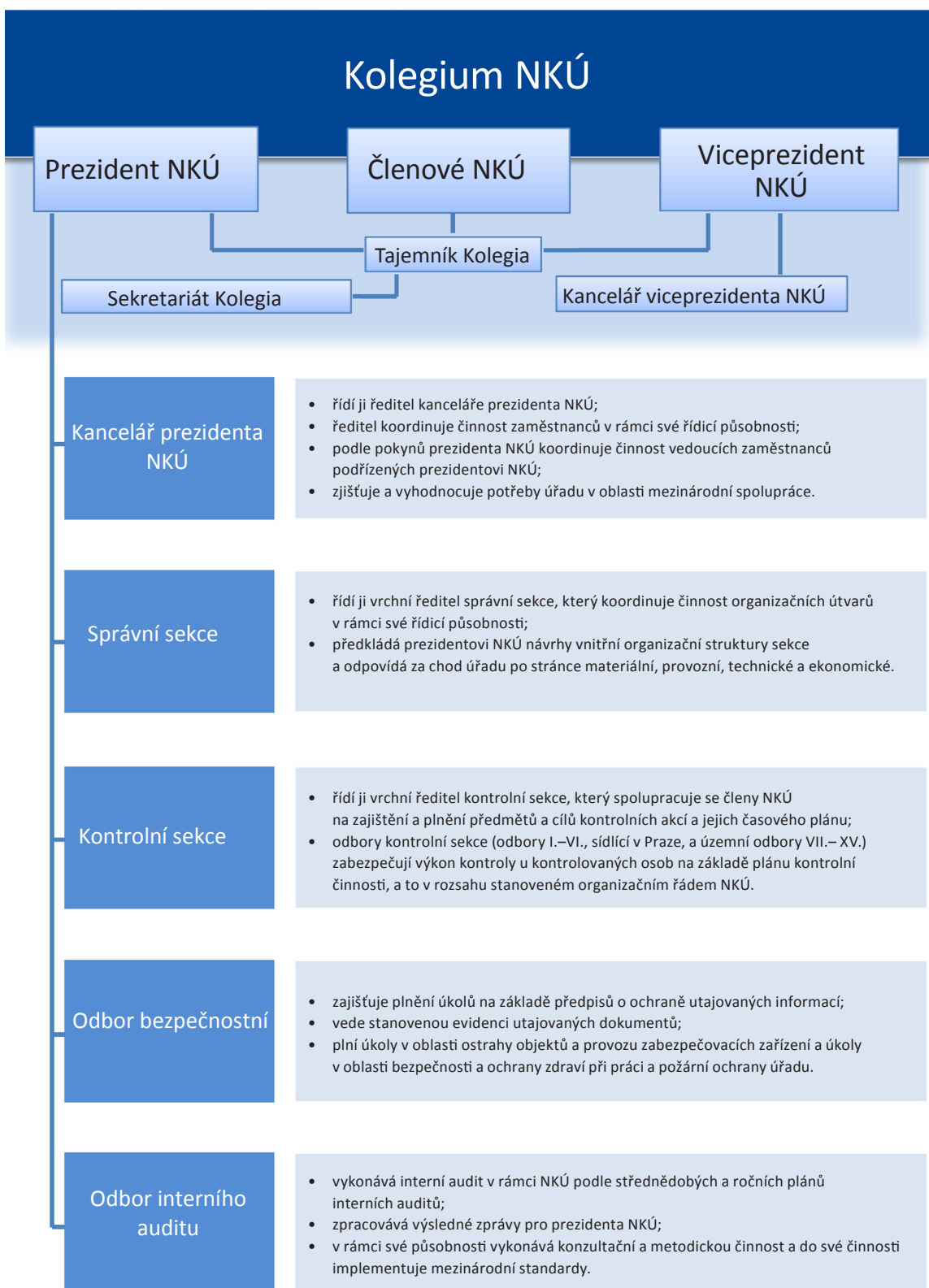
Vzdělávání a rozvoj

Vzdělávací a rozvojová činnost na NKÚ byla v roce 2014 zaměřena na prohlubování a zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců.

NKÚ má fungující systém vstupního i odborného vzdělávání. Tento systém je upravován a rozvíjen v souladu s potřebami NKÚ i s potřebami zaměstnanců.

Cílem systematického vzdělávání je připravit zaměstnance NKÚ na požadovaný stav kompetencí daného pracovního místa a na případnou změnu těchto kompetencí.

7. Organizační schéma NKÚ

Podrobná organizační struktura je dostupná na webových stránkách NKÚ.

Závěr

Uplynulý rok otevřel další etapu rozvoje NKÚ jako moderního, dynamického a efektivního úřadu. NKÚ čelil novým výzvám a úkolům, jejichž společným jmenovatelem byl ještě intenzivnější tlak na zlepšení hospodaření státu. Základními cíli NKÚ, které vetknul i do své nové strategie na období 2014 až 2017, je přispívat ke zlepšování stavu veřejných financí a hospodaření s majetkem státu, zvýšit efektivnost kontrolní činnosti a být příkladem ve vlastním hospodaření s přidělenými prostředky.

Pro naplnění uvedených cílů přijal NKÚ řadu konkrétních opatření a některé z nich již v uplynulém roce realizoval. Jednalo se např. o posílení analytické činnosti, čehož NKÚ dosáhl prostřednictvím organizačních změn schválených v závěru roku 2014. Stěžejním opatřením je vznik nových útvarů, které významně posílí audit výkonnosti a kontrolu informačních systémů. V souvislosti s úsporami a zefektivněním provozu úřad řešil i snížení počtu zaměstnanců. Významné jsou i úspory plynoucí ze snížení nájmu prostor, kde NKÚ sídlí. Svou činnost mimo jiné zahájila pracovní skupina pro detekci rizik neohospodárnosti ve veřejném sektoru. Všechna zmíněná opatření sledují další zefektivnění chodu úřadu a lepší zacílení kontrol prostřednictvím identifikovaných rizik neohospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky a majetkem státu.

Zásadním požadavkem zůstávalo v roce 2014 rozšíření kontrolní působnosti NKÚ na kontrolu veškerých veřejných prostředků. NKÚ aktivně podporoval záměr, aby se Česká republika zařadila mezi vyspělé demokracie, které svěřují výkon nezávislé kontroly všech veřejných prostředků právě institucím zastávajícím pozici nezávislého externího auditora. Podmínky pro efektivnější a transparentnější hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem mohou být zajištěny z dlouhodobějšího hlediska pouze tam, kde jsou tyto prostředky v co nejširším rozsahu pod veřejnou kontrolou. NKÚ je její nezbytnou součástí.

Výsledky kontrolní činnosti NKÚ v roce 2014 lze shrnout v rámci několika klíčových ukazatelů:

- **Bylo ukončeno 40 kontrolních akcí.**
- **Kontroly byly provedeny u 269 kontrolovaných osob.**
- **V rámci výsledků kontrolních akcí bylo formulováno 43 doporučení systémového charakteru.**
- **Příslušným správcům daně bylo zasláno 58 oznámení v úhrnné částce 1 129 mil. Kč o skutečnostech, které NKÚ kvalifikoval jako porušení rozpočtové kázně.**
- **Orgánům činným v trestním řízení bylo zasláno celkem 9 trestních oznámení týkajících se podezření ze spáchání trestného činu.**
- **V 16 případech byla poskytnuta součinnost orgánům činným v trestním řízení.**
- **Vláda ČR projednala 42 kontrolních závěrů.**
- **Vláda ČR přijala nápravná opatření k 86 % projednaných kontrolních závěrů.**
- **Kontrolní výbor PS PČR projednal 13 kontrolních závěrů a dva kontrolní závěry byly projednány výborem pro obranu PS PČR.**

Výše uvedené údaje jsou však jen jedním z možných úhlů pohledu na to, jak NKÚ v roce 2014 plnil své poslání. O tom, že tento rok byl z hlediska výkonnosti a efektů práce NKÚ úspěšný, svědčí nejen vysoký počet ukončených kontrolních akcí, mimořádná výše peněžních prostředků uvedených v oznámeních příslušným správcům daně pro porušení rozpočtové kázně či počet trestních oznámení. Tím stěžejním výsledkem jsou zjištění vyhodnocená v jednotlivých kontrolních akcích. NKÚ i v roce 2014 zaměřoval svou kontrolní činnost na nejrizikovější oblasti hospodaření státu. Odhalil závažné nedostatky a ukázal nejen na příčiny neuspokojivého stavu, ale i na možný potenciál ke zlepšení.

NKÚ v roce 2014 musel konstatovat, že úspěšnost výběru příjmů státu ovlivňovaly některé faktory neefektivity a nefunkčnosti správy a vymáhání příjmů. Ty vedly i k nehospodárným výdajům a ztrátě významné části příjmů. Mezi nejzávažnější zjištěné nedostatky v oblasti příjmů státního rozpočtu lze zařadit zejména neefektivitu systému správy odvodů z loterií a nefunkční státní dozor. V důsledku absence právní úpravy v oblasti internetového provozování loterií přicházel stát ročně minimálně o 600 mil. Kč. Nedostatky, které NKÚ v oblasti loterií vyhodnotil, MF zohlednilo v návrzích nových zákonů upravujících problematiku provozování hazardních her a jejich zdanění v ČR.

Mezi zjištěními v oblasti dotační politiky státu dominovaly nekonceptnost, poskytování podpor bez ohledu na zásady účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti a chyby v řízení a kontrole při poskytování podpory. Patří sem např. poskytování provozní podpory výroby energie z obnovitelných zdrojů, zejména fotovoltaickým elektrárnám, za cenu neúměrného zatížení spotřebitelů a celé ekonomiky, kdy je třeba do roku 2030 počítat s celkovými náklady ve výši překračující bilion korun.

NKÚ také pokračoval v prověřování klíčových projektů, jejichž cílem bylo zefektivnění fungování státu a celková modernizace veřejné správy, a to včetně zlepšení její výkonnosti. Přes pozitivní přínosy, které některé projekty přinášely, průřezová zjištění NKÚ doložila nedosažení předpokládaného potenciálu zefektivnění a úspor i nedostatky ve spolehlivosti údajů obsažených v řadě informačních systémů. Příkladem může být informační systém *Centrální registr administrativních budov*, jehož hlavní cíle nebyly do doby ukončení kontroly naplněny, a vynaložení finančních prostředků státu na systém tak nebylo možno považovat za hospodárné a efektivní. Příkladem nenaplnění plánovaných úspor může být zavedení e-tržišť v rámci národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek. V rámci tohoto projektu bylo dosaženo pouze 27 % z plánovaného cíle.

V rámci kontrol hospodaření odhalil NKÚ opět řadu případů neúčelného a nehospodárného nakládání s peněžními prostředky a majetkem státu. Jednalo se např. o výdaje na nákup materiálu a služeb, přičemž jako jedna z nejrizikovějších nadále přetrvávala oblast právních, poradenských a konzultačních služeb. Kontrolní zjištění prokázala, že některé kontrolované osoby vynakládaly milionové částky za činnosti, které by měly vykonávat jejich odborné útvary, nebo platily za projekty, jejichž výstupy pak nerealizovaly.

V oblasti vybraných nákladů z činnosti identifikoval NKÚ další významné rezervy pro dosažení úspor. Jde například o značné rozdíly ve výši nájmu, které státní instituce platily nebo za které naopak pronajímaly státní budovy, nevýhodné nájmy osobních automobilů nebo náklady na dohody s vlastními zaměstnanci na práce, které odpovídaly jejich pracovní náplni. Některé státní organizace plýtvaly státními prostředky, když neúčelně pořizovaly movitý i nemovitý majetek, aniž by jej využívaly. O potenciálu úspor svědčí např. vyhodnocení nedostatků v resortu dopravy, když NKÚ tyto možné úspory vyčíslil v kontrolovaném období ve výši minimálně 88 mil. Kč. Řada z kontrolovaných osob využila tato zjištění NKÚ k nápravě. Například Ředitelství vodních cest prověřilo a ukončilo vztahy s řadou externích dodavatelů, což ve svém důsledku vedlo k výrazným úsporám ve výši téměř pětiny rozpočtu této organizace.

Jednou z nejrizikovějších oblastí hospodaření státu nadále zůstávaly veřejné zakázky, a to i přes veškeré snahy státu dosahovat elektronizací zadávání veřejných zakázek vyšší transparentnosti a vyšší hodnoty za peníze. I v roce 2014 NKÚ zjistil, že některé kontrolované osoby zadávaly veřejné zakázky nesprávně buď formou jednacího řízení bez uveřejnění, nebo s využitím výjimky ze zákona přímo konkrétnímu dodavateli. Další zjištění NKÚ se nejčastěji týkala neoprávněného dělení veřejných zakázek či nesprávného zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a nevyužití možnosti dosáhnout nižší ceny zakázky v konkurenčním prostředí. V oblasti ICT kontrolované osoby zadávaly zakázky postupy vedoucími k dlouhodobé závislosti na jednom dodavateli.

Závažným a dlouhodobým problémem s negativním vlivem na účelnost, hospodárnost a efektivnost výdajů státu bylo rovněž porušování základních principů a pravidel financování významných investičních programů a akcí. NKÚ důrazně apeluje na to, aby příslušné orgány naplňovaly svou odpovědnost za dodržování pravidel a zvýšení účinnosti financování programů reprodukce majetku. NKÚ na mnoha případech ukázal, jak škodlivý vliv měla absence závazných koncepcí, definice strategických potřeb a neexistence vyhodnotitelných cílů, kterých mělo být dosaženo. Zásadní změny parametrů programů, nefunkční koordinace a neúčinné systémy kontroly vynakládaných prostředků vedou k neúčelnosti, nehospodárnosti, neefektivnosti a ve svém důsledku pak ke ztrátě významných prostředků státu. Příkladem mohou být programy týkající se MPSV a ÚP, jejichž prostřednictvím byl pořizován i nepotřebný nebo kapacitně nevyhovující nemovitý majetek, popřípadě se neúměrně zvyšovalo riziko takového pořízení.

Zvýšenou pozornost v uplynulém období NKÚ věnoval kontrole prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí, zejména prostředků z rozpočtu EU. NKÚ opakovaně upozornil na neefektivní systém implementace evropských dotací a ztráty významného objemu peněžních prostředků. Potvrzuje to skutečnost, že ČR patřila, co se týče čerpání alokovaných prostředků ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti*, mezi čtyři nejméně úspěšné státy EU (spolu s Rumunskem, Bulharskem a Maltou). V roce 2014 se zároveň potvrdilo, že opatření, která měla zabránit nevratné ztrátě značné části dotací vyčleněných z rozpočtu EU pro ČR, nebyla zcela účinná. ČR tak z prostředků programového období 2007–2013 přijde o desítky miliard korun, které mohly být využity k jejímu rozvoji.

Příčin, proč ČR zaostává za většinou členských států EU, je celá řada. Patří k nim zejména komplikovanost systému implementace podpory, nekonceptčnost i změny zaměření některých opatření a chyby v nastavení podmínek a pravidel. Dále je třeba uvést i nízkou kvalitu řízení a kontroly, omezenou nezávislost výkonu kontroly a v neposlední řadě i vysokou administrativní náročnost a časté personální změny na výkonných i řídicích pozicích. NKÚ důrazně upozorňuje, že je třeba přijmout adekvátní opatření, aby se obdobná situace neopakovala v novém programovém období 2014–2020.

V rámci prověřování vykazovaných údajů státu, které mají sloužit pro monitoring a řízení veřejných financí, NKÚ ve svých kontrolních závěrech opakovaně upozornil na nespolehlivost vykazovaných údajů. Možnost NKÚ vyjádřit se ke spolehlivosti některých údajů v řádu desítek miliard korun uvedených v účetních závěrkách, které byly prověřovány v roce 2014, byla stejně jako v letech předchozích limitována stavem právních předpisů pro účetnictví. V souvislosti se spolehlivostí zveřejňovaných údajů NKÚ upozornil také na rozdíly mezi údaji účetních závěrek a údaji, které jsou prezentovány Ministerstvem financí v informačním portálu MONITOR. Jen v kontrolovaných případech tyto rozdíly dosahovaly výše stovek milionů korun.

Výsledky kontrolní činnosti NKÚ potvrzují, že ve fungování státu jako hospodáře s veřejnými prostředky stále existují dlouhodobé systémové nedostatky obdobného charakteru jako v letech předešlých. Příslušné orgány a osoby totiž nerespektují základní principy a pravidla, zakotvené v jejich povinnostech – a to včetně jejich odpovědnosti za účelný, hospodárný a efektivní výkon svěřených činností. NKÚ zdůrazňuje, že efektivita fungování veřejné správy má zásadní vliv na ekonomiku státu, jeho konkurenceschopnost a postavení ve světě. Prosazování vyšší vymahatelnosti dodržování uvedených principů a pravidel spolu s podporou dobré praxe v hospodaření jsou proto pro NKÚ prvořadým zájmem. Systémové nedostatky a doporučení, které NKÚ vyhodnotil jako nezávislý kontrolní orgán, jsou důležitou zpětnou vazbou pro orgány vlády a parlamentu při rozhodování a zajištění nápravy.

NKÚ pozitivně hodnotí za uplynulý rok zejména spolupráci s vládou při projednávání výsledků kontrolních akcí. Tato spolupráce přinesla od roku 2014 posílení prosazování a vymahatelnosti opatření k nápravě nedostatků. O tom svědčí mj. skutečnost, že vláda v 86 % projednaných kontrolních závěrů přijala opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Podstatnější je však kvalitativní změna ve způsobu projednání výsledků kontrolních akcí. NKÚ se mohl aktivněji zapojit do procesu projednávání stanovisek ústředních orgánů státní správy ke kontrolním závěrům a přijímání opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Prezidentovi NKÚ je zároveň zaručena možnost účastnit se jednání vlády při projednávání kontrolních závěrů a vyjádřit své stanovisko k navrhovaným nápravným opatřením. NKÚ bude pozorně sledovat, zda byla opatření realizovaná kontrolovanými osobami účinná a zda skutečně došlo k nápravě věcí. Ostatně i v roce 2014 NKÚ v rámci několika kontrolních akcí prověřil, jaké dopady měla v minulosti přijatá opatření k nápravě, a konstatoval, že v některých případech kontroly NKÚ a z nich plynoucí nápravná opatření skutečně vedly ke kýženému zlepšení stavu.

Výsledky činnosti NKÚ za rok 2014 dokládají, že na prahu další etapy rozvoje je NKÚ v dobré pozici – v pozici nezávislého kontrolora, který je schopen přinášet vysokou hodnotu pro společnost. Jedná se o plnění jeho hlavního poslání při výkonu nezávislé kontroly a podávání stanovisek ke státnímu závěrečnému účtu a plnění státního rozpočtu. Týká se to také výsledků jeho další činnosti na poli mezinárodní spolupráce, při spolupráci v rámci přípravy právních předpisů, v oblasti komunikace s veřejností, v rozvoji lidských zdrojů nebo v oblasti hospodaření se svěřenými prostředky. Výsledky jeho činnosti a opatření realizovaná v roce 2014 jsou zároveň zárukou, že bude přinášet potřebnou zpětnou vazbu a vysokou hodnotu za peníze i do budoucna.

Příloha č. 1 k výroční zprávě NKÚ za rok 2014

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
14/01	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo kultury	01/14	09/14	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MK	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ
14/02	Peněžní prostředky vynakládané na přípravu, realizaci a provoz registru územní identifikace, adres a nemovitosti	01/14	10/14	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	ČÚZK	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ
14/03	Peněžní prostředky určené na rozvoj a modernizaci vodních cest a přístavů a na podporu multimodální nákladní přepravy	1/2014	9/2014	Významné investiční programy a akce	MD	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ
14/04	Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu <i>Všeoobecná sportovní činnost</i>	1/2014	10/2014	Dotiční politika státu	MŠMT	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
14/05	Peněžní prostředky určené na financování vybraných programů v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí	1/2014	10/2014	Významné investiční programy a akce	MPSV	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
14/06	Peněžní prostředky určené na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů	2/2014	11/2014	Dotiční politika státu	MPO, MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
14/07	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci osy V <i>Programu rozvoje venkova</i>	3/2014	10/2014	Finanční prostředky ze zahraničí	MZe	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
14/08	Prostředky státu v oblasti důchodového pojištění	3/2014	11/2014	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MF, MO, MPSV, MV	JUDr. Kadaňová	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014									
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje		
14/09	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci operačního programu Praha – Konkurenceschopnost	3/2014	12/2014	Finanční prostředky ze zahraničí	–	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ		
14/10	Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na podporu kulturních aktivit z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury	3/2014	11/2014	Dotiční politika státu	MK	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ		
14/11	Majetek, s nímž mají právo hospodařit vybrané státní podniky (správci povodí) v působnosti Ministerstva zemědělství	3/2014	1/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MZE	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ		
14/12	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií v kapitole Ministerstvo životního prostředí	3/2014	11/2014	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MŽP	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ		
14/13	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci projektu <i>Obnova rybníka Jordán v Táboře</i>	3/2014	12/2014	Významné investiční programy a akce	MŽP	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ		
14/14	Peněžní prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly státního rozpočtu <i>Všeobecná pokladní správa</i>	4/2014	1/2015	Příjmy státu a ostatní finanční operace	MF	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ		
14/15	Peněžní prostředky vynakládané na projekty a opatření k podpoře a dosažení efektivní veřejné správy včetně realizace úspor výdajů	4/2014	2/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MD, MPO, MV, ÚV ČR	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ		
14/16	Peněžní prostředky určené v rámci <i>Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013</i> na rozvoj a obnovu regionálních zdravotnických zařízení	4/2014	12/2014	Finanční prostředky ze zahraničí	–	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ		
14/17	Správa daně z přidané hodnoty a dopady legislativních změn na příjmy státního rozpočtu	5/2014	3/2015	Příjmy státu a ostatní finanční operace	MF	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ		

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
14/18	Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i>	5/2014	1/2015	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MPSV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ
14/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo životního prostředí</i> za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy <i>Ministerstva životního prostředí</i> za rok 2013	5/2014	1/2015	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MŽP	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
14/20	Peněžní prostředky státu vynakládané na výstavbu, provoz a využívání služeb datových center	6/2014	3/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MF, MV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ
14/21	Peněžní prostředky určené na opravy a údržbu celostátních a regionálních drah	6/2014	3/2015	Významné investiční programy a akce	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
14/22	Peněžní prostředky určené na infrastrukturu pro výuku na vysokých školách	7/2014	4/2015	Významné investiční programy a akce	MŠMT	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ
14/23	Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny <i>Hasičského záchranného sboru ČR</i>	8/2014	4/2015	Významné investiční programy a akce	MV	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
14/24	Peněžní prostředky <i>Evropské unie</i> a státního rozpočtu poskytnuté na úhradu výdajů národních projektů v rámci operačního programu <i>Vzdělávání pro konkurenceschopnost</i>	8/2014	4/2015	Finanční prostředky ze zahraničí	MPSV, MŠMT	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
14/25	Účetnictví Ministerstva financí jakožto správce kapitál státního rozpočtu <i>Ministerstvo financí, Státní dluh, Operace státních finančních aktiv a Všeobecná pokladní správa</i>	8/2014	7/2015	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MF	Ing. Reisingel, MPA	Kolegium NKÚ
14/26	Peněžní prostředky vynakládané na projekty <i>Programu rozvoje venkova</i>	9/2014	5/2015	Finanční prostředky ze zahraničí	MZe	Ing. Reisingel, MPA	Kolegium NKÚ
14/27	Peněžní prostředky <i>Fondu solidarity Evropské unie</i> poskytnuté ČR v souvislosti s katastrofálními povodněmi	9/2014	4/2015	Finanční prostředky ze zahraničí	MF	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ
14/28	Správa spotřebních daní z lihu a tabáku a příjmů z prodeje kontrolních pásek a tabákových nálepek, včetně hospodaření s těmito ceninami	9/2014	7/2015	Příjmy státu a ostatní finanční operace	MF	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ
14/29	Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti a hospodaření s majetkem státu u vybraných příspěvkových organizací	10/2014	6/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MK, MŠMT	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ
14/30	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Státní fond dopravní infrastruktury	10/2014	6/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
14/31	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva pro místní rozvoj	10/2014	6/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MMR	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
14/32	Peněžní prostředky určené na výstavbu trasy A pražského metra	10/2014	7/2015	Významné investiční programy a akce	MD	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ
14/33	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky	10/2014	9/2015	Hospodaření s ostatními finančními prostředky	–	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
14/34	Vznik Státního pozemkového úřadu na základě zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, a jeho hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	10/2014	7/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MZe	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ
14/35	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušná hospodařit vybraná krajská ředitelství Policie ČR	11/2014	7/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MV	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ
14/36	Peněžní prostředky vynakládané na nákup služeb stravování, facility managementu a střežení objektů v resortu Ministerstva obrany	11/2014	7/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MO	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
14/37	Peněžní prostředky státního rozpočtu, rozpočtu Evropské unie a jiné peněžní prostředky přijaté ze zahraničí	11/2014	7/2015	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MZe, MŠMT	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
14/38	Účetní závěrka České správy sociálního zabezpečení za rok 2014 a údaje, které jsou Českou správou sociálního zabezpečení předkládány jako podklad pro hodnocení plnění státního rozpočtu	11/2014	7/2015	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MPSV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
14/39	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování projektů nadregionálních a regionálních center popularizace vědy a vývoje v rámci prioritní osy 3 – <i>Komerčializace a popularizace výzkumu a vývoje</i> operačního programu <i>Výzkum a vývoj pro inovace</i>	4/2014	12/2014	Finanční prostředky ze zahraničí	MŠMT	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
14/40	Peněžní prostředky určené na úhradu nákladů pozemkových úprav	8/2014	5/2015	Dotiční politika státu	MZe	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
14/41	Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem obrany na zajištění úkolů biologické ochrany	11/2014	8/2015	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MO	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ

Příloha č. 2 k výroční zprávě NKÚ za rok 2014

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
13/07	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo životního prostředí	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MŽP	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	13. 1. 2014	1/2014
13/13	Peněžní prostředky státu určené regionálním zdravotnickým zařízením	Významné investiční programy a akce	MZD	MVDr. Němeček	Kolegium NKÚ	10. 2. 2014	1/2014
13/16	Majetek, s nímž má právo hospodařit státní podnik Řízení letového provozu České republiky	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MD	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	27. 1. 2014	1/2014
13/17	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci operačního programu <i>Podnikání a inovace</i>	Finanční prostředky ze zahraničí	MPO	Ing. Brandt	Kolegium NKÚ	17. 3. 2014	2/2014
13/18	Peněžní prostředky poskytnuté Exportní garancí a pojišťovací společností, a.s., a České exportní bance, a.s., ze státního rozpočtu, záruky státu za závazky z pojištění vývozních úvěrových rizik a výkon akcionářských práv státu u Exportní garancí a pojišťovací společnosti, a.s.	Dotací politika státu	MF	Ing. Reisingel, MPA	Kolegium NKÚ	17. 3. 2014	2/2014
13/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2012, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2012	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MMR	Ing. Reisingel, MPA	Kolegium NKÚ	31. 3. 2014	2/2014
13/20	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MŠMT	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	27. 1. 2014	1/2014

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2014									
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok		
13/21	Peněžní prostředky operačního programu Životní prostředí určené na čištění odpadních vod	Finanční prostředky ze zahraničí	MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	31. 3. 2014	2/2014		
13/22	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch České průmyslové zdravotní pojišťovny	Hospodaření s ostatními finančními prostředky	–	JUDr. Kadaňová	Kolegium NKÚ	26. 5. 2014	2/2014		
13/23	Peněžní prostředky státního rozpočtu určené k financování resortních sportovních center podporujících oblast tělovýchovy a sportu v České republice	Dotacíní politika státu	MO, MV, MŠMT	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ	10. 2. 2014	1/2014		
13/24	Peněžní prostředky vynakládané na projekt <i>Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)</i> a nákup vybraných komodit prostřednictvím e-tržišť	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MMR	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ	31. 3. 2014	2/2014		
13/25	Peněžní prostředky státu vynakládané na sociální služby celostátního či nadregionálního charakteru	Dotacíní politika státu	MPSV	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	17. 3. 2014	2/2014		
13/26	Správa peněžních plnění ukládaných správními úřady a předávaných k vymáhání celním orgánům (tzv. dělená správa)	Příjmy státu a ostatní finanční operace	MF	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ	31. 3. 2014	2/2014		
13/27	Peněžní prostředky určené na akce oprav a údržby pozemních komunikací	Významné investiční programy a akce	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	28. 4. 2014	2/2014		
13/28	Podpora rybařství v České republice podle operačního programu <i>Rybařství 2007–2013</i>	Finanční prostředky ze zahraničí	MZe	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	28. 4. 2014	2/2014		
13/29	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo obrany</i> za rok 2012, účetní závěrka a finanční výkazy <i>Ministerstva obrany</i> za rok 2012	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MO	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	30. 6. 2014	3/2014		

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2014								
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok	
13/30	Peněžní prostředky určené na vybrané programy Ministerstva obrany a jím zřízených organizací a prodej nepotřebné části nemovitého majetku	Významné investiční programy a akce	MO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	9. 6. 2014	3/2014	
13/31	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo zdravotnictví	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MZd	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	26. 5. 2014	2/2014	
13/32	Peněžní prostředky určené na rozvoj cestovního ruchu	Významné investiční programy a akce	MMR	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	30. 6. 2014	3/2014	
13/33	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo dopravy a jeho vybrané organizační složky státu	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	30. 6. 2014	3/2014	
13/34	Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných organizačních složek státu	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MF, ČSÚ, ČTÚ	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	9. 6. 2014	2/2014	
13/35	Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her	Příjmy státu a ostatní finanční operace	MF	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ	28. 7. 2014	3/2014	
13/36	Peněžní prostředky vynakládané na služby, jejichž cílem je podpora zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu	Dotacioní politika státu	MZe	Ing. Brandt	Kolegium NKÚ	30. 6. 2014	3/2014	
13/37	Peněžní prostředky určené na realizaci programu švýcarsko-české spolupráce na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie	Finanční prostředky ze zahraničí	MF, MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	8. 9. 2014	3/2014	

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2014							
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
13/38	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva zemědělství za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva zemědělství za rok 2013	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MZe	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	28. 7. 2014	3/2014
13/39	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva dopravy za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva dopravy za rok 2013	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MD	Ing. Reisineg, MPA	Kolegium NKÚ	8. 9. 2014	4/2014
13/40	Hospodaření s nemovitým majetkem a peněžními prostředky státu v souvislosti s užíváním nemovitého majetku vybranými organizačními složkami státu	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MF, MO, MMR, MPSV, MV, MŠMT	Ing. Brandt	Kolegium NKÚ	9. 6. 2014	2/2014
14/01	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo kultury	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MK	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	6. 10. 2014	4/2014
14/02	Peněžní prostředky vynakládané na přípravu, realizaci a provoz registru územní identifikace, adres a nemovitosti	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	ČÚZK	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ	20. 10. 2014	4/2014
14/03	Peněžní prostředky určené na rozvoj a modernizaci vodních cest a přístavů a na podporu multimodální nákladní přepravy	Významné investiční programy a akce	MD	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ	6. 10. 2014	4/2014
14/04	Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu <i>Všeobecná sportovní činnost</i>	Dotacioní politika státu	MŠMT	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	15. 12. 2014	1/2015

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2014									
Číslo KA ⁵⁰	Předmět kontroly	Kontrolovaná oblast	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok		
14/05	Peněžní prostředky určené na financování vybraných programů v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí	Významné investiční programy a akce	MPSV	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	20. 10. 2014	4/2014		
14/06	Peněžní prostředky určené na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů	Dotační politika státu	MPO, MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	10. 11. 2014	4/2014		
14/07	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci osy V Programu rozvoje venkova	Finanční prostředky ze zahraničí	MZe	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	1. 12. 2014	4/2014		
14/08	Prostředky státu v oblasti důchodového pojištění	Závěrečné účty kapitol SR a další údaje pro monitorování a řízení veřejných financí	MF, MO, MPSV, MV	JUDr. Kadaňová	Kolegium NKÚ	15. 12. 2014	1/2015		
14/09	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci operačního programu Praha – Konkurenceschopnost	Finanční prostředky ze zahraničí	–	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	1. 12. 2014	4/2014		
14/10	Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na podporu kulturních aktivit z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury	Dotační politika státu	MIK	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ	1. 12. 2014	4/2014		
14/13	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci projektu <i>Obnova rybníka Jordán v Táboře</i>	Významné investiční programy a akce	MŽP	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ	15. 12. 2014	1/2015		
14/16	Peněžní prostředky určené v rámci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad pro období 2007–2013 na rozvoj a obnovu regionálních zdravotnických zařízení	Finanční prostředky ze zahraničí	–	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	15. 12. 2014	1/2015		
14/39	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování projektů nadregionálních a regionálních center popularizace vědy a vývoje v rámci prioritní osy 3 – Komericializace a popularizace výzkumu a vývoje operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace	Finanční prostředky ze zahraničí	MŠMT	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ	15. 12. 2014	1/2015		

Příloha č. 3 k výroční zprávě NKÚ za rok 2014

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ⁵⁰	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru	
76	12. 11. 2014	12/16	606/13; 237/14	649/13	KV bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MŽP ke KZ 12/16 obsažené v části III materiálu vlády čj. 606/13, c) informaci ministra životního prostředí o plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ 12/16 čj. 237/14.	
74	12. 11. 2014	12/12	741/13	652/13	KV I. přerušuje projednávání tohoto bodu; II. žádá ministra dopravy, aby do 30. 11. 2014 předložil kontrolnímu výboru podrobnou zprávu o přípravě výběrového řízení na dodavatele systému výkonového zpoplatnění; III. podle § 39 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, žádá ministra dopravy o osobní účast na schůzi kontrolního výboru při projednávání přerušového bodu.	
73	12. 11. 2014	12/35	1123/13; 324/14	766/13	KV I. přerušuje projednávání tohoto bodu; II. žádá ministryni práce a sociálních věcí, aby do 31. 12. 2014 předložila kontrolnímu výboru: a) informaci o vyčíslení nákladů (včetně souvisejících nákladů) na přechod na centrální Úřad práce ČR, b) informaci o plnění přijatých nápravných opatření Ministerstvem práce a sociálních věcí; III. podle § 39 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, žádá ministryni práce a sociálních věcí o osobní účast na schůzi kontrolního výboru při projednávání přerušového bodu.	
70	9. 10. 2014	13/28	920/14	896/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MZe a Státního zemědělského intervenčního fondu ke KZ 13/28 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 920/14, c) návrh usnesení vlády ke KZ č. 13/28 obsažený v části I materiálu vlády čj. 920/14; II. žádá ministra zemědělství, aby přijal opatření v následujícím programovém období při nastavování systému monitorování, což se týká především oblasti nastavení relevantních monitorovacích indikátorů.	
69	9. 10. 2014	13/32	1156/14	1022/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MMR ke KZ 13/32 obsažené v části III materiálu vlády čj. 1156/14, c) návrh usnesení vlády ke KZ 13/32 obsažený v části I materiálu vlády čj. 1156/14, d) stanovisko NKÚ ke stanovisku MMR ke KZ 13/32, e) připomínky MF ke stanovisku MMR ke KZ 13/32; II. žádá ministryni pro místní rozvoj, aby věnovala zvýšenou pozornost zlepšení systému vykazování peněžních prostředků určených na cestovní ruch.	
68	9. 10. 2014	13/30	1088/14	899/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MO ke KZ 13/30 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1088/14, c) stanovisko NKÚ ke stanovisku MO ke KZ 13/30.	
67	9. 10. 2014	13/27	917/14	897/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MD ke KZ 13/27 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 917/14, c) návrh usnesení vlády ke KZ 13/27 obsažený v části I materiálu vlády čj. 917/14, d) stanovisko NKÚ ke stanovisku MD ke KZ 13/27, e) připomínky MF ke stanovisku MD ke KZ 13/27.	
65	9. 10. 2014	12/01	269/13	316/13	KV I. bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MF ke KZ 12/01 obsažené v části III materiálu vlády čj. 269/13.	

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ⁵⁰	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru	
64	9. 10. 2014	12/12	741/13	652/13	KV I. přerušuje projednávání tohoto bodu; II. žádá ministra dopravy, aby do 9. 11. 2014 předložil kontrolnímu výboru: a) informaci o vybraném mýtném, o provozních nákladech, investičních nákladech a odvodech pro firmu Kapsch CarrierCom s.r.o. (dříve Kapsch s.r.o.), b) zprávu o výběrovém řízení na projektového manažera a o výběrovém řízení nezávislého technického inženýra, c) zprávu o přípravě výběrového řízení na dodavatele systému výkonového zpoplatnění.	
63	9. 10. 2014	12/18	1002/13; 1134/14	771/13	KV I. přerušuje projednávání tohoto bodu; II. žádá ministra dopravy, aby do 31. 12. 2014 předložil kontrolnímu výboru: a) zkrácenou verzi sektorové strategie a informaci o přípravě závazné koncepce dopravy, b) přehled konkrétních opatření ke zkvalitnění přípravy a realizace staveb, c) informaci o jednání s MMR z důvodu úpravy stavebního zákona, d) metodiku, podle které se v současnosti vypočítávají cenové normativy, stanovisko UOHS o výkladu, že nelze při realizaci staveb započítávat vícepráce a méněpráce dohromady, a příkaz generálního ředitele ŘSD ČR č. 16/2010 – <i>Postup při zadávání vícepráci u projektů realizovaných Ředitelstvím silnic a dálnic ČR</i> , e) směrnici generálního ředitele Ředitelství silnic a dálnic ČR č. 18/2013 – <i>Změny staveb</i> .	
51	29. 5. 2014	13/02	305/14	301/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MF ke KZ 13/02 obsažené v části III materiálu vlády čj. 305/14, c) usnesení vlády č. 301 ze dne 28. dubna 2014; II. považuje KZ 13/02 za alarmující a podporuje závěr stanoviska MF, že na vymáhání daňových nedoplatků se musí neodkladně podílet specializované útvary, které byly zřízeny ve spolupráci MV a MF.	
48	29. 5. 2014	13/06	436/14	415/14	KV bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko AV ČR ke KZ 13/06 obsažené v části III materiálu vlády čj. 436/14; c) stanovisko NKÚ ze dne 18. března 2014 ke stanovisku AV ČR ke KZ 13/06 obsažené v části V materiálu vlády čj. 436/14.	
34	10. 4. 2014	12/27	1113/13	769/13	KV bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MZe ke KZ 12/27 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1113/13, c) stanovisko podniku Povodí Labe, státní podnik, ke KZ 12/27 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1113/13, d) stanovisko podniku Povodí Odry, státní podnik, ke KZ 12/27 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1113/13, e) stanovisko podniku Povodí Vltavy, státní podnik, ke KZ 12/27 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1113/13.	
27	10. 4. 2014	12/09	332/13	315/13	KV bere na vědomí: a) KZ, b) stanovisko MF ke KZ 12/09 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 332/13.	

Příloha č. 4 k výroční zprávě NKÚ za rok 2014

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán vládou ČR				
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA ⁵⁰	Vládou uložená opatření
1027/14	8. 12. 2014	1275/14	13/29	Vláda ukládá ministru obrany realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsažená v části IV materiálu vlády čj. 1275/14, splnění těchto opatření vyhodnotit a s výsledkem tohoto vyhodnocení seznámit vládu do 30. června 2015.
1026/14	8. 12. 2014	1236/14	13/22	Vláda ukládá ministru zdravotnictví realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 1236/14, a do 30. června 2015 informovat vládu o této realizaci.
1025/14	8. 12. 2014	629/14	13/25	Vláda ukládá ministryni práce a sociálních věcí realizovat opatření přijatá k nápravě a odstranění nedostatků uvedených v KZ a do 31. prosince 2014 informovat vládu o této realizaci.
1024/14	8. 12. 2014	1271/14	13/38	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ obsaženému v části III materiálu vlády čj. 1271/14, a informovat do 31. prosince 2015 vládu o této realizaci.
1023/14	8. 12. 2014	1214/14	13/36	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření uvedená ve stanoviscích ke KZ obsažených v částech IV/B.1, IV/B.2, IV/B.3 materiálu vlády čj. 1214/14 a informovat vládu do 31. prosince 2015 o této realizaci.
1022/14	8. 12. 2014	1156/14	13/32	Vláda ukládá ministryni pro místní rozvoj realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 1156/14.
1021/14	8. 12. 2014	771/14	13/24	Vláda ukládá ministryni pro místní rozvoj: 1. připravit a realizovat opatření reagující na doporučení NKÚ v KZ a realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 771/14; 2. informovat vládu do 31. března 2015 o realizaci opatření.
1020/14	8. 12. 2014	684/14	13/19	Vláda ukládá ministryni pro místní rozvoj realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 684/14.
1019/14	8. 12. 2014	1259/14	13/35	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí zajistit realizaci opatření uvedených ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 1259/14.
1018/14	8. 12. 2014	1162/14	13/40	Neuloženo.
1017/14	8. 12. 2014	876/14	13/26	Vláda ukládá: 1. ministru zemědělství a vnitřní rozvoj realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsažená v části IV materiálu vlády čj. 876/14; 2. ministru zemědělství vyhodnotit splnění opatření ke KZ a s výsledkem tohoto vyhodnocení seznámit vládu do 30. června 2015; 3. prvnímu místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí realizovat opatření vedoucí k zamezení nedostatků v procesu vymáhání nedoplatků a v procesu realizace žádostí obcí o provedení exekuce podle správního řádu a dále zajistit lepší spolupráci orgánů Celní správy s ukadateli peněžitých plnění.
1016/14	8. 12. 2014	673/14	13/18	Neuloženo.
900/14	3. 11. 2014	1038/14	13/31	Vláda ukládá ministru zdravotnictví zajistit realizaci opatření uvedených ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 1038/14.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán vládou ČR				
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA ⁵⁰	Vládou uložená opatření
899/14	3. 11. 2014	1088/14	13/30	Vláda ukládá ministru obrany realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsažená v části IV materiálu vlády čj. 1088/14, splnění těchto opatření vyhodnotit a o výsledku tohoto vyhodnocení informovat vládu do 30. dubna 2015.
898/14	3. 11. 2014	1061/14	13/34	Vláda ukládá předsedovi Rady Českého telekomunikačního úřadu, předsedkyni Českého statistického úřadu a generálnímu řediteli Generálního ředitelství cíl realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsažená v části IV materiálu vlády čj. 1061/14.
897/14	3. 11. 2014	917/14	13/27	Vláda ukládá ministru dopravy přijmout a realizovat nápravná opatření obsažená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 917/14, a o výsledku splnění těchto opatření informovat vládu do 31. prosince 2015.
896/14	3. 11. 2014	920/14	13/28	Vláda ukládá ministru zemědělství a řediteli Státního zemědělského intervenčního fondu realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 920/14, a informovat vládu do 31. prosince 2015 o jejich plnění.
895/14	3. 11. 2014	906/14	13/21	Vláda ukládá ministru životního prostředí: 1. realizovat opatření a doporučení uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 906/14; 2. informovat vládu do 30. června 2015 o postupu plnění těchto opatření a doporučení.
894/14	3. 11. 2014	637/14	13/17	Neuloženo.
416/14	4. 6. 2014	560/14	13/09	Vláda ukládá ministru obrany realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 560/14, splnění těchto opatření vyhodnotit a s výsledkem tohoto vyhodnocení seznámit do 31. ledna 2015 vládu.
415/14	4. 6. 2014	436/14	13/06	Vláda ukládá předsedovi Akademie věd České republiky realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 436/14.
414/14	4. 6. 2014	507/14	13/13	Vláda ukládá ministru zdravotnictví realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 507/14.
413/14	4. 6. 2014	449/14	13/23	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření uvedená v části III materiálu vlády čj. 449/14.
412/14	4. 6. 2014	420/14	13/20	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření uvedená v části IV materiálu vlády čj. 420/14.
411/14	4. 6. 2014	445/14	13/16	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 445/14.
410/14	4. 6. 2014	444/14	13/14	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 444/14.
307/14	28. 4. 2014	356/14	13/07	Vláda ukládá ministru životního prostředí: 1. realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části III materiálu vlády čj. 356/14; 2. informovat vládu do 31. prosince 2014 o postupu plnění těchto opatření.
306/14	28. 4. 2014	100/14	13/08	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 100/14, a informovat vládu o plnění těchto opatření do 31. prosince 2015.
305/14	28. 4. 2014	359/14	13/04	Vláda ukládá ministryni pro místní rozvoj zohlednit výstupy z kontrolního závěru.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2014 projednán vládou ČR				
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA ⁵⁰	Vládou uložená opatření
304/14	28. 4. 2014	291/14	13/12	Vláda ukládá ministru vnitra realizovat opatření v souladu se stanoviskem obsaženým v části IV materiálu vlády čj. 291/14, a to zejména směřem k optimalizaci výkonu funkcí správce a provozovatele základních registrů.
303/14	28. 4. 2014	363/14	13/11	Vláda ukládá ministru průmyslu a obchodu realizovat opatření přijatá k odstranění nedostatků uvedených v KZ.
302/14	28. 4. 2014	338/14	13/05	Neuloženo.
301/14	28. 4. 2014	305/14	13/02	Neuloženo.
300/14	28. 4. 2014	38/14	13/15	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí průběžně pokračovat v započatých legislativních iniciativách dotýkajících se problematiky odvodů za porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, aby tak bylo dosaženo odpovídajícího stavu právní úpravy.
299/14	28. 4. 2014	379/14	13/10	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí realizovat přijatá a navržená opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části II materiálu vlády čj. 379/14.
16/14	2. 1. 2014	1458/13	13/03	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 1458/13, a informovat vládu o této realizaci do 31. prosince 2014.
8/14	2. 1. 2014	1428/13	12/33	Vláda ukládá ministru obrany realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 1428/13, splnění těchto opatření vyhodnotit a s výsledkem tohoto vyhodnocení seznámit vládu do 30. listopadu 2014.
7/14	2. 1. 2014	1371/13	13/01	Vláda ukládá předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže realizovat opatření uvedená v části IV materiálu vlády čj. 1371/13 a informovat vládu o této realizaci do 30. června 2014.
6/14	2. 1. 2014	1358/13	12/29	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru vnitra realizovat opatření uvedená ve stanoviscích ke KZ, která jsou obsažena v částech IV/1 a IV/2 materiálu vlády čj. 1358/13, a informovat vládu do 31. prosince 2014 o plnění těchto opatření.
5/14	2. 1. 2014	1200/13	12/20	Vláda ukládá ministru životního prostředí připravit návrh věcného záměru zákonné úpravy problematiky likvidace a ukládání odpadů včetně nebezpečných odpadů a informovat vládu do 31. března 2014 o postupu plnění tohoto úkolu.
4/14	2. 1. 2014	1193/13	12/31	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedená ve stanovisku ke KZ, které je obsaženo v části IV materiálu vlády čj. 1193/13, a informovat vládu o této realizaci do 30. listopadu 2014.
3/14	2. 1. 2014	1179/13	12/36	Neuloženo.

Příloha č. 5 k výroční zprávě NKÚ za rok 2014

Seznam použitých zkratk

AS-PO	Armádní Servisní, příspěvková organizace
AV ČR	Akademie věd České republiky
CRAB	Centrální registr administrativních budov
ČPZP	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DPH	Daň z přidané hodnoty
EDS/SMVS	<i>Evidenční dotační systém /správa majetku ve vlastnictví státu</i>
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
FVE	Fotovoltaická elektrárna
GŘC	Generální ředitelství cel
ICT	Informační a komunikační technologie
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
IOP	<i>Integrovaný operační program</i>
ISMS	Informační systém majetku státu
KA	Kontrolní akce
Kč	Česká koruna
KV	Kontrolní výbor PS PČR
KZ	Kontrolní závěr
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví

MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATO	Organizace Severoatlantické smlouvy (<i>North Atlantic Treaty Organization</i>)
NIPEZ	Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP	Operační program
OP VaVpl	Operační program <i>Výzkum a vývoj pro inovace</i>
OPD	Operační program <i>Doprava</i>
OPPI	Operační program <i>Podnikání a inovace</i>
OPPK	Operační program <i>Praha – Konkurenceschopnost</i>
OPR	Operační program <i>Rybářství 2007–2013</i>
OPŽP	Operační program <i>Životní prostředí</i>
OSN	Organizace spojených národů (United Nations)
OSS	Organizační složka státu
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PKČ	Plán kontrolní činnosti
PR	Public relations (vztahy s veřejností)
PRV	<i>Program rozvoje venkova</i>
PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
ROP JZ	<i>Regionální operační program regionu soudržnosti Jihozápad</i>
RR JZ	Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad
RSC	Resortní sportovní centra
RÚIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic ČR
ŘVC	Ředitelství vodních cest
SAI	Nejvyšší kontrolní instituce
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SR	Státní rozpočet
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚP	Úřad práce ČR, případně jeho krajské pobočky
ÚV	Úřad vlády ČR
ÚZ	Účetní závěrka
ÚZPLN	Úřad pro odborné zjišťování leteckých nehod
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
V4+2	Země Visegrádské čtyřky, Rakousko a Slovinsko
VaV	Výzkum a vývoj
VF	Vinařský fond
VPS	<i>Všeobecná pokladní správa</i>
ZÚRDR	<i>Zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu</i>

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu

Ročník XXIII (2015)

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 2, 170 04 PRAHA 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 198

E-mail: vestnik@nku.cz

Vychází čtvrtletně

Částka za I. čtvrtletí 2015 vyšla dne 31. března 2015

ISSN 1210-9703 (Print)

ISSN 1804-0608 (On-line)

